
Rocznik
Akademii
Umiejętności

ROK
1906-07

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

14.22-10

ROCZNIK
178
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

Rok 1906/1907.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ.
1907.

POCZNIK

AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

W KRAKOWIE

Jan. c. 1888

~~1888~~

P 156

KRAKÓW, DRUKARNIA UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem J. Filipowskiego.

TREŚĆ.

	Strona
Skład Akademii (w lipcu 1907)	3
Zarząd Akademii Umiejętności	4
Członkowie czynni Wydziału filologicznego	6
Członkowie czynni Wydziału histor.-filozof.	12
Członkowie czynni Wydziału matem.-przyrodn.	18
Korespondenci Wydziału filologicznego	22
Korespondenci Wydziału histor.-filozof.	29
Korespondenci Wydziału matem.-przyrodn.	36
Członkowie nadzwyczajni	41
Komisje akademickie	42
Stacya naukowa	53
Biuro Akademii	54
Posiedzenie publiczne Akademii w dniu 7 maja 1907	55
Sprawozdanie Sekretarza Generalnego	63
L. Marchlewski: Chemia, jako jeden z czynników nowożytnego rozwoju ekonomicznego (odczyt)	126
Bibliografia wydawnictw Akademii	145
Nagrody i konkursy	157
Ważniejsze akty urzędowe: 1) Fundacya imienia książąt Je- rzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubo- mirskich, 2) Fundacya Adama Szajkiewicza	166
Sprawozdanie i wnioski co do nagród fundacyi ś. p. Barczew- skiego	175
Wykaz stosunków Akademii z innymi instytucjami	187
Sprawozdanie ze stanu i użycia funduszków Akademii w roku 1906 (8 tablic)	211

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE

(w lipcu 1907 r.).

PROTEKTOR
JEGO CESARSKA I KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ
ARCYKSIĄŻĘ AUSTRYI-ESTE
FRANCISZEK FERDYNAND

PROTEKTOR-ZASTĘPCA
JEGO EKSC. JULIAN SAS DUNAJEWSKI

Dr. praw, Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego,
Rzeczywisty Tajny Radca Jego Ces. i Król. Ap. Mości, b. c. k. Mi-
nister, K. W. W. orderów św. Szczepana i ces. Leopolda, Kaw. ord.
Żelaznej Korony I klasy, Członek Izby Panów, Poseł na Sejm kra-
jowy, Obywatel honorowy miast Krakowa, Now. Sącza, Wieliczki
i Brodów etc.

ZARZĄD AKADEMII.

Prezes :

JE. Stanisław hr. Tarnowski, Dr. filoz., Rzeczywisty Tajny Radca Jego Ces. i Król. Apost. Mości, Komandor orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, właśc. odznaki „Litteris et artibus“, b. Rektor magn. w roku 1886/7 i 1889/900, Prof. p. z. literatury polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dyrektor Seminar. filol. słow. tamże, Członek dożyw. Izby Panów i Poseł na Sejm krajowy, Członek Komisji egzam. dla kand. na naucz. szkół gimnaz. i realn., Członek korespondent wiedeńskiej Akademii Umiejętności.

Kraków, ul. Warszawska 12.

Zastępca prezesa :

Fryderyk Zoll, Dr. praw, Komandor orderu Franciszka Józefa, Kawaler ces. austr. orderu Żelaznej Korony III klasy, dożyw. Członek Izby Panów austr. Rady Państwa, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., emer. Profesor p. z. prawa rzymskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prezes c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego, a Członek jej oddziału sądowego, Delegat c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty przy Wydziale administracyjnym Szkoły handlowej w Krakowie, Członek czeskiej Akademii im. ces. Franciszka Józefa w Pradze, Obywatel honorowy miast Podgórze, Myślenic i Zatora.

Kraków, ul. Studencka 23.

Sekretarz generalny :

Bolesław Ulanowski, Dr. praw. i filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, Prof. p. z. prawa kanonicznego i dawnego prawa polskiego Uniw. Jagiell., Członek czeskiej Akademii im. ces. Franciszka Józefa i królewskiego czeskiego Towarzystwa Naukowego w Pradze, Członek c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego, b. Dziekan Wydz. prawa Uniw. Jagiell., Konserwator Komisji centralnej dla zabytków archiwalnych w Galicyi, Członek Rady miejskiej krakowskiej.

Kraków, ul. Garncarska 15.

Dyrektor Wydziału filologicznego :

Kazimierz Morawski, Dr. filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, c. k. Radca Dworu, Członek dożywotni Izby Panów, Członek Rady Szkolnej krajowej, Prof. p. z. filologii klasycznej, Dyrektor Seminarium i Proseminarium filologicznego Uniw. Jagiell., Człon. c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, Członek czeskiej Akademii im. ces. Franciszka Józefa w Pradze.

Kraków, ulica Wolska 6.

Dyrektor Wydziału historyczno-filozoficznego :

Fryderyk Zoll (jak wyżej).

Dyrektor Wydziału matematyczno-przyrodniczego :

Karol Olszewski, Dr. filozofii, Kawaler orderu Żelaznej Korony III kl., Prof. p. z. chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek czeskiej Akademii Nauk i Sztuk w Pradze, Członek Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Członek honorowy Towarzystwa lekarskiego w Wilnie.

Kraków, ulica Jagiellońska 22.

Sekretarz Wydziału filologicznego :

Józef Tretiak, Dr. filoz., Profesor p. z. języka i literatury ruskiej Uniw. Jagiell., b. Docent literatury polskiej w tymże Uniwersytecie, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych, Członek Kollegium znawców dla spraw ochrony prawa autorstwa w zakresie literatury.

Kraków, ulica Batorego 25.

Sekretarz Wydziału historyczno-filozoficznego :

Bolesław Ulanowski (jak wyżej).

Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego :

Józef Rostafiński, Dr. filoz., Prof. p. z. botaniki, Dyrektor Ogrodu botanicznego Uniw. Jagiell., Członek b. Tow. nauk ścisłych w Paryżu, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Tow. nauk przyr. w Cherbourg, Wiedniu, Berlinie i Medyolanie, Członek c. k. Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich.

Kraków, ulica Garncarska 14.

Poczet członków zwyczajnych.

A) Czynnici:

I. Wydział filologiczny:

a, Krajowi:

Karol Estreicher-Rozbierski, Dr. filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, c. k. Radca Dworu, b. Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1872.
Kraków, ul. Garncarska 16.

Antoni Małecki, Dr. fil., właściciel odznaki „Litteris et artibus“, b. Prof. jez. i liter. polskiej i b. Rektor magn. Uniwersytetu lwowskiego, Zastępca Kuratora Zakładu nar. im. Ossolińskich we Lwowie, dożywotni Członek Izby Panów, honorowy obywatel miasta Lwowa i b. długoletni Członek Rady miejskiej lwowskiej, Dr. obojga praw honoris causa Uniwersytetów Jagiellońskiego i lwowskiego, Członek honorowy Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu, Galic. Tow. pedagogicznego, Tow. historycznego we Lwowie, Tow. liter. Adama Mickiewicza i Koła literackiego we Lwowie, Członek korespondent serbskiego Tow. nauk w Belgradzie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 23 lipca 1872.

Lwów, Zakład Ossolińskich.

Antoni Petruszewicz, Kustosz lwowskiej kapituły metropolitalnej grecko-katol., Radca i Referent Konsystorza, Egzaminator synodalny, Członek czynny i honorowy cesarsko-rosyjskiego archeologicznego Tow. w Moskwie, honorowy Doktor historii cesarskiego Uniwersytetu św. Włodzimierza w Kijowie, Członek historycznego Tow. Nestora w Kijowie, czynny i honorowy Członek cesarskiego Towarzystwa historii i starożytności w Odessie, honorowy Członek Akademii nauk w Bukareszcie, Członek honorowy słowiańskiego dobroczynnego Towarzystwa w Kijowie, Członek halicko-ruskiej Macierzy we Lwowie, Członek czeskiej Macierzy w Pradze, honorowy Członek Stauropigialnego Instytutu we Lwowie, Członek i wydziałowy Instytutu ruskiego „Narodowy Dom“ we Lwowie, hon. Członek ces. Akademii Nauk w Petersburgu, Korespondent c. k. Centralnej Komisji dla sztuki i historycznych zabytków w Wie-

dniu, honor. Członek słowiańskiego wspierającego Towarzystwa w Moskwie etc. Wybrany Członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.
Lwów, Kapituła metrop. grecko-katol.

JE. Stanisław hr. Tarnowski (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.

Kraków, ulica Warszawska 12.

Maryan Sokołowski, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, Kaw. orderu Leopolda, Komandor ord. Grzegorza W. i ord. Włoskiej Korony, Prof. p. z. hist. sztuki i Dyrektor gabinetu historii sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek Rady sztuki (Kunstrat) przy Ministerstwie Oświaty, Członek korespondent ces. Akademii Nauk w Petersburgu, Korespondent c. k. Komisji centralnej do badania i utrzymywania pomników sztuki, Członek korespondent c. k. austriackiego Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek honorowy Tow. Przyjaciół sztuk pięknych, miłośników miasta Krakowa i ochrony zabytków w Krakowie, Członek honorowy Towarzystwa historyków sztuki we Wrocławiu, Członek czynny Towarzystwa starożytników w Królewcu, Członek czynny cesarskiego Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Dyrektor Muzeum XX. Czartoryskich w Krakowie, Przewodniczący Towarzystwa im. Jana Matejki w Krakowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 10 lipca 1884. (Korespondentem od roku 1883).

Kraków, ulica Garcarska 3.

Kazimierz Morawski (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. — (Korespondentem od roku 1883).

Kraków, ulica Wolska 6.

Władysław Łoziński, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu lwowskiego, dożywotni Członek Izby Panów austr. Rady Państwa, Obywatel honorowy miasta Lwowa, Członek Rady sztuki przy c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty, Korespondent c. k. centralnej Komisji archeologicznej, Kawaler orderu cesarza Leopolda. Wybrany Członkiem czynnym dnia 6 grudnia 1890.

Lwów, ulica Ossolińskich 3.

Józef Tretiak (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. — (Korespondentem od roku 1888).

Leon Sternbach, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii klasycznej Uniw. Jagiellońskiego, Dyrektor Seminarium i Proseminarium filologicznego, Członek krajowy Akademii Umiejętności w Pradze, Członek korespondent Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek Rady szkolnej krajowej, Zastępca dyrektora c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Kraków, ulica Batorego 14.

Wilhelm Creizenach, Dr. filoz., Profesor p. z. języka i literatury niemieckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kaw. orderu Żelaznej Korony III kl., Dyrektor Seminarium germanistycznego, Członek c. k. Kom. egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, były docent Uniwersytetu w Lipsku. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. — (Korespondentem od dnia 2 maja 1895).

Kraków, ulica Studencka 19.

Józef Kallenbach, Dr. filoz., Prof. p. z. języka i literatury polskiej w Uniwersytecie lwowskim, Członek Komisji egzam. dla kand. na naucz. w szkołach gimn. i real. we Lwowie, Członek Kollegium znawców dla spraw ochrony prawa autorstwa, Prezes Towarzystwa ludoznawczego we Lwowie, b. Dyrektor Biblioteki ord. Krasińskich w Warszawie, b. Prof. p. z. języka i literatury polskiej i b. Dziekan Wydziału filozoficznego Uniwersytetu we Fryburgu szwajcarskim, b. Docent Uniwersytetu Jagiell. Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1906 r. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Lwów, ulica Ziemiałkowskiego 4.

aa) Członkowie przybrani nadliczbowi:

w myśl § 16 al. 2. Statutu Akademii.

Z Wydziału historyczno-filozoficznego. Wybrani 21 listopada 1893.

Wojciech Kętrzyński

Stefan Pawlicki

Stanisław Smolka

Tadeusz Wojciechowski

Wincenty Zakrzewski

} obacz str. 12—14.

b) *Zakrajowi:*

Watrosław Jagić, Dr. filoz., także honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. filologii słow. i Dyrektor Seminarium filolog. słow. Uniwersytetu wiedeńskiego, Członek Izby Panów, Kawaler komtur. krzyża orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, Kawaler orderów pruskich „pour le mérite“ i Korony, posiadacz austr.-węg. odznaki honorowej dla nauki i sztuki, rosyjski Radca tajny i Kawaler orderów Anny i Stanisława I stopnia (z gwiazdami) i Włodzimierza III stopnia, serbskiego wielkiego krzyża orderu Sawy, norweskiego Olafa, bułgarskiego „pour le mérite“, Członek czynny Akademii Umiejętności w Wiedniu, Petersburgu, Zagrzebiu, Belgradzie, Monachium, Budapeszcie i Pradze, Towarzystwa naukowego czeskiego w Pradze, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Berlinie, Członek honorowy Towarzystwa „Ljubiteli drewniej pismienosti“ i „Archeologiczeskawo Obszczestwa“ w Petersburgu, Akademii Umiejętności w Bukareszcie, Towarzystwa historycznego im. Nestora w Kijowie, Towarzystw archeologicznych w Zagrzebiu, Moskwie, Odessie i Konstantynopolu, Towarzystwa starożytniczego w Moskwie, „Narodopisnej Spolecznosti ceskoslowiańskiej“ w Pradze, Członek honorowy Uniwersytetu w Moskwie i Charkowie, Towarzystwa „Matica srpska“ w Nowym Sadzie, i „Matica slovenska“ w Lublanie etc. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878. Wiedeń, VIII., Kochgasse 15.

Józef Hampel, Dr. praw i filoz., Profesor p. z. archeologii starożytnej Uniwersytetu w Budapeszcie, Dyrektor Sekcyi archeologicznej Muzeum Narodowego tamże, Członek czynny Akademii węgierskiej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888. Budapeszt, Muzeum Narodowe.

Jan Gebauer¹⁾, Dr. filoz., także honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, c. k. Radca Dworu, dożywotni Członek Izby Panów austr. Rady Państwa, Profesor p. z. filol. słow. i Dyrektor Seminarium słowiańskiego czeskiego Uniwersytetu w Pradze, b. Rektor magn., Członek czynny czeskiej Akademii Umiejętności i król. Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek korespondent Akade-

¹⁾ Zmarł w czasie druku Rocznika.

mii nauk w Petersburgu, Członek Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich w Pradze. Wybrany Członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.

Praga, Vinohrady 359.

Jan Kwićala, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, Prof. p. z. i Dyrektor Seminarium filologii klasycznej Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Członek czynny Akademii Umiejętności i Członek nadzwyczajny „Kraľ. České Společnosti Nauk“ w Pradze, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Wiedniu, Członek wielu innych Towarzystw naukowych i obywatel honorowy kilku miast w Czechach. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1902.

Praga-Smihov, Divisova ul. 663.

Ludwik Ćwikliński, Dr. filoz., Szef Sekcji w c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty, Kaw. ord. Żelaznej Korony II kl., były Rektor magnific. i Prof. p. z. filologii klasycznej Uniwersytetu lwowskiego, Członek czeskiej Akademii Umiejętności im. ces. Franciszka Józefa, Członek zwyczaj. c. k. austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół nauk w Poznaniu, Korespondent i b. Konserwator c. k. Komisji central. dla utrzymania zabytków historycznych i artystycznych w Wiedniu, Członek honorowy Towarzystwa filologicznego we Lwowie i Towarzystwa filozoficznego w Wiedniu, Obywatel honor. miasta Żywca, Kurator fund. Franc. Kochmanna dla popierania literatów polskich, Wiceprezes fund. bar. Hirscha dla popierania szkolnictwa ludowego w Galicyi i na Bukowinie, b. Poseł do Rady Państwa. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Wiedeń VIII, Hamerlingplatz 7.

c) Zagraniczni:

Władysław Nehring, Dr. filoz., Tajny Radca rządowy, ozd. ord. Orła czerw. IV kl. i ord. Korony III kl., Prof. p. z. filologii słowiańskiej i Dyrektor Seminarium filologicznego słowiańskiego Uniwersytetu wrocławskiego, b. Dziekan Wydziału filoz. w r. 1876 i 1889, b. Rektor Uniwersytetu wrocławskiego w roku 1894, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Petersburgu i Tow.

Naukowego w Pradze, honorowy Członek Towarzystwa Przyj. Nauk. w Poznaniu, Tow. ludoznawczego, Towarzystwa literackiego im. A. Mickiewicza i Tow. historycznego we Lwowie, Członek Towarzystwa histor. i starożytniczego śląskiego i Muzeum starożytności śląskich, Wiceprezes śląskiego Tow. ludoznawczego, Członek honorowy śląskiego Towarzystwa kultury krajowej i Członek Prezydium tegoż Tow., Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów wyższego stanu nauczycielskiego, Członek deputacji szkolnej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1885.
Wrocław, Sternstrasse 22.

Jan Baudouin de Courtenay, Dr. filoz. i językoznawstwa porównawczego, Magister nauk filologiczno-historycznych, Profesor zwyczajny zasłużony językoznawstwa porównawczego i sanskrytu Uniwersytetu petersburskiego, Członek korespondent ces. Akademii nauk w Petersburgu. posiadacz złotego medalu od ces. Akademii Nauk w Petersburgu i brązowego od „Institution ethnographique“ w Paryżu, b. docent gramatyki porównawczej języków indo-europejskich i sanskrytu Uniwersytetu kazańskiego, b. Profesor zwyczajny gramatyki porównawczej języków słowiańskich Uniwersytetu dorpacckiego, b. Profesor p. z. tytularny językoznawstwa porównawczego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek dożywotni „Société de linguistique“ w Paryżu, Członek korespondent „Litauische litterarische Gesellschaft“ w Tylży, Członek korespondent Towarzystwa etnograficznego czesko-słowiańskiego w Pradze, Członek korespondent Towarzystwa finnougryjskiego (Suomalais-Ugrilainen-Seura) w Helsingforsie, Członek-współpracownik Ces. rosyjskiego Towarzystwa geograficznego, Członek honorowy Uniwersytetu kazańskiego, Członek honorowy b. estońskiego Towarzystwa literackiego „Eesti Kirjameeste Selts“ w Dorpacie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887.
Petersburg, ul. Mogilewska 23.

Aleksander Brückner, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii słowiańskiej Uniwersytetu berlińskiego, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Białogrodzie, Petersburgu i Pradze, Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891. (Korespondentem od r. 1889).
Berlin, SW. 61., Lankwitzstrasse 1.

JE. Stojan Novaković, b. Prezydent Ministrów, b. Senator i t. d.
Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891.
Belgrad, ul. R savska 19.

Henryk Sienkiewicz, Dr. filoz. honoris causa Uniwersytetu Jagiell., Właściciel odznaki „Litteris et artibus”. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 maja 1893.
Warszawa, ulica Hoża 22.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

a) Krajowi:

JE. Julian Dunajewski (j. w.) Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1872.
Kraków, ulica Podwale 11.

Fryderyk Zoll (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.
Kraków, ulica Studencka 23.

JE. Leon Biliński, Dr. praw, Doktor praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, Kawaler wielkiej wstęgi ord. Leopolda, Kawaler orderu Żelaznej Korony I. kl., Komandor orderu Franciszka Józefa, dożywotni Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, b. Prof. Uniwersytetu lwowskiego, b. Prezydent generalnej Dyrekcyi kolei państwowych, b. Minister finansów, Gubernator Banku austro-węgierskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1876.
Wiedeń, VIII., Tulpengasse 3.

JE. Michał Bobrzyński, Dr. praw, Dr. fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Członek czeskiej Akademii imienia cesarza Franciszka Józefa, b. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, Poseł do Rady Państwa i na Sejm kraj., Profesor prawa politycznego austr. Uniwersytetu Jagiell. — Wybrany Członkiem czynnym dnia 10 listopada 1883. (Korespondentem od r. 1878).
Kraków, ulica Krupnicza 9.

Stanisław Smolka, Dr. filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, Komandor orderu Corona d'Italia, c. k. Radca Dworu, dożyw. Człon. Izby Panów austr. Rady Państwa, b. Sekretarz gene-

ralny Akademii Umiejętności w Krakowie w latach 1891—1903, Członek zagr. węgierskiej Akademii Umiejętności, Członek południowo-słowiańskiej Akademii Umiejętności w Zagrzebiu i czeskiej Akademii im. cesarza Franciszka Józefa w Pradze, oraz ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Członek honorowy Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu, oraz Towarzystw historycznych w Petersburgu i Rydze, Korespondent c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, b. Profesor i Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. (Korespondentem od r. 1881).

Niegoszowice, p. Rudawa.

Wincenty Zakrzewski, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Prof. p. z. historii powszechnej i Dyrektor Seminarium histor. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek zagraniczny węgierskiej Akademii Umiejętności, Członek c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli w gimnazyjach i szkołach realnych. Wybrany Członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. (Korespondentem od r. 1881).

Kraków, ulica Wielopole 4.

Wojciech Kętrzyński, Dr. fil., Dyrektor Zakładu nar. im. Ossolińskich we Lwowie, Konserwator c. k. centralnej Komisji w Wiedniu, Członek Towarz. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Tow. literackiego w Paryżu, Tow. Nauk w Toruniu, Towarzystwa litewskiego w Tyłży, Towarzystwa historycznego we Lwowie, Towarzystwa historycznego i archeologicznego śląskiego we Wrocławiu, Towarzystwa historycznego przy Uniwersytecie w Petersburgu, ces. Tow. archeologicznego w Moskwie, Tow. Mazurskiego w Lecu w Prusiech wschodnich, miejskiej Komisji archiwalnej we Lwowie i Kollegium znawców dla zakresu literatury. Wybrany Członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. (Korespondentem od r. 1873).

Lwów, Zakład nar. im. Ossolińskich.

Tadeusz Wojciechowski, Dr. fil., Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kaw. orderu Żelaznej Korony III kl., Właściciel odznaki „Litteris et Artibus“, c. k. Radca Dworu, em. Profesor p. z. historii polskiej, b. Rektor Uniwersytetu lwowskiego, Prezes Tow. historycznego we Lwowie, Korespondent c. k. Komii

ysi centralnej konserwatorskiej w Wiedniu, Członek c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. (Korespondentem od r. 1881).

Lwów, ulica Technicka 8.

Stefan Pawlicki, Doktor św. Teologii i filozofii, Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, Kapłan Zgromadzenia OO. Zmartwychwstańców, Prof. p. z. filoz. Uniwersytetu Jagiell., Konsultor św. Kongregacji Indeksu, b. Docent b. Szkoły głównej warszawskiej, b. Protaktor papieskiego Kollegium polskiego w Rzymie, Członek czynny rzymskiej Arkady i trzech rzymskich Akademii: di religione cattolica, Tiberina i dell'Immacolata Concezione, Członek czynny rzymskiej Società dei cultori di cristiana archeologia, Czł. korespondent papieskiej Akademii archeologii, Członek Zarządu niem. Tow. Goerresowego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891. (Korespondentem od r. 1884).

Kraków, ulica Łobzowska 10.

Bolesław Ulanowski (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 4 maja 1894. (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ulica Garncarska 15.

Oswald Balzer, Dr. praw, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu lwowskiego, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Profesor p. z. prawa polskiego Uniwersytetu lwowskiego, Dyrektor Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie, Członek czynny Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek honorowy Muzeum narodowego w Rapperswilu, Kasy literackiej w Warszawie i Towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie, Wiceprezes Towarzystwa dla popierania nauki polskiej we Lwowie, b. Wiceprezes Tow. historycznego we Lwowie, Członek czynny Towarz. historyi i starożytności rosyjskich, tudzież ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Członek Towarzystwa historycznego w Petersburgu. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900 r. (Korespondentem od r. 1888).

Lwów, ulica Kraszewskiego 13.

Władysław Abraham, Dr. praw, Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, Prof. p. z. prawa kanonicznego Uniwersytetu lwowskiego, b. Rektor magn., b. Docent Uniw. Jagiell., Członek rządowej komisji egzaminacyjnej prawniczo-historycznej i sądowej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Lwów, ulica Długosza boczna 16.

Ludwik Kubala, Dr. filoz., Radca szkolny, Kawaler orderu Franciszka Józefa i Żelaznej Korony III kl., b. Prof. c. k. gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1903 r. (Korespondentem od r. 1884).

Lwów, ulica Marka 2.

JE. Leon hr. Piniński, Dr. praw, Rzeczywisty Tajny Radca Jego Ces. i Król. Apostol. Mości, b. c. k. Namiestnik Galicyi, hon. Prof. prawa karnego i rzymskiego na Uniwersytecie lwowskim, dożywotni Członek Izby Panów austr. Rady Państwa, Poseł na Sejm krajowy, b. Prof. p. z. prawa rzymskiego Uniw. lwowskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1903. (Korespondentem od r. 1895).

Lwów, ul. Matejki 4.

aa) Członkowie nadliczbowi przybrani:

w myśl § 16 al. 2 Statutu Akademii.

Z Wydziału filologicznego wybrani dnia 30 października 1892 roku.

Antoni Małecki

Kazimierz Morawski

Maryan Sokołowski

Stanisław hr. Tarnowski

Józef Tretiak

} obacz wyżej str. 6—7.

b) Zakrajowi:

JE. Antoni Randa, Dr. praw, także honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. C. k. Minister dla Czech, C. k. Rzeczywisty Tajny Radca, Komandor Orderu Franciszka Józefa II klasy z gwiazdą, Kawaler orderu Żelaznej Korony III kl., posiadacz odznaki austr.-węg. „Litteris et Artibus“, Komandor rosyjskiego orderu św. Stanisława, b. Profesor p. z. prawa austriackiego cywilnego

Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Prezes I Wydziału czeskiej Akademii Umiejętności, Członek „Král. České společnosti nauk“, dożywotni Członek Izby Panów, Członek Trybunału państwowego, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Bolonii. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878 roku.

Praga, Seminař česke právnické fakulty.

Wilhelm Fráknoi, tyt. Biskup Arbei, Kanonik waradyński, Opat klasztoru BMV z Szent-Jobb etc., główny Inspektor bibliotek i muzeów węgierskich, Członek Akademii Umiej. w Budapeszcie, Pradze i Belgradzie, Towarz. histor. w Ostrzychomiu etc. Wybrany Członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.

Budapeszt, Muzeum Narodowe.
Roma, Istituto storico ungherese.

Jaroslław Goll, Dr. fil., Kawaler orderu Żelaznej Korony III kl. c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. historii powszechniej na Uniwersytecie czeskim, Członek zwyczajny „Král. České Společnosti Nák“ w Pradze. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900 r.

Praga-Smihow, Nábřeží 14.

Emil Ott, Dr. praw, Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, dożyw. Członek Izby Panów austr. Rady państwa, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Profesor p. z. procesu cywilnego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Prezes c. k. Komisji rządowej egz. oddziału historyczno-prawniczego i Wiceprezes oddziału sądowego, Członek zwyczajny „Societas regia scientiarum“ i Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek Towarzystwa pielęgnowania prawa kościelnego w Getyndze, Członek honor. „Morawská právnická jednota“ w Bernie, Delegat ministerstwa Oświaty w Kuratorjum Akademii hr. Straki. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900.

Praga, II., Kremencová ul. 8.

Jaromir Čelakowsky, Dr. praw., Profesor p. z. prawa czeskiego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, c. k. Radca Dworu, Członek zwycz. Król. Towarzystwa nauk. czeskiego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Dyrektor Archiwum król. głów. m. Pragi, Poseł na Sejm Królestwa czeskiego, Doctor honoris causa Uniwer-

sytetu w Petersburgu, Członek koresp. Instytutu francuskiego (Académie des sciences morales et politiques) w Paryżu, Członek krajowej Komisji historycznej, Członek zwyczaj. c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, c. k. Konserwator, Obywatel honor. kilku miast etc. Wybrany Członkiem czynnym dnia 6 maja 1907. (Korespondentem od dnia 13 maja 1902).

Praga, Komenského náměstí 1.

c) Zagraniczni:

X. Edward Likowski, Dr. św. Teologii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Monasterskiego, Biskup Sufragan poznański, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany Członkiem czynnym dnia 14 listopada 1887.

Poznań.

Henryk Struve, Dr. fil., Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, zasłużony Profesor zwyczaj. Uniwersytetu warszawskiego, b. Prezes Komitetu Kasy im. Mianowskiego w Warszawie, Członek założyciel polskiego Towarzystwa filozoficznego we Lwowie, Członek honorowy Towarzystwa psychologicznego w Moskwie, Rzeczywisty Radca Stanu, Kawaler orderów św. Stanisława I kl., św. Anny II kl. i św. Włodzimierza III kl. Wybrany Członkiem czynnym dnia 14 maja 1897 r.

»New Home«. Elderslie Road, Eltham. Kent. England.

Tadeusz Korzon, b. starszy nauczyciel gimnazjum kowieńskiego, Bibliotekarz Ordynacji Zamoyskiej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1903. (Korespondentem od r. 1888).

Warszawa, ul. Żabia 4.

Aleksander Jabłonowski, Członek rzeczywisty Towarzystwa historycznego im. Nestora w Kijowie oraz Towarzystwa historii i starożytności w Moskwie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13-go maja 1903. (Korespondentem od r. 1894).

Warszawa, ul. Żoła 20.

Teodor Wierzbowski, Doktor filologii słowiańskiej, Profesor zwyczajny cesarskiego Warszawskiego Uniwersytetu, Dyrektor Warszawskiego Archiwum Głównego aktów dawnych, Zarządzający archeologicznym i numizmatycznym gabinetem Warszawskiego Uni-

Rocznik Akademii 1906/7.

2

wersytetu, Członek Komisji Emerytalnej Królestwa Polskiego (jako delegat Ministerjum Oświaty), Kawaler cesarskich i królewskich orderów św. Włodzimierza kl. IV, św. Anny kl. II i św. Stanisława II i III kl., posiada medal złoty im. Puszkina od Cesarzkiej Petersburskiej Akademii Nauk. Wybrany dnia 13 maja 1903.
Warszawa, Aleje Jerozolimskie 74.

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

a) *Krajowi:*

Bronisław Radziszewski, Dr. fil., Profesor p. z. chemii ogólnej i farmaceutycznej Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. orderu Żelaznej Korony III kl., Obywatel honorowy m. Lwowa, Członek honorowy Tow. chemików czeskich w Pradze, Towarz. nauczycieli szkół wyższych, polskiego Tow. im. Kopernika, Tow. lekarskiego, polskiego Towarzystwa aptekarskiego we Lwowie, Docent chemii w Akademii weterynaryi we Lwowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 14 listopada 1881. — (Korespondentem od r. 1874).

Lwów, ulica Długosza, gmach Uniwersytetu.

Józef Rostafiński (j. w.). Wybrany Członkiem czynnym dnia 10 października 1883.

Kraków, ulica Garncarska 14.

Jan Franke, c. k. Radca Dworu, Komandor orderu Franciszka Józefa, c. k. krajowy Inspektor szkół, b. Profesor mechaniki w Szkole politech. lwowskiej, Prezes c. k. Komisji egzaminacyjnej dla II-go egzaminu rządowego na Wydziale budowy maszyn. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1885.

Lwów, ulica Bielowskiego 5.

Edward Janczewski, Dr. fil., Profesor p. z. anatomii i fizjologii roślin i Dyrektor pracowni botanicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Rector magn., Członek honorowy Towarzystwa botanicznego w Edynburgu, Członek korespondent Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourgu, Prezes Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1885. (Korespondentem od r. 1876).

Kraków, ulica Wolska 16.

Szczęśny Kreutz, Dr. filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, c. k. Radca Dworu, b. Prof. p. z. mineralogii i b. Dyrektor gabinetu mineralogicznego Uniw. Jagiell., Członek honorowy Towarzystwa przyrodników polskich im. Kopernika, Członek krajowej Rady górniczej, Członek c. k. geologicznego Zakładu państw. w Wiedniu, b. Członek c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych, Człon. galic. Towarz. rolniczego we Lwowie, b. zwyczajny Prof. i były Dziekan Wydziału filoz. Uniwer. lwowskiego, b. Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego i b. Dziekan. Wybrany Członkiem czynnym dnia 24-go listopada 1888.

Kraków, ulica Basztowa 3.

Napoleon Cybulski, Dr. med., Prof. p. z. fizjologii Uniwersytetu Jagiell., Rektor tegoż Uniwersytetu w r. 1904/5. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, ulica Basztowa 6.

Benedykt Dybowski, Dr. med., em. Prof. zwycz. zoologii Uniwer. lwowskiego, b. Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazyalnych i realnych we Lwowie, Członek kilku Towarzystw naukowych. Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Lwów, ulica Długosza 3.

Emil Godlewski, Dr. fil., Prof. p. z. chemii rolniczej i Dyrektor Zakładu chemii rolniczej Uniwersytetu Jagiell., Członek polskiego Tow. przyrod. im. Kopernika we Lwowie, Członek korespondent Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourgu i narodowego Tow. rolniczego we Francji, b. Prof. Szkoły rolniczej w Dublinach. — Wybrany Członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, ulica Straszewskiego 6.

Julian Niedźwiedzki, Dr. filoz., Prof. p. z. mineralogii i geologii w Szkole politechnicznej lwowskiej, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 maja 1893. — (Korespondentem od roku 1887).

Lwów, Politechnika.

August Witkowski, Dr. filoz., Profesor p. z. fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek Komisji egzamin. na nauczycieli szkół

średnich, były Prof. Politechniki lwowskiej. Wybrany Członkiem czynnym dnia 9 maja 1893. — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ulica Bernardyńska 13.

Karol Olszewski (j. w). Wybrany członkiem czynnym dnia 12-go maja 1896. — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ul. Jagiellońska 22.

Władysław Natanson, Dr. filoz., Magister i Dr. fizyki Uniwers. w Dorpacie, Prof. p. z. fizyki matemat. Uniwers. Jagiellońskiego, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek Towarzystwa fizycznego w Londynie, Członek francuskiego Towarzystwa fizycznego w Paryżu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli gimnazyów i szkół realnych. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. — (Korespondentem od roku 1893).

Kraków, ulica Wolska 8.

Tadeusz Browicz, Dr. medycyny, Prof. i b. Rektor magn. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek zagraniczny czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek honorowy Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Towarzystwa lekarskiego w Wilnie, Lublinie i Krakowie. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

Kraków, ulica Krupnicza 5.

Kazimierz Kostanecki, Dr. medycyny, Prof. p. z. anatomii opisowej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 12 maja 1896).

Kraków, ulica Kolejowa 10.

Leon Marchlewski, Dr. filozofii, Profesor zwycz. chemii lekarskiej w Uniwersytecie Jagiell. Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1903. — (Korespondentem od roku 1899).

Kraków, ulica Zyblikiewicza, dom »pod Żukiem«.

Antoni Wierzejski, Dr. filozofii, Profesor p. z. zoologii Uniwersyt. Jagiell., b. Dziekan Wydziału filozoficznego, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych. Wybrany Członkiem czynnym dnia 6 maja 1907. (Korespondentem od roku 1891).

Kraków, ulica Wielopole 6.

b) *Zakrajowi:*

Franciszek Mertens, Dr. filoz., Profesor p. z. matematyki Uniw. wiedeńskiego, były Prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, były Prof. Politechniki w Gracu, c. k. Radca Dworu, Członek rzeczywisty Akademii Umiejętności w Wiedniu, Członek korespondent Tow. naukowego czeskiego w Pradze, Członek korespondent Towarzystwa naukowego w Getyndze, Członek korespondent królewskiej Akad. Umiejętności w Berlinie. Wybrany Członkiem czynnym d. 31 października 1885.

Wiedeń III., Stammgasse 9.

Edward Suess, Doktor filozofii honoris causa, em. Profesor geologii Uniwersytetu w Wiedniu, Prezydent Akademii Umiejętności w Wiedniu i Prezydent Wydziału matematyczno-przyrodniczego tejże Akademii. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903.

Wiedeń, II/2, Afrikanergasse 9.

Franciszek Vejdovský, Dr. filozofii, Prof. p. z. zoologii i anatomii porównawczej Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Członek czynny i Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego „Král České Společnosti Nauk“ w Pradze, Korespondent „Academy of Natural Sciences“ w Filadelfii, „Société de Biologie“ w Paryżu, Członek czynny „Société Imp. des amis de la nature, d'anthropologie et d'ethnographie“ w Moskwie, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Zagrzebiu, „Société zoologique“ w Paryżu, „Zoological Society“ w Londynie i wielu innych Towarzystw. — Wybrany Członkiem czynnym dnia 11 maja 1903.

Praga II., Riegrovo nábreží, 20.

c) *Zagraniczni:*

Edward Strasburger, Dr. filoz., med. i prawa, Profesor Uniw. w Bonn. Wybrany Członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.

Bonn. Uniwersytet.

Jan Schiaparelli, b. Dyrektor Obserwator. astronom. w Medyolanie itd. Wybrany Członkiem czynnym dnia 6 grudnia 1890.

Medyolan, via Fatebenefratelli 7.

Lord Kelwin, emerytowany Profesor Uniwersytetu w Glasgowie itd. Wybrany Członkiem czynnym dnia 6 grudnia 1890.

Londyn, S. W., 15 Eaton Place.

Henryk Hoyer¹⁾, Dr. med., Dr. med. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, zasłużony Profesor Uniwers. warszawskiego. Wybrany Członkiem czynnym dnia 2 maja 1895.

Warszawa, ulica Długa 16.

Julinsz Wilhelm Brühl, Dr. filozofii, Dr. of Science h. c., Człon. honor. „Royal Institution“ w Londynie, Człon. zagraniczny „British Association“, Człon. honor. „Physikalischer Verein“ w Frankfurcie n. M., Profesor chemii Uniwersytetu w Heidelbergu. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1900.

Heidelberg, Rohrbacherstrasse 48.

Piotr Duhem, Dr. nauk matematycznych, Doktor honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Profesor fizyki teoretycznej Uniwersytetu w Bordeaux, Korespondent „Institut de France“ w Paryżu, Członek zagraniczny król. Akademii Nauk w Brukseli, Członek korespondent „Société hollandaise des Sciences“ w Haarlem, Członek honorowy „Société scientifique“ w Brukseli. Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1904 r.

Bordeaux, rue de la Teste 18.

Franciszek Kamiński, Dr. filozofii i botaniki, Profesor zwyczaj. botaniki i Dyrektor ogrodu i gabinetu botanicznego Uniwersytetu w Odessie, Członek Tow. nauk przyrodniczych i matematycznych w Cherbourgu, Członek Akademii międzynarodowej geografii roślin w Le Mans, Członek noworosyjskiego Towarzystwa przyrodników w Odessie, Członek ces. Tow. geograficznego w Petersburgu i ces. Tow. przyrodników w Moskwie, Założyciel i Członek honorowy Tow. krymskiego (Club Alpin de Crimée). Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1904 r.

Odessa, Uniwersytet.

Stanisław Kostanecki, Dr. filozofii, Profesor chemii organicznej i teoretycznej Uniwersytetu Berneńskiego. — Wybrany Członkiem czynnym dnia 17 maja 1904 r.

Berno szwajcarskie, Uniwersytet.

B) Korespondenci.

1. Wydział filologiczny.

JE. Wojciech hr. Dzieduszycki, Dr. filoz., c. k. Tajny Radca, c. k. Minister dla Galicyi, c. k. Konserwator zabytków sztuki,

¹⁾ Umarł d. 3 lipca 1907, w czasie druku Rocznika.

Posel na Sejm krajowy, Prezes Tow. archeologicznego we Lwowie.
Wybrany dnia 12 listopada 1887.

Jezupol w Galicyi.

Adam Antoni Kryński, Magister nauk. filol.-histor., Profesor gimnazyalny, Redaktor „Prac filologicznych“, Profesor i Członek Rady kursów naukowych w Warszawie. Wybrany dnia 30 listopada 1889.

Warszawa, Aleje Jerozolimskie 80.

JE. Karol z Brzezia Lanckoroński, c. k. Tajny Radca i Szambelan, dziedziczny członek Izby Panów, Kawaler orderu Złotego Runa i Kawaler honorowy orderu maltańskiego, Doktor praw i Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu berlińskiego, Członek austriackiego „Kunstrat“, Kuratorji austriackiego Muzeum artyst. przemysłowego i Muzeum handlowego w Wiedniu, Komisji centralnej dla zachowania zabytków sztuki w Austrii, Członek korespondent Akademii Umiejętności i Członek honorowy Akademii Sztuk pięknych i Towarzystwa geograficznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa archeologicznego austriackiego w Wiedniu i archeologicznego niemieckiego w Rzymie i Rady nadzorczej Instytutu niemieckiego dla historii sztuki we Florencyi itd. Wybrany dnia 31 października 1891.

Wiedeń III., Jacquingasse 18 i Rozdół (Galicya).

Adam Miodoński, Dr. filoz., Prof. p. z. filol. klasycznej Uniw. Jagiellońskiego, Dyrektor Seminarjum filologicznego Uniw. Jagiell., Członek c. k. Komisji egzamin. dla kandydatów na nauczycieli w gimnazyach i szkołach realnych, b. Prof. Uniw. we Fryburgu, b. Dziekan Wydziału filoz. Uniw. Jagiell. Wybrany dnia 9 maja 1893 r.

Kraków, ulica Graniczna 16.

Stanisław Tomkowicz, Dr. filoz., Konserwator zabytków sztuki i przeszłości. — Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, ulica Podwale 2.

Alwin Schultz, Dr. filoz., b. Prof. p. z. historii sztuki na niemieckim Uniwersytecie w Pradze, Kawaler orderu Żelaznej Korony III kl., Kaw. baw. ord. św. Michała III kl., Korespondent c. k. centralnej Komisji konserwator. w Wiedniu, tudzież c. k. austriackim

ckiego Muzeum dla sztuki i przemysłu w Wiedniu, Członek koresp. czeskiego Towarz. dla popierania w Czechach niemieckiej umiejętności, sztuki i literatury, Człon. Wydz. Muzeum germańskiego w Norymberdze, Członek honorowy Towarzystwa śląskiego, Muzeum staroż., Towarzystwa historii sztuki i Towarzystwa przemysłowego we Wrocławiu, Korespondent śląskiego Towarzystwa „für vaterländische Kultur“ i Tow. śląskiego historycznego we Wrocławiu. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Monachium, Liebigstrasse 41.

Karol Ernest Muka, Dr. fil., Prof. gimnazyalny, Komandor i Oficer serbskiego orderu św. Sawy i czarnogórskiego ord. Daniła, Kawaler rosyjskiego orderu św. Stanisława, Prezes Wydz. filolog. i etnograficznego „Maćicy serbskeje“, Redaktor „Časopisa Maćicy Serbskeje“ i „Łużicy“, Członek honorowy Maćicy Serbskeje w Budzyszynie i Łużyckiego Tow. kaznodziejskiego w Lipsku, Członek nadzwyczajny Tow. nauk w Zgorzelcu, Członek zagraniczny Akademii Umiejętn. w Pradze, Członek korespondent król. serb. Akademii Umiejętności w Belgradzie, Południowo-słowiańskiej Akad. w Zagrzebiu i Król. czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze. Wybrany dnia 2 maja 1895.

Freiberg w Saksonii, ulica Wosyczańska 6, I.

Jan Bołoz Antoniewicz, Dr. filoz., Kawaler orderu Żelaznej Korony III klasy, Profesor p. z. historii sztuki nowożytnej w Uniwersytecie lwowskim, Korespondent c. k. Komisyi centralnej dla zachowania zabytków historycznych i artystycznych, Wiceprezes rzeczoznawców dla dzieł sztuki. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, ulica Zielona 7.

Leonard Lepszy, c. k. Radca górniczy, Naczelnik c. k. Urzędu probierczego, właściciel złotego krzyża zasługi z koroną, Konserwator zabytków sztuki i przeszłości. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Kraków, ulica Bracka 13.

JE. Józef Bilczewski, Dr. teologii, Arcybiskup lwowski, c. k. Tajny Radca, b. Profesor p. z. dogmatyki szczegółowej Uniwersytetu lwowskiego, Członek koresp. rzymskiej Akademii archeol., Członek c. k. kraj. Rady szkolnej. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Lwów.

Zygmunt Winter, Dr. filozofii, c. k. Radca szkolny, Prof. c. k. gimnazjum w Pradze, Członek Akademii Umiejętności w Pradze, Członek Król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Praga-Vinohrady, Tábořska ul. 88.

Jan Czubek, Radca szkolny, em. Profesor gimnaz. w Krakowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ulica Biskupia 8.

Jerzy hr. Mycielski, Dr. filozofii, Profesor p. n. historii sztuki Uniwersytetu Jagiell., Oficer król. ord. Włoskiej Korony, Prezes „Towarzystwa opieki nad polskimi zabytkami sztuki i kultury“, Redaktor „Przeglądu Polskiego“. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, Rynek główny 44.

Bronisław Ignacy Kruczkiewicz, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii klasycznej i Dyrektor Seminarium i Proseminarium filologicznego Uniwersytetu lwowskiego, Członek i Dyrektor c. k. Komisji egzaminacyjnej dla Kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie, Dyrektor c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatek na nauczycielki w liceach żeńskich we Lwowie, b. Dziekan i Rector magnif. Uniw. lwow., Prezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Lwów, ulica Kampiana 9.

Gustaw Bauch, Dr. filozofii, Profesor gimnazjalny. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Wrocław I., Ohlau-Ufer 32a.

Maryan Zdziechowski, Dr. filozofii, Profesor tyt. nadzwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego dla filologii słowiańskiej i historii literatury powszechnej nowszych czasów. Wybrany dnia 13 maja 1902 r.

Kraków, ulica Garbarska 7.

Włodzimierz Józef Demetrykiewicz, Dr. praw, Kawaler orderu Franciszka Józefa, Docent archeologii przedhistorycznej na Uniwersytecie Jagiellońskim, c. k. Konserwator zabytków starożytnych, Kustosz Muzeum antropologiczno-archeologicznego Akademii, Sekretarz Komisji antropologicznej, Członek koresp. austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek zakrajowy Sekcyi

archeologicznej Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze, Członek Towarzystwa antropologicznego w Berlinie i Wiedniu i Towarzystwa starożytników w Królewcu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ulica Smoleńska 19.

Jan Michał Rozwadowski, Dr. filozofii, Prof. p. z. językoznawstwa porównawczego w Uniwersytecie Jagiellońskim. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ulica Studencka 8.

Stanisław Jan Schneider, Profesor i kierownik filii c. k. gimnazjum V we Lwowie, Wiceprezes Tow. nauczycieli szkół wyższych, Wiceprezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Lwów, ulica Zamojskiego 4.

Ludwik Fournier, b. Profesor, literat. Wybrany dnia 11 maja 1903 r.

Lyon, Quai St. Vincent 24.

Bolesław Erzepki, Dr. filozofii, Bibliotekarz i Konserwator zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek zagranicznej archeologicznej sekcji Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Poznań, ulica Wiktoryi 26.

Stanisław Ptaszycki, Docent historii literatury i języka polskiego w Uniwersytecie petersburskim, Lektor języka rosyjskiego w rzym.-kat. Akademii Duchownej, Profesor Seminarium duchownego, Członek wielu Towarzystw naukowych, Korespondent Towarz. Opieki nad pamiątkami histor. polskimi (na Petersburg). Wybrany dnia 17 maja 1904 r.

Petersburg, ulica Żukowskiego 38.

Wilhelm Bruchnalski, Dr. filozofii, Profesor zwycz. literatury polskiej Uniwersytetu lwowskiego, Wiceprezes Tow. ludoznawczego we Lwowie. Wybrany dnia 19 maja 1905 r.

Lwów, ulica Pełczyńska 4.

Ignacy Chrzanowski, literat w Warszawie, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany dnia 11 maja 1906. ¹⁾

Warszawa, ulica Senatorska 38.

---

¹⁾ Ignacy Chrzanowski urodził się dnia 5 lutego 1866 we wsi Stok w powiecie łukowskim na Podlasiu. Od roku 1876 pobierał

Kazimierz Chłędowski, Dr. praw, Rzeczywisty Tajny Radca,
b. c. k. Minister, Komandor ord. Franciszka Józefa, Kaw. ord.

nauki w gimnazjum V w Warszawie, które ukończył w roku 1883 ze złotym medalem. W roku 1883 wstąpił na Wydział historyczno-filologiczny Uniwersytetu warszawskiego; ukończył studia w roku 1888 ze stopniem kandydata i ze złotym medalem za rozprawę konkursową p. t. „Kleruchie ateńskie“. Od roku 1890—1894 kształcił się na Uniwersytetach we Wrocławiu, w Berlinie i w Paryżu. Odtąd mieszka stale w Warszawie, jako literat i nauczyciel prywatny. W roku 1899 został mianowany Członkiem rzeczywistym Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Od września r. 1899 do czerwca r. 1901 był redaktorem miesięcznika „Ateneum“.

Ogłosił drukiem:

1) Tragedya Szymona Szymonowicza Castus Ioseph w stosunku do literatury obcej. Ateneum, 1892.

2) Zwierzyniec Mikołaja Reja z Nagłowic. Ateneum 1893.

3) Facecye Mikołaja Reja. Rozprawy Wydz. fil. Akademii Um. w Krakowie, tom XXIII, 1894.

4) Ideały romantycznej poezyi polskiej. Poznań 1899 (pod pseudonimem „Wanda“).

5) Zygmunt Kaczkowski, zarys życia i działalności (jako przedmowa do „Wyboru pism“ Kaczkowskiego w 10 tomach, Warszawa, 1900).

6) O satyrach Naruszewicza. Pamiętnik Literacki 1902 i osobno, Lwów, 1902.

7) Ks. Gracyan Piotrowski i jego „Satyr“. Biblioteka Warszawska, 1902.

8) Krasicki, jako autor Monitora z r. 1772. Pamiętnik Literacki, 1904.

9) Autograf „Majtka“ Mickiewicza i poezye filaretów. Lwów, 1901.

10) Okruchy literackie (Stanisław Konarski. — Smutek Gabryeli. — Kornel Ujejski. — Ideały i filozofia Asnyka. — Album pani Kostrowickiej. — O pierwszej powieści Sienkiewicza. — Na Wyspie). Warszawa. 1903.

11) X. Piotra Skargi Kazania Sejmowe, wydanie krytyczne, poprzedzone rozprawą p. t. „O kazaniach sejmowych Skargi“. Biblioteka dzieł chrześcijańskich, 1903 i osobno, Warszawa, 1904.

12) Mikołaja Sępa Szarzyńskiego poezye. Kraków 1903 (Biblioteka pisarzy polskich).

13) Anonima-protestanta XVI wieku erotyki, fraszki, obrazki, epigramaty. Kraków, 1903 (tamże).

14) Pierwszy utwór Sienkiewicza. Ateneum, 1901.

15) Pierwszy utwór Gabryeli. Biblioteka Warszawska, 1902.

16) Z literatury teologiczno-polemicznej XVI wieku, (Myśl, księga zbiorowa, wydana staraniem redakcyi „Ogniwa“, Warszawa, 1904).

ces. Leopolda, Członek Kuratoryi c. k. austr. Muzeum dla sztuki i przemysłu w Wiedniu. Wybrany dnia 6 maja 1907. ¹⁾

Wiedeń IV, Alleegasse 11.

17) Dyalog Warwasa z Dykasem Reja, tekst czeski (Z wieku Mikołaja Reja, księga jubileuszowa, Warszawa, 1905).

18) Echo epizodu sochaczewskiego (tamże).

19) Dwa listy łacińskie, Alojzego Lipomana i Mikołaja Radziwiłła, w przekładzie polskim Mikołaja Reja (tamże i osobno, Warszawa, 1905).

20) Marcin Bielski, studjum literackie. Warszawa, 1906.

21) Bohdan Chmielnicki, tragedia Niemcewicza. Pamiętnik Literacki, 1906.

22) Historia literatury polskiej. Książka dla młodzieży (z wypi-sami). Część pierwsza: Literatura niepodległej Polski. Warszawa, 1907.

Artykuły, recenzje i sprawozdania w różnych czasopismach warszawskich i w „Pamiętniku Literackim“.

¹⁾ Dr. Kazimierz Chłędowski ur. 28 lutego 1843 w Lubatówce, w pow. Krośnieńskim. Studya gimnazyalne u św. Anny w Krakowie, uniwersyteckie w Pradze i Krakowie, gdzie też otrzymał stopień doktora praw. W r. 1867 wstąpił do służby rządowej i był sekretarzem zawiązującej się wówczas Rady szkolnej krajowej, której przewodniczył namiestnik hr. Agenor Gołuchowski. W r. 1881 powołany został do ministerstwa dla Galicyi do Wiednia, gdzie naprzód jako sekretarz, a później jako szef biura służył pod sześcioma ministrami. W r. 1899 został mianowany ministrem dla Galicyi w gabinecie hrabiego Clary i p. Witteka; po upadku tego gabinetu wystąpił z urzędu.

Ogłosił drukiem:

1) Zygmunt Korybut. Szkic historyczny. (Bibl. warszawska, 1864).
2) Liczne feljetyony w „Gazecie Lwowskiej“ za redakcyi Władysława Łozińskiego, a mianowicie: a) JM Państwo Kuropatnicy; b) Z krótkiego żywota (Sygiert); c) Józef Maksymilian Ossoliński; d) Fantastyczne pojęcia; e) Wojna z Fircykiem; f) Wenecyanka; g) Fragmenta towarzyskie; h) Przed trzystu laty i w. innych. 3) Liczne artykuły i rozprawy w „Przewodniku literackim“ do Gazety lwowskiej, a mianowicie: a) Paszkwil polski; b) Dwa pokolenia; c) O karykaturze (1874); d) Aleksander hr. Fredro (1878). 4) Prace drukowane w „Przeglądzie polskim“: a) Handlowa centralizacya (1867); b) O kredycie rolniczym i jego instytucjach (1868); c) O parcelowaniu gruntów (1867); d) Szkice z Włoch (1873). 5) Sztuka współczesna i jej kierunek. Lwów 1873. 6) Alpy — szkice i opowiadania. Lwów 1875. 7) Sylwetki. Lwów 1876. 8) Królowa Bona, szkice historyczno-obyczajowe. Lwów, 2 tomy. 9) Zwierciadło głupstwa, Kraków 1877 (pod pseudonimem „Ignotusa“ w Przeglądzie polskim). 10) a) Dziennikarskie pochyłości; b) Znaki czasu — druk. w „Słowie“

Jan Łoś, Magister filologii słowiańskiej, Profesor zwyczajny tegoż przedmiotu w Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor Seminarjum slawistycznego tamże, Członek rzeczywisty ces. ros. Towarzystwa archeologicznego w Petersburgu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych. Wybrany dnia 6 maja 1907¹⁾.

Kraków. ulica Kapucyńska 7.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

Emanuel Henryk de Noailles, margr., były Ambasador franc. w Berlinie. Wybrany dnia 7 lipca 1873.

Paryż, rue de Saigon 2.

---

warszawskiem 1882. 11) Dwie wizyty w Anglii. Lwów — Warszawa, 1887. 12) Siena. Kraków 1904 (wydane także po niemiecku w dwóch tomach, Berlin 1905 13) Dwór w Ferrarze. Lwów 1907.

¹⁾ Jan Łoś, ur. d. 14 maja 1860 r. w Kielcach, ukończył gimnazjum w Piotrkowie, uniwersytet w Petersburgu, poczem przez dwa lata studiował gramatykę porównawczą języków aryoeuropejskich w Paryżu, Freiburgu in Br., Lipsku. Berlinie; od r. 1890 docent prywatny filologii słowiańskiej w uniwersytecie petersburskim, od r. 1902 profesor tegoż przedmiotu we Wszechnicy Jagiellońskiej.

Ogłosił drukiem:

1) Gwara opoczyńska (Rozpr. Wydz. fil. Akad. Um. w Krakowie t. XI, r. 1886). 2) Porównanie fonetycznych właściwości kilku gwar polskich (tamże). 3) Berichtigungen zum Reimser Evangelium (Archiv für slavische Philologie, t. IX, r. 1886). 4) O samogłoskach dźwięcznych w języku polskim (Prace Filologiczne t. II, r. 1887). 5) Объ удвоеніи въ церковно-славянскомъ языкѣ (Русскій Филологическій Вѣстникъ, r. 1890). 6) O literaturze ludowej (Wisła, t. VIII, r. 1894). 7) Люблинскіе отрывки (Сборникъ ces. Akademii Nauk w Petersburgu, t. LXVII r. 1900). 8) Сложныя слова въ польскомъ языкѣ, Petersburg 1901. 9) Rodzaj i liczba w rzeczownikach polskich (wyd. przez ces. Akademię Nauk w Petersburgu, r. 1904). 10) Funkcye narzędnika w języku polskim (Rozpr. Wydz. filol. Akad. Um. w Krakowie, t. XL, r. 1904), także liczne artykuły w różnych czasopismach i wydawnictwach naukowych. Nadto dostarczał materiałów do wydawanego obecnie w Warszawie „Słownika języka polskiego“, przygotował do druku czwarty tom „Słownika gwar polskich“ Jana Karłowicza, wydał kilka zabytków dawniejszego piśmiennictwa polskiego.

JE. Leonard Piętak, Dr. praw, b. c. k. Minister, b. Profesor p. z. prawa rzymskiego tudzież austr. prawa handlow. i wekslowego Uniwersytetu lwowskiego, Poseł na Sejm krajowy z miasta Lwowa. Wybrany dnia 19 listopada 1883.

Wiedeń, IX., Währingerstrasse 21.

Władysław Ochenkowski, Dr. fil., Prof. p. z. ekonomii politycz. Uniwersyt. lwowskiego, b. Prof. Akademii w Monasterze, tudzież Uniw. w Jenie. Wybrany dnia 24 listopada 1888.

Lwów, ulica Słowackiego 18.

Tadeusz Pilat, Dr. praw, c. k. Radca Dworu, emer. Prof. p. z. statystyki, nauki administracji i austriackiego prawa administracyjnego Uniw. lwowskiego, Członek Wydziału krajowego i Zastępcą Marszałka kraj. w Wydziale, Członek c. k. rządowej Komisji egzam. oddziału nauk politycznych, Członek korespondent c. k. centralnej Komisji statyst. w Wiedniu, Członek międzynarodowego Instytutu statystycznego, Członek Komitetu c. k. galicyjskiego Towarz. gospodar., Członek austriackiej Rady rolniczej i Rady dla dróg wodnych, Członek Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej“, Poseł na Sejm kraj. Wybrany dnia 24 listopada 1888.

Lwów, ulica Mochackiego 23.

Maksymilian Perlbach, Dr. filoz., b. Profesor, Dyrektor oddziału król. Biblioteki w Berlinie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Berlin, W. 50, Regensburgstr. 30.

Paweł Pierling, Kapłan T. J., Doktor honoris causa Uniwersytetu w Dorpacie, Członek cesarskiego Towarz. archeologicznego w Moskwie i Ces. Towarzystwa historii i starożytności przy Uniwersytecie moskiewskim. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Paryż, rue de Rivoli 212.

Antoni Prochaska, Dr. filozofii, Adjunkt Archiwum krajowego we Lwowie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ulica Kurkowa 5.

Aleksander Semkowicz, Dr. filozofii, Dyrektor Biblioteki Uniw. lwowskiego, Kawaler ord. Żelaznej Korony III klasy, Redaktor „Kwartalnika historycznego“. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ulica Zyblikiewicza 4.

Michał Hruszewski, Magister historii ruskiej, Doktor honoris

causa Uniwersytetu w Charkowie, Profesor p. z. hist. powszechnej z wykładem ruskim Uniwersyt. lwowskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych, Prezes Towarzystwa naukowego im. Szewczenki we Lwowie, Dyrektor Sekcji historycznej i Komisji archeograficznej tegoż Tow., Prezes Towarzystwa przyjaciół literatury, nauki i sztuki ukraińskiej. Prezes Spółki wydawniczej ukraińsko-ruskiej, Członek czynny lub honorowy kilku stowarzyszeń naukowych. Wybrany dnia 3 maja 1895.

Lwów, Zofiówka, willa własna.

Józef Milewski, Dr. praw, emer. Prof. p. z. ekonomii polityczn. Uniwer. Jagiellońskiego, Członek korespon. Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, b. Poseł do Rady Państwa, Poseł na Sejm krajowy, b. Wiceprezes Tow. rolniczego w Krakowie, Dyrektor Banku krajowego. Wybrany dnia 12 maja 1896.

Lwów, ulica Kościuszki 16.

Bronisław Łoziński, Dr. praw, Kawaler orderu Żelaznej Korony, c. k. emerytow. Radca Namiestnictwa. Wybrany dnia 12 maja 1896.

Lwów, ulica Ossolińskich 8, parter.

Ernest Till, Dr. praw, Prof. p. z. austriackiego prawa cywilnego na Uniwersyt. lwowskim, Dziekan Wydziału prawa w r. 1906/7, Redaktor „Przeglądu prawa i administracji“. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, ulica Pańska 4.

Bronisław Dembiński, Dr. filoz., Prof. p. z. historii powszechnej na Uniw. lwowskim, b. Dziekan, Dyrektor Seminarium historycz. dla historii powszechnej, Członek c. k. Komisji egzaminac. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie, b. Docent Uniw. Jagiell. w Krakowie, Członek koresp. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Lwów, ulica Gosiewskiego 4.

Ludwik Finkel, Dr. filozofii, Kawaler ord. Żelaznej Korony III kl., Profesor p. z. historii austriackiej na Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie, Członek ko-

respondent Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Przewodniczący Rady wykonawczej Macierzy Polskiej, c. k. Konserwator sekcji II i Zastępca Przewodniczącego Kollegium rzeczoznawców dla literatury. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Lwów, ulica św. Mikołaja 9.

Iwan Andrzejewicz Linniczenko, Dr. filoz., Radca stanu, Profesor zw. historii rosyj. na Uniwersytecie w Odessie, Członek ces. Towarzystwa archeologicznego, Tow. historycznego, Tow. miłośników przyrodoznawstwa i antropologii i Tow. miłośników ruskiej literatury w Moskwie, Członek ces. Towarzystwa historii starożytności i Towarzystwa historyczno-filolog. w Odessie, oraz Członek wielu innych Towarzystw naukowych. Wybrany dnia 17-go maja 1900.

Odessa, Uniwersytet.

Wiktor Czermak, Dr. filozofii, Profesor p. z. historii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w szkołach gimnazjalnych i realnych, Docent historii powszechnej i cywilizacji w Akademii sztuk pięknych w Krakowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ulica Graniczna 7.

Stanisław Krzyżanowski, Dr. praw i filozofii, Profesor p. z. nauk pomocniczych historycznych i historii średniowiecznej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor archiwum aktów dawnych m. Krakowa, Paleograf-archiwista Stolicy św., Członek korespondent Tow. Przyjaciół nauk w Poznaniu i c. k. Komisji centralnej dla badania i zachowania zabytków sztuki i pomników historycznych w Wiedniu, Prezes Towarzystwa miłośników historii i zabytków Krakowa, Sekretarz Grona Konserwatorów Galicji zachodniej. — Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ulica Wielopole 11.

Karol Potkański, Dr. filozofii, Profesor p. z. historii powszechnej i austriackiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ulica Krupnicza 17.

Mikołaj Iwanowicz Kariejew, Dr. powszechnej historii, Radca stanu. b. Profesor na Uniwersytecie w Warszawie, obecnie prof.

na Uniwersytecie w Petersburgu i na Wydziale ekonomicznym Petersburskiej Politechniki, Prezes Towarzystwa historycznego przy Petersburskim Uniwersytecie oraz Członek wielu innych Towarzystw naukowych w Rosyi i za granicą, b. Członek pierwszego Sejmu państwowego w Rosyi („Gosudarstwennoj Dumy“). Wybrany dnia 13 maja 1902.

Petersburg, Wasiljewskij Ostrow, 10 linia, Nr. 9.

X. Jan Fijałek, Dr. teologii i prawa kanonicznego, Profesor p. z. historii kościelnej w Uniwersytecie lwowskim, Rektor magn. w r. 1903/4, b. Docent Uniw. Jagiell., Paleograf-archiwista Stolicy św., Członek korespondent c. k. Komisji centralnej dla badania i zachowania zabytków sztuki i pomników historycznych w Wiedniu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Lwów, ulica Pułaskiego 4.

Aleksander Hirschberg, Dr. filozofii, Profesor p. n. historii polskiej Uniwersytetu lwowskiego, Kustosz Zakładu narodowego im. Ossolińskich. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Lwów, ulica Frydrychów 12.

Edmund Radwan Krzymuski, Dr. praw, b. Rector magn., Profesor p. z. prawa i postępowania karnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Dyrektor Seminarium prawniczego tamże, Prezes c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału nauk politycznych, Wiceprezes i Członek jej oddziału sądowego i historyczno-prawniczego, Członek Komisji dla egzaminów sędziowskich, Członek honorowy stowarzyszeń akademickich: „Pomoc wzajemna uczniów Uniw. Jagiell.“, „Biblioteka uczniów Wydz. prawa“ i „Czytelnia Akademicka imienia Adama Mickiewicza“, Prezes Towarzystwa i Konserwatorium muzycznego w Krakowie. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Kraków, ulica Karmelicka 31.

Ludwik Pastor, Dr. filozofii, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. historii powszechnej na Uniwersytecie w Insbrucku, Kawaler Krzyża Rycerskiego orderu Piusa i Komandor ord. św. Sylwestra, Doktor honorowy Uniwersytetu w Leodyum, Członek Akademii Umiejętności w Pradze, „Accademia Pontificia“ i „Accademia di S. Luca“ w Rzymie, Członek korespondent Akademii Umiejętności

w Wiedniu i Zagrzebiu, „Società Colombaria“ w Florencyi, „Académie royale [d]’archéologie“ w Antwerpii, Dyrektor „Istituto austriaco di studii storici“ w Rzymie. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Rzym, Via della Croce 74.
Insbruck, Uniwersytet.

Zygmunt Celichowski, Dr. filozofii, Dyrektor Biblioteki Kórnickiej, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek korespondent Tow. historyczno-literackiego w Paryżu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kórnik, W. Ks. Poznańskie.

Władysław Smoleński, Radca Prokuratury w Królestwie Polskiem. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Warszawa, ulica Hoża 24.

X. Stanisław Ksawery Chodyński, Dr. prawa kanonicznego, Kandydat św. Teologii, Protonotaryusz Apostolski, Prałat-Dziekan Kapituły Włocławskiej, Sędzia Surogat Konsystorza Generalnego, Regens i Profesor Seminarjum duchownego we Włocławku. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Włocławek (Król. Polskie).

Fryderyk Papée, Dr. filoz., Kaw. ord. Franciszka Józefa, Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, Korespondent c. k. centralnej Komisji dla zabytków sztuki. Wybrany dnia 6 maja 1907.¹⁾

Kraków, Plac Groble 14.

---

¹⁾ Dr. Fryderyk Papée ur. w Złoczowie 4-go czerwca 1856; studia gimnazyalne we Lwowie w gimn. Franciszka Józefa, uniwersyteckie we Lwowie pod kierownictwem Ksawerego Liskiego; następnie na Uniwersytecie wiedeńskim pod kierownictwem Büdingera, Lorenza, Zeissberga i Th. Sickla w Instytucie historycznym (Institut für oesterr. Geschichtsforschung). W r. 1878 otrzymał na Uniw. wiedeń. stopień doktora filozofii, a w r. 1879 zdał egzamin państwowy we wspomnianym wyżej Instytucie, uprawniający do posad bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych. W r. 1880 otrzymał posadę skryptora w Zakładzie Ossolińskich we Lwowie, skąd (1883 r.) przeniósł się do Biblioteki Uniwersyteckiej tamże w charakterze amanuenta. W r. 1890 mianowany skryptorem, a w r. 1893 kustoszem tejże Biblioteki — za jej reorganizację w nowym gmachu otrzymał order Franciszka Józefa. W r. 1905 mianowany Dyrektorem Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. Od r. 1902 był konserwatorem dla Galicji wschodniej, którą to godność, przenosząc się

Szymon Askenazy, Dr. filozofii, Prof. zwyczaj. historii nowożytnej na Uniwersytecie lwowskim. Wybrany dnia 6 maja 1907.)

Lwów, ulica Brajerowska 12.

do Krakowa, złożył i tutaj wstąpił do Krakowskiego Grona Konserwatorów w charakterze korespondenta c. k. Centralnej Komisji dla badania i zachowania zabytków sztuki. Był jednym z założycieli Tow. historycznego we Lwowie (1886), a w latach 1904—5 redaktorem „Kwartalnika historycznego“.

Ogłosił drukiem:

1) Polska i Litwa na przełomie wieków średnich. Tom I. Ostatnie dwunastolecie Kazimierza Jagiellończyka. Kraków. Nakł. Akad. Umiej. 1903.

2) Studya i szkice z czasów Kazimierza Jagiellończyka. Warszawa 1907.

3) Najstarszy dokument polski. Studium dyplom. o akcie Idziego dla Tyńca (Rozprawy Wydz. histor.-filoz. Ak. Um., XXIII).

4) Liber fraternitatis Lubinensis (Monumenta Poloniae, V).

5) Skole i Tucholszczyzna. Lwów 1891.

6) Historia miasta Lwowa w zarysie. Lwów 1894.

Ponadto liczne artykuły naukowe, sprawozdania i recenzje w Kwartalniku historycznym etc.

1) Szymon Askenazy urodził się w Zawichoście w Królestwie Polskiem w r. 1867. Ukończył: II gimnazjum klasyczne w Warszawie z maturą i medalem w r. 1883; Wydział prawny na Uniwersytecie warszawskim ze stopniem kandydata praw, w 1887; Wydział filozoficzny w dyscyplinie historycznej na Uniwersytecie genyjskim (gdzie pracował m. i. w Seminarjach historyi średniowiecznej Weiland, nowożytnej M. Lehmana), ze stopniem doktora filozofii, w 1894. Habilitował się jako docent prywatny historii na Uniwersytecie lwowskim w 1897. Wykładał tu od wiosny 1898 (z wyjątkiem semestru letniego 1905) w ciągu 17 semestrów, w kolei chronologicznej a partych monograficznych, dzieje nowożytne Polski od Sobieskiego do powstania styczniowego. Mianowany profesorem zwyczajnym historii powszechnej, z poleceniem wykładu historii nowożytnej polskiej, w 1907.

Ogłosił drukiem:

Die letzte polnische Königswahl (Göttingen, 1894); Studya historyczno-krytyczne (wyd. II, Warszawa—Kraków, 1897); Przymierze polsko-pruskie (wyd. II, ibid., 1901); Dwa stulecia XVIII i XIX (wyd. II, ibid., 1903); Wczasy historyczne T. I. (wyd. II, ibid., 1903), T. II. (ibid., 1904); Sto lat zarządu w Królestwie Polskiem 1800—

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Edward Skiba, Dr. filozofii, b. Profesor fizyki matematycznej Uniw. Jagiell. Wybrany dnia 6 lipca 1873.

Kraków.

Henryk Kadyi, Dr. wszech nauk lekarskich, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. anatomii, b. Rektor Uniwersytetu lwowskiego, Członek czynny c. k. krajowej Rady zdrowia we Lwowie, Członek Towarzystwa anatomicznego w Niemczech, Członek honorowy Towarzystwa weterynarzy w Austrii, Członek honorowy Towarzystwa lekarskiego w Wilnie, galicyjskiego Towarzystwa weterynarskiego i Tow. ratunkowego w Wiedniu, b. Profesor anatomii zwierząt domowych w c. k. Szkole weter. we Lwowie, Redaktor „Polskiego Archiwum nauk biologicznych i lekarskich“. Wybrany dnia 14 listopada 1888.

Lwów, ulica Zielona 15.

Władysław Gosiewski, Magister nauk matematyczno-fizycznych b. Szkoły Głównej warszawskiej, b. Członek b. Towarzystwa Nauk ścisłych w Paryżu, Członek polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika i polskiego Towarzystwa filozoficznego we Lwowie. Wybrany dnia 31 października 1891.

Warszawa, ulica Ordynacka 10.

Ludwik Birkenmajer, Dr. filozofii, Profesor matematyki i fizyki w krajowej Szkole rolniczej w Czernichowie, Docent fizyki matematycznej z tyt. Prof. historii nauk ścisłych Uniwersytetu Jagiell. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Czernichów, pod Krakowem.

1900 (wyd. II, Lwów, 1903); Uniwersytet warszawski (Warszawa 1905); Ks. Józef Poniatowski (Warszawa—Kraków, 1905); Uwagi z powodu listu Polaka do ministra rosyjskiego (Lwów, 1905); id. *Observations politiques* (Paris, 1905); *Russia-Poland 1815—1830* (w Cambridge Modern History, X, Cambridge, 1907); *Rosya-Polska* (Lwów—Warszawa, 1907); jakoteż rozprawy monograficzne i krytyczne w *Ateneum*, *Bibliotece Warszawskiej*, *Kwartalniku Historycznym* i innych czasopismach polskich oraz *monachijskiej Allgemeine Zeitung* (Beilage). Wydał prace uczniów swoich w zbiorze *Monografie w zakresie dziejów nowożytnych*, dotychczas w 6 tomach (I—VI, Warszawa—Kraków, 1902—1906).

Samuel Dickstein, Redaktor „Prac matematycz.-fizycznych“ i „Wiadomości matematycznych“, Współwydawca „Biblioteki mat.-fizycz.“ i publikacji „Fontes et commentationes“, Przewodniczący Rady naukowej Tow. Kursów naukowych w Warszawie, Prezes Komitetu Tow. Bibl. publicznej, Przewodniczący Komisji meteorologicznej przy Stacji centralnej meteor. w Warszawie, Przewodniczący Koła matem.-fizyczn. w Warszawie, Członek zagraniczny królewsko-czeskiego Towarzystwa nauk w Pradze, Towarzystwa Przyjaciół nauk w Poznaniu, Niemieckiego Stowarzyszenia matematyków, Petersburskiego Tow. matematycznego, Towarzystwa matematycznego francuskiego, Towarzystwa „Circolo matematico di Palermo“, Stowarzyszenia „International Association for promoting the study of quaternions etc.“, Instytutu międzynarodowego bibliograficznego w Brukseli, Instytutu: „Comité permanent des Congrès internationaux d'Actuaires“ itd. Wybrany dnia 9 maja 1893.
Warszawa, ulica Marszałkowska 117.

Adam Prażmowski, Dr. filozofii. Wybrany dnia 9 maja 1893.
Kraków, ulica Pędzichów 9.

Ernest Bandrowski, Dr. filozofii, Dyrektor Szkoły Przemysłowej w Krakowie. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Kraków, ulica Karmelicka 40.

Władysław Kulczyński, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prof. gimn. św. Jacka w Krakowie, Członek honor. Towarzystwa imienia Kopernika we Lwowie, Towarzystwa zoologiczno-botanicznego w Wiedniu, Korespondent Nasawskiego Towarzystwa przyrodniczego w Wiesbaden. Wybrany dnia 4-go maja 1894.
Kraków, ulica Kopernika 36.

Hugo Zapalowicz, Dr. praw, c. i k. Major audytor w rezerwie. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Zawoja przez Maków.

Jan Ptaszycki, Dr. matematyki, Profesor zwyczajny Uniwersytetu w Petersburgu. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Petersburg, Nadieżdńska 11.

Julian Sochocki, D. matematyki, Profesor zw. Uniwersytetu petersburskiego, Prezes Towarzystwa matematycznego w Petersburgu,

Członek Towarzystwa matematycznego przy Uniwersytecie moskiewskim, Rzeczywisty Radca Stanu. Wybrany dnia 4 maja 1894.
Petersburg, Uniwersytet.

Leopold Adametz, Dr. filozofii, c. k. Radca Dworu, Profesor w „Hochschule für Bodenkultur“ w Wiedniu, b. Profesor p. z. nauki hodowli zwierząt domowych i mleczarstwa Uniwersytetu Jagiell., Komandor orderu Daniła, Kawaler orderu „mérite agricole“, Właściciel złotego medalu państwowego za zasługi w dziedzinie rolnictwa, Członek Tow. naukowego „Leopoldina“ w Halle, b. Członek Komitetu Towarzystwa rolniczego krakowskiego. Wybrany dnia 2 maja 1895.

Wiedeń XIX., Hasenauerstrasse 42.

Władysław Szajnocha, Dr. filozofii, Profesor p. z. geologii i paleontologii, Dyrektor gabinetu geologicznego, Przewodniczący drugiej Komisji rolniczej egzaminacyjnej, Członek krajowej Rady górniczej, Korespondent ces. król. państw. Zakładu geologicznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek król. czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze, Członek niemieckiego Towarzystwa geologicznego w Berlinie, Towarzystwa „Soc. belge de géol. et hydr.“ w Brukseli, Towarzystwa badaczy przyrody w Petersburgu, polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie i c. k. Towarzystwa geograficznego w Wiedniu, Członek honorowy Polskiego Towarzystwa balneologicznego. Wybrany dnia 2 maja 1895.

Kraków, ulica Kolejowa 4.

Stefan Niementowski, Dr. filozofii, Profesor p. z. chemii ogólnej i analitycznej w Szkole politechnicznej we Lwowie. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, Politechnika.

Maurycy Rudzki, Dr. filozofii, Profesor p. z. astronomii i geofizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 2 maja 1899.

Kraków, ulica Kopernika 25.

Karol Władysław Rothert, Dr. botaniki, Profesor zw. botaniki i Dyrektor pracowni botanicznej na Uniwersytecie w Odessie. — Wybrany dnia 2 maja 1899.

Odessa, Uniwersytet.

Józef Kniaź Puzyna, Dr. filozofii, Profesor p. z. matematyki w Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Lwów, ulica Pańska 18.

Kazimierz Żorawski, Dr. filozofii, Profesor p. z. matematyki i Dyrektor Seminarium matemat. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzam. na nauczycieli szkół średnich. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Kraków, Bursa, Mały Rynek.

Maryan Raciborski, Dr. filozofii, Profesor botaniki w Akademii rolniczej w Dublanach, Profesor n. botaniki Uniwersytetu lwowskiego, b. Przewodniczący Towarzystwa przyrodników polskich im. Kopernika, Korespondent Towarzystwa przyrodniczego Indyi holenderskich w Batawii. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Dublany pod Lwowem.

Henryk Hoyer (jun.). Dr. medycyny, Profesor p. z. anatomii porównawczej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 13 maja 1902 r.

Kraków, ulica Kolejowa 3.

Jan Kowalczyk, Dr. filozofii i Magister astronomii i geodezyi, emer. starszy astronom przy Obserwatorium Uniwersytetu warszawskiego, Członek korespondent b. Towarzystwa naukowego w Krakowie, Członek Towarzystwa Przyrodników przy Uniwersytecie warszawskim, Towarzystwa astronomicznego niemieckiego. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Warszawa, ul. Koszykowa 5.

Józef Maryan Morozewicz, Prof. p. z. mineralogii w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli w szkołach gimn. i realn., Rzeczyw. Członek ces.-rosyjsk. Towarzystwa mineralogicznego w Petersburgu, Tow. mineralog. w Wiedniu i Tow. przyrodników polskich im. Kopernika. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ulica Wolska 9.

Michał Siedlecki, Dr. filozofii, Profesor p. n. zoologii. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ulica Studencka 19

Stanisław Zaremba, Dr. nauk matematycznych, Profesor p. z. matematyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Profesor matematyki w Nimes i Cahors. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ulica Biskupia 5.

Józef Nusbaum, Dr. filozofii i Magister zoologii i anatomii porównawczej, Profesor zwyczaj. zoologii i anatomii porównawczej na Uniwersytecie lwowskim, b. Prezes Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek kilku Towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Lwów, ulica Romanowicza 20.

Julian Talko-Hryncewicz, Dr. med., Lekarz okręgowy w Troickosawsku, Członek Tow. miłośników przyrody, antropologii i etnografii w Moskwie, Tow. rosyj. antropolog. przy Uniwersytecie petersburskim, Członek rosyj. Towarzystwa geograficznego (jego oddziałów wschodnio-syberyjskich) i t. d. Wybrany d. 11 maja 1903.

Troickosawsk (Syberya wschodnia).

†

Z M A R L I.

Albert Sorel, Profesor historii dyplomatycznej w École libre des sciences politiques w Paryżu — Członek czynny zagraniczny Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1889 — zmarł w Paryżu dnia 29 czerwca 1906.

Hieronim Rafał Łopaciński, Profesor gimnazjalny w Lublinie — Członek korespondent Wydziału filologicznego od r. 1900 — zmarł w Lublinie dnia 25 sierpnia 1906.

Aleksander Rembowski, Dr. fil. — Członek korespondent Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1894 — zmarł w Warszawie 9 września 1906.

Aleksander Wiesiełowski, Dr. literatury powszechnej i zasłużony Profesor Uniwersytetu w Petersburgu — Członek czynny zagraniczny Wydziału filologicznego od r. 1900 — zmarł w Petersburgu dnia 23 października 1906.

Włodzimierz Spasowicz, Dr. praw, także Dr. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, adwokat — Członek czynny zagraniczny

Wydziału filologicznego od r. 1890 (korespondentem od r. 1873) — zmarł w Warszawie dnia 26 października 1906.

Julian Klaczko, Dr. fil., także Doktor praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Oficer Legii honorowej — Członek czynny krajowy Wydziału filologicznego od r. 1872 — zmarł w Krakowie dnia 26 listopada 1906.

Franciszek Piekosiński, Dr. praw, Profesor prawa polskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim — Członek czynny krajowy Wydziału historyczno-filozoficznego od r. 1878 — zmarł w Krakowie dnia 27 listopada 1906.

Dymitr Iwanowicz Mendelejew, były Profesor chemii Uniwersytetu w Petersburgu — Członek czynny zagraniczny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1891 — zmarł w Petersburgu dnia 2 lutego 1907 r.

Poczet członków nadzwyczajnych:

Maciej Leon Jakubowski, Dr. medycyny i chirurgii, Magister położnictwa, Kawaler ces. austr. orderu Żelaznej Korony III kl., em. Prof. p. z. pedyatryi, Dyrektor kliniki cho ób dziecięcych na Uniwers. Jagiell., Członek honorowy i b. Prezes Tow. lekarskiego krakowskiego, Członek Tow. lekarzy galic. we Lwowie, Prezydent Izby lekarskiej zach.-galicyjskiej w Krakowie, Dziekan Wydziału lekarskiego od r. 1893 do 1896 i w r. 1899/1900, Rektor Uniw. Jagiell. w r. 1900/1901.

Kraków, Podwale 10.

Aleksander Stopczański, Dr. med., em. Prof. p. z. chemii lekarskiej na Uniwersytecie Jagiell., Członek kosp. Tow. lek. w Warszawie, przysięgły chemik sądowy.

Kraków, Piaski ad Grzegórzki 12.

W Y K A Z

STAŁYCH KOMISYJ AKADEMICKICH.

A) Na Wydziale filologicznym.

I. Komisya do badania historii sztuki w Polsce.

Przewodniczący:

Maryan Sokołowski¹⁾.

Sekretarz:

Julian Pagaczewski.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Aleksander Czołowski (Lwów)
Jan Bożo Antoniewicz (Lwów)	Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)
Oswald Balzer (Lwów)	Włodzimierz Demetrykiewicz
Władysław Bartynowski	Wojciech hr. Dzieduszycki (Je- zupol, Galicya)
Zygmunt Batoski (Lwów)	Józef Dziekoński (Warszawa)
Klemens Bąkowski	Herman Ehrenberg (Królewiec)
Matias Berson (Warszawa)	Władysław Ekielski
Piotr Bieńkowski	Wacław Fiedorowicz (Witebsk)
Ks. Józef Bilczewski (Lwów)	Ks. Jan Fijałek (Lwów)
Ferdynand Bostel (Lwów)	Ludwik Finkel (Lwów)
Ks. A. Brykczyński (Goworów, pow. Ostrołęcki)	Ludwik Fournier (Lyon)
Stanisław Cercha	Zygmunt Gloger (Warszawa)
Adam Chmiel	Konstanty M. Górski
Wilhelm Creizenach	Maryan Gumowski
Ks. Stanisław Chodyński (Wło- cławek)	Zygmunt Hendel

¹⁾ Niewymienienie miejsca oznacza Kraków.

Aleksander Janowski (Warszawa).

Wojciech Kętrzyński (Lwów)

Jerzy Kieszkowski (Wiedeń)

Feliks Kopera

Józef Korzeniowski

Michał Kowalczuk (Lwów)

Stanisław Krzyżanowski

Ks. Ferdynand J. Lehner (Praga)

Leonard Lepszy

Andrzej ks. Lubomirski (Lwów)

Władysław Łoziński (Lwów)

Gustaw bar. Manteuffel (Ryga)

Józef Muczkowski

Jerzy hr. Mycielski

Sławomir Odrzywolski

Julian Pagaczewski

Fryderyk Papée

Edward Pawłowicz (Lwów)

Ks. Antoni Petruszewicz (Lwów)

Leon hr. Piniński (Lwów)

Karol Potkański

Antoni Prochaska (Lwów)

Władysław Przybysławski
(Lwów)

Jan Ptaśnik

Ludwik Puszet

Władysław Rebczyński (Lwów)

Witold Rubczyński (Lwów)

Józef Smoliński (Kleck)

Stanisław Smolka (Niegoszowice)

Maryan Sokołowski

Tadeusz Stryjeński

Emmanuel Świeykowski (Tokarówka, gub. kijowska)

Jan hr. Szeptycki (Przyłbice)

Stanisław Tomkowicz

Bolesław Ulanowski

Maryan Wawrzeniecki (Warszawa)

Ludwik Wierzbicki (Lwów)

Tadeusz Wojciechowski (Lwów)

Stanisław Wyspiański

Jan Zubrzycki.

Członkowie lwowscy Komisji historii sztuki stanowią osobne grono pod przewodnictwem czł. Jana Bożoz Antoniewicza.

II. Komisya językowa.

Przewodniczący:

Józef Tretiak.

Zastępca przewodniczącego:

Jan Rozwadowski.

Sekretarz:

Kazimierz Nitsch.

Członkowie:

Samuel Adalberg (Petersburg)	Adam Miodoński
Karol Appel (Warszawa)	Kazimierz Morawski
Jan Baudouin de Courtenay (Petersburg)	Ernest Muka (Freiberg w Sa- ksonii)
Eryk Berneker (Praga)	Władysław Nehring (Wrocław)
Gerson Blatt (Lwów)	Kazimierz Nitsch
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)	Piotr Parylak
Aleksander Brückner (Berlin)	Zygmunt Paulisz
Stanisław Ciszewski (Warszawa)	Holger Pedersen (Kopenhaga)
Jan Czubek	Aleksander Petrow (Wierchnie- oziernoje)
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)	Wiktor Porzeziński (Moskwa)
Stanisław Dobrzycki (Fryburg szwajcarski)	Karol Potkański
Bolesław Erzepki (Poznań)	Stanisław Ptaszycki (Peters- burg)
Karol Estreicher	Stefan Ramułt
Michał Janik (Lwów)	Józef Rostański
Ks. Romuald Koppens (Chyrów)	Jan Rozwadowski
Władysław Kosiński	Stanisław Roźniecki (Peters- burg)
Franciszek Krętek (Lwów)	Ignacy Stein
Adam Antoni Kryński (War- szawa)	Józef Tretiak
Jan Leciejewski (Lwów)	Bolesław Ulanowski
Jan Łoś	Jan Werchratski (Lwów)
Antoni Małecki (Lwów)	Roman Zawiliński (Tarnów).
Józef Mikkola (Helsingfors)	

III. Komisya do badań w zakresie historii literatury i oświaty w Polsce.

Przewodniczący:

Józef Tretiak.

Sekretarz:

Korneli Heck.

Członkowie:

Józef Bieliński (Warszawa)	Józef Kallenbach (Lwów)
Ludwik Birkenmajer (Czernichów)	Antoni Karbowski
Bolesław Biskupski	Ks. Władysław Knapiński
Michał Bobrzyński	Feliks Koneczny
Wilhelm Bruchnalski (Lwów)	Feliks Kopera
Zygmunt Celichowski (Kórnik)	Józef Korzeniowski
Bronisław Chlebowski (Warszawa)	Aleksander Kraushar (Warszawa)
Adam Chmiel	Bronisław Kruczkiewicz (Lwów)
Ks. Władysław Chotkowski	Adam Antoni Kryński (Warszawa)
Ignacy Chrzanowski (Warszawa)	Leon Kulczyński
Wilhelm Creizenach	Antoni Kurpiel
Bronisław Czarnik (Lwów)	Jan Leniek (Tarnów)
Wiktor Czermak	Leonard Lepszy
Jan Czubek	Jan Łoś
Antoni Danysz (Lwów)	Franciszek Majchrowicz (Lwów)
Samuel Dickstein (Warszawa)	Antoni Mazanowski
Stanisław Dobrzycki (Fryburg)	Mikołaj Mazanowski
Maryan Dubiecki	Leopold Meyet (Warszawa)
Bolesław Erzepki (Poznań)	Kazimierz Morawski
Karol Estreicher	Jerzy hr. Mycielski
Ks. Jan Fijałek	Ks. Stefan Pawlicki
Ludomił German (Lwów)	Karol Petelenz (Lwów)
Konstanty M. Górski	Roman Plenkiewicz (Warszawa)
Tadeusz Grabowski	Karol Potkański
Bronisław Gubrynowicz (Lwów)	Stanisław Ptaszycki (Petersburg)
Korneli Heck	Maryan Reiter (Lwów)
Alfred Jensen (Stockholm)	

Michał Rolle (Lwów)
Józef Rostafiński
Stanisław Siedlecki
Stanisław Smolka (Niegoszowice)
August Sokołowski
Maryan Sokołowski
Stanisław hr. Tarnowski
Stanisław Tomkowicz

Józef Tretiak
Bolesław Ulanowski
Stanisław Windakiewicz
Wincenty Zakrzewski
Roman Zawiliński (Tarnów)
Maryan Zdziechowski
Michał Żmigrodzki (Sucha).

B) Na Wydziale historyczno-filozoficznym.

I. Komisya historyczna.

Przewodniczący :

Michał Bobrzyński.

Dyrektor zbiorów wydawnictw :

Wincenty Zakrzewski.

Sekretarz :

Wiktor Czermak.

Członkowie :

Władysław Abraham (Lwów)
Oswald Balzer (Lwów)
Eugeniusz Barwiński (Lwów)
Michał Bobrzyński
Ludwik Boratyński
Ferdynand Bostel (Lwów)
W. A. Bruchnalski (Lwów)
Franciszek Bujak
Zygmunt Celichowski (Kórnik)
Adam Chmiel
Ks. Władysław Chotkowski
Michał Chyliński
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)
Bronisław Czarnik (Lwów)
Wiktor Czermak
Aleksander Czołowski (Lwów)
Adam Darowski (Rzym)

Bronisław Dembiński (Lwów)
Hubert Ermisch (Drezno)
Karol Estreicher
Ks. Jan Fijałek (Lwów)
Ludwik Finkel (Lwów)
Zygmunt Gloger (Warszawa)
Ks. Tadeusz Gromnicki
Ludwik Grossé (Wielkie, poczta
Kurów, Król. Polskie)
Alfred Halban (Lwów)
Waleryan Heck (Tarnopol)
Aleksander Hirschberg (Lwów)
Wojciech Kętrzyński (Lwów)
Stanisław Kętrzyński (Warszawa)
Ks. Władysław Knapieński
Felix Koneczny

Józef Korzeniowski
Aleksan. Kraushar (Warszawa)
Stanisław Krzyżanowski
Ludwik Kubala (Lwów)
Ks. Stanisław Kujot (Grzybno)
Stanisław Kutrzeba
Jan Leniek (Tarnów)
Leonard Lepszy
Maurycy Maciszewski (Tarnopol)
Antoni Małecki (Lwów)
Kazimierz Morawski
Jerzy hr. Myciolski
Fryderyk Papée
Alfons Parczewski (Kalisz)
Maksymilian Perlbach (Berlin)
Ks. Ant. Petruszewicz (Lwów)
Karol Potkański
Antoni Prochaska (Lwów)
Jan Ptaśnik

Stanisław Ptaszycki (Petersburg)
Kaz. Pułaski (Warszawa)
Zygmunt Radziwiński (Lwów)
Henryk Sawczyński (Lwów)
Aleksander Semkowicz (Lwów)
Stanisław Smolka (Niegoszowice)
August Sokołowski
Maryan Sokołowski
Alojzy Szarłowski
Stanisław hr. Tarnowski
Wacław Tokarz
Józef Tretiak
Bolesław Ulanowski
Kazimierz Waliszewski (Paryż)
Stanisław Windakiewicz
Wiktor Wittyg (Warszawa)
Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Stanisław Zakrzewski (Lwów)
Wincenty Zakrzewski.

II. Komisya prawnicza.

Przewodniczący:

Fryderyk Zoll.

Sekretarz:

Bolesław Ulanowski.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)
Oswald Balzer (Lwów)
Michał Bobrzyński
Tadeusz Bresiewicz (Wiedeń)
Józef Brzeziński
Franciszek Bujak
Włodzimierz Czerkawski
Maciej Czystaczan (Skołyszyn)
Stanisław Estreicher

Ksawery Fierich
Alfred Halban (Lwów)
Leopold Jaworski
Edmund Krzymuski
Adam Krzyżanowski
Stanisław Krzyżanowski
Stanisław Kutrzeba
Kazimierz Laskowski (Lwów)
Juliusz Leo

Julian Makarewicz
Józef Milewski (Lwów)
Julian Prus Morelowski
Józef Rosenblatt
Michał Rostworowski
Wincenty Tarłowski

Bolesław Ulanowski
Alojzy Winiarz (Lwów)
Stanisław Wróblewski
Ignacy Zborowski
Fryderyk Zoll
Fryderyk Zoll (iun.).

C) Na Wydziale matem.-przyrodniczym.

I. Komisja fizyograficzna.

Przewodniczący:
Szczęsny Kreutz.

Sekretarz:
Władysław Kulczyński.

Członkowie:

Leopold Adametz (Wiedeń)
Klaudysz Angermann (Jasło)
Ernest Bandrowski
Franciszek Bartonec (Wiedeń)
Andrzej Batycki (Stary Sambor)
Andrzej Berezowski (Kurczęce
Łozy, p Krzywe Jezioro, gub.
podolska)
Lud. Birkenmajer (Czernichów)
Jan Blauth (Lwów)
Franciszek Błocki (Lwów)
Franciszek Błonski (Spiczyńce,
p. Lipowiec. gub. kijowska)
Józef Maryan Bocheński
Zygmunt Bośniacki (San Giu-
liano pod Pisą)
Julian bar. Brunicki (Podhorce)
Andrzej Bryk (Chyrów)
Józef Brzeziński (Prądnik Czer.)
Odo Bujwid
Franciszek Chłapowski (Poznań)

Andrzej Chramiec (Zakopane)
Edward Claus (Żywiec)
Napoleon Cybulski
Bronisław Antoni Dębski (Wólka
Przybojewska, p. Zakroczym)
Emil Dunikowski (Lwów)
Władysław Dybowski (Niańków,
Litwa)
Henryk Dziędzicki (Warszawa)
Czesław Dziekoński (Iwonicz)
Władysław Dziewulski
Józef Dziędzielewicz (Lwów)
B. Eichler (Międzyrzecz, gub.
siedlecka)
Wilhelm Friedberg (Lwów)
Tadeusz Garbowski
Ks. Ant. Głodziński (Tarnopol)
Emil Godlewski
Stanisław Goliński
Władysław Gorczyński (War-
szawa)

Mieczysław Grochowski (Tro-
ścianiec, p. Zabłotów)

Józef Grzybowski

Leon Guńkiewicz (Wadowice)

Bronisław Gustawicz (Żywiec)

Roman Gutwiński

Franciszek Hann (Bochnia)

J. Hawryśiewicz (Ożydów, Ga-
licya)

Ludwik Hildt (Warszawa)

Jan Holobek

Henryk Hoyer

Bolesław Hryniewiecki (Dorpat)

Leopold Jacobi (Pilzno)

Edward Janczewski

Stefan Jentys

Franciszek Kamiński (Odessa)

Andrzej Kędzior (Lwów)

Waleryan Klecki

Stan. Klemensiewicz (Lwów)

Mikołaj Kobryn (Jarosław)

Stan. Kontkiewicz (Dąbrowa)

Andrzej Kornella (Lwów)

Michał Kornella (Jasło)

Ignacy Kosiński (Chojnowo, p.
Przasnysz)

Mieczysław Kowalewski (Du-
blany)

Szczęśny Krentz

Seweryn Krzemieniewski

Władysław Kulczyński

Władysław Łaska (Lwów)

Henryk Lgocki (Rostów)

Mieczysław Limanowski (Zako-
pane)

Michał Łempicki (Dąbrowa)

Jarosław Łomnicki (Lwów)

Maryan Łomnicki (Lwów)

Walery Łoziński (Lwów)

Ks. Jan Markow (Smolnik ad
Wola Michowa)

Wojciech Mączyński (Warsza-
wa)

Romuald Merecki (Warszawa)

Józef Morozewicz

Konrad Mościcki

Edward Niezabitowski (Nowy
Targ)

Julian Niedźwiedzki (Lwów)

Leon Nowakowski (Czernichów)

Aleksander Nowicki

Franciszek Nowosielski (Stani-
sławów)

Karol Olszewski

Stanisław Olszewski (Lwów)

Józef Orłowski (Łuczyńczyk, p.
Niemięcie)

Józef Paczoski (Cherson)

Feliks Piestrak (Dolina)

Józef Mikułowski-Pomorski (Du-
blany)

Wiktor Poźniak (Lwów)

Maryan Raciborski (Dublany)

Bronisław Radziszewski (Lwów)

Antoni Rehman (Lwów)

Kazimierz Rogóyski

Eugeniusz Romer (Lwów)

Józef Rostafiński

Maurycy Rudzki

Fryderyk Schille (Kotoryny, p.
Żurawno)

Michał Siedlecki

Józef Siemiradzki (Lwów)

Tadeusz Sikorski

Tomasz Słomski (Lwów)	Franciszek Vetulani
Jerzy Smoleński	Henryk Walter
Stanisław Smreczyński	Jan Werchratski (Lwów)
Jan Śnieżek	Antoni Wierzejski
Zygmunt Sobolewski (Jarosław)	Ferdynand Wilkosz
Gustaw Steingraber	Edward Windakiewicz (Ste- bnik)
Stefan Stobiecki	Tad. Wiśniowski (Lwów)
Leon Syroczyński (Lwów)	August Witkowski
Władysław Szajnocha	Eustachy Wołoszczak (Lwów)
Jan Sznabl (Warszawa)	Kazimierz Wójcik
Jan Sztoleman (Warszawa)	Józef Wyczyński (Truskawiec)
Kazimierz Szulc (Dublany)	Józef Zaborski (Horodenka)
Wawrzyniec Teisseyre (Lwów)	Józef Zajączkowski (Sanok)
Franciszek Tomaszewski (Sam- bor)	Edmund Załęski (Trzykosa, p. Klimontów, gub. Radomska)
Józef Trzebiński (Śmiła, gub. kijowska)	Hugo Zapałowicz (Zawoja)
Marya Twardowska (Weleńnica, p. Pińsk)	Stanisław Zaręczny (Wiedeń)
Władysław Tyniecki (Lwów)	Bron. Znatowicz (Warszawa)
Seweryn Udziela (Podgórze)	Rudolf Zuber (Lwów)
Wiktor Uhlig (Wiedeń)	Czesław Zubrzycki (Rzeszów)
	K. Żukowski (Podmonasterek).

Prace tej Komisji są rozdzielone na 5 sekcji pod kierunkiem: 1) *meteorologiczna*, prof. Rudzkiego; 2) *geologiczna*, profesora Kreutz'a; 3) *botaniczna*, prof. Janczewskiego; 4) *zoologiczna*, prof. Kulczyńskiego; 5) *rolnicza*, prof. Godlewskiego.

II. Komisya antropologiczna.

Przewodniczący:

Napoleon Cybulski.

Sekretarze:

Włodzimierz Demetrykiewicz.

Seweryn Udziela.

Członkowie:

Jan Baudouin de Courtenay

(Petersburg)

Jan Biela (Drohobycz)

Piotr Bieńkowski

Gerson Blatt (Lwów)

Adam Bochenek

Michał Brensztejn (Telsze, gub.
kowieńska)
Franciszek Bylicki
Stanisław Ciechanowski
Stanisław Ciszewski (Warszawa)
Napoleon Cybulski
Wiktor Czermak
Adolf Černý (Praga)
Stan. Jan Czarnowski (Miechów)
Włodzimierz Demetrykiewicz
Stan. Dobrzycki (Fryburg szwaj.)
Tadeusz Dowgird (Plemborg,
gub. kowieńska)
Władysław Dybowski (Niań-
ków na Litwie)
Bolesław Erzepki (Poznań)
Michał Federowski (Podol, gub.
wileńska)
Zygmunt Gloger (Warszawa)
Józef Grajnert (Czestochowa)
Michał Greim (Kamieniec Pod.)
Wojciech Grzegorzewicz (Lwów)
Bronisław Gustawicz (Żywiec)
Karol Hadaczek (Lwów)
Henryk Hoyer
Julian Talko-Hryncewicz (Troj-
kosawsk, Syb. wsch.)
Jan Kantor (Jarosław)
Feliks Kopera
Władysław Kosiński
Kazimierz Kostanecki
Władysław Kryze (Warszawa)
Ludwik Krzywicki (Warszawa)
Leonard Lepszy
Jan Łoś
Erazm Majewski (Warszawa)
Leonard Masing (Dorpat)

Karol Mátyas (Bochnia)
Ernest Muka (Freiberg w Sa-
ksonii)
Czesław Neymann (Winnica Po-
dolska)
Kazimierz Nitsch
Zyg. Noskowski (Warszawa)
Wład. Olechnowicz (Lublin)
Tadeusz Pilat (Lwów)
Karol Potkański
Wład. Przybysławski (Uniź)
Zygmunt Radziwiński (Lwów)
Jan Rozwadowski
Józef Rostański
Maurycy Rudzki
Leon Rutkowski (Płońsk, gub.
warszawska)
Jerzy Sauerwein (Chrystiania)
Ludwig Stieda (Królewiec)
Kazimierz Stołyhwo (Warszawa)
Jan Świętek
Wandalin Szukiewicz (Nacza,
Ejszyszki, gub. wileńska)
Włodz. Tetmajer (Bronowice)
Józef Tretiak
Maryan Udziela (Zaleszczyki)
Seweryn Udziela (Podgórze)
Leon Wachholz
Maryan Wawrzeńczycki (War-
szawa)
Zyg. Wierzchowski (Drohobycz)
Zygmunt Wolski (Warszawa)
Adam Zakrzewski (Warszawa)
Roman Zawiliński (Tarnów)
Stanisław Zdziański (Petersburg)
Čeněk Zibrť (Praga czeska)
Michał Żmigrodzki (Sucha).

III. Komisya historii oraz bibliografii nauk matema- tycznych i przyrodniczych.

Przewodniczący:

Władysław Natanson.

Zastępca Przewodniczącego:

Władysław Kulczyński.

Przewodniczący Sekcji historii nauk:

Ludwik Birkenmajer.

Sekretarz:

Ludwik Bruner.

Członkowie:

Ernest Bandrowski	Józef Grzybowski
Adolf Beck (Lwów)	Władysław Heinrich
Józef Bieliński (Warszawa)	Henryk Hoyer jun.
Ludwik Birkenmajer (Czerni- chów)	Maryan Jakowski (Warszawa)
Adam Bochenek	Edward Janczewski
Tadeusz Browicz	Wład. Janowski (Warszawa)
Ludwik Bruner	Stefan Jentys
Franciszek Bujak	Antoni Karbowski
Franciszek Chłapowski (Poznań)	Stanisław Kępiński (Lwów)
Stanisław Ciechanowski	Leon Klecki
Napoleon Cybulski	Waleryan Klecki
Włodzimierz Demetrykiewicz	Kazimierz Kostanecki
Samuel Dickstein (Warszawa)	Szczesny Kreutz
Stanisław Droba	Seweryn Krzemieniowski
Józef Eismond (Warszawa)	Feliks Kucharzewski (Warsza- wa)
Tadeusz Estreicher	Antoni Kuczyński (Warszawa)
Jan Franke (Lwów)	Władysław Kulczyński
Franciszek Giedroyc (Warsza- wa)	Wacław Láska (Lwów)
Emil Godlewski sen.	Leon Marchlewski
Emil Godlewski jun.	Stanisław Maziarski
Władysław Gosiewski (War- szawa)	Józef Morozewicz
Lucyan Grabowski	Władysław Natanson
	Julian Nowak
	Karol Olszewski

Bronisław Pawlewski (Lwów)	Władysław Szajnocha
Karol Potkański	Stanisław Tołłoczko (Lwów)
Adam Prażmowski	Jan Tur (Warszawa)
Jan Pruszyński (Warszawa)	Antoni Wierzejski
Kazimierz Rogóyski	August Witkowski
Eugeniusz Romer (Lwów)	Augustyn Wróblewski
Józef Rostafiński	Stanisław Wroński (Warszawa)
Maurycy Rudzki	Władysław Zahorski (Wilno)
Józef Rychter (Lwów)	Jan Zaleski (Dublany)
Bronisław Sawicki (Warszawa)	Stanisław Zaremba
Julian Schramm	Jan Zawidzki (Ryga)
Michał Siedlecki	Bronisław Znatowicz (Warszawa)
Jan Sosnowski (Warszawa)	Kazimierz Żorawski

Stacya Naukowa w Paryżu.

Biiblioteka Polska (6, Quai d'Orléans).

Komitet miejscowy: Książę Adam Czartoryski — przewodniczący; Władysław Mickiewicz — sekretarz; Bronisław Kozakiewicz — podskarbi; Tadeusz Chojecki, Witold Hryniewicki, O. Ludwik Lescoeur, Władysław hr. Zamoycki.

Adjunkt: W. Strzembosz.

BIBLIOTEKA.

Bibliotekarz: Prof. Jan Czubek.

Zastępca Bibliotekarza: Prof. Jan Pawlica.

BIURO AKADEMII.

Według § 23 Statutu Biuro znajduje się pod zarządem Sekretarza Generalnego.

(Godziny urzędowe od godz. 10—2).

SKŁAD:

Adjunkt: Józef Rydel.

Zastępca Adjunkta: St. Korbel.

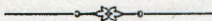
Podskarbi: Kazimierz Gadomski.

Rachmistrz: Bolesław Antoniewicz.

Woźny: Ludwik Słowiński.

Sprzedaż wydawnictw znajduje się
w Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej w Krakowie (Pałac Spiski).

POSIEDZENIE PUBLICZNE
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

dnia 7 maja 1907.

AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
TOWARZYSTWA PUBLICZNE

I.

JEGO EKSCELENCYA PROTEKTOR-ZASTĘPCA

Dr. Julian Dunajewski

otwiera posiedzenie w imieniu i zastępstwie Jego Cesar-
skiej i Królewskiej Wysokości Arcyksięcia Protektora.

II.

PRZEMÓWIENIE

PREZESA J. E. STANISŁAWA Hr. TARNOWSKIEGO.

Zaszczyt powitania tego dostojnego Zgromadzenia w murach Akademii łączy się w jej uczuciu z wdzięcznością, jaka od niej należy się za życzliwość, której stale od początku doznaje. Tą wdzięcznością — proszę wierzyć — Akademia przejęta jest głęboko i szczęśliwa, że może dać jej wyraz.

Gdyby nie bolesne straty w ludziach, mogłaby Akademia uważać rok ubiegły za pomyślny. Jej prace szły naprzód, rozszerzał się ich zakres a wzrastała pomoc, bez której prace nie dałyby się wykonać. Jako taką pomoc winieniem wymienić przede wszystkim z żywą wdzięcznością Towarzystwo popierania wydawnictw Akademii, związane w Warszawie z inicjatywy Mecenas Osuchowskiego, a stojące pod kierunkiem jego, Hen-

ryka Sienkiewicza i hr. Władysława Branickiego. Towarzystwo, przygotowywane od lat kilku, przygotowywane, ale wstrzymywane przez wypadki, zwiększyło już dochody Akademii i umożliwiło jej przedsięwzięcie prac, które przedtem było tylko zamiarem, marzeniem. Rozszerzenie zaś Towarzystwa na Galicyę jest w toku; ukonstytuowanie jego będzie faktem dokonany już za kilka godzin, a żywimy nadzieję, że pomoże nam do rozwinięcia coraz skuteczniejszej działalności. Miałbym wielką winę, gdybym Czcigodnemu Inicytorowi tego dzieła i jego kierownikom nie złożył tu wyrazu najżywszej i głębszej wdzięczności.

Zakres Akademii obejmuje też coraz szersze pola. Wspomniałem przed rokiem, że ze względu na ogromną doniosłość historyi porozbiorowej, a na możliwość i niebezpieczeństwo zatraty mnóstwa aktów i dokumentów, Akademia na wniosek prof. Smolki uchwaliła wydawnictwo źródeł do porozbiorowej historyi. Wydawnictwo to jest już w toku, a poczyna od rzeczy największej wagi i wielkich rozmiarów. Idzie naprzód *Dyaryusz Sejmu roku 1831*, nigdy dotąd nie ogłoszony, z autentycznych oryginalnych protokołów. Dalej *Korespondencya ks. Lubeckiego, ministra skarbu, z sekretarzami stanu dla Królestwa Kongresowego w Petersburgu*. — *Pamiętniki generała Prądzyńskiego* mogą okazać się jednostronnymi, uprzedzonymi, niesprawiedliwymi względem niektórych, ale nie mogą nie być ważnym przyczynkiem do dziejów samej wojny roku 1831. Z różnych stron odbiera Akademia zawiadomienia, zgłoszenia, oświadczenia gotowości, a nawet same dokumenty tak, że materyał do tego wydawnictwa jest już bardzo obfitym, a niewątpliwie będzie

się pomnażał z czasem. Obyśmy tylko mogli nastarczyć mu i wydawać jak najwięcej, jak najprędzej.

Wydawnictwo reprodukcji dokumentów do początków XIV wieku nie jest tak bijącym w oczy, tak pociągającym dla uczuć i wyobraźni, jak tamto, ale jest bardzo potrzebnem, jest koniecznem. Naprzód ułatwi, umożliwi pracę uczonych, jak będą mieli w rękę, w druku, akty i dokumenty, dziś rozproszone, a przechowane w piśmie tylko, w samych unikatach. Ale oprócz tego wydanie to będzie zabezpieczeniem samych tych dokumentów w Zaginęło ich wiele; te, co pozostały, mogą zaginąć tak samo, zostają zawsze na łasce losu, na łasce nieszczęśliwego przypadku. Przez druk, przez najdokładniejszą reprodukcję (w światłodruku) uratuje się i zabezpieczy i sam autentyczny tekst, i formę każdego aktu. — Tablic takich obejmie wydawnictwo około tysiąca dwóchset. Nakład oczywiście kosztownym być musi, ale Akademia przystępuje do dzieła bez wahania, w przekonaniu o jego potrzebie, a z ufnością w pomoc, o której coraz mniej ma prawo wątpić.

Nie jest ona zresztą instytucją do gromadzenia funduszów, tylko właśnie od ich wydawania. Nie wydawać bez rozwagi i skutku, nie wydawać nad możność, ale wszystko, co ma, wszystko, co może, wydawać na cele publicznego pożytku, to jest jej zadanie. Tem zadaniem przejęta, Akademia ponosi często koszta przedsięwzięcia, które, ściśle biorąc, nie wchodzi w zakres jej najbliższych obowiązków. — Zbadanie gruntu pod zamkiem królewskim na Wawelu, w jego dziedzińcu, może przynieść ważne rezultaty. Nie mówiąc o przedmiotach, które się w ziemi mogą znaleźć i dość licznie znajdują, takie zba-

danie gruntu, odkrycie dawnych fundamentów prowadzi do rozpoznania budowy w jej najstarszych czasach, do złożenia i ustalenia historii Zamku. Akademia ze swoich skromnych dochodów przeznacza na ten cel parę tysięcy koron. Te oczywiście nie wystarczą na wiele. Chodzi teraz o to, by od Rządu otrzymać subwencję stałą; podanie o taką jest wniesione, oby odniosło skutek.

Tak: robi się, co się może, ale mogłoby się robić wiele więcej, gdyby się miało środki. I tu nasuwa się jedna wielka potrzeba Akademii i społeczeństwa — i jeden nasz wielki niedostatek. Zachodzi ogromna różnica w nakładzie czasu, trudu, ale i kosztów, między pracami historyków, filologów lub prawników, a pracami przyrodników. Przyrodnik, żeby zbadać jakąś kwestyę i dojść do jakiegoś rezultatu, potrzebuje pracy eksperymentalnej: do tej potrzebuje przyrządów i potrzebuje materiałów, które kosztują drogo. Prócz tego potrzebuje czasu. Zrobi dziesięć, pięćdziesiąt, sto prób: powtarza je miesiącami, czasem latami, zanim nareszcie można powiedzieć *Eureka!* a to jego *Eureka*, owoce długich mozołów, mieści się czasem w kilkunastu wierszach dowodzenia i w zbitej formule. To się zdaje takie krótkie, takie małe, a ile to pochłonęło czasu i trudu! Kiedy zaś przyrodnik nie ma środków na prace eksperymentalne, kiedy nie ma za co nabyć potrzebnych przyrządów i materiałów to on marzy tylko o odkryciu, o zdobyciu jakiejś naukowej prawdy, a przez ten czas szczęśliwszy uczony cudzoziemiec lepiej zaopatrzony w środki, dojdzie do tego odkrycia, zdobędzie tę naukową prawdę, i tę chlubę dla swego narodu. W takim położeniu jest nasz Wydział III, matematyczno-przyrodniczy. On swoje dochody wyczerpuje

na wydawnictwa Rozpraw i Biuletynu; to najkonieczniejsze, obowiązkowe, to podaje obcemu światu wiadomości o naszych pracach. Na poszukiwania samodzielne, z własnej inicjatywy i własnymi środkami, Wydział III zdobyć się dotąd nie może. A przecież nauki ścisłe i doświadczone, przez to właśnie, że są wszystkim zarówno przystępne i pożyteczne, są powołane i sposobne do dwóch dobrych skutków: pierwszym jest międzynarodowe ogólnoświatowe znaczenie i stanowisko Akademii, drugim znaczenie i powaga nauki polskiej, jeżeli ta zdoła się pochlubić i światu narzucać licznymi i świetnymi zdobyczami.

Ale i dla praktycznej, materialnej korzyści własnego społeczeństwa i kraju, prace te mają znaczenie ogromne. Niema przemysłu bez fizyki i chemii, niema górnictwa bez geologii, niema gospodarstwa bez botaniki, zoologii i fizjologii. Znajomość własnego kraju, pod tymi względami właśnie, jest warunkiem ekonomicznego postępu na tych wszystkich polach, a u nas nie jest dostateczna, pomimo wszystkiego, co się w tym celu zrobiło i robi. Komisya fizyograficzna Wydziału III zrobiła wiele, ale krępowana jest szczupłością swego budżetu, i nawet szczupłością swego umieszczenia, które nie dopuszcza należytego uporządkowania i należytego opracowania nagromadzonych przedmiotów.

Poszukiwania w dziedzinie nauk ścisłych i badania fizyograficzne ziem polskich, natrafiają na szkopyły natury finansowej. W interesie cywilizacyi, a w szczególności w interesie kultury polskiej, byłoby do życzenia, żeby te szkopyły dały się usunąć.

Sprawy Akademii szły ogółem biorąc pomyślnie: jej straty były ciężkie, w żadnym jeszcze roku nie ze-

szło naraz tylu jej znakomitych członków. Zagasły światła, które w drugiej połowie minionego wieku świeciły szczególnym, wyjątkowym blaskiem rozumu, talentu i wielkiej duszy, nie tylko w literaturze i nauce, ale i w politycznym życiu narodu, w jego bolesnej historii. W tej zostać muszą; z tej nie znikną choć nam znikły z oczów. Wymieni je i znaczenie ich choć w krótkich słowach określi Pan Sekretarz Generalny.

III.

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego z czynności Akademii od kwietnia 1906 do kwietnia 1907.

W roku ubiegłym Akademia utraciła ze swojego grona nie tylko znaczniejszą jak zwykle ilość członków, ale pomiędzy nimi kilku, których imię i działalność od lat kilkudziesięciu z naszą instytucją związane było. Z ogólnej liczby zmarłych członków, pięciu przypada na Wydział filologiczny, trzech na Wydział historyczno-filozoficzny a jeden na Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Ś. p. Włodzimierz Spasowicz pracował na kilku polach i na każdym z niezwykłym talentem i świeżością. Znakomity prawnik, teoretyczny i praktyczny, niezwyklej siły orator sądowy, był Spasowicz równocześnie pierwszorzędnym znawcą literatury i wytwornym krytykiem nowożytnych jej objawów. Pamiętnem jest Jego przemówienie na obchodzie jubileuszowym Józefa Kraszewskiego, a dzieło o Aleksandrze Wielopolskim dało miarę, iż nieboszczyk nie mniejszem odznaczał się uzdolnieniem także w dziedzinie historyografii nowożytnej. Dla Akademii był ś. p. Spasowicz życzliwym i wiernym przyjacielem. Rok rocznie nadsyłał do biblioteki akademickiej znaczną ilość cennych publikacji. Nie za-

pomniał też w testamencie o naszej instytucyi, której legował 100000 rubli na cele naukowe.

Ś. p. Julian Klaczko był obok Spasowicza jedną z najbardziej znanych postaci w współczesnej literaturze polskiej a nadto zyskał sobie wielki rozgłos daleko poza granicami ojczyzny. Nieporównany stylista, władający równie pięknie językiem polskim jak francuskim, wydawał swe dzieła częściowo w mowie ojczystej, częściowo po francusku i wskutek tego znanym był na całym świecie jako wykwintny znawca sztuki, pierwszorzędnny historyk Odrodzenia a także jako jeden z najbystrzejszych pisarzy na polu współczesnej historii dyplomatycznej. Dzieł Jego wyliczać i przypominać nie trzeba; niewątpliwie dobrze są one znane całej wykształconej publiczności. Bo któż nie czytał chociażby książki o Dwóch kanclerzach lub tak subtelnym Wieczorów florenckich albo monografii o papieżu Juliuszu II. Mimo podeszłego wieku pracował z nieustającą energią aż do chwili, kiedy ciężka choroba pozbawiła Go możności ukończenia dzieła, któremu poświęcił wieloletnie studia.

Ś. p. Aleksander Wiesiełowski był jednym z najznakomitszych i najbardziej płodnych uczonych rosyjskich, pracujących na niwie literatury powszechnej. Równie biegły w badaniu zabytków piśmiennictwa włoskiego, jak rozmaitych narodów słowiańskich, wytrawny znawca literatury chrześcijańskiej, poświęcił nadto Wiesiełowski wiele badań rozwojowi form i rodzajów poetyckich. Ze społeczeństwem polskim wiązała Go nadto pewna nić sympatyj, której dawał wyraz w każdym osobistem zetknięciu się z uczonymi polskimi.

Ś. p. Maryn Drinow był osobistością bardzo

znaną w historii umysłowości bułgarskiej ostatniej doby. Filolog i historyk — był On zarazem jako minister oświaty — jednym z organizatorów szkolnictwa bułgarskiego i skuteczną swą działalnością zyskał na polu naukowym i politycznym zasłużone uznanie.

Ś. p. Hieronim Łopaciński pracował w trudnych i dla badań naukowych nieprzyjaznych warunkach. Zajmował stanowisko profesora gimnazjalnego w Lublinie i oddany z całym przejęciem pracy pedagogicznej — poświęcał wszystkie wolne chwile poszukiwaniu rękopisów i rzadkich druków do Polski się odnoszących. Będąc jedynym, który w danej miejscowości w pewnych kierunkach reprezentował naukę polską, zajmował się nie tylko starym językiem polskim i jego zabytkami, ale również historią sztuki i literaturą. Zmarł wskutek nieszczęśliwego przypadku w pełni sił i w chwili, kiedy Akademia rozpoczęła z nim rokowania, ażeby w jej imieniu zajął się inwentaryzacją rękopisów i inkunabułów, rozrzuconych po rozmaitych prowincjonalnych bibliotekach i archiwach w Królestwie Polskiem.

Ś. p. Albert Sorel historyk pierwszorzędnego sławy wszechświatowej był jednym z członków zagranicznych naszej instytucji. Zbyt znane to nazwisko, ażeby było potrzeba wymieniać Jego pomnikowe dzieła i wartość ich tutaj podnosić. Wystarczy zaznaczyć, że zajmując się dziejami Napoleona I, a przedtem kwestyą wschodnią, obeznany był dobrze z położeniem Polski w końcu XVIII i początku XIX stulecia i w przedstawieniu historycznym okazywał dla naszego kraju przedmiotowość a nawet życzliwość.

Ś. p. Franciszek Piekosinski związany z lo-

sami Akademii i jako uczoney i jako ten, który w pierwszych czasach rozwoju naszej instytucyi pracował nad wydoskonaleniem jej organizacyi, położył jak mało kto inny olbrzymie zasługi na polu rozmaitych działów historyi polskiej. Pierwszorzędny i niezmordowany wydawca, znakomity numizmatyk, heraldyk i znawca średniowiecznych pieczęci, opanował Piekosiński wszystkie te dziedziny na podstawie bezpośrednich i zupełnie samodzielnych dociekań. Wybitny prawnik zajął później katedrę historyi prawa polskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim i zaznaczył swoją działalność w tym kierunku znaczną ilością prac trwałej wartości. Panując nad olbrzymim materyałem źródłowym nie był Piekosiński nim przygnieciony, lecz starał się ogromną masę zdobytych szczegółów ujmować w formę ogólnych teoryi, które — jeżeli nawet nie zawsze zostały przyjęte — to bezwarunkowo posuwały naukę naprzód i świadczyły o niepospolitym talencie. Od wielu lat ciężko chory, żył jak przedtem, kiedy był zdrowy, jedynie pracą, a niektóre rozpoczęte a niedokończone przezeń wydawnictwa ukazą się niebawem, ażeby świadczyć o tej niepospolitej energii, którą tylko śmierć potrafiła przerwać.

Ś. p. Aleksander Rembowski prawnik i publicysta niezwykłego talentu zaznaczył swoją działalność w rozmaitych kierunkach. Nie mówiąc o bardzo znacznej ilości rozpraw stopniowo ogłaszanych, a które później ukazały się w zbiorowym wydaniu, podnieść należy obszerną pracę Jego nad Rokoszem i Konfederacją. Nieboszczyk odznaczał się niezwykłą erudycją w prawie publicznem wszystkich narodów europejskich a jako kierownik biblioteki hr. Krasieńskich w Warszawie miał

sposobność zapoznać się z niezwykle bogatym zasobem rękopisów w bibliotece tej zgromadzonych. Zmarły odznaczał się wielką uczynnością dla towarzyszków pracy i żywym interesem dla wydawnictw przez Akademię podejmowanych.

Ś. p. Dymitr Mendelejew należał do rzędu tych uczonych przyrodników rosyjskich, których działalność znalazła najszersze uznanie a dzieła tłumaczone były na liczne obce języki. Poświęcał się przede wszystkim chemii, ale prócz tego pracował na polu fizyki, meteorologii, technologii a nawet gospodarstwa społecznego. Jako pisarz był niezmiernie płodny a z obszerniejszych Jego dzieł najwięcej znane są „Zasady chemii“, które ukazały się także w tłumaczeniu niemieckim, francuskim i angielskim. Największą sławę zjednała Mu praca o Prawie peryodycznem pierwiastków chemicznych.

Komitet dla dziejów Polski porozbiorowych złożony z Prof. Smolki (jako przewodniczącego), Prof. Askenazego, Bobrzyńskiego, Czermaka, Korzona, Rostworowskiego (jako zarazem sekretarza), Aug. Sokółowskiego i Winc. Zakrzewskiego na pierwszych trzech swoich pełnych posiedzeniach w d. 11 maja, 3 lipca 1906 i 11 stycznia 1907 ustalił w głównych zarysach program wydawnictwa źródeł do dziejów polskich w wieku XIX. Wychodził on z założenia, iż dokładne zaznajomienie się z historią nowoczesną odpowiada w wysokim stopniu odczuwanej potrzebie naszego społeczeństwa, do zaspokojenia której Akademia Umiejętności w miarę sił swoich

przyczynić się powinna, a to tembardziej, że w ostatnich czasach badania nad tą historią, dzięki otwarciu archiwów dotąd niedostępnych, oprzeć się będą mogły na materyałach wagi pierwszorzędnej. Zadanie swe pojął Komitet w sposób następujący. Przedewszystkiem zwrócono uwagę ku zebraniu informacyi co do źródeł dziś już dostępnych dla naszych historyków, ażeby w następstwie przystąpić do ogłoszenia drukiem czy to nadających się po temu materyałów, czy też ich opracowań monograficznych. Wzgląd, iż materyały powyższe w swej formie rękopiśmiennej mogą być zużytkowane, przez krótki zresztą zwykle przeciąg czasu, przez jednego lub drugiego uczonego, nie usuwa bynajmniej potrzeby uprzyśpienia ich dla szerszych kół społeczeństwa i umożliwienia kontroli naukowej nad przeprowadzonymi indywidualnymi badaniami. Z drugiej jednak strony istota materyału może być tego rodzaju, że czy to ze względów technicznych, czy naukowych, raczej szczegółowego opracowanie, niż wydawnictwo w całości lub wyciągach wydaje się właściwszem: wtedy rzeczą Komitetu będzie zwrócić na nie uwagę pracowników naszych, a względnie zastanowić się nad zgłoszeniami, od ostatnich wychodzącemi i z całą gotowością poprzeć ich usiłowania. Poza tem pragnie Komitet wynaleźć źródła nowe, dotychczas ukryte lub jeszcze nietknięte i w tym celu tak przez swoich członków czynić poszukiwania i starania, by do nich dotrzeć, jak i zapomocą odwołania się do społeczeństwa, do rodzin, które w swoich archiwach prywatnych posiadają nieraz cenne pamiątki lub korespondencye, skłonić je do powierzenia czasowo tych dokumentów Komitetowi, któryby je w tej lub innej formie

do badań naukowych mógł spożytkować. Terytoryalnie zakres wydawnictw Komitetu obejmuje ziemie polskie pod trzema zaborami, czasowo — epokę od trzeciego rozbioru po chwilę upadku powstania r. 1863. Systemem jakimkolwiek — co do porządku swych wydawnictw — nie uznał Komitet za stosowne się krepować, a przeciwnie postanowił rozpocząć je niezwłocznie na podstawie najważniejszych materyałów, które na razie miał do dyspozycji i dalej prowadzić je w miarę, jak własne poszukiwania i inicjatywa prywatna coraz to nowych źródeł dostarczać będą. Program działalności wydawniczej Komitetu na najbliższe lata obejmuje następujące działy:

1. Dział materyałów urzędowych.

Na pierwsze miejsce wysunięty został Dyaryusz Sejmu r. 1831, którego oryginał, przechowywany w Bibliotece Polskiej w Paryżu, Akademia Umiejętności sprowadziła do Krakowa; ogłoszenie go w całości Komitet powierzył Prof. Rostworowskiemu. Tom pierwszy znajduje się już w druku.

Na drugie miejsce postawiono źródła nadzwyczaj bogate, mieszczące się w archiwum akt dawnych namiestnikowskiem, dziś generał-gubernatorskiem, w Warszawie, dostępne tak do epoki Księstwa Warszawskiego, jak i Królestwa Polskiego w jego epoce konstytucyjnej, a także i materyały Ministerstwa Sekretaryatu Stanu dla Król. Polskiego (aż do r. 1867), przechowane w archiwum petersburskiem Rady Państwa. Z nich w szczególności Komitet wziął pod uwagę Protokoły posiedzeń Rady Stanu Król. P., przedstawiające ważne źródło dla historyi prawodawstwa w tej dziedzinie ze względu na stosunkowo ważniejszy wpływ, jaki miała

w sprawach legislacyjnych stała Rada Stanu, niż rzadko i na krótko zwoływany Sejm Król. Pol. Dalej Protokoły posiedzeń Rady administracyjnej Król. Pol., oświetlające polityczną stronę urzędzeń i ich funkcyonowania i z tego tytułu zasługujące na ogłoszenie drukiem, w wyciągach zresztą, z pominięciem drobnych spraw bieżących, jakie o Radę administracyjną się opierały. Dalej postanowienia Namiestnika i Rady administracyjnej, które w znacznej swej części obowiązywały, choć nigdy w Dzienniku Praw ogłoszone nie były. Dalej materyały do budżetów Król. Pol. rzucające światło na gospodarkę finansową tak ks. Lubeckiego, jak i jego poprzedników.

2. Dział materyałów, wprawdzie urzędowych, ale poufnych.

W dziale tym przedewszystkiem Komitet zwrócił uwagę na nieocenione źródła, pozostawione przez b. Ministra skarbu, ks. Lubeckiego, a powierzone obecnie Prof. Smolce, który też podjął się wydawnictwa Korespondencyi ks. Lubeckiego z Ministrami Sekretarzami Stanu Król. Pol. (tom pierwszy w druku), a jednocześnie i monograficznej pracy o ks. Lubeckim na podstawie opracowanych przezeń papierów b. Ministra. (Świeżo ogłoszona praca p. t. Polityka Lubeckiego przed powstaniem listopadowem, tom I).

Dalej zamierzonym jest ogłoszenie ważnych korespondencyi i raportów, w tej liczbie poufnych raportów Księcia Namiestnika Zajęczka i Nowosilcowa, wreszcie relacye agentów zagranicznych o sprawach polskich, w tej liczbie relacye pruskiego konsula Schmidta, który pozostawał w nadzwyczaj-

czaj ścisłych stosunkach tak z otoczeniem W. Ks. Konstantego, jak i z Nowosilcowem.

3. Trzeci dział stanowią prywatne korespondencje i pamiętniki, rzucające światło na ówczesne stosunki polityczne. Jednym z najważniejszych materyałów z tej grupy jest Pamiętnik i papiery, pozostałe po Generale Prądzyńskim, które, dzięki uprzejmości Hr. Jerzego Moszyńskiego, będą mogły być przez Komitet wydane, przy udziale właściciela i p. Gembarzewskiego. (Druk ich niebawem zostanie rozpoczęty). Dalej idzie Pamiętnik Mikołaja Malinowskiego, którego wydawnictwa podjął się i świeżo dokonał Prof. Tretiak, a także i Pamiętniki Domeyki, których jedna część ukaże się w całości w druku; druga natomiast będzie jedynie przedmiotem monograficznego studjum ze strony Prof. Tretiaka. Komitet pragnąłby również pozyskać pamiętniki czy dziennik b. Ministra skarbu Matuszewica, znajdujące się podobno w rękach rodziny, ale na razie nie posiada pewnych danych, jak i gdzie je odnaleźć będzie można.

W zakresie poszukiwań i inwentaryzacji źródeł do do dziejów porozbiorowych wspomnieć należy o podróży do archiwów wiedeńskich i berlińskich, dokonanej przez Prof. Smolkę i o zamierzonym jego wyjeździe do Petersburga, tudzież o wycieczce naukowej Prof. Rostrowskiego do Poznania w celu rozpatrzenia się w materyałach, któreby znaleźć się mogły czy to w archiwum państwowem, czy w zbiorach Towarzystwa Przyjaciół Nauk, czy wreszcie w archiwach prywatnych. Komitet zapewnił sobie życzliwą pomoc pp. Dr. Celichowskiego i Dr. Erzepkiego.

Pod względem technicznym wydawnictwa Komitetu ukazywać się będą jako numerowane na zewnętrznej okładce tomy z tytułem ogólnym: *Zróżdła do dziejów Polski porozbiorowych*, pod którym umieszczony będzie tytuł właściwy ogłaszanego dzieła, wewnątrz natomiast tylko ten tytuł ostatni. Każde dzieło stanowić będzie osobną całość i osobno też będzie przedmiotem handlu. Wszystkie wydawnictwa będą zaopatrzone w indeks osobowy i rzeczowy.

Komitet Encyklopedyi polskiej odbył w ciągu roku ubiegłego szereg posiedzeń bądź to w całym komplecie, bądź też w ściślejszym swoim składzie. Posiedzenia te były poświęcone przede wszystkim wprowadzeniu pewnych koniecznych zmian do „Programu“ szczegółowego dla całego dzieła, w skutek których program ten został jeszcze rozszerzony. Nadto w dalszym ciągu zajęty był Komitet wyszukaniem współpracowników dla tych rozdziałów, do których jeszcze nie znaleziono sił odpowiednich w roku ubiegłym. Obecnie pozostało już tylko parę rozdziałów, dla których Komitet nie posiada jeszcze zapewnionego współpracownictwa. Bądź to wskutek śmierci, bądź też wskutek rezygnacyi zaproszonych współpracowników zaszły też pewne drobniejsze zmiany co do sił naukowych, zaproszonych przedtem do opracowania Encyklopedyi. Na zjeździe Rejowskim, odbytym w lecie r. 1906, przedłożył sekretarz Komitetu Dr. Estreicher — na ostatniem posiedzeniu Zjazdu — zgromadzonym uczestnikom plan całego dzieła, poczem rozwinęła się obszerniejsza dyskusya, w której wypowiedziano kilka dezyderatów, dotyczących układu i sposobu pisania Encyklopedyi. Dezyderata te były przed-

miotem obrad najbliższego posiedzenia Komitetu, który postanowił je w znacznej części uwzględnić. W miesiącu marcu rozesłano zaproszonym współpracownikom wzór formatu, w jakim Encyklopedia ma być ogłoszona oraz wzór czcionek, jakie będą przy jej druku użyte. Zarazem zwrócił się Komitet do współpracowników z prośbą o poinformowanie go, w jakim stadyum znajduje się ich praca nad powierzonymi im artykułami dla Encyklopedyi. Odpowiedzi zaczęły właśnie nadpływać, a po ich zebraniu i po rozpatrzeniu się, jak daleko postąpiły prace nad pojedynczymi działami Encyklopedyi, oznaczy Komitet termin rozpoczęcia publikacyi oraz kolejność, w jakiej będą się po sobie ukazywać działy i tomy wydawnictwa.

Prace Komisyi Ojców kościoła greckiego postępują naprzód. Prof. Dr. Witkowski ze Lwowa porównał szereg rękopisów eskurialskich i paryskich, o których złoży obszerniejsze sprawozdanie w najbliższym zeszycie czasopisma „Eos”. Kollacye te dotyczą mów św. Grzegorza z Nazyanzu. Bogate zbiory paryskie dokładniej dla tegoż działu badał docent uniwersytetu Jagiellońskiego, Dr. Sinko, w zimie r. 1905/6, a od letniego półroczka 1905/6 dotychczas Dr. Sinko zajęty jest kollacyonowaniem kodeksów włoskich, które dostarczają bardzo ważnego materiału. Cenne przyczynki z rękopisów moskiewskich przedstawił Komisyi p. N. Popow; okazują one potrzebę zużytkowania owych źródeł dla aparatu krytycznego, którego zestawienie poprzedzić muszą ekspedycye naukowe do innych bibliotek Europy (Anglia, Szwajcarya, Athos, Wiedeń etc.), Azji (Jerozolima, Synaj) i Afryki (Aleksandrya). Ferye letnie bieżą-

cego roku obróci Prof. Dr. Sternbach na zbadanie tradycyi rękopiśmiennej poematów św. Grzegorza z Nazyanzu.

Wydział filologiczny wydał w roku ubiegłym trzy tomy Rozpraw: XLI (str. 380), LXII (str. 488) i XLIII (str. 471), ten ostatni poświęcony wyłącznie pracom z zakresu literatury polskiej XVI wieku, a to w myśli uczczenia czterechsetnej rocznicy urodzin Reja; rozpoczęty też został t. XLIV, na który już złożono kilka arkuszy. Prócz tego wydane zostały w zakresie tego Wydziału Materiały i prace Komisji językowej Tomu II zeszyt drugi (str. 161—309) i Tomu III zeszyt trzeci i ostatni (str. 305—487), a także Bibliografii Estreichera T. XXI, obejmujący litery *L* i *Ł*. Na Tom XXII Bibliografii (lit. M), złożone są już dwa zeszyty i niedługo się ukażą na widok publiczny. Co się tyczy Słownika gwar polskich Jana Karłowicza, to rozpoczęto drukować T. V, przygotowany do druku przez prof. J. Łosia i odbito już na ten tom arkuszy 13.

Na posiedzeniach Wydziału filologicznego przedstawiono następujące rozprawy lub sprawozdania:

Z zakresu językoznawstwa. J. Łoś: „Wyrazy złożone z formą czasownikową w pierwszej części“; A. Babiaczyk: „O starosłowiańskich pomnikach Frejzyngieńskich“.

Z zakresu historii literatury i oświaty. T. Grabowski: „Z dziejów literatury aryańskiej w Polsce“. Cz. I, II, III i IV; J. Kallenbach: „Studia nad nieznanymi utworami Zygmunta Krasińskiego I. Fantazya życia“; J. Tretiak: „O nieznaney broszurze politycznej Mickiewicza z r. 1832“; A. Brückner: „Rozmyślanie

o Żywocie Pana Jezusa, zabytek językowy z w. XV“; Z. Matkowski: „Dziady wileńskie a Emil Russa, studium porównawcze“; L. Posadzy: „Pomysły o stosunku geniusza czynu do społeczeństwa“; J. Kallenbach: „Sprawozdanie z poszukiwań nowych materyałów do historii Filomatów i Filaretów“; J. Czubek: „Sprawozdanie z podróży naukowej do Rapperswilu“; J. Tretiak: „Mickiewicz, jako redaktor Trybuny ludów“; L. Trzcńska: „Szkolnictwo ludowe w Rzeczypospolitej krakowskiej (1815—1846)“; J. Kallenbach: „Ostatni“ Krasińskiego, geneza poematu“; F. Hoesick: „Nowe hipotezy o najmniej znanych latach w życiu Jana Kochanowskiego“.

Z zakresu filologii klasycznej. T. Sinko: „De Gregorii Nazianzeni laudibus Macchabaeorum“.

Komisyja do badania historii sztuki w Polsce. Na posiedzeniach w r. 1906/7 przedłożyli jej współpracownicy szereg prac i komunikatów, podających nowe, a w niejednym wypadku ważne na tem polu odkrycia. Do działu architektury odnosiły się badania pp.: prof. Dra Maryana Sokołowskiego, ś. p. Józefa Czekierskiego, Adolfa Szyszko-Bohusza, Marcelego Nałęcz Dobrowolskiego, Franciszka Kleina, Nikodema Pajzderskiego, Stefana Komornickiego, Grzegorza Worobjewa i Michała Witanowskiego.

Prof. Dr. Maryan Sokołowski mówił o kościele w Brochowie, ilustrując swój referat fotografiami, które nadesłał Komisji p. Dziekoński z Warszawy. Badania ś. p. Józefa Czekierskiego, prowadzone na koszt Komisji, dotyczyły zabytków architektonicznych w Królestwie Polskiem, mianowicie kościołów w Łomży, Szczepankowie, Wiźnie, Niedźwiadnej, Broku, Pułtusku i domów w Ka-

zimierzu Dolnym nad Wisłą. Również na koszt Komisji prowadził badania w Królestwie Polskiem p. Adolf Szyszko-Bohusz, który wraz z tekstem nadesłał piękne fotografie i zdjęcia architektoniczne z ruin zamku w Ogrodzieńcu, Chęcinach i Czersku oraz z gotyckich kościołów w Beszowej, Skalmierzu, Olkuszu, Kraśniku, Kleczkowie i Krzęcicach. Rezultaty, do jakich deszli pp. Bohusz i Czekiński, a nadto nadesłane przez nich rysunki i fotografie, stanowią niezwykle cenny dorobek na polu historii architektury w Polsce, a tem bardziej, że odnoszą się przeważnie do budowli średniowiecznych w odległych prowincjach kraju.

Pan Marcełi Nałęcz Dobrowolski opracował kościół św. Agnieszki w Krakowie. Jest to późnorenesansowa budowla, obecnie bardzo zniszczona, która pod każdym względem zasługuje na konserwację. Pan Dobrowolski przedłożył również referat o zamku w Chocimiu, podnosząc znaczenie tej wspaniałej ruiny pod względem archeologicznym. Wątek murów, częściowe użycie cegły i ciosów, a zwłaszcza maswerki nasuwają domysł, że twórcami zamku byli architekci krakowscy. Ciekawym przyczynkiem do historii murowanych dworów szlacheckich był komunikat p. Stefana Komornickiego o dworze w Graboszycach, wybudowanym przez Dyonizego Brandysa w 1580 r. P. Franciszek Klein przedstawił pierwszą część swojej pracy o kościele św. Piotra w Krakowie. Ze wspaniałą tą budową wiążą się nazwiska Józefa Britiusa (1595), Jana Maryi Bernardoniego, Jezuity, który prowadził budowę do r. 1605, Pawła Baudartha i Jana Trevano z Lombardyi. Do dziejów barokowej architektury odnosiła się również praca p. Franciszka Kleina o kościele św. Anny

w Krakowie. Kościół ten jest trzecią z rzędu świątynią, wzniesioną na obecnym miejscu. Po spaleniu się pierwotnej w 1409 r. król Wł. Jagiello wybudował nową. Jagiellowa budowla dotrwała do 1689 r. Nową budowlą, zaczęta w 1689 r., kierował zrazu jakiś nieznan nam architekt luksemburski, a po nim architekt Francesco Solari. Kościół św. Anny mimo, że w planie wzorowany na kościele rzymskim S. Andrea della Valle, powtarza jednak z małymi zmianami plan kościoła Il Gesù w Rzymie.

Pan Franciszek Klein podał również wiadomość o dwóch architektach, którzy budowali kościół św. Piotra w Krakowie. Pierwszy z nich, Jan Maria Bernardoni, Jezuita, robił plany kościoła i klasztoru w Kalwarii Zebrzydowskiej, drugi, Paweł Baudarth, objął po Bernardonim kierownictwo fabryki kalwaryjskiej i krakowskiej. Pan Nikodem Pajzderski referował o kościele na Zdzieżu pod Borkiem w Ks. Poznańskim. Budowę rozpoczęto w 1635 r. Piękne dekoracje wnętrza pochodzą z różnych epok, począwszy od baroku aż do empire i są prawdziwą ozdobą kościoła, odwiedzanego przez pielgrzymki z całej Polski. Nosił też miano „Częstochowy wielkopolskiej“.

Komunikat p. Michała Witanowskiego dotyczył kościoła w Kłobucku, fundowanego przez Piotra Dunina. Z pierwotnej romańskiej budowli pozostały ślady w murach prezbiterium. Drugą fazę zmieniającą wygląd świątyni przyniosły czasy Długosza, a więc w. XV, trzecią wreszcie epoką były pierwsze dziesiątki XVII w., kiedy kościół kłobucki przerobiono w duchu baroka. Pan Grzegorz Worobjew nadesłał Komisji fotografie i opis ko-

ściola w Szczuczynie mazowieckim. Jest to budowa barokowa z drugiej połowy XVII w.

Do tego działu odnieść jeszcze należy sprawozdanie pp. Kazimierza i Tadeusza Mokłowskich z wycieczki, odbytej po Galicyi wschodniej, w celu zbadania zabytków architektury cerkiewnej na Rusi oraz referat Dra Aleksandra Czołowskiego o obronnej murowanej cerkwi w Sutkowcach na Podolu rosyj., zbudowanej w połowie XVI w.

Ważnym przyczynkiem do historii rzeźby romańskiej jest komunikat prof. Dra M. Sokołowskiego o rzeźbie kamiennej, znajdującej się na cmentarzu w Goślicach pod Ossolinem w Sandomierskiem, a przedstawiającej Madonnę z Dzieciątkiem.

Prof. Dr. Maryan Sokołowski przedstawił reprodukcję rysunku orła Kazimierzowskiego, który miał się znajdować na pałacu w Łobzowie, a dochował się w podobiznie w Muzeum XX. Czartoryskich, oraz zdał sprawę z rezultatów swych badań nad pomnikiem Kazimierza W. w katedrze krak. Wbrew dotychczasowym twierdzeniom, przypisującym ten pomnik rzeźbie francuskiej, udowodnił związek bliski tego zabytku z włoską szkołą Pisanich i pomnikami rzeźby tej szkoły w muzeum archeologicznem w Bolonii. Interesującym przyczynkiem do dziejów sztuki w Polsce jest podana przez prof. M. Sokołowskiego wiadomość, że na dworze Augusta II pracował Jean Joseph Vinache, rekomendowany przez słynnego rzeźbiarza Coyzevox. Vinache wykonał nagrobek wielkiego hetmana Sieniawskiego.

Do rzeźby barokowej odnosiła się praca p. Juliana Pagaczewskiego p. t. „Baltazar Fontana i jego stjuki“. Referent posługując się źródłami archiwalnemi i analizą

stylową przypisał Fontanie, względnie jego warsztatowi, szereg stjuków, znajdujących się w Krakowie. Należą do nich oprócz wspaniałej dekoracyi kościoła św. Anny pochodzącej z lat 1695—1703, stjuki w kościele św. Andrzeja, wykonane na zlecenie ksieni Anny Tyrawskiej w 1701 r. kosztem 19000 tynfów, dalej w domu Gralwskich, który podówczas należał do Andrzeja Żydowskiego, w Krzysztoforach, gdzie na plafonie wyobrażono strącenie Faetona, następnie w kamienicy przy placu Maryackim l. 3 i w kaplicy św. Jacka w kościele OO. Dominikanów. Ostatnie należą do najpiękniejszych prac tego artysty. Fontana — zdaniem referenta — nie tylko przyozdobił stjukami kopułę, ale wykonał jeden z najpiękniejszych barokowych sarkofagów w Polsce — grobowiec św. Jacka. Pan Pagaczewski przypisał Fontanie w dalszym ciągu piękny stjukowy posąg św. Michała w kościele św. Marka, oraz stjukową dekoracyę w prezbiteryum kościoła Klarysek w Starym Sączu. Wiążąc dalej działalność Fontany na Morawach z jego działalnością w Krakowie, zwrócił przy tej sposobności uwagę na stosunki, łączące Polskę z Morawami na polu sztuki w epoce baroka.

Tu także wspomnieć należy o szeregu fotografii z zabytków rzeźby ormiańskiej, które wykonał dla Komisji p. Teodorowicz.

Historyę malarstwa w Polsce posunęły naprzód prace i komunikaty pp. prof. Dra M. Sokołowskiego, prof. Dra Jana Bołoz Antoniewicza, prof. Dra Jerzego hr. Mycielskiego, Dra Jerzego Kieszkowskiego, Marcelego Nałęcz Dobrowolskiego, p. Konstancyi Stępowskiej,

Dra Aleksandra Czołowskiego, Zygmunta Radziwińskiego i Władysława Podlachy.

Prof. Dr. M. Sokołowski podał na podstawie nowo ogłoszonych dokumentów bardzo cenną wiadomość, mianowicie, że sławny malarz flamandzki Jan Gossaert Mabuse (1470—1531) bawił w Krakowie w 1494 r. przez pół roku i prawdopodobnie malował portret Barbary, córki Kazimierza Jag., narzeczonej ks. Jerzego saskiego. Prof. Dr. Jerzy hr. Mycielski mówił o portretach węgierskiego malarza Adama Manyokiego, które znajdowały się w galerji St. Augusta i o nader cennych obrazach polskich i obcych artystów w Czerwonym Dworze na Litwie u hr. Benedykta Tyszkiewicza. Prof. Dr. Jan Bołoz Antoniewicz mówił o największym obrazie malarza lwowskiego Józefa Wolfowicza oraz o zapoznanem dziele Altamontego, którem jest portret królewicza Jakóba Sobieskiego w zbiorach muzeum Lubomirskich we Lwowie. P. Zygmunt Radziwiński zajął się obrazem, malowanym w XVIII w. przez nieznanego dotychczas malarza, Józefa Horodnickiego. Obraz ten przedstawia Chrystusa. Z tych samych czasów pochodzi obrazek pędzla nieznanego dotychczas malarza ruskiego Eljasza Załużańskiego, o którym mówił Dr. A. Czołowski. Malarstwo ścienne na Bukowinie znalazło monografa w osobie p. Władysława Podlachy, który zbadał malowidła w Arborei, Suczawicy, Radowcach, St. Illie i t. d. Pani K. Stębowska zbadała dwa obrazy cechowe z XVII w., znajdujące się w klasztorze PP. Norbertanek na Zwierzyńcu, a przedstawiające Madonnę z Dzieciątkiem.

Dr. Jerzy Kieszkowski nadesłał Komisji fotografie z portretu Anny Jagiellonki ze zbiorów ces. w Wiedniu

dwóch miniatur ze zbioru hr. Haracha, które przedstawiają królową Annę, pierwszą żonę Zygmunta III i Eleonore, żonę Michała Korybuta, oraz z portretu Stefana Batorego, który jest własnością hr. Lamberga w Otten Waldviertel. Z fotografii, przedłożonych Komisji przez p. M. Nałęcz Dobrowolskiego, najwięcej interesujące było zdjęcie z idealnego portretu królewicza Kazimierza z klasztoru OO. Reformatów w Krakowie. Utwór to włoskiego albo polskiego lecz pod silnym wpływem włoskim pozostającego malarza z XVII w.

W ciągu r. 1906/7 badania w dziedzinie przemysłu artystycznego posunęły się również naprzód.

Ś. p. Józef Czekierski, badając pomniki architektury w Król. Pol., zwracał równocześnie baczną uwagę na zabytki przemysłu artystycznego. W Szczepankowie odnalazł romański krzyż emaliowany, pochodzący z oprawy ewangeliarza, w Pułtusku piękny gotycki pacyfikał, przepyszne kielichy i hermy, które mają dużą wartość artystyczną. Tej samej zasady trzymał się p. A. Szyszko-Bohusz nadsyłając Komisji fotografie z ołowianej chrzcielnicy (w. XVI) w Olkusz i ze znajdującego się tamże kielicha z XVII w., ozdobionego emalią siedmiogrodzką. X. kanonik Górczyński zajął się zbadaniem relikwiarza Jasińskiego z 1543 r. w Muzeum XX. Czartoryskich. Panna Helena d'Abancourt poświęciła szereg uwag krytycznych szerzynce, haftowanej podług tradycyi przez Annę Jagiellonkę, a zdobiącej ołtarz w kaplicy Zygmunto-wskiej. Pani Konstancyi Stępowskiej zawdzięcza Komisya interesujący komunikat o dywanach wschodnich na zabytkach krak. cechowego malarstwa z końca XV i początku XVI w., a Drowi J. Kieszkowskiemu zba-

danie i opisanie medalu Władysława IV, znajdującego się w gabinecie numizmatycznym zbiorów cesarskich w Wiedniu.

Ważne i obfite wiadomości z różnych dziedzin sztuki i kultury zawierały komunikaty oparte na materiale archiwalnym, mianowicie pp. Dra Jana Ptaśnika, Dra A. Czołowskiego, Dra Włodzimierza Lenkiewicza i Dra Witolda Rubczyńskiego. Dr. Ptaśnik przedłożył 5 komunikatów, które dotyczyły inwentarza skarbcza koronnego z 1632 r., inwentarza klejnotów królowny Anny Katarzyny Konstancyi, córki Zygmunta III (r. 1645), rachunków odnoszących się do kaplicy Władysława IV na Bielanach pod Krakowem, inwentarza Włocha Kortyniego, kupca krak. z połowy XVII w. i portretu Zygmunta III, który miała skopiować jakaś włoska malarzka. Dr. A. Czołowski przedłożył inwentarz zamku w Wiśniczu z 1822 r., a dr. Wł. Lenkiewicz inwentarze skarbcza katedry lwow. z lat od r. 1630—1698. Dr. Witold Rubczyński streścił swoje studjum p. t. „Zapatorywania Sebastjana Petrycego na sztukę i współczesne zabytki“.

W końcu nadmienić należy, że do działu sztuki żydowskiej odnosiła się w części praca p. Majera Bałabana p. t. „Żydzi lwowscy na przełomie XVI i XVII w.“

Komisya językowa wydała w roku ubiegłym drugi zeszyt tomu II „Materiałów i prac“, zawierający prace pp. Klicha, Witka i Baudouina de Courtenay, jako też trzeci zeszyt tomu III z dwiema pracami p. Nitscha. Rozpoczęty obecnie trzeci zeszyt tomu II zawiera dotąd: „Zabytki augustyańskie“ K. Czaykowskiego i J. Łosia „Kilka uwag o narzeczu gradowickiem“ J. Rozwadow-

skiego, tegoż autora „Miscellanea etymologica“ i K. Nitscha „Dwie gwary małopolskie“. Materiał do dalszych zeszytów zapewniony, Komisya musi jednak poprzestawać na pracach nadsyłanych jej przygodnie, bo przy swoich szczupłych funduszach a bardzo kosztownym z natury rzeczy druku nie może myśleć o powzięciu jakiegoś systematycznego planu. Postanowiono tylko prowadzić przegląd prac, odnoszących się do języka polskiego, zawierający oceny wszystkich ważniejszych w tym zakresie dzieł i rozpraw i mniej więcej dokładną bibliografię; działu takiego niema bowiem obecnie w żadnym z czasopism slawistycznych.

Nadto zajmowała się Komisya w dalszym ciągu sprawą ustalenia pisowni, uzasadniając dodatkowo wnioski Zjazdu Rejowskiego, mające być przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia członków Akademii.

Słownik staropolski. W roku sprawozdawczym wyciągnięto materiały słownikowe z końcowej części Biblii Leopolicy oraz z kilku tomów wydawnictw Akademii Umiejętności jako to: z Rozpraw wydziału filologicznego t. III, XXIII, XXXII i XXXVIII, z Archiwum Komisji historycznej t. VI, z Archiwum Komisji prawniczej t. V, a nadto z Archiv für slavische Philologie t. XV oraz z Materiałów do słownika łacińsko-polskiego średniowiecznego Łebskiego przez co prawie w zupełności został wyzyskany materiał słownikowy z wydawnictw, ogłoszonych do r. 1907. Prof. Łoś zabrał się następnie do systematycznego opracowywania materiału, który musi być rozłożony według porządku alfabetycznego z dokonaniem wyboru form gramatycznych i cytata. W ten sposób kolejno będą opracowane

zabytki w porządku chronologicznym według ich starożytności. O ile jest to praca żmudna i wymagająca długiego czasu, można wnosić już z tego, że z samego psalterza Florjańskiego zebrano już przeszło 1000 kartek ze spójnikiem „i“, z czego trzeba było dokonać wyboru, aby wszystkie funkcje tego spójnika określić i znaczenie jego uwydatnić w szeregu najbardziej typowych cytat. W ten sposób została już opracowana znaczna część słownika szczegółowego do psalterza Florjańskiego.

Komisya literacka. Na jej posiedzeniach Prof. Korneli Heck omówił „Inwentarz dzieł Seweryna Dobrostańskiego z r. 1575“ i panegiryk Andrzeja Trzecińskiego: „Ad Sigismundum Augustum“ z r. 1566, tudzież zastanawiał się nad tem, kto jest właściwie autorem broszury „Rozprawa przygody starego żołnierza“ wydanej w Krakowie r. 1595, a Prof. Hieronim Łopaciński podał kilka szczegółów, charakterystycznych dla „Figlików“ Mikołaja Reja. Nadto w dalszym ciągu omawiano wyczerpująco sprawę wydania ks. Jana Warchała „Materiałów do historii nacyi polskiej w Padwie“. Ponieważ okazała się potrzeba dokładniejszego jeszcze porównania tekstu na miejscu, przeto druk pracy na razie przerwano i uproszono Prof. Jana Czubka, by jeszcze raz cały ten bogaty materiał przejrzał, porównał i w ogóle zajął się ostatecznem zredagowaniem rękopisów. Jest też wszelka nadzieja, że w jesieni b. r. będzie można na nowo podjąć druk tej pracy tak ważnej dla dziejów oświaty w Polsce.

W tomie XIII „Archiwum do dziejów literatury i oświaty“ wydrukowano ks. Hugona Kołłątaja „Raport

z wizytacji akademii krakowskiej odbytej w r. 1777“ w wydaniu Dra Jana Lenka.

Wydawnictwo „Biblioteki pisarzy polskich“ musiało przerwać chwilowo z powodu zupełnego wyczerpania funduszu. Natomiast podjęto wydawnictwo nader zajmującego staropolskiego zabytku „Rozmyślanie o żywocie Pana Jezusa“ w wydaniu Prof. Aleksandra Brücknera, na podstawie rękopisu, przechowanego w archiwum grecko-katolickiej kapituły w Przemyślu. Rękopis pochodzi z początku XVI wieku i jest niewątpliwie kopią autografu, o cały wiek jeszcze wcześniejszego.

Wydział historyczno-filozoficzny. Z publikacji Wydziału w toku są tom Rozpraw XLIX, do którego prócz pomieszczonej w roku zeszłym pracy p. St. Zakrzewskiego, weszły rozprawy pp. Boratyńskiego, Baranowskiego i Semkowicza, oraz tom L, w którym drukuje się obecnie praca p. Ptaśnika. Tom XLIX w ciągu maja zostanie ukończony.

Poza Rozprawami Wydział ogłosił tom I obszernego dzieła prof. St. Smolki: „Polityka Lubeckiego przed powstaniem listopadowem“ (str. XVI—556), a nadto rozpoczął druk książki ks. Wadowskiego „Kościoły Lubelskie“ i monografii p. W. Sobieskiego „Henryk IV wobec Polski i Szwecyi. 1602—1610“. Pierwszego dzieła odbitych jest już arkuszy 18, drugiego arkuszy 16; oba ukazą się w ciągu roku bieżącego.

Nadto uchwalił Wydział druk dwutomowych „Dziejów Polski za Władysława Jagielly“ w opracowaniu p. Antoniego Prohaski. Kierownictwa tej publikacji podjął się w porozumieniu z autorem p. Fr. Papée.

Rozprawy czytane lub streszczone na miesięcznych posiedzeniach odnoszą się do następujących przedmiotów:

Do dawniejszej historii Polski odnosi się praca p. K. Potkańskiego: „Drużyna Mieszka a Wikingi z Jomsborga“. Ten sam badacz przedstawił nadto dwa obszernie referaty, z których pierwszy „Studia nad średniowiecznym osadnictwem Polski. Rozmieszczenie osad na obszarze Małopolski“ jest zapowiedzią obszerniejszej książki, która niewątpliwie w najbliższym czasie zostanie ogłoszoną w publikacjach Wydziału; a drugi „Studia nad XIV wiekiem. Jeszcze o zajęciu Wielkopolski“ uzupełnia poprzednio przez autora w tej samej kwestyi napisaną rozprawę. Do dziedziny badań nad heraldyką i historią szlachty należy praca p. Wł. Semkowicza „Monografia rodów rycerskich w Polsce wieków średnich. I. Ród Pałuków“, oraz drobniejszy przyczynek p. K. Potkańskiego: „Ród Nagodziców“. Interesujące szczegóły do w. XV zawiera notatka p. Fr. Papée'go: „Itinerarium poselskie z Krakowa do Rzymu około r. 1458“.

Do historii handlu i miast w dawnej Polsce odnoszą się dwie prace p. St. Lewickiego: a) „Drogi handlowe w Polsce w wiekach średnich“, b) „Prawo składu w Polsce“. Stosunki Polski do papieżstwa znajdują uwzględnienie w rozprawach p. J. Ptaśnika: „Kollektorzy kamery apostolskiej w Polsce“ i p. L. Boratyńskiego: „Studia nad nuncyaturą Bolognettego (1581—1585)“.

Praca p. A. Prohaski: „Walka z opryszkami w ziemiach ruskich w XVI—XVII wieku“ przenosi nas na kresy wschodnie, a rozprawa p. St. Smolki: „Układy w sprawie handlu Królestwa Polskiego a Prusami (1815—1825)“ dostarcza niezmiernie ciekawych szczegółów do

jednej z najmniej znanych dziedzin z historyi Królestwa kongresowego.

Do zakresu historyi powszechnej należą obszerne prace p. W. Sobieskiego: „Henryk IV, król francuski jako rozjemca między Polską a Szwecyą“ i p. A. Szelągowskiego: „Przymierze Habsburgów z Wazami, Traktat familijny z r. 1637“.

Historya prawa polskiego reprezentowaną jest przez następujące rozprawy i referaty: a) J. Baranowski „Komisyja porządkowa w miastach koronnych w latach 1765—1787“, b) St. Kutrzeba: „Konstytucya Księstwa Warszawskiego z r. 1807 i jej stanowisko wśród innych konstytucyi Napoleońskich“, c) B. Ulanowski: „Historya prawa węgierskiego w stosunku do prawa polskiego“.

Wyczerpujące sprawozdanie p. Tad. Smoleńskiego: „O dzisiejszym stanie badań egiptologicznych“ polega na studyach przedsięwziętych na miejscu, a odczyt p. E. Majewskiego: „Statyka i dynamika cywilizacyi. Poszukiwanie praw przenoszenia się ognisk cywilizacyi i dojrzewania społeczeństw do cywilizacyi“ jest streszczeniem obszernego dzieła, któremu autor poświęcił dłużej badania.

Druk II tomu „Acta rectoralia“ postępuje ciągle naprzód i będzie ukończony w ciągu bieżącego roku.

Komisyja historyczna wydała dwa tomy swoich publikacyi, które już od paru lat były w druku, mianowicie „Stanisława Oświęcima Dyaryusz 1643—1661“ i „Dyaryusz Sejmowe r. 1597“.

Dyaryusz Oświęcima, znany dotąd tylko z kilku wydanych wyjątków, tutaj pierwszy raz wydał prof. W. Czermak z jedyne go rękopisu przechowywanego

w Zakładzie Ossolińskich we Lwowie, objaśniając tekst w licznych przypisach, poprzedził zaś całe wydanie obszernym wstępem, w którego pięciu rozdziałach opisuje rękopis i wyjaśnia genezę dyaryusza, dalej podaje liczne wiadomości o rodzie Oświęcimów, o rodzinie Stanisława O., przede wszystkim zaś o nim samym, kreśląc jego życiorys, w znacznej części oparty na materyale zaczerpniętym z archiwów, i wreszcie objaśnia o sposobie wydania dyaryusza.

Wydawnictwo „Dyaryuszów Sejmowych r. 1597“ dokonane przez Dr. Eugen. Barwińskiego, składa się z dwóch części. Pierwszą tworzą 4 dyaryusze tego sejmu, z których dwa bezimienne są utworem Polaków, jeden obszerniejszy spisany po polsku, drugi zaś mniejszy, lecz treścią ważniejszy, spisany po łacinie; dwa drugie zaś, niemieckie, pochodzą od wysłańców miast pruskich, tj. mniejszy jest utworem Rednera, burmistrza malborskiego, większy zaś i najważniejszy ze wszystkich, utworem wysłańców czyli internuncyuszów gdańskich. Drugą część tego wydawnictwa stanowią akta służące ku objaśnieniu spraw traktowanych na tym sejmie, mianowicie: 1) akta poselstwa do Szwecyi wyprawionego tam ze sejmu 1596, a które relację z poselstwa składało na sejmie 1597; 2) akta Komisji krakowskiej odbytej za uchwałą sejmu z r. 1596, na której komisarze polscy zjechawszy się w sierpniu z wysłańcami czyli komisarzami cesarskimi obradowali pod przewodnictwem legata papieskiego, kardynała Gaetano, nad warunkami przystąpienia do ligi przeciw Turkom, aby mógł wnieski w tym względzie przedstawić na sejmie 1597 r.; 3) akta i uchwały sejmików poprzedzających sejm walny 1597 r., których

bardzo znaczną liczbę (24) udało się wydawcy zgromadzić, zarówno z Wielkopolski, Mazowsza i Prus, jakoteż z Małopolski i Litwy, tak, iż pozwala to wglądać w opinię panującą nieomal w całym państwie i różnych jego częściach w przededniu zebrania się sejmu. — Wydawca tego całego tomu, Dr. Barwiński, rozpoczyna niezwłocznie prace przygotowawcze do wydania innych dyaryuszów sejmowych z ostatniego dziesięciolecia wieku XVI, ku czemu porobił już kroki przedwstępne, lecz zupełne zgromadzenie rozproszonego wielce materiału będzie wymagało długiego czasu.

W najbliższym za to czasie ukaże się pierwsza część III tomu wydawanych przez prof. Ulanowskiego „Acta capitulorum nec non iudiciorum ecclesiasticorum“ z wieku XV, zawierająca w sobie akta (z lat 1422—1533) sądów biskupich i konsystorskich, plockich, włocławskich, wieluńskich, kaliskich, której zapowiedziane już dawniej rychłe wydanie (zob. Rocznik 1904/5 str. 93) opóźniło się z powodu odnalezienia należących tu uzupełnień, teraz już także wydrukowanych, tj. sądów konsystorskich Gdańskich z lat 1467—1500, których rękopis zabłąkał się do biblioteki miejskiej gdańskiej.

Z innych wydawnictw Komisji jeszcze jedno, tj. prowadzone przez prof. Krzyżanowskiego „Praw i przywilejów miasta Krakowa“, posunęło się w r. ubiegłym bardzo znacznie naprzód, bo w 3-ej części tomu II wydrukowano już (na arkuszach 25, tj. str. 1107—1510) wszystkie akta cechowe i odnoszące się do majątku miejskiego z lat 1649—1696. Żeby więc ukończyć i wydać tom, pozostaje ułożyć indeks do wszystkich trzech części tego tomu (dwie pierwsze wydał dawniej śp. prof. Piek-

siński), nad czem pracuje prof. Krzyżanowski, lecz co jeszcze zabierze dużo czasu. Wydawca uznał za stosowne nie dołączać tu (jak to uczynił prof. Piekosiński przy tomie I, z lat 1507—1648) budżetów miejskich, lecz te wszystkie z całych blisko trzech wieków, 1507—1795, zebrać razem w jednym oddzielnym tomie, zestawiając je tam tabelarycznie, w sposób przejrzysty, który łatwiej pozwoli rozpatrzyć się odrazu w całej skarbowości miasta Krakowa, — i do tej pracy prof. Krzyżanowski zaraz się zabierze.

Przygotowywując wydawnictwo „Regestów“ średniowiecznych aż do r. 1386, nad którym pracują pp. Krzyżanowski i Dr. Stanisław Kętrzyński, gromadzili obadwaj w dalszym ciągu zdjęcia fotograficzne dyplomatów, których już tyle zebrał prof. Krzyżanowski w latach poprzednich. W ostatnim roku uzyskał on 43 fotografie, przeważnie archiwum królewskiego we Wrocławiu i archiwum zakonu Maltańskiego w Pradze; Dr. Stanisław Kętrzyński zaś zebrał 29 fotografii dyplomów Kazimierza W., odbywszy w tym celu podróż naukową do Krakowa, Poznania, Gniezna i Trzemeszna. Część jedna zbioru całego ukaże się już w początku maja jako I zeszyt wydawnictwa prof. Krzyżanowskiego „Monumenta Palaeographica“, przygotowany z pomocą zasiłku udzielonego przez Komisję; obejmuje on w światłodruku 27 reprodukcji najstarszych polskich dyplomatów z wieku XI i XII oraz kilka dyplomów z samego początku w. XIII dla klasztoru w Trzebnicy na Śląsku i dla klasztoru Joannitów w Tyńcu na Śląsku. Poprzedza wydawnictwo przedmowa i regesta łacińskie.

Druk innych rozpoczętych wydawnictw Komisji,

mianowicie jej Archiwum tomu X, oraz wydawanych przez prof. Ulanowskiego aktów kapitulnych z wieku XVI, nie posunął się naprzód. Dr. Fr. Bujak gromadzi dalej materiały do 5-go tomu Kodeksu dyplomatycznego Małopolskiego.

T. zw. *Ekspedycja Rzymska*, w czasie od jesieni 1905 do lipca 1906 niezwykle liczna, bo złożona wtedy, oprócz z obu kierowników, prof. Abrahama i Winc. Zakrzewskiego, z trzech stypendystów (zob. Roczn. 1905/6, str. 80—82), pracowała przeważnie nad *Nuncyaturą Polską*, częścią nad niebadanymi dotąd jej aktami z drugiej połowy wieku XVIII, przyczem Dr. M. Loret zajmował się aktami Garampiego i Archettego 1772—1784, Dr. Stan. Kościałkowski aktami Litty, 1797—99; częścią zaś nad przygotowywaną do wydania *Nuncyaturą z czasów Stefana Batorego*, nad czem (w dalszym ciągu po Dr. Stan. Zakrzewskim, w poprzednim roku opracowującym *nuncyaturę Caligarię*) pracował trzeci stypendysta, prof. L. Boratyński, przyszły wydawca *nuncyatury Bolognetiego*, 1581—85. Jego skrzętne poszukiwania w archiwum Watykańskim po aktach społecznych innych *nuncyatur*, zwłaszcza niemieckiej i hiszpańskiej, po bibliotekach: Watykańskiej, Chigich i innych w Rzymie, po za Rzymem zaś po archiwach w Wenecyi, Bolonii, Modenie, Parmie, Florencyi i bibliotekach ambrozyańskiej w Medyolanie i niegdyś opackiej w Nonantuli, przyniosły cenne uzupełnienia lub wyjaśnienia materiału zebranego w dawniejszych latach bądź przez niego, bądź przez innych członków *Ekspedycji*, — i tym sposobem jest już zebrane wszystko do wydania przez pp. St. Zakrzewskiego i Boratyńskiego aktów obu *nuncyatur* z czasów Stefana Ba-

torego, które zapełnią kilka tomów. Natomiast badania prof. Wincentego Zakrzewskiego w czasie od marca do lipca 1906. głównie w Rzymie, lecz także w Neapolu i Parmie (w papierach po kard. Alexandrze Farnese, protektorze Polski w 2 połowie XVI wieku) i w Medyolańskiej Ambrosianie (w korespondencji św. Karola Borromeusza) okazały, że do wydawnictwa aktów nuncjatury dawniejszej, z czasów Zygmunta Augusta, nie będzie można w bliskim czasie się zabrać, jak to było zamiarem Komisji historycznej, aktów tych bowiem przechowały się tylko bardzo niekompletne ułamki i resztki i potrzeba będzie jeszcze wielu poszukiwań, zanim się da je bodaj z innych źródeł uzupełnić. Jedynie do nuncjatury Lipomana, biskupa werońskiego, 1555—57, materiał jest obfity, bo przechował się (w odpisach społecznych, zrobionych z polecenia Filipa II) w Hiszpanii, w archiwum w Simancas, stamtąd zebrany przez Dr. Korzeniowskiego, i tej tylko nuncjatury akta będzie można wydać w niedalekiej przyszłości.

W przeciwieństwie do poprzedniej, ostatnia, w roku bieżącym podjęta wyprawa „Ekspedycyi rzymskiej“ składa się z niewielu uczestników, poświęcona zaś jest zupełnie wydawnictwu średniowiecznych Monumenta Vaticana Poloniae. Jeden ich tom, obejmujący akta skarbowe Kuryi do Polski się odnoszące po rok 1378, opracowany przez Dra Ptaśnika, jest już w całości do druku przygotowany, do tomów dalszych materiał częścią się uzupełnia, częścią kontroluje. Najbliższy tom obejmie, jako Analecta, akta politycznej i kościelnej treści, pominięte przez Theinera, do r. 1370, a wejdzie tu szereg dokumentów pierwszorzędnej wagi, jako to akta procesu z początku

w. XIV przeciw Opatowi klasztoru na Piasku we Wrocławiu, akta procesu przeciw biskupowi Krakowskiemu Janowi Muskacie z r. 1308 lub wypisy z Regestów suplik z czasów Kazimierza W. Dla celów wydawnictwa tych Analektów bawił znów w Rzymie przez kilka tygodni w styczniu prof. Abraham, przyczem zajął się bliższem zbadaniem i sprawdzeniem materiału zebranego przez Garampiego do dziejów legatów i nuncyuszów w Polsce (Arch. Vatic. Fondo Garampi 31), w bibliotece watykańskiej zaś pracował nad rękopisami, w których się mieści najdawniejszy tekst darowizny Polski stolicy Apostolskiej (Dagome iudex) dla ustalenia tego tekstu i określenia jego pierwotnego źródła. Od lutego przebywa w Rzymie p. Kazimierz Baran, który obecnie kontroluje dotychczasowe poszukiwania w regestach suplik.

Komisya prawnicza. Z powodu śmierci nieodżałowanej pamięci Prof. Piekosińskiego zaszła w druku indeksu do II tomu „Materiałów do historyi włościan w Polsce“ pewna zwłoka. Na szczęście rękopis indeksu został w papierach po nieboszczyku odszukany, tak że już w najbliższym czasie oba tomy tego wydawnictwa ukażą się na widok publiczny.

W tomie VIII Archiwum Komisji ogłosił ś. p. Prof. Piekosiński prócz nieznanego dotąd tłumaczenia na język polski statutów Kazimierza W. jeszcze roty przysiąg z ksiąg ziemskich Wareckich (1419—1480), oraz wybór zapisków sądowych województwa Sandomierskiego (1395—1444) i terminy sądów ziemskich Sandomierskich (1395—1420). Dr. Kutrzeba podjął się dokończenia roz-

poczętej przez nieboszczyka publikacji i sporządzenia potrzebnych wykazów.

Jako dalszy ciąg wydawnictwa: „Pism politycznych z czasów bezkrólewia (1572—1574)“ ma się ukazać obszerniejsza od pierwszej publikacja „Pism politycznych z czasów rokoszu Zebrzydowskiego“. Praca nad tem wydawnictwem, które obejmie co najmniej dwa tomy, postępuje szybko. Znaczna ilość rękopisów, zawierających materiały do tej epoki, została już opracowana. Nie podobna oznaczyć terminu, kiedy druk się rozpocznie, z powodu bardzo wielkiej ilości tekstów rękopiśmiennych i drukowanych, które należy porównać i opracować. Wydawnictwo to spoczywa w rękach Prof. Czubka i Dr. Kutrzeby.

Prof. St. Estreicher pracuje bez przerwy nad zbiorem materiałów do historii prawa niemieckiego w Polsce. W roku ubiegłym zajęty był w dalszym ciągu gromadzeniem i badaniem rozpowszechnionych w Polsce zabytków prawa niemieckiego. Opracowanie wszystkich tu należących rękopisów (liczba ich wynosi blisko 100) zostało już obecnie ukończone a druk nagromadzonych materiałów wraz z wstępem wyjaśniającym rozwój i znaczenie pojedynczych źródeł prawa niemieckiego w dawnej Polsce rozpocznie się w najbliższym czasie. Wedle planu, uchwalonego przez Komisję prawniczą, wydawnictwo składać się będzie z dwóch tomów, z których pierwszy obejmie wstęp oraz teksty zwierciadła Saskiego, Magdeburskiego prawa miejskiego oraz inne pomniejsze zabytki; a drugi poświęcony będzie pomnikom odnoszącym się do działalności Sądu Najw. niemieckiego w Krakowie oraz innych Sądów wyższych małopolskich.

Corpus iuris Polonici w wydaniu Prof. Osvalda Balzera, tom pierwszy, obejmujący ustawy z czasów Zygmunta I (1506—1522), ukazał się już na widok publiczny. Tom ten, liczący przeszło 110 arkuszy druku, zawiera ogromną obfitość nieznanych dotychczas zabytków pierwszorzędного znaczenia. Wydawca pracuje nad kontynuacją, i jest nadzieja, że w najbliższych latach ukazą się dwa dalsze tomy, poświęcone podobnie, jak pierwszy, panowaniu Zygmunta I.

Wydział matematyczno - przyrodniczy wydał tom XLVI Rozpraw w dwu działach: matematyczno-fizycznym i biologicznym, oraz własny tom biuletynu.

Wydział rozbiierał na swych posiedzeniach 62 prac z których 56 przyjął do swych publikacji.

Do zakresu geofizyki należy praca czł. M. P. Rudzkiego: „O głębokości ogniska trzęsienia ziemi w Kalabrii w dniu 8 września 1905“.

Z matematyki ogłoszono trzy prace: czł. S. Zaremby: „Funkcya Greena i niektóre zastosowania tej funkcji“; tegoż: „Równanie biharmonijne oraz pewien rodzaj funkcji harmonijnych zasadniczych“ i czł. K. Żorawskiego: „O niezmiennikach różniczkowych powierzchni ze względu na grupę liniową i o powierzchniach translacyjnych“.

Do zakresu fizyki należy pięć prac a mianowicie: p. J. Lauba: „O wtórnych promieniach katodowych“; p. H. Merczynga: „Bieg cieczy w rurociągach przy znacznem przecięciu żyły i znacznej hyżości“; czł. K. Olszewskiego: „Temperatura inwersyi zjawiska Joulea-Kelvina w powietrzu i azocie“; p. M. Smoluchowskiego: „Przyczynę do teoryi ruchów cieczy lepkich, a zwłaszcza

zagadnień dwuwymiarowych“ oraz druga: „Zarys teorii kinetycznej ruchów Browna i roztworów mętnych“.

Z chemii ogłoszono czternaście prac a mianowicie: p. W. Arnolda: „O nowej reakcyi nitroprusydkowej moczu“; p. E. Blumenfelda: „O orto-tolyloetylaminie“; p. A. Bolland: „O gwajakowej reakcyi hemoglobiny“; p. L. Brunera: „Przyczynek do teorii działania siarkowodoru na sole metali ciężkich“; p. K. Ciesielskiego: „O kilku pochodnych p-ksylolu“; p. A. Ehrenpreisa: „O działaniu żelazacyanku potasowego na sole dwuazonowe“; p. Wincentego Humnickiego: „O kondenzacyi acetoguanaminy z aldehydami aromatycznymi“; p. J. Kozaka: „O niektórych pochodnych orto- i parabutylotoluoli trzeciorzędnych“; czł. K. Marchlewskiego: „Nowy dowód chemicznego pokrewieństwa barwika krwi i chlorofilu“; tegoż autora z p. A. Korczyńskim: „Studyum nad składnikami korzen-Datisca Cannabina“, część II; tegoż z p. Mostowskim: „Studia nad barwikiem krwi“, część VI i tegoż z p. Koźniewskim: „Studia nad chlorofilem“; pp. J. Merunowicza i J. Zaleskiego: „O redukcyi pochodnych barwika krwi zapomocą Zn i HCl“; wreszcie p. T. Nowosielskiego: „O kondenzacyi piperylu z aldehydem benzoesowym i amoniakiem“.

Do zakresu mineralogii i geologii należy sześć prac: p. J. Grzybowskiego: „Borysław“ (ogłoszona w biuletynie); czł. J. Morozewicza: „O metodzie oddzielania potasu od sodu w postaci chloroplatynianów“; p. J. Nowaka: „Kopalna flora senońska z Potylicza“; p. J. Smoleńskiego: „Dolny senon w Bonarce. I. Głowonogi i inoceramy“; p. Z. Weyberga: „Kryształy klasy bisfenoidu tetragonalnego“ i p. T. Wiśniowskiego: „Studia paleontologi-

czne. O faunie łupków spaskich i wieku piaskowca brylowego“.

Z botaniki przyjęto piętnaście prac: p. G. Balickiej-Iwanowskiej: „Przyczynek do poznania fizyologicznej roli kwasu fosforowego w życiu roślin“; oraz pp. S. i H. Krzemieniewskich: „Przyczynek do biologii mikrobów gleby wiążących wolny azot powietrza“; czł. E. Janczewskiego: „Species generis Ribes. Pars III“; p. S. Jentysa: „O istocie chemicznej i budowie skrobi“; p. W. Kudelki: „Anatomia porównawcza organów odżywczych rodzaju Ribes“; p. B. Namysłowskiego: „Rhizopus nigricans i warunki wytwarzania się jego zygospor“; p. B. Niklewskiego: „Przyczynek do znajomości mikrobów utleniających wodór“; czł. M. Raciborskiego: „Jawańskie Hypocreaceae (Scolecosporae)“; tegoż: „O asymilacji związków azotowych przez grzyby“ i „Zapiski mikrochemiczne“; p. Z. Wóycickiego: „O wpływie eteru i chloroformu na podział komórek macierzystych pyłku i ich pochodnych u *Larix Dahurica*“; wreszcie czł. H. Zapałowicza: „Krytyczny przegląd roślinności Galicyi. Część VI, VII i VIII“.

Do zakresu zoologii z anatomią i fizyologią należy dwanaście prac a mianowicie: p. Bohna i panny Drzewiny: „Porównawcze działanie wody morskiej i roztworów soli na larwy płazów“; p. J. Czajkowskiego: „O sztucznym sposobie otrzymywania surowic lekarskich“; p. K. Kleckiego: „Badania nad sztuczną, czasową odpornością jamy brzusznej na zakażenie mikrobami jelitowymi“; czł. W. Kulczyńskiego: „Fragmenta arachnologica, pars IV“; p. J. Latkowskiego: „O wpływie białka surowicy krwi na punkt marznięcia krwi“; p. E. Mięśowicza: „Działanie śródżylnych wstrzykiwań adrenaliny na narządy we-

wewnętrzne królika“; p. R. Nitscha: „Doświadczenia z jadem laboratoryjnym (virus fixe) wściekliczny“, część IV i V; p. K. Reisowej: „Dalsze przyczynki do badań nad gruczolem gazotwórczym ryb kostnoskieletowych“; p. Jana Rostafińskiego: „Rasa a owłosienie bydła“; p. R. Weigla: „O wzajemnem połączeniu komórek nabłonkowych przewodu pokarmowego u kręgowców“; czł. N. Cybulskiego praca ze współudziałem p. W. Weissgłasa: „O oznaczeniu pojemności nerwów“.

Komisya fizyograficzna wydała 39-ty tom Sprawozdań, zawierający materyały do fizyografii kraju, tudzież trzy zeszyty Atlasu geologicznego Galicyi, mianowicie 18-ty, obejmujący mapy: Stanisławów, Kołomyja, Śniatyn, wykonane przez Prof. J. Łomnickiego, 19-ty, zawierający mapę Sambor, opracowaną przez Prof. Dra W. Friedberga i 20-ty z mapą Drohobycz, wykonaną przez Prof. Dra W. Szajnochę i Dra J. Grzybowskiiego. W tekście tego ostatniego zeszytu mieści się także opis geologiczny Borysławia, opracowany przez Dra J. Grzybowskiiego z współudziałem Inż. P. Międzyńskiego, a ilustrowany dwunastu wielkimi tablicami. W druku są dwa dalsze tomy Sprawozdań i dwa zeszyty Atlasu geologicznego, z których 21-y zawierać będzie mapę Dobromil, wykonaną przez Prof. Dra T. Wiśniowskiiego, 22-gi zaś sześć map opracowanych przez Dra W. Teisseyrego, mianowicie Komarno i Rudki, Bóbrka i Mikołajów, Przemyślany, Żydaczów i Stryj, Rohatyn, Halicz i Kałusz. Jako dodatek do zeszytu 3-go Atlasu wydana zostanie południowo-wschodnia część mapy „Kraków“, opracowana przez Dra K. Wójcika. Do wydania w Atla-

się przygotowuje się wreszcie mapy Dydiowa i Smorze, wykonane przez Prof. Dra W. Szajnochę.

Dla Sekcyi meteorologicznej robiono z początkiem roku 1906 spostrzeżenia w 20 stacyach; już w marcu jednak liczba ta zmniejszyła się, odpadła mianowicie stacya w Hrusiatyczach. Z pozostałych dziewiętnastu, dziesięć stacyj posiadało jedynie termometry i ombrometry, dziewięć zaś zaopatrzonych było także w barometry. Od Towarzystwa Tatrzańskiego otrzymała Sekcyja spostrzeżenia meteorologiczne z trzynastu stacyj, z sześciu całoroczne, z siedmiu niezupełne. Jak w latach poprzednich zapisywał p. J. Hawrysiewicz w Ożydowie spostrzeżenia fenologiczne. W Sprawozdaniach Komisji wydane zostanie zestawienie gradobić w Galicyi w r. 1906, oparte na wiadomościach udzielonych przez Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie. Przewodniczący Sekcyi, Prof. Dr. M. P. Rudzki, a w miesiącach letnich p. Ryzner, uczeń Uniw. Jagiell., zajmowali się spostrzeżeniami magnetycznymi, których wyniki ogłoszone również zostaną w Sprawozdaniach Komisji.

Prof. Dr. J. Morozewicz zwiedził z polecenia Sekcyi geologicznej, w towarzystwie pp. Rozena, Kameckiego i Staronki, pas andezytów i trachitów, rozłożonych na lekko wygiętym łuku, obejmującym od północy i północnego wschodu dziedzinę Czorsztyna, Krościenka i Szczawnicy. Przeprowadzone dotąd badania zebranego materiału wykazały nader ciekawe stosunki mikroskopowe, n. p. obecność w niektórych inkluzjach korundu i spinelu, a w andezytach Żaru obecność baru, strontu, prawdopodobnie także litu, co nie jest bez znaczenia dla kwestyi pochodzenia wód mineralnych owej okolicy. Zba-

dał nadto Dr. Morozewicz skały wybuchowe w okolicach Rzegociny, Kamionny i Starego Rybia; okazały się one, wbrew dotychczasowemu zapatrywaniu, z jednym na razie wątpliwym wyjątkiem, drobnymi inkluzjami w warstwach fliszowych. Wreszcie staranne poszukiwania na obszarze Dobranowic, gdzie ma się znajdować cieszynit, skały tej tam nie wykryły; natomiast ślady cieszynitu znalazł Dr. Morozewicz w sąsiednim Sułowie. — Prof. Drowi W. Friedbergowi poleciła Sekcja geologiczna badanie miocenu Galicyi wschodniej, rozkładając tę pracę na dwa lata. W roku ubiegłym zwiedził Dr. Friedberg dwanaście miejscowości, położonych na przestrzeni od Oleska po Tarnorudę i Monasterzyska, i zajmuje się opracowaniem zebranego bogatego materiału paleontologicznego. — Dr. K. Wójcik zbadał stosunki geologiczne Kruhela Wielkiego pod Przemyślem. Rzekoma rafa jurajska tamtejsza okazała się głazem egzotycznym, jednym z wielu tkwiących we fliszu, a dających się zidentyfikować z przeważną ilością skał, występujących w okolicy Krakowa. Znalezione przez Dra Wójcika fauna otwornicowa dowodzi, że flisz, głazy te zawierający, należy do trzeciorzędu. Wyniki swoich poszukiwań przedstawił Dr. Wójcik w pracy p. t. „Exotica fliszowe Kruhela Wielkiego“, przeznaczonej do Sprawozdań Komisji. — Dr. W. Kuźniar zwiedził eocen na całym północnym stoku Tatr, aby uzupełnić materiały paleontologiczne, znajdujące się w muzeum Komisji, i zbadać ułożenie eocenu względem utworów sąsiednich. Opis eocenu tatrzańskiego, oparty na tych poszukiwaniach, złoży Dr. Kuźniar w najbliższym czasie Komisji. — Dr. J. Smoleński, po częściowem opracowaniu fauny dolnosenońskich margli w Bonarce, którego wy-

niki ogłoszone zostały w Rozprawach Wydziału matematyczno-przyrodniczego, zajął się zlepieńcami kredowymi Podgórze, Witkowic i Giebułtowa. Zebrane skamieliny potwierdziły obecność w zlepieńcach krakowskich dolnego turonu, do którego należy też część zlepieńców, uważanych dotąd za cenomańskie. Uzupełnieniem i opracowaniem zbioru zajmie się Dr. Smoleński w roku bieżącym, przyczem uda się może rozstrzygnąć kwestyę najważniejszą, mianowicie obecności lub braku cenomanu w Krakowskim. — Od p. S. Weignera otrzymała wreszcie Sekcyja geologiczna materiał paleontologiczny, zebrany z jej polecenia w nowych odkrywkach kredowych w Podzameczku pod Buczaczem i paru innych miejscowościach podolskich.

W Sekcyi botanicznej badał Dr. H. Zapałowicz wczesnowiosenną florę Babiej Góry, następnie zaś podjął szereg wycieczek botanicznych w Karpaty Pokucko-marmaroskie, przyczem posunął się częściowo poza obszar przez siebie dawniej pod względem botanicznym zbadany i w r. 1889 w pracy p. t. „Roślinna szata gór Pokucko-marmaroskich“ opisany. Wykaz rzadszych lub ważniejszych gatunków, zebranych przez Dra Zapałowicza w r. 1906, wydany zostanie w Sprawozdaniach Komisji p. t. „Ze strefy roślinności karpackiej“. Rozpoczętą w r. 1904 rewizyę krajowego zielnika Komisji fizyograficznej prowadził Dr. Zapałowicz w r. z. dalej, a naukowe rezultaty tej pracy ogłaszał w Rozprawach Wydziału matematyczno-przyrodniczego. — Dla zamierzonego wydawnictwa „Opisowej Flory polskiej“ pozyskała Sekcyja współpracownika w osobie p. J. Paczoskiego w Chersonie, który podjął się opracowania dla „Flory“ rodzin:

Bicornes, *Oleaceae*, *Asclepiadeae*, *Apocynaeae*, *Gentianeae* i *Plumbagineae*. Od p. Paczoskiego otrzymała też Sekcyja wspomniana w zeszłorocznem sprawozdaniu „Fragment Flory polskiej“, obejmujący trzynaście rodzin a 384 gatunków roślin wolnopłatkowych. Do użytku przy pisaniu „Flory“, a po części celem ewentualnego uzupełnienia „Fragmentu“ przesłano p. Paczoskiemu z krajowego zielnika Komisji fizyograficznej wyżej wymienione tudzież objęte „Fragmentem“ rodziny roślin. Dla uzupełnienia biblioteki i zielnika ze względu na podjęte opracowanie „Flory“ zakupiono nieco okazów od zagranicznych związków wymiany roślin, dalsze ciągi nabytych poprzednio dzieł, a nadto Boissiera „Flora orientalis“. Starania, podjęte przez Sekcyję botaniczną o uzyskanie od Towarzystwa Przyjaciół nauk w Poznaniu materiałów z pod zaboru pruskiego dla „Flory“, skutku nie odniosły z powodu, że wymienione Towarzystwo zbiorów takich nie posiada.

Sekcyja zoologiczna poleciła w r. 1906 badania faunistyczne pp. J. Dziędzielewiczowi, Drowi E. Niezabitoowskiemu, F. Schillemu i S. Stobieckiemu. Pierwszy z nich uzupełniał z wiosną swoje dawniejsze poszukiwania neuropterologiczne w okolicach Lwowa i Janowa, w lecie zaś i w jesieni zwiedził kilka miejscowości w Karpatach wschodnich. Jako rezultat dawniejszych swoich badań nadesłał p. Dziędzielewicz pracę p. t. Sieciarki i prasiatnice, zebrane w ciągu lat 1904 i 1905, sprawozdanie zaś za rok 1906, z opisem dwóch nowych gatunków, złożył Komisji w najbliższym czasie. — P. Dr. Niezabitoowski zbierał owady błonkoskrzydłe w okolicach Nowego Targu i w Tatrach; ze zgromadzonego zaś

w roku 1906 i dawniej materiału oznaczał rodzinę *Braconidae* i z rodziny *Ichneumonidae* dział *Cryptinae*. Opracowanie rodz. *Braconidae* jest na ukończeniu, praca zaś nad działem *Cryptinae*, utrudniona brakiem odpowiedniej literatury, potrwa jeszcze czas dłuższy. Dawniej zebrane i do lata r. 1906 oznaczone gatunki z rodz. *Ichneumonidae* zestawił Dr. Niezabitowski w tymczasowym spisie, do którego wydania przystąpić będzie można po uzupełnieniu i po sprawdzeniu wątpliwych oznaczeń. — P. Schille miał zająć się fauną motyli, przylżeńców i szczeciogonek w okolicach Nowego Targu, pracy tej jednak podjąć nie mógł z powodu przeniesienia do Żurawna. Sekcya, na jego wniosek, poleciła mu badania w tym samym zakresie w nowym miejscu pobytu. Z pracy tej, rozpoczętej zbyt późno i utrudnionej brakiem czasu, złożył p. Schille sprawozdanie dopiero na wiosnę r. 1908. — P. S. Stobiecki udał się na Podole nad Zbrucz i Dniestr, tudzież w okolice Grzymałowa, celem zebrania tamtejszych pluskwiaków i uzupełnienia zgromadzonych dawniej z polecenia Komisji fizyograficznej materiałów koleopterologicznych; przygodnie zbierał p. Stobiecki także pajęczaki. Do lipca b. r. złożył on Komisji wykaz zebranych przez siebie i przy pomocy Prof. S. Smreczyńskiego oznaczonych pluskwiaków różnoskrzydłych; ukończenie pracy nad chrząszczami, oznaczenie pluskwiaków równoskrzydłych i pajęczaków wymagać będzie dłuższego czasu. — Wywiązując się z dawniej podjętego zadania, złożył p. Schille trzy prace do wydania w Sprawozdaniach Komisji fiz., mianowicie: Fauna lepidopterologiczna doliny Popradu i jego dopływów, wykaz 9-ty, Materiały do fauny owadów siatkoskrzydłych i szarań-

czaków doliny Popradu, część 4-ta, wreszcie: Przyczynek do fauny owadów bezskrzydłych (*Apterygota*). Prof. Dr. M. Kowalewski nadesłał jako wynik pracy, podjętej dawniej z polecenia Sekcyi, pracę p. t. Materiały do fauny helmintologicznej pasorzytniczej polskiej, V. — Prof. J. Śnieżek pracę nad błonkówkami pszczołowatemi okolic Krakowa, rozpoczętą w roku 1905, prowadził dalej w roku ubiegłym; materiał zebrany, zawierający pewną ilość gatunków nowych dla Galicyi, postanowił jeszcze uzupełnić w roku bieżącym. — Do wydania w Sprawozdaniach Komisji otrzymała Sekcyja zoologiczna pięć prac, wykonanych bez zasiłku ze strony Komisji, mianowicie: p. F. Schillego: Przyczynek do fauny motyli okolic Krakowa, Prof. S. Smreczyńskiego: Zbiór pluskwiaków Prof. Dra S. Zarecznego i Wykaz pluskwiaków nowych dla fauny galicyjskiej, Dra H. Lgockiego: Chrząszcze zebrane w okolicach Częstochowy w Królestwie Polskiem w latach 1899—1903 i Juliana br. Brunickiego: Spis motyli zebranych w powiecie stryjskim do r. 1906, część I.

Z polecenia Sekcyi rolniczej przeprowadzony został, jak w latach poprzednich, pod kierunkiem Prof. Dra S. Jentysa szereg rozbiórów gleb krajowych a nadto pewna ilość analiz popiołów roślin, przeważnie zebranych z gruntów, których gleba poddana była rozbiorowi chemicznemu. Z wykonanych dotychczas analiz gleby Dr. Jentys zamierza w b. r. zestawić i ogłosić w Sprawozdaniach Komisji te, które odnoszą się do gruntów lösowych, materiały zebrane dotąd okazują się bowiem już dostatecznymi do scharakteryzowania tego rodzaju gleb. Prof. Dr. W. Klecki zajmował się w dalszym ciągu, przy pomocy uczniów swoich, badaniem krajowych ras bydła,

a zebrane materiały przygotował częściowo do publikowania. Bez pomocy ze strony Sekcyi prowadzone były przez p. S. Krzemieniewskiego dawniej rozpoczęte badania flory łąk tatrzańskich. Wyniki tej pracy wydane zostały w streszczeniu w Roczniku nauk rolniczych, szczegółowe zaś analizy roślinności sześciu łąk złożył p. Krzemieniewski Komisji fizyograficznej do wydania w jej Sprawozdaniach.

Do muzeum Komisji fizyograficznej przybyły w r. z.: 1) zbiory przyrodnicze, złożone przez pp. J. Dziędzielewicza, Prof. Dra M. Kowalewskiego, Prof. J. Łomnickiego, S. Weignera i Dra H. Zapałowicza, 2) zbiory lub okazy zwierząt, roślin i skał, podarowane przez pp. T. Bednarskiego, J. Chrzastowską w Juczu na Żmudzi, Dra W. Dybowskiego w Niankowie, Prof. F. Gartnera w Jarosławiu, Prof. Dra E. Janczewskiego, E. W. Janczewskiego, Prof. Dra J. Morozewicza, B. Namysłowskiego, L. Sitowskiego, H. Sydowa w Berlinie, S. Udziełę, 3) rośliny naczyniowe z ziem polskich, zakupione, 4) książki zakupione tudzież podarowane przez c. k. Centralne Biuro hydrograficzne w Wiedniu, Komisję do badania lodu dennego c. Rosyjskiego Towarzystwa geograficznego, Zakład geograficzny c. k. Uniwersytetu Wiedeńskiego, k. Zakład węgierski dla meteorologii i magnetyzmu ziemskiego, tudzież pp. J. Dziędzielewicza i F. Schillego.

Prof. J. Śnieżek dokończył w muzeum wstępnych prac nad uporządkowaniem błonkówek pszczołowatych w zbiorze ś. p. O. Radoszkowskiego, oznaczył mianowicie rodzajowo nieoznaczone okazy i cały ten dział ustawił systematycznie. Prof. S. Smreczyński oznaczył w zbiorze ś. p. B. Kotuli pluskwiaki krajowe i zagraniczne, nale-

zące do 10 rodzin. Robota muzealna, która od r. 1903 zajmowała najwięcej czasu, mianowicie opatrywanie krajowych roślin naczyniowych znakami muzealnymi, jest na ukończeniu. Przy porządkowaniu i konserwacji zbiorów czynnymi byli, oprócz wymienionych pp. Prof. Smreczyńskiego i Prof. Śnieżka, zastępca kustosa, Prof. W. Kulczyński, stypendyści Akademii Umiejętności pp. Chmielewski i Osuchowski, wreszcie p. H. Pruszyńska i p. S. Udziela.

Komisya antropologiczna w dziale ściśle antropologicznym otrzymała następujące prace:

P. Kazimierz Stołyhwo z Warszawy przesłał swą rozprawę: „O czaszkach z cmentarzyska w Poszuszwiu w gub. Kowieńskiej“.

P. Stefan Borowiecki dostarczył: „Materiały antropologiczne odnoszące się do mieszkańców wsi Kępy Gliwickiej, Glinek, Julianowa i Kępy Pijarskiej powiatu Nowomińskiego“.

W dziale archeologicznym nadesłał p. Wandalin Szukiewicz z Litwy obszerniejszą pracę p. t. „Poszukiwania archeologiczne w powiecie Lidzkim gub. Wileńskiej“. P. Maryan Wawrzeniecki dostarczył komunikatów: O grobach epoki La Tène we wsi Paruszewicach w pow. Włocławskim oraz o wykopaliskach w Urli (pow. Radzymińskim gub. Warszaw.), w Sulisławicach (w pow. Kaliskim), w Siemienicach (w pow. Kutnowskim, gub. Warszawskiej), w Barchowie (w pow. Węgrowskim, gub. Siedleckiej) i w Brzostowicy wielkiej (w gub. Grodzieńskiej).

Dr. W. Demetrykiewicz referował na posiedzeniach Komisji: a) o obecnych hipotezach naukowych dotyczą-

cych kwestyi szkieletów barwionych; b) o cennych wykopaliskach bronzowych epoki Hallstatskiej ze Świdnika w Limanowskim i z Lipia w Sądeckim; c) o zabytkach, znalezionych w głębokości 8 metrów w pobliżu mostu kolejowego w Podgórzu.

Dr. Demetrykiewicz składał nadto sprawozdania ze swych badań i poszukiwań archeologicznych, dokonanych na grodziskach w Lubeni i Czudcu w Rzeszowskim, w Wielkiej Wsi w Wojnickim, w Maszkowicach w Sądeckim oraz ze swych wycieczek do Gerowej koło Zakliczyna nad Dunajcem i do t. zw. Mieścisk koło Jasienny w Sądeckim.

Dr. Demetrykiewicz składał wreszcie sprawę ze swych poszukiwań archeologicznych w Bolesławiu nad Wisłą i Kołodróbcie nad Dniestrem. Do Muzeum archeologicznego przywiózł tenże ostatnią grupę wykopalisk z Bilcza Złotego, oprócz tego przybyły do Muzeum wykopaliska z innych wycieczek Dr. Demetrykiewicza oraz z wycieczek p. M. Wawrzeńckiego a nadto ofiarował p. Emil Bukowski ciężarek gliniany z Grabówki pod Skalmierzem, p. Kazimierz Iwanowski piękne dłutko krzemienne i strzałkę z Nosowiec w gub. Podolskiej, prof. Morozewicz ofiarował piękną piłeczkę z obsydyanu, dłutko z nefrytu i drugie z łupku z Petropawłowska na Kamezacie, wreszcie Dr. Barzycki ze Lwowa ofiarował 2 wykopaliska szklane z Biecza.

Nadmienić jeszcze trzeba, że Dr. Andrzej Berzowski robił studia w Muzeum nad zabytkami kostnymi zwierząt z rodzaju koni z okresów przedhistorycznych.

W dziale etnograficznym wydała Komisya w IX tomie „Materiałów antropologiczno-archeologi-

cznych i etnograficznych“ obszerniejszą pracę p. Józefa Kantora: „Czarny Dunajec“, monografię etnograficzną, tudzież bardzo ciekawe studyum p. Michała Brensztejna z zakresu budownictwa ludowego p. t.: „Krzyże i kapliczki żmudzkie“, materyały do sztuki ludowej na Litwie, bogato ilustrowane 64 tablicami, nadto p. Maryana Wawrzenieckiego przyczynek do etnografii Ziemi Łowickiej: „Wieś Mysłaków“, notaty ludoznawcze.

W ciągu roku otrzymała Komisya rękopisy od:

1) p. Reginy Lilienthalowej: „Święta żydowskie“.
2) p. Franciszka Lenarta: „Piosnki ludowe z Odrowąża“.

3) p. Heleny Windakiewiczowej: „Katalog pieśni polsko-morawskich“.

4) p. Zygmunta Wierzchowskiego: „Sambor, zarys etnograficzny“.

Komisya postanowiła ogłosić drukiem rękopis z 1841 roku pozostały po śp. Józefie Lompie pod napisem: „Rozmaitości górnośląskie“, zawierający materyały etnograficzne, dotyczące ludu polskiego w Górnym Śląsku, spisane w pierwszej połowie XIX wieku.

Z żalem musiała Komisya zaniechać wydania tego roku II zeszytu „Ubiorów ludu polskiego“ z powodu braku funduszków na to wydawnictwo, ale ma nadzieję, że w najbliższym czasie uda się jej pozyskać potrzebne fundusze i tak gorąco oczekiwany zeszyt II „Ubiorów“ wydać na widok publiczny.

Do tej publikacji pozyskała też Komisya 23 akwarel strojów ludowych, noszonych po prawej stronie Wisły pod Krakowem.

P. Seweryn Udziela złożył Komisji przygotowaną

do druku pracę: „Ubiory ludu polskiego w Rzeszowskiem“, obejmującą mapę etnograficzną i 35 akwarel.

Komisya bibliograficzna w roku sprawozdawczym funkcyonowała normalnie, odbywając swe posiedzenia w zwykłych odstępach czasu. Prócz tych posiedzeń, poświęconych klasyfikowaniu materiału naukowego, odbyło się w dniu 20 listopada 1906 posiedzenie administracyjne, na którem stosownie do regulaminu obrano przewodniczących obu sekcji oraz sekretarza Komisji. Na przewodniczących obrano nadal Prof. Wł. Natansona (Komisya bibliograficzna) oraz Prof. L. Birkenmajera (Sekcya historii nauk). Na sekretarza, zamiast Dra T. Estreichera, który powołany na katedrę chemii we Fryburgu opuścił Kraków, wybrano Dra L. Brunera.

Ogłaszanie drukiem „Katalogu Literatury Naukowej Polskiej“ posuwało się dalej. Wydano zeszyt III i IV (razem) za drugie półrocze 1905 roku, oraz zeszyt I i II (podwójny) za pierwsze półrocze 1906 r. Zeszyt z drugiego półrocza 1906 r. znajduje się właśnie pod prasą i niedługo będzie ukończony. Ostatni zeszyt 1905 roku podaje statystykę ruchu naukowego w języku polskim; w r. 1905 ogłoszono razem 408 dzieł i prac przyrodniczych polskich, pochodzą one od 278 autorów. Liczba z roku 1906 prawdopodobnie okaże się wyższą, wskutek znacznego wzrostu dzieł pedagogicznych i podręczników, wywołanych przez potrzeby szkolnictwa w Królestwie Polskiem.

Biblioteka Akademii. Inwentarz biblioteczny wykazuje liczbę dzieł 38655 (nie licząc zbiorów Walewskiego i Lubomirskiego).

W roku ubiegłym otrzymała biblioteka książki i broszury od 54 dawców. Znaczniejsze dary pochodzą: od p. R. Buczyńskiego 49 dzieł w 78 tomach, od p. M. Manna dzieł 25, od ś. p. Wł. Spasowicza 16 dzieł w 24 tomach, od Towarzystwa Rolniczego krak. 15 dzieł, od p. E. Majewskiego 8 dzieł. Z czytelni, otwartej od godz. 10—2 i 6—8 wieczorem, korzystało oprócz członków Akademii i współpracowników Komisyj, 306 osób 3114 razy; dzieł czytano 2000, sprowadzonych 9, rękopisów Akademii 422, obcych 50. Na zewnątrz wypożyczono (zakładom) 38 rękopisów, nadto 472 osobom 404 dzieł w 742 tomach.

Zbiór rękopisów liczy obecnie 1601; dyplomatów, teraz już uporządkowanych i skatalogowanych, 138 numerów (1295—1845), dyplomatów, złożonych jako depozyt, 9 (1533—1766).

Stacya Naukowa Polska w Paryżu za rok 1906. Przystępując do sprawozdania z działalności Stacyi w roku ubiegłym, zaznaczyć winniśmy przede wszystkim, że podobnie jak lat poprzednich, staraliśmy się w miarę środków i możliwości spełniać zadanie nasze, to jest zaspakajając potrzeby umysłowe miejscowej kolonii naszej i służyć pomocą i pośrednictwem zarówno osobom i instytucyom z kraju, jak i cudzoziemcom, którzy się badaniu rzeczy polskich oddają.

Pomijając wszelkiego rodzaju objaśnienia i wska-

zówki udzielane ustnie, a po które nie ma dnia, żeby się ktoś do Stacyi nie zgłaszał, uważamy za słuszne wymienić te osoby, dla których robiliśmy niejednokrotnie większe nawet poszukiwania, lub też które czas dłuższy w Bibliotece naszej pracowały. Byli to między innymi pp.: R. Angle, S. Askenazy, Z. Bartkiewicz, F. Briesemeister, P. Casin, E. Clement, H. Dobrzycki, F. de Dohm, D. Escofier, J. Freilich, A. Gatimel, E. Gautier, G. Gruszecki, M. Handelsman, E. Haumant, S. Kamiński, F. Kopera, W. Konopczyński, B. Limanowski, A. D. Lubecki, E. Martin, L. Meyet, E. Pavie, P. Pierling, J. Princet, J. Radziszewski, J. H. Reinhold, V. Reverend, W. S. Reymont, A. Schürr, W. Sobieski, hr. de Soissons, M. Szarota, A. Szelański, S. Szpotański, S. Tomkowicz, K. Woźnicki, G. Yakschitch, S. Zakrzewski, L. Zeys i inni.

Dwa cenniejsze rękopisy, nie mówiąc o drobnych dokumentach, zostały ogłoszone drukiem: „Pamiętnik Deczyńskiego“ przez p. Marcelego Handelsmana (p. t., „Żywot chłopca polskiego na początku XIX stul.“, Warszawa 1907) i „Memoryały o stanie państw Bałkańskich, składane Mikołajowi I.“ przez p. Grzegorza Yakschitcha (w „la Revue historique“ Paryż 1906)

W dniu 3 maja odbyło się wobec licznie zgromadzonej publiczności doroczne posiedzenie Stacyi, pod przewodnictwem p. Józefa Rusteyki. Po sprawozdaniu z działalności Stacyi za rok poprzedni (1905), odczytanem przez p. Władysława Mickiewicza (zob. Rocznik Akademii za rok 1905/6, str. 98—106), p. Wacław Sobieski wygłosił odczyt p. t. „Henryk IV, król francuski a Polska“.

W dniu 21 maja odbyło się w Montmorency do-

roczne nabożeństwo żałobne za duszę Niemcewicza, Kniaziewicza i innych rodaków naszych, zmarłych na wychodźstwie; ks. Postawka, kapelan Misyi Polskiej w Paryżu, odprawił Mszę św.; kazanie w języku francuskim wygłosił ks. Choquet. Wskutek starań Stacyi, która nabożeństwo to urządza, zarząd Kolei Północnej obniżył cenę biletów do połowy.

W miesiącu wrześniu Stacya przedstawiła dwu kandydatów do stypendyum im. Faucher na Wydziale medycznym Uniwersytetu Paryskiego, obu ze skutkiem pomyślnym.

Trzydziestu osobom ułatwiono w ciągu roku wstęp do Biblioteki Narodowej i innych zamkniętych instytucyj naukowych.

Dla osób, pracujących w Bibliotece naszej, sprawdzono kilkakrotnie książki i rękopisy z innych instytucyj, i nawzajem ze zbiorów naszych korzystały inne zakłady.

Listów w sprawach Stacyi i Biblioteki wyprawiono w ciągu roku ogółem 225.

W kasie podręcznej Stacyi obrót pieniężny Stacyi wynosił w dochodach sumę 6952·50 (o 927·00 fr. więcej niż w roku poprzednim); powstała ona z pozycyj następujących: pozostałość kasowa — 5·70; złożone przez Podskarbiego z dochodów ogólnych Stacyi — 4700·00, — (o 300·00 mniej niż w roku poprzednim); subwencya doroczna Akademii za czas od 1/X 1906 do 1/X 1907 — 600·00; dary jednorazowe różne — 1441·00; ze sprzedaży dubletów i sprzętów starych — 131·15; zwroty osób trzecich — 74·65.

Wydatki wynosiły ogółem fr. 6597·15 (o 577·35 więcej niż w roku poprzednim). Pojedyncze pozycje przedstawiają się jak następuje: A) pensye urzędników

i służby — 4734 00; B) zakupno książek, rycin, gazet — 246·10; C) porządki biblioteczne: — 1) oprawy książek, czasopism, rycin — 367·00; 2) szafy, półki — 124 40; 3) porto książek, czasopism i korespondencya — 237·60; 4) przybory biurowe — 49·60; 5) druki biblioteczne — 29·00; razem — 807·60; D) porządki domowe; 1) dwa piece — 200·00; 2) opał — 137·90; 3) ubezpieczenie — 95·10; 4) różne — 7·90: razem — 440·90; E) ciężary Stacyi: 1) obchody 3 i 21 maja — 157·60; 2) utrzymanie grobów 45·00; razem 202·60; F) drobne: — 25·20; G) za osoby trzecie — 140·75. Pozostało na rok 1907 — 355 35.

O działalności Stacyi wśród miejscowej kolonii polskiej najlepiej świadczy stale i znacznie powiększająca się liczba czytelników i pracujących w Bibliotece, uwidoczniona w zestawieniu z rokiem 1905, na tablicy umieszczonej na drugiej stronie. (p.48).

Widzimy tam, że w ciągu roku było dni otwarcia Biblioteki 253 (o 3 mniej, niż w roku poprzednim); osób czytających na miejscu: 1790 (więcej o 401); biorących książki do domu: 443 (więcej o 107); książek udzielono na miejscu: 3165 (więcej o 679); do domu: 877 (więcej o 135); ogółem zaś osób korzystających ze zbiorów bibliotecznych było: 2233; (w r. 1905 — 1725, w r. 1904 — 1562 i w r. 1903 — 1308).

Inwentarz biblioteczny powiększył się w roku sprawozdawczym o 493 pozycyj, z czego 73 zakupionych, reszta zaś, 420, pochodzi z daru od 82 osób i instytucyj, jak następuje: Akademia Umiejętności w Krakowie ofiarowała dzieł 21; Akademia Rumuńska dzieł 8; Akademia Serbska dzieł 10; Kasa im. Mianowskiego w Warszawie dzieł 61; Ministerjum Oświaty francuskie dzieł 13 (w 77

Miesiące	Dni	Osób czytających		Książek udzielono	
		na miejscu	w domu	na miejscu	do domu
Sychozeń	24 (25)	147 (147)	45 (37)	231 (207)	90 (80)
Luty	21 (24)	125 (179)	38 (32)	240 (243)	63 (59)
Marzec	26 (25)	207 (144)	49 (27)	309 (217)	69 (49)
Kwiecień	16 (16)	141 (101)	40 (19)	250 (184)	70 (43)
Maj	23 (25)	195 (141)	46 (41)	320 (253)	96 (93)
Czerwiec	25 (24)	194 (119)	39 (22)	353 (181)	84 (54)
Lipiec	24 (24)	135 (107)	32 (36)	247 (212)	73 (114)
Biblioteka zamknięta					
Sierpień					
Wrzesień	25 (26)	143 (119)	25 (31)	235 (227)	45 (64)
Październik	27 (26)	232 (102)	45 (27)	420 (303)	86 (53)
Listopad	23 (23)	155 (125)	47 (37)	248 (241)	112 (80)
Grudzień	19 (19)	116 (105)	37 (27)	312 (218)	90 (53)
Razem	253 (256)	1790 (1389)	448 (336)	3165 (2486)	877 (742)

tomach); Matica Serbska w Nowym Sadzie (na Węgrzech) dzieł 8; Towarzystwo Polska sztuka stosowana dzieł 5, Towarzystwo popierania nauki polskiej dzieł 3; Towarzystwo Naukowe w Toruniu dzieł 2 (w 18 tomach); Szkoła Polska na Batignolles i Ligue latino-slave po jednym.

Z firm wydawniczych jedna tylko Spółka Nakładowa „Książka“ w Krakowie stale pamięta o naszych zbiorach; w roku ubiegłym otrzymaliśmy od niej wydawnictw różnych 42. Poza tem p. H. Altenberg ofiarował za pośrednictwem p. A. Potockiego dzieło jedno.

Z osób prywatnych złożyli: spadkobiercy ś. p. T. Jełowickiego dzieł różnych — 150; p. Wł. Mickiewicz dzieł — 81; p. A. Trylski dzieł — 29, między innymi cenną Encyklopedyę rolniczą; p. J. Malewski — 25; p. H. Dobrzycki — 11; p. E. Pożerski — 10; p. S. Bełza — 8; p. L. Gumpłowicz i p. K. Woźnicki; po — 7; p. E. Gautier — 6; p. B. Sidoratzky i p. V. Skalska po — 5; hr. J. Zamoyska — 4; p. K. Balmont, p. J. Kurnatowski, p. B. Łopaciński, p. I. Łopieński, p. E. Majewski, Muzeum w Rapperswilu, p. W. Sobieski, p. F. Warrain po — 3; hr. de Charencey, p. I. Chrzanowski, p. W. Cieszkowski, p. W. Gąsiorowski, p. Z. Gloger, p. T. Korzon, p. K. Lubecki, p. F. Starczewski, p. S. Szpotański, p. E. Wende po — 2; p. A. Babiaczyk, p. A. Begey, ks. R. Bonaparte, p. A. Boniecki, pp. Cerchowie, p. F. Chłapowski, p. S. Czarnowski, ks. M. Czetwertyńska, p. A. Darowski, p. S. Dickstein, p. J. Dupont, p. F. Eysmont, p. L. Fournier, p. B. Gembarzewski, p. M. Handelman, p. V. Hladik, p. W. Janowski, p. S. Jasiński, p. J. K. Kochanowski, p. A. Kraushar, p. J. Lerois, p. J. Leski

magr. de Ligneris, p. B. Limanowski, p. J. Łasińska, p. M. Mann, p. Z. Miłkowski, p. W. Oziębło, p. H. Prouté, p. J. H. Reinhold, p. S. Rundstein, p. K. Rydzewski, Smithsonian Institution, p. J. Stachurski, p. S. Stróński, p. G. Stryjeńska, p. K. Waliszewski i p. W. Wasilewski — po jednym.

Czasopism otrzymywała Biblioteka 43 w języku polskim i 11 obcych, razem 54; z tego codziennych — 11, tygodników — 12, dwutygod. — 2, miesięczników — 19, dwumies. — 3, kwartalników — 6 i nieperyodycznych — 1. Są to czasopisma następujące: Biblioteka Warszawska, Biuletyn Dzieła Miłosierdzia Chrześcijańskiego, Bulletin internat. de l' Académie des sciences de Cracovie, Bulletin polonais, Le Courrier Européen, Czas, *Dla ojczyzny*, *Dziennik kijowski*, *Dziennik poznański*, *Ekonomista*, Fotograf warszawski, Gazeta lwowska, Gazeta polska, Gazeta polska w Chicago, Gonic poranny i wieczorny, Kraj, *Krasnoje Znamia*, Książka, Kurjer litewski, Kurjer warszawski, Kwartalnik historyczny, Letopis Matice Srpske, Lud, Ludzkość, *Nasz kraj*, Pamiętnik literacki, Pamiętnik Towarzystwa lekarskiego warszawskiego, Poradnik językowy, Prawda, Pro Armenia, Przegląd filozoficzny, *Przegląd historyczny*, Przegląd lekarski, Przegląd polski, Przewodnik bibliograficzny, Przewodnik naukowy i literacki, La Revue du Bien, *La Revue slave*, Robotnik, Slovansky Přehled, Słowo, Słowo polskie, Sprawozdania Akademii Umiejętności, *Świat*, *Świat słowiański*, Teka, *Trybuna*, *Tygodnik ilustrowany*, the Weekly People, Wiadomości matematyczne, Wiadomości Salezyjańskie, *Wiś Polska*, the Worker, Zgoda.

Tytuły *kursywą* oznaczają czasopisma, które przybyły w roku sprawozdawczym.

Dary w gotówce na rzecz Biblioteki złożyli: Akademia Umiejętności tytułem nadzwyczajnej dotacyi na pokrycie deficytu — fr. 400, ś. p. Józef Rusteyko z pieniędzy oddanych do jego rozporządzenia przez spadkobierców ś. p. Leonowej Faucher — fr. 500, Anonim za pośrednictwem ś. p. J. Rusteyki — fr. 250, p. Tadeusz Chojcecki — fr. 200, p. K. Chmielowski — fr. 5, ks. Choquet — fr. 50, ks. J. Radziszewski — fr. 26, p. J. Korczak-Tur — fr. 10.

Dary przeznaczone specjalnie dla istniejącego przy Bibliotece Muzeum Mickiewiczowskiego złożyli: p. J. R. Barabasz, p. S. Bełza, p. Dyniewicz z Chicago, komitet budowy pomnika Adama w Wieliczce, p. A. Kraushar, p. J. Turczyński.

Zarząd Stacyi poczuwa się do miłego dlań obowiązku złożenia na tem miejscu gorącego podziękowania wszystkim wyżej wymienionym instytucyom i osobom za ich dowody pamięci o naszych zbiorach.

Muzeum Mickiewiczowskie, w zasadzie otwarte dla publiczności raz tylko na tydzień, w czwartki, w praktyce jednak i we wszystkie inne dni tygodnia bywa pokazywane. Zwiedziło je w ciągu roku osób 164, nie rachując zwykłych zbiorowych oględzin po posiedzeniu w dniu 3 maja.

Sprawozdanie o pracach naukowych dokonanych w ubiegłym roku w łonie Akademii zostało już ogłoszone i znajduje się w odbitce w rękach Dostojnych

Gości i Szanownej Publiczności. Na końcu tego sprawozdania pomieszczono bibliografię wydawnictw Akademii, które się pojawiły od ostatniego posiedzenia publicznego. Pod prasą znajduje się kilkanaście tomów, których część ukaże się niebawem na widok publiczny.

Dotacja rządowa i krajowa Akademii nie uległa w roku przeszłym żadnej zmianie. Jest jednak nadzieja, że na pewne większe przedsięwzięcia, które z normalnych dochodów trudno byłoby opędzić, uzyskaną zostanie specjalna subwencja rządowa w kwocie 60000 koron. Senat akademicki z dochodów Drukarni Uniwersyteckiej polecił w ubiegłym roku wnieść do Kasy Akademii kwotę 30000 koron, z których 15000 ma powiększyć fundusz Encyklopedyi polskiej, wynoszący obecnie łącznie 45000 koron; 5000 koron włączonych będzie na uzupełnienie funduszu na wydawnictwo podręczników przyrodniczych a ostatnie 10000 ma służyć jako fundusz obrotowy wydawnictwa Źródeł do historii poroźbiorowej.

Z legatów dawniej poczynionych zrealizowany został zapis Konstantego Simona w wysokości przeszło 25000 koron, przeznaczony na nagrody za prace fizyczne lub matematyczne w języku polskim oraz zapis ś. p. Nowickiego wynoszący 3000 rubli. Legat ś. p. Nestora Bucewicza, przeznaczony na wydawanie dzieł treści historycznych lub literackich, okazał się znacznie wyższym, niżeli był pierwotnie preliminowany. Skoro zostanie ostatecznie zrealizowany — kwota, która przypadnie Akademii, wyniesie około 300000 koron. Jest nadzieja, że może jeszcze w roku bieżącym znaczny ten kapitał wpłynie do Kasy Akademii. Zapis ś. p. Mire-

ckiego będzie również w najbliższym czasie zrealizowany; zwłoka wynika stąd, że zapisana kwota umieszczona jest na hipotekach w Królestwie Polskiem i dlatego spłata jej przedstawia w dzisiejszych czasach znaczne trudności. Z nowych zapisów wymienić przede wszystkim należy hojny dar ś. p. Włodzimierza Spasowicza który legował Akademii 100000 rubli. Zapis ten wypłacony zostanie jeszcze w ciągu roku bieżącego, a obecnie Zarząd Akademii pertraktuje z egzekutorami testamentu w sprawie ustalenia celów, na które odsetki od tego funduszu mają służyć. Nadto ś. p. Inżynier Bartoszek zapisał Akademii kwotę 2000 rubli, o których ściągnięcie poczynione zostały odpowiednie kroki. Interesy finansowe Akademii w Królestwie Polskiem reprezentuje z największą gorliwością i zupełnie bezinteresownie stały przyjacielem naszej instytucji Mecenasi Antoni Osuchowski.

Dr Władysław Kretkowski złożył w Akademii kapitał wynoszący blisko 96000 koron, lokowany w książeczkach Kasy Oszczędności, oraz testament, w którym zapisuje Akademii resztę swojego majątku wynoszącego przeszło 300000 koron, z przeznaczeniem na urządzenie wykładów ze ścisłej matematyki przy Uniwersytecie Jagiellońskim i subwencyonowanie młodych matematyków, kształcących się za granicą.

Szlachetny Ofiarodawca zastrzegł sobie dożywotnie pobieranie odsetek; po Jego śmierci będzie Akademia w posiadaniu znacznych środków na krzewienie w Polsce nauk matematycznych.

Fundusz Adama Szajkiewicza z dniem 1 stycznia 1907 wszedł w życie, gdyż Ofiarodawca zrzekł

się pobierania odsetek, zastrzeżonych sobie przedtem dożywno. Fundusz ten jest przeznaczony częściowo na nagrody, częściowo na wydawnictwa w zakresie historii polskiej i nauk matematycznych.

Zarząd Akademii doszedł również do porozumienia z Ks. Maryą z hrabiów Zamoyskich Lubomirską. Fundusz ten, który Księżna Lubomirska obiecała dalej pomnażać dobrowolnymi datkami, stał się czynnym od 1 stycznia 1907.

Hrabia August Cieszkowski wpłacił 5000 koron, jako drugą połowę swej ofiary na wydawnictwo dzieł Ojców Greckiego Kościoła. Również i ze strony Wysokiego Rządu wpłynęła ponownie na ten cel subwencya w wysokości 2000 koron; w ten sposób strona finansowa tej publikacji została zabezpieczona, tembardziej, że Akademia przeznaczyła na tenże sam cel połowę odsetek od funduszu Hrabiów Sobańskich.

Towarzystwo popierania wydawnictw Akademii wchodzi nareszcie w życie. Prócz złożonej pierwotnie przez Hrabiego Władysława Branickiego i p. Mecenasa Antoniego Osuchowskiego kwoty, wynoszącej obecnie około 74000 koron, przybyło nadto 4200 koron, jako wkładki członków, którzy się do tego Towarzystwa za pośrednictwem Akademii wpisali. Można się spodziewać, że już w roku obecnym Towarzystwo to zacznie działać i do wzmożenia działalności Akademii się przyczyni.

Fundusz ś. p. Osławskiego funkcjonuje ściśle wedle potwierzonego przez Wysokie Namiestnictwo statutu. Ze stypendyów tego imienia korzystało dotychczas 8 młodych uczonych, z tych dwóch przez dwa lata. Zapomogi

za wykłady uniwersyteckie uzyskało 14 docentów Uniwersytetu krakowskiego i lwowskiego oraz Politechniki lwowskiej. Sześciu uczonych przyrodników uzyskało z funduszu obrotowego wspólnego tej fundacyi subwencye na badania; każdy po 1000 koron. Sumaryczne te daty dowodzą najlepiej o użyteczności tej fundacyi, aktywowanej dopiero od lat dwóch.

Prace Akademii rozrosły się do tego stopnia, zbiory biblioteczne oraz Komisji fizyograficznej i Muzeum antropologicznego tak bardzo z dniem każdym rosną, że szczupłość obecnego gmachu Akademii coraz bardziej daje się odczuwać. Niebawem będzie niepodobieństwem pomieścić się w dotychczasowym budynku; wypada to zaznaczyć, albowiem w najbliższym czasie czeka Akademię konieczność postarania się o nowy gmach, na który dotychczas brak zupełnie rozporządzalnych funduszy. Te bowiem, które się ciągle gromadzą, mają każdy swoje odrębne naukowe przeznaczenie. Akademia liczy na to, że jeżeli się nie znajdzie hojny Ofiarodawca, który przeznaczy pewną kwotę na nowy dom Akademii — to Wysoki Rząd i Sejm Krajowy nie odmówią w razie danym instytucyi naszej pomocy.

W przemówieniu swoim Pan Prezes podniósł postulat Wydziału matematyczno-przyrodniczego oraz Komisji z tym Wydziałem złączonych. Kilka cyfr niech uwydatni dokładniej stanowisko, jakie w tej sprawie zajmuje Zarząd Akademii. Wydział matematyczno-przyrodniczy łącznie z Komisją fizyograficzną i antropologiczną rozporządza rocznie kwotą około 54000 koron, z których na samą Komisję fizyograficzną wypada około koron 15000; jeżeli zwrócimy uwagę na ilość dziedzin

naukowych, które reprezentowane są przez ten Wydział, oraz na okoliczność, że znaczna część dotacyi Komisji fizyograficznej używaną być musi na Muzeum fizyograficzne, to łatwo zrozumieć, że przyrodnicy nasi, matematycy oraz antropologowie i archeologowie są na każdym kroku skrzepowani szczupłością funduszów, które im uniemożliwia nadania reprezentowanym przez siebie naukom tego rozwoju, któryby mógł nastąpić, gdyby i na wydawnictwa z tego zakresu, a przede wszystkim na badania środki finansowe odpowiednio płynęły.

Zjazd historyczno-litercki im. Mikołaja Reja zainicjowany przez Akademię odbył się przy znacznym udziale uczestników w pierwszych dniach lipca minionego roku. Zjazd ten kilkakrotnie odraczany schodził się w warunkach bardzo niepomyślnych; mimo to przebieg jego był zupełnie zadowalniający. Uczeni polscy pokazali, że nawet wśród ogólnego zdenerwowania politycznego potrafią z całym spokojem obradować nad problemami naukowymi. Równocześnie ze Zjazdem odbyły się konferencye w sprawie ustalenia ortografii polskiej i ostatecznego omówienia planu podjętej przez Akademię Encyklopedyi polskiej. W pracach nad tą wielką publikacją nie zachodzi żadna przerwa i jest wszelka nadzieja, że jak to było przewidziane, druk się rozpocznie z końcem roku 1908.

Ekspedycya naukowa w Rzymie pracowała w dalszym ciągu pod kierunkiem Prof. Abrahama. W roku bieżącym, prócz kierownika Ekspedycyi, który bawił w Rzymie przez 6 tygodni, pracuje w Archiwum Watykańskiem z ramienia Akademii p. Kazimierz Baran.

Stacya naukowa w Paryżu poniosła ciężką stratę przez śmierć swego Podskarbiego i długoletniego Opie-

kuna ś. p. Józefa Rusteyki. Zarząd Akademii pragnąc jak najusilniej zapewnić Stacyi odpowiednią egzystencyę i kierownictwo — uprosił Księcia Adama Czartoryskiego, hrabiego Władysława Zamoyskiego i p. Bronisława Kozakiewicza o wstąpienie do Komitetu miejscowego. Książę Czartoryski objął kierownictwo Komitetu a p. Kozakiewicz funkcyę Podskarbiego. Stacya naukowa paryska i związana z nią Biblioteka polska znajduje się w trudnem położeniu finansowem. Akademia c ile może, stara się brakom zaradzić, lecz związana przeznaczeniem swych dotacyi i osobnych funduszków może to robić tylko w ramach bardzo skromnych; tymczasem coraz więcej stypendystów Akademii pracuje w Paryżu, a wskutek tego centralny punkt około którego młodzi polscy uczeni mogliby się gromadzić na gruncie paryskim coraz więcej zyskuje na aktualności i znaczeniu. Byłoby niezmiernie pożądanem, gdyby Polacy stale w Paryżu mieszkający więcej niż dotychczas sprawami Stacyi naukowej zająć się chcieli. Odczyt na dorocznem uroczystem posiedzeniu Stacyi wygłosił d. 3 maja czł. kor. Stanisław Tomkowicz pod tytułem: „Zamek Królewski na Wawelu“.

Sprzedaż Szczawnicy nie przysłała jeszcze do skutku, mimo wszelkich starań, ażeby na tej drodze uzyskać załatwienie tej tak dla Akademii trudnej i ważnej sprawy. W ramach możliwości Akademia się stara stosunki szczerze utrzymać w normalnym stanie i można się spodziewać, że Komisya zdrojowa w obecnym składzie skutecznie intencye Akademii popierać będzie.

Dochody z rozsprzedaży wydawnictw Akademii powoli, ale stale się zwiększają. Wzrost ten przypadł właśnie

na lata, kiedy ruch księgarski z powodu politycznych zakłóceń osłabł znacznie, przede wszystkim w Królestwie Polskiem. Dowodzi to potrzeby coraz większej wydawnictw Akademii i wskazuje zarazem źródło, które w przyszłości powinno dostarczać środków do coraz to nowych publikacji. To jest przyczyną, że Wydziały i Komisje Akademii usilnie się starają, ażeby forma i treść wydawanych książek zapewniała im znacznie-szy odbyt. Niektóre nawet wydawnictwa są tak pomyślane, że Akademia dostarcza na nie tylko pewnej zaliczki, a dochód z rozsprzedaży ma służyć na dalsze ich prowadzenie.

Na posiedzeniu administracyjnem, które się odbyło wczoraj, dokonany został wybór jednego członka czynnego zagranicznego i dwóch członków korespondentów Wydziału filologicznego. Nazwisko członka zagranicznego podane zostanie do wiadomości po uzyskaniu Najwyższego zatwierdzenia. Na członków korespondentów wybrani zostali Eksellencya Kazimierz Chłędowski w Wiedniu i Prof. Jan Łoś w Krakowie. Do Wydziału historyczno-filozoficznego wybrano na członka czynnego zakrajowego Prof. Jaromira Čelakowskiego w Pradze oraz na członków korespondentów Dra Fryderyka Papégo, Dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie i Dra Szymona Askenazego, Profesora Uniwersytetu we Lwowie. Do Wydziału matematyczno-przyrodniczego wybrany został na członka czynnego krajowego Prof. Antoni Wierzejski w Krakowie.

Wybór p. Ignacego Chrzanowskiego z Warszawy na członka korespondenta Wydziału filologicznego uzyskał Najwyższe zatwierdzenie.

Na tem zamykamy niniejsze sprawozdanie a prelegent na ten rok zaproszony, Prof. Leon Marchlewski, odczyta swoją pracę p. t.: „Chemia jako jeden z czynników nowożytnego rozwoju ekonomicznego“.

Chemia, jako jeden z czynników nowożytnego rozwoju ekonomicznego

napisał

Leon Marchlewski.

Rzecz czytana na publicznem posiedzeniu Akademii Umiejętności
w dniu 7 maja 1907 r.

„Miarą kultury społeczeństw jest ilość wyprodukowanego przez nie kwasu siarkowego lub mydła“. Wiem, że na taki sposób osądzania kultury nie wszyscy się zgodzą, nie zgodzą się przedewszystkiem ci, którzy stojąc zdala od spraw przemysłowych pamiętają o Zabłockim, który jak wiadomo nie wyszedł dobrze na mydle. Atoli dokładna analiza nowożytnych stosunków ekonomicznych doprowadza do wniosku, że zdanie wspomniane przesadnem bynajmniej nie jest, o ile obejmuje nie wyłącznie tylko pojedyncze produkty wytwórczości, ale wogóle całokształt działalności wielkiego przemysłu chemicznego i gałęzie przemysłu ściśle od niego zależne. Wykaże się niewątpliwie, że narody, które w egoizmie zaszły tak daleko, że mogą sobie pozwolić na wydatny altruizm, szczęśliwą tę okoliczność zawdzięczają przedewszystkiem przemysłowi chemicznemu i naukom teoretycznym, które doprowadziły go do rozkwitu.

Zakres technologii chemicznej obejmuje dwa działy. Przerabia ona materiały wzięte z przyrody, aby się stały człowiekowi pożyteczne, albo też wyrabia sztucznie

ciała identyczne ze spotykanymi w przyrodzie lub o własnościach zbliżonych. W jednym i w drugim kierunku technologia chemiczna szczyli się zdobyczami wprost świetnymi.

Postępy technologii mechanicznej i inżynieryi zależą w pierwszym rzędzie od postępu przeróbkowej technologii chemicznej. Nowsze wspaniałe konstrukcye mostów, dworców kolejowych, maszyn parowych i statków, są wynikiem udoskonalonych procesów metalurgicznych, a więc chemicznych, które umożliwiły wyrób żelaza i różnego gatunku stali o wytrzymałości niezwykle wielkiej. Ażeby dać pojęcie o monstrualnych wprost pod tym względem zdobyczach, dość przypomnieć, że np. największy obecnie okręt morski, Lusitania, rozporządza maszynami, których t. zw. siłę podają na 68000 koni parowych, a zatem siłę, która przewyższa siłę ludności półmilionowego miasta. Do niemniej zdumiewających faktów dojdziemy analizując środki zaczepne i obronne nowoczesnych flot i armii.

Stosowanie prochu bezdymnego, wytworu technologii chemicznej, stało się dopiero wtedy możliwe, gdy ten sam odłam wiedzy stosowanej nauczył nas produkować stal, wytrzymującą niesłychaną frykcyę pocisków płaszczowych. Istnienie nowoczesnego okrętu wojennego również zawdzięczamy pośrednio chemii stosowanej, ona bowiem wskazała drogi fabrykacyi panczerzy stalowych, które sprostać mogą naporowi nawet nowożytnych sił balistycznych.

Nie o metalurgii jednak chcę tutaj mówić, zwróć uwagę raczej na działy przeróbkowej technologii chemicznej, u nas mniej znane.

Niezbyt dawno t. zw. alkalia, produkty mające bardzo liczne zastosowania jak w szklarstwie, mydlarstwie, w fabrykacyi prochu, w przemyśle tkackim i przędzalniczym, otrzymywano przez spalanie roślin, szczególnie drzewa. Kraje obfitujące w lasy były też pierwszymi producentami tego materiału. Potaż wyrabiano głównie w Polsce, Rosyi, Czechach i niektórych okolicach Niemiec. Skoro jednak lasy w krajach tych zaczęły się przeredzać, a środki komunikacyjne ulepszone, na widownię wystąpiła głównie Kanada i Stany Północnej Ameryki, jako kraje wytwarzające olbrzymie ilości potażu.

Pod koniec wieku XVIII na rynku wszechświatowym potaż amerykański odgrywał główną rolę do tego stopnia, że konjunktura przemysłowo-handlowa była ściśle zależna pod tym względem od Ameryki Północnej. Nie było to obojętne dla Europy, a szczególnie dla Francyi, która kierowana przez Napoleona marzyła o polityce kontynentalnej i odcięciu Anglii wraz z jej wytwórczością przemysłową i ruchem handlowym od stałego ładu Europy, zwłaszcza wobec okoliczności już poruszonej, że potaż służył do fabrykacyi saletry, bez której nie ma prochu, a bez prochu jednego z tych argumentów, który w owych czasach, podobnie jak dzisiaj, przemawiał najsilniej. Nic dziwnego więc, że usiłowano wyemancypować się z pod wpływu potażu amerykańskiego za wszelką cenę. Rząd francuski ogłosił nagrodę za wynalezienie technicznego sposobu fabrykacyi potażu lub surogatu, któryby go mógł zastąpić w przeważnej części zastosowań.

Geniusz francuski, jak się okazało, zadaniu temu sprostał. Le Blanc wynalazł sposób, który umożliwiał

fabrykację na wielką skalę t. zw. sody, czyli węgłanu sodowego, który najzupełniej zastąpił potaż w bardzo wielu gałęziach przemysłu. Metodę tę przejął skarb, a Le Blanc, jak się to często zdarza, z wynalazku swego żądnych korzyści ciągnąć nie mógł i ostatecznie w nędzy zginął.

Po upadku Napoleona sprawa potażu stała się mniej aktualną. Proces Le Blanca we Francyi poszedł w zapomnienie, a ironia losów zrządziła, że skorzystał z niego naród, przeciwko któremu miał odgrywać rolę oręża zaczepnego, mianowicie Anglicy. Zrozumieli oni natychmiast wielką gospodareczą doniosłość francuskiego odkrycia i niebawem założyli szereg fabryk w najrozmaitszych punktach Anglii i Szkocyi. Fabryki te były zadatkiem olbrzymiego rozwoju t. zw. nieorganicznego wielkiego przemysłu chemicznego, tj. fabrykacji sody, kwasu siarkowego i solnego, siarczanu sodowego, wapna bielącego i t. d. Pod wpływem tych gałęzi przemysłu wygląd Anglii zmieniał się szybkim krokiem. Dająca się już wówczas odczuwać wielka konkurencya zboża amerykańskiego skierowała olbrzymie kapitały na drogę przemysłu chemicznego, który obok przedzalnictwa i tkactwa stał się potęgą ekonomiczną, wszystko w kraju regulującą.

W ofierze dla jego wzrostu znoszono wszystko. Znoszono niedogodności wypływające z zatruwania powietrza w odległości wielu kilometrów od centrów fabrycznych. Godzono się na powstałe przez to pustki, pozbawione vegetacyi, nie mówiąc już o ograniczeniu tradycyjnych steeple-chaseów i fox-hunting. Z lekkim sercem znoszono nowe warunki, zmieniające tryb życia wolnego Brytańczyka, aby tylko przemysł, prowadzący Anglię do nie-

bywałej potęgi ekonomicznej, w rozwoju swym miał drogę jak najdogodniejszą, pozbawioną wszelkich przeszkód.

Wielki tryumf fabrykacyi sody metodą Le Blanca nie był jednak długotrwały. Powstał nowy konkurent, który groził, że rozbije znaczną część wspaniałego gmachu angielskiego industrializmu. Metoda Le Blanca, której szczegółów tutaj oczywiście omawiać nie mogę, miała jedną wielką wadę, która prędzej czy później musiała stać się zgubną dla niej. Dawała ona mianowicie pewien produkt uboczny, wówczas zupełnie bezwartościowy. Odpadek ten zawierał w formie związku cenny pierwiastek, siarkę, pochodzącą pierwotnie z dalekich stron, z Sycylii, lub w postaci pirytów z Hiszpanii i zdawał się nie tylko powodować stratę niepowetowaną, ale oprócz tego wечно grzeszył przeciwko przepisom sanitarnym, wywiązując nieustannie gaz o woni nieznosnej. Cena ówczesna sody oczywiście musiała uwzględnić straconą wartość owej siarki i była skutkiem tego dość wygórowana. Można sobie więc wyobrazić konsternację w kołach interesowanych, gdy rozeszła się lotem błyskawicy wieść, że inny tańszy proces fabrykacyi sody, którego teoretyczne zasady znane były od dawna, zdołano w Belgii ulepszyć do tego stopnia, że wprowadzenie go do przemysłu było zapewnione. Sposób ten był sprawniejszy niż w Anglii używany szczególnie dzięki temu, że nie tracił nic na odpadki. Wieści te niebawem przybrały formę więcej dotkliwą, ceny bowiem sody zaczęły pod wpływem nowego procesu obniżać się w sposób wprost alarmujący. Wielkiemu przemysłowi chemicznemu Anglii groziła ruina. Fabryki niezamortyzowane, liczne nowe przedsiębiorstwa tego samego rodzaju, powstałe

pod wpływem niedawnej świetnej konjunktury, cały tok fabrykacji sody i produktów pomocniczych to były przeskody, dla których Anglia nie była w stanie porzucić starej metody Le Blanca a przejąć natomiast Solvayowskiej. Kapitał w tych latach doznał wstrząśnienia i lęku, jakiego historia przemysłu w Anglii nie znała. Szybko wrócono jednak do równowagi. Sytuację na razie uratowano jednym z tych kolosalnych eksperymentów, które w nowszych czasach przemysł wykonywa zbyt często i w innych zamiarach. Skoro chemia fabrykom Le Blancowskim na razie pomódz nie mogła, pomódz musiała naprzód administracja bezwzględna, oszczędna, karna i jedyny cel mająca na oku obniżyć cenę produkcji do ostatecznych granic. Odebrano więc przede wszystkim samodzielność pojedynczym fabrykom; z ogólnej ilości 39 przedsiębiorstw stworzono jedno olbrzymie rozporządzające kapitałem 8 milionów funt. sterl. czyli 200,000.000 kor. Administrację zcentralizowano w Liverpoolu, techniczne kierownictwo uproszczono, zredukowano ilość kierowników i robotników i wreszcie osiągnięto o tyle równowagę, że rozporządzając pobocznym produktem fabrykacji, mianowicie kwasem solnym i chlorem, którego fabrykanci sody nową metodą Solvaya dać nie mogli, oddawano sodę po cenie kosztu, a później nawet niższejd a ratowano się zarobkiem dostarczonym przez chlor. Walka jednak na tem zakończyć się nie mogła; gdy kapitały sprzecznych interesów walczą z sobą, wtedy walka jest więcej zacięta niż zapasy kapitału z pracą. W tych przypadkach żadne względy humanitarne sprawy łagodzić nie mogą, walczy się na śmierć i życie, jeden z walczących musi w zupełności ustąpić z pola walki, jeżeli

odporności w sobie nie znajdzie. Olbrzymia United Alkali Company powstaniem swoim wstrzymała nawałnicę Solvayowskiej sody w pierwszej chwili, ale przecież podstawy jej musiały być liche, skoro, jak powiedziano, główny produkt jej wytwórczości oddawano bez zarobku. Administracya więc i oszczędność stanęły u granic swych zdolności, jeżeli możliwym był ratunek, to musiał przyjść skądinąd. Ratującym tym czynnikiem stała się znów chemia.

Wspomniałem poprzednio, że proces Le Blanca nie wyzyskuje siarki, nagromadzającej się w odpadkach. Przeistoczenie więc tego produktu w ciała wartościowe lub wyosobnienie z niego siarki w stanie wolnym stało się problematem pierwszorzędnej doniosłości, od rozwiązania którego zależały losy całego wielkiego nieorganicznego przemysłu chemicznego Anglii. Rozwiązanie tego zagadnienia udało się nareszcie chemikom. Ośm milionów funt. sterlingów i roczne dywidendy w Anglii odetchnęły. Zapłakały za to niektóre prowincye Hiszpanii i Sycylii. Odkrycie Chancea uratowało proces Le Blanca, umożliwiło mu dalszą walkę z procesem Solvaya, ale wytwarzając siarkę z odpadków, obniżyło z kolei cenę tego produktu do tego stopnia, że konjunktura siarkowa i pirytowa natychmiast stała się rozpaczliwą. I znów rozpoczął się, tym razem w Hiszpanii i Sycylii, smutny proces zmniejszenia kosztów produkcji przez zmniejszenie płac robotniczych, ograniczenia ilości rąk pracujących do minimum. Rozpoczęły się procedery, których następstwem była ciężka dola ludu pracującego w wspomnianych krajach i zemsta w postaci krwawych rewolucyj lokalnych.

Historia więc następstw odkrycia chemicznego Le-Blanca jest niesłychanie ciekawa i pouczająca: począwszy od interwencji w handlu pomiędzy Starym Światem a Nowym stworzyła olbrzymią gałąź przemysłu, dającą kolosalne dochody, zatrudniająca tysiące robotników i wielkie zastępy inteligencji, powołała pośrednio do życia nowy proces konkurencyjny, który groził początkowo tamtemu zagładą. W obronie jego egzystencji najlepsze siły naukowe pracowały nad nowym problemem chemiczno-technicznym i wreszcie rozwiązały go, powodując jednocześnie ciężkie przesilenie ekonomiczne w krajach odległych od konkurujących.

Historia sody na tem się bynajmniej nie kończy. Proces Solvaya w wielkiej mierze zwycięski wobec procesu Le-Blanca, regulujący faktycznie do niedawna ceny, stoi z kolei wobec przeciwnika, który w sprzyjających warunkach może stać się dlań groźniejszym niż on sam był dla procesu Le-Blanca.

Jak większość procesów chemicznych tak i związane z wielkim przemysłem nieorganicznym procedery pod względem energetycznym zależne są od węgla. Proces Le-Blanca operuje węglem nie tylko jako z produktem biorącym bezpośredni udział w przemianie chemicznej, ale oprócz tego używa go dużo do uzyskania odpowiednio wysokich temperatur, w których przemiana odbyć się może. Proces Solvaya, wyzyskujący pewną zasadę termodynamiczną w sposób niesłychanie sprytny mniej jest zależny od węgla jako produktu wytwarzającego podczas spalania wysokie temperatury, natomiast zużywa znaczne ilości amoniaku, którego produkcja w obecnych czasach ściśle jest związana z t. zw. suchą

destylacja węgla. Słowem, jeden i drugi proces musi upaść z chwilą wyczerpania węgla, a w każdym razie cena sody z pomocą jego produkowanej zależna jest od cen węgla, które w Europie skutkiem forsownej gospodarki muszą się stopniowo wznosić. Nie jest to zresztą bynajmniej zbyt pesymistyczne zdanie, że za jakie 100 lat kopalnie dostarczające najlepszy węgiel Anglii, Walii i stałego lądu będą wyczerpane. Z tym faktem trzeba się liczyć i dlatego już dziś nie brak wysiłków, aby procesy chemiczne o ile możności uczynić niezależnymi od węgla. Rezultaty otrzymane są też bardzo obiecujące: prąd elektryczny w procesach chemicznych odgrywa coraz większą rolę, a ironia losów zrządziła, że kraje stojące obecnie u steru spraw przemysłowych dzięki zasobom węgla, nie posiadają zasobów sił wodnych, produkujących tanio energię elektryczną. Mapa uprzemysłowienia krajów w przyszłości przedstawiać się będzie całkiem odmiennie od dzisiejszej, a ogromu przewrotów ekonomicznych, które pójdą w ślad tej zmiany, na razie nawet w przybliżeniu odgadnąć nie można. To pewne, że nasze potoki górskie, które dziś tylko szkody nam przynoszą, mogą stać się w przyszłości źródłem naszego bogactwa.

Nie mniej wielkim jest wpływ przemysłu syntetycznego na kształtowanie się stosunków ekonomicznych w dobie obecnej. Na tem polu przedewszystkiem chemia organiczna święci wspaniałe tryumfy. Dość zaznaczyć, że zabiegom chemików wszystkich kulturalnych narodów udało się wykryć budowę tak niesłychanie skomplikowanych ciał jak cukrów, alkaloidów, tłuszczów, ciał białkowych, kamfory i barwików. W wielu przypadkach

zdołano otrzymywać ciała takie sztucznie. posługując się li tylko najprostszymi formami materji, czyli pierwiastkami. Syntezy takie, obok doniosłości naukowej, mają też niejednokrotnie znaczenie praktyczne o ile odnoszą się do ciał, które mają zastosowanie w przemyśle, lub które służą jako środki spożywcze. Do takich należy między innymi cukier. Synteza tego ciała z elementów jest już faktem dokonanym. Można, wychodząc z węgla, wodoru i tlenu otrzymać wprawdzie przez bardzo zawile procesy ciało, które jest absolutnie identyczne z cukrem. Nie jest to więc surogat cukru, ale ciało, zachowujące się w procesach odżywiania pod każdym względem tak samo jak naturalny produkt. Tak otrzymany cukier nie może jeszcze stworzyć konkurencji produktowi naturalnemu, albowiem koszta jego produkcji są olbrzymie i tylko bardzo zasobne pracownie naukowe mogłyby sobie pozwolić na wytworzenie chociażby tylko kilku gramów tego ciała w sztuczny sposób. Historia jednak innych produktów naturalnych przekonywa, że w przyszłości warunki pod tym względem mogą się zmienić zasadniczo; przykłady to wyjaśnia.

Zwróćmy uwagę przedewszystkiem na dwa ciała produkowane dziś w tysiącach ton, a których otrzymywanie drogą sztuczną do niedawna było zadaniem niemal równie uciążliwym i kosztownym, jak obecnie otrzymanie cukru przez syntezę.

Jednym z głównych dochodów rolników południowej Francji była niegdyś produkcja marzany, rośliny, której korzenie zawierają cały szereg barwików, wśród których szczególnie dwa, t. zw. alizaryna i purpuryna, oddawały farbiarzom niepospolite usługi. Są to dwa bar-

wiki, które wytwarzają nadzwyczaj trwałe zabarwienia zarówno wełny jak bawełny i które w barwieniu n. p. słynnych gobelinów były stale używane.

Ze względu na praktyczną doniosłość tych dwu ciał, chemicy oddawna zajęci byli badaniem ich budowy, t. j. dążyli do wykrycia porządku, według jakiego atomy ich cząsteczek są z sobą połączone — i zadanie to ostatecznie rozwiązali. Droga do syntezy była już wtedy otwarta. Wychodząc z antracenu, ciała otrzymanego podczas suchej destylacji węgla kamiennego, udało się chemikom otrzymać zarówno alizarynę i purpurynę, które w niczem się nie różniły od dwu barwików otrzymanych poprzednio z roślin. Ponieważ koszta produkcji sztucznej w tym przypadku były tak niskie, że można było ciała owe syntetyczne sprzedawać po cenach niższych niż naturalne, hodowla marzany istonie niebawem stała się niemożliwą. Technika wydarła rolnictwu południowej Francji dochody, jakich hodowla nawet najszlachetniejszych zbóż dać nie mogła, a dziś korzeni marzany nawet do celów naukowych na rynku wszechświatowym tylko z trudnością nabyć można. Jeszcze ciekawszą jest historia indyga, jednego z najdawniej znanych barwików, bo spotykanego w tkaninach mumii egipskich.

Produkcją jego zajmowano się na wielką skalę w Hindostanie i na Jawie; 100.000 hektarów najlepszej ziemi uprawiano pod rośliny indygodajne, a wartość produkowanego z nich barwika wynosiła około 125.000.000 kr. rocznie.

Indygo już na początkach nowoczesnej ery chemii organicznej interesowało chemików. Studium jego naje-

żone było olbrzymimi trudnościami, ale z chwilą, gdy udało się wykazać, że synteza jego jest możliwa, chemicy za wygrane dać nie mogli. Pierwszy krok w zwyczajnym tym pochodzie nowoczesnej chemii organicznej zrobił badacz polski, Marceli Nencki, który zauważył, że jeden z produktów rozkładowych białka pod wpływem bakterii gnilnych, t. zw. indol, przemienia się pod wpływem silnego środka utleniającego jakim jest ozon w indygo. Synteza ta wprawdzie na razie nie miała znaczenia technicznego, indygo tą drogą otrzymywane kosztowało więcej niż najdrogocenniejsze kamienie, ale udowodniła, że problemat jest wogóle do rozwiązania i zachęcała do dalszych poszukiwań. Po długich i mozolnych badaniach udało się wreszcie Baeyerowi rzecz posunąć daleko naprzód. Wykrył on budowę indygotyny we wszystkich szczegółach, przyczem wielką pomocą, jak sam przyznaje, były prace Radziszewskiego. Metody syntetyczne Baeyera, mistrzowsko opracowane we wszystkich szczegółach, mające bezpośredni wpływ na doskonalenie się chemii organicznej wogóle, nie dorosły jednak do wyżyn w technice wymaganych. Były zbyt skomplikowane, zbyt kosztowne i z metodami syntetycznymi rośliny konkurować nie mogły.

Plantatorzy indyga, śledzący z bacznością uwagę postępy prac monachijskiego badacza odetchnęli, kamień im spadł z serca, gdy się przekonali, że egzystencja ich na razie na szwank wystawioną nie była. Nie długo się jednak pocieszali. Znalazł się inny chemik, który opierając się na klasycznych pracach Baeyera, wpadł na pomysł nowej syntezy indyga, która miała wszelkie szanse powodzenia. Dalsze studia przekonały, że się nie

mylono, patent Heumanna zabił, jak się okazało, hodowlę roślin indygodajnych, powtórzyła się historia marzany, z tą jednak różnicą, że w tym przypadku wstrząśnienie ekonomiczne ze względu na olbrzymią stosunkowo produkcję było znacznie silniejsze.

Niema jednak złego, któreby na dobre nie wyszło. Ziemia powierzchni 100.000 hektarów wiecznie głodnych Indyi może być obecnie poświęcona produkcji pożywienia, podczas gdy dawniej wielki ten obszar pracował wyłącznie na korzyść cudzoziemców. Europa natomiast odkryła nowe źródło olbrzymich dochodów produkując ten barwik tanio w wielkiej obfitości.

Warto zwrócić zresztą uwagę na tę okoliczność, że produkcya barwików poprzednio wspomnianych stanowi tylko małą część ogólnej produkcji tego rodzaju ciał. Istnieje olbrzymi przemysł, którego zadaniem jest wytwarzanie na wielką skalę ciał barwnych i barwiących włókna; przemysł ten także stoi w najściślejszym związku z postępami prac naukowych na polu chemii organicznej.

Historia rozwoju tego przemysłu jest dla nas tem ciekawsza, że w dwu różnych epokach jego rozwoju, pierwszy do niego impuls dano na ziemiach Polskich, chociaż niestety wyzyskano go ekonomicznie głównie w Niemczech.

Niedawno obchodzono w Londynie bardzo uroczyste jubileusz produkcji technicznej pierwszego barwika anilinowego, odkrytego przez Perkina. Słusznie należało się odznaczenie takie człowiekowi, którego życie jest pasmem najszlachetniejszych czynów, a którego działalność wykazała niezbitcie, że rozwój przemysłowy stoi w ścisłym związku z postępami nauki.

W uroczystościach tych nie wspomniano jednak ani jednym słowem o fakcie, że wynalazcą pierwszego barwika sztucznego wogóle, był w rzeczywistości Polak, Jakób Natanson, niegdyś profesor w Szkole Głównej Warszawskiej, nie wspomniano, że Perkinowi przypisać można tylko zasługę pierwszego producentu fabrycznego, przez siebie zresztą i niezależnie od Natansona odkrytego barwika *).

Wkrótce po odkryciach Natansona i Perkina przemysł barwikowy stał się potężnym czynnikiem ekonomicznym. Powstały fabryki w Anglii, Francji, Niemczech, które dostarczały barwików w najrozmaitszych odcieniach kolorów tęczy, które powołały do życia nowe gałęzie przemysłu, pomocnicze, wytwarzające produkty surowe. Jak kolosalne kapitały są zaangażowane w tych przedsiębiorstwach na to wskazuje kilka liczb odnoszących się do jednej z mniejszych fabryk niemieckich. Towarzystwo Akcyjne Fabrykacji Barwików Anilinowych w Berlinie rozporządza kapitałem 9.000.000 M., zatrudnia 2.500 robotników, 69 pierwszorzędnych chemików z akademickim wykształceniem, 17 inżynierów i konstruktorów, 185 urzędników kontrolujących.

Dla przeciętnego zaś śmiertelnika najciekawszym będzie fakt, że dywidendy odrzucane przez tego rodzaju przedsiębiorstwa są poprostu przedmiotem zazdrości wszelkich innych przedsiębiorstw technicznych, dochodzą bowiem do 25% a w szczególnie sprzyjających koniunkturach nawet do 28%.

---

*) Natanson ogłosił pracę swą dnia 20 grudnia 1855 r. Perkin zgłosił do patentu moweinę 26 sierpn. 1856 r.

Rozkwit berlińskiej fabryki barwików anilinowych ma dla nas interes szczególny, budzi refleksyę przykre. Nie ulega bowiem wątpliwości, że odkrycie zrobione w Polskim mieście, w Łodzi, było początkiem obecnej świetności wspomnianego przedsiębiorstwa a później i wielu innych, nawet znacznie większych, na zachodzie Europy. Nie mogę się wdawać w szczegóły, zaznaczę tylko, że jeden z chemików Łódzkich odkrył nową grupę barwików, specjalnie nadających się do farbowania bawełny, której fabrykacyą nikt się nie chciał zająć w kraju. Podjęli ją natomiast Niemcy, Francuzi i Anglicy i dziś produkcya barwików bawełnianych, należących do wspomnianej grupy przewyższa wielokrotnie produkcyę wszystkich innych.

Wskazałem poprzednio na dwa przykłady ostrego starcia się przemysłu chemicznego z rolnictwem i fakty pobicia go na głowę. Nie należy jednak mniemać, aby przykłady te miały być wskazówką tego, co się w blizkiej przyszłości w innych gałęziach rolnictwa zdarzyć musi. Nie ulega wprawdzie wątpliwości, że ideałem chemików jest wyemancypowanie człowieka z pod wpływu niedających się ująć w karby sił przyrody, a więc uczynienia go także niezależnym od kaprysów urodzajów lub nieurodzajów. Legendarny wiek złoty mógłby się stać rzeczywistością, gdyby marzenia chemików dały się ziścić. Tytan wśród nich, niedawno zmarły Marceli Berthelot w słynnej swej fantazyi: „W roku 2000“ wyraża przypuszczenie, że wówczas nie będzie ani rolnictwa, ani rolników, wyżywianie narodów będzie spoczywać w rękach chemików. Marzyć wolno, ale jakże do tego daleko. Tymczasem wobec z roku na rok wzrastającego wyjało-

wienia ziemi, której ciągle zabieramy azot, pierwszym zadaniem chemii jest ratunek rolnictwa, a z niem ludzkości pod tym względem.

Kiedy przed niedawnemi czasy słynny badacz angielski Crookes zwrócił uwagę na jednym ze zjazdów British Association na niebezpieczeństwo, które grozi ludzkości z powodu ciągłego ubytku z roli azotu, uwagi jego uważano powszechnie za przesadne. Minęło kilka lat i stoimy wobec faktu, że jeżeli nie wynajdziemy nowych pokładów saletry lub nie znajdziemy taniej metody stwarzania jej sztucznie, przepowiednie Crookesa istotnie mogą się ziścić. Pokłady słynnej saletry chilijskiej są w samej rzeczy na wyczerpaniu. Po upływie 25 lat wyczerpać się może wszystko. Chemia sytuację tę zrozumiała. Skoro przyroda nie posiada gotowej saletry w dostatecznej ilości, to trzeba zrobić ją sztucznie. I zaczęło się znów borykanie z przyrodą; chcąc zrobić saletrę trzeba naprzód związać tlen z azotem, które stawiają się opornie, ale zmuszono je do posłuszeństwa. Za pomocą prądu elektrycznego już dziś funkcjonuje wielka fabryka saletry sztucznej w Norwegii, a druga powstaje w górnej Bawaryi, kosztem 35 milionów M. i będzie rozporządzać siłą 50000 koni parowych. Wielką przyszłość przepowiadają też patentom polskich wynalazców Mościckiego i Kowalskiego.

Wreszcie przytoczę jeszcze jeden przykład wielkiej przedsiębiorczości chemii w odniesieniu do przemysłu. Do ciał, których badanie przedstawia niezmiernie wielkie trudności i o których z punktu widzenia chemicznego wiemy bardzo nie wiele, należą enzymy czyli fermenty nieorganizowane. Rola ich fizyologiczna jest nie-

zmiernie wielka, dość przypomnieć pepsynę, trypsynę, diastazę, liczne oksydazy, bez których nie można sobie wyobrazić trawienia zwierząt lub wogóle zjawisk biologicznych. Niektóre z tych ciał, jak diastaza, inwertaza, maltaza, zymaza odgrywają rolę w przemyśle t. zw. fermentacyjnym oddawna, ale w tych przypadkach mamy do czynienia z procesami, które powstały w technice poniekąd samorzutnie lub przypadkowo. Enzymy w tych razach występują jako nierozdzielne składniki materiałów użytych do fabrykacji. Z biegiem czasu, kiedy natura tych procesów została lepiej poznana, próbowano produkeyę enzymów oddzielić od stadyum technicznego ich oddziaływania, próbowano np. stosować zymazę, wyosobnioną z komórek drożdżowych do fermentacji cukru. Próby w tym kierunku spelży wszelako na niczem. Istnieje jednak inny problemat enzymatyczny, który we wspomnianym kierunku udało się pomyślnie rozwiązać dzięki polskiemu chemikowi Hoyerowi. Badania fizyologicznych chemików doprowadziły do rezultatu, że istnieje w organizmach zwierzęcych i roślinnych enzym, zwany lipazą, a którego zadanie polega na rozszczepianiu tłuszczów na kwasy tłuszczowe i glicerynę. Technika od dawien dawna zajmuje się tego rodzaju rozkładem, na nim polega produkeya mydła, stearyny i gliceryny, używanej w olbrzymich ilościach do fabrykacji nitrogliceryny i dynamitu. Stare procesy rozkład ten uskuteczniające są jednak niepraktyczne, zużywają znaczną ilość chemikalii i dają produkty nieczyste, których rafinerya jest kosztowna. Hoyer wpadł na pomysł stosowania owej lipazy w procesie zmydlania tłuszczów i zbadawszy dokładnie warunki, w których działanie tego fermentu jest

najkorzystniejsze, problemat rozwiązał w zupełności. Dziś istnieje już szereg fabryk, które przejęły nowy proces, wyrabiając stearynę i glicerynę w stanie tak czystym, że dodatkowa rafinerya jest zbyteczną. Wobec dużych rozmiarów przemysłu tłuszczowego proces Hoyerera należy niewątpliwie do tych, których wpływ ekonomiczny będzie znaczny.

Kilka tych przykładów ilustruje dostatecznie niezmiernie znaczenie chemii technicznej, oraz wpływ jej na stosunki ekonomiczne. Można też z nich wyciągnąć kardynałny wniosek, że rozwój chemii technicznej zależy ściśle od rozwoju chemii teoretycznej. Zdobyte osiągnięte w pracowni badacza, którego celem jest li tylko poznanie prawdy dla prawdy, który nie ma na myśli utylitarnych celów, znajdują oddźwięk w szerokim świecie przemysłowym. Za nauką kroczy przemysł, bez nauki nie ma przemysłu; brak postępu naukowego oznacza zastój przemysłowy, niemoc ekonomiczną. Wielką tę prawdę zrozumiały dobrze kulturalne narody, a o pracy nieustannej, gorliwej, wprost ogromnej, jaka się odbywa pod obu względami przekona się każdy nawet tylko powierzchowny spostrzegacz.

Wobec takiego stanu rzeczy z pewnym lękiem patrzemy na stosunki naszego kraju.

Zwracałem uwagę na pewną dodatnią rolę, jaką Polacy odegrali w przełomowych chwilach niektórych gałęzi chemicznej technologii, nie miałem przytem bynajmniej zamiaru wywołać uczucia zadowolenia, że i my przecież nie żyliśmy beczynnie, chciałem raczej dać wyraz skardze z powodu straconych sposobności szczęśliwszego ekonomicznego rozwoju. Dorównać innym na-

rodom, szczególnie wobec braku warunków do intensywnego rozwoju nauk przyrodniczych u nas, będzie bardzo trudno, ale wobec tradycyi, jakie i my w tym zakresie posiadamy, na zwątpienia nie ma miejsca. Potrzeba jednak, aby społeczeństwo, o ile pragnie zaważyć w bilansie kultury współczesnej pamiętało, że nie ma w nowożytnym świecie siły, któraby mogła zadać kłam przepowiedni nauk przyrodniczych:

Jeżeli pójdiesz z nami, zwyciężysz; odwróć się od nas, a zginiesz!

DODATEK DO SPRAWOZDANIA.

Wydawnictwa Akademii Umiejętności

od 1 maja 1906 do 30 kwietnia 1907.

I. Wydział filologiczny.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny
Serya II, tom XXVI (ogólnego zbioru tom 41), 8-o,
str. 380. Cena 8 koron.

Treść: K. Morawski: De Athenarum gloria et gloriositate Atheniensium (str. 1—42). — W. Hahn: De Plutarchi Moralium codicibus quaestiones selectae (str. 43—128). — T. Sinko: De Apulei et Albinii doctrinae Platonicae adumbratione (str. 129—178). — S. Hammer: Contumeliae, quae in Ciceronis invectivis et epistulis occurrunt, quatenus Plautinum redoleant sermonem (str. 179—218). — St. Schneider: Czy Getowie wierzyli w jednego Boga? (Studyum z zakresu religii i mitologii porównawczej) (str. 219—248). — T. Sinko: Studia Nazianzenica (str. 249—312). — W. Klinger: Ambrozja i Styks a woda żywa i martwa (Studyum mitologiczno-porównawcze) (str. 313—380).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny.
Serya II, tom XXVII (ogólnego zbioru tom 42), 8-o, str. 471. Cena 9 koron 50 hal.

Treść: M. Kawczyński: Huon z Bordeaux. Poemat starofrancuski (str. 1—128). — B. Kielski: O wpływie Moliera na rozwój komedii polskiej. Studyum historyczno-literackie (str. 129—310). — Z. Matkowski: Rousseau-Mickiewicz. „Dziady“ wileńskie a „Emil“. Studyum porównawcze (str. 311—348). — St. Dobrzycki: Nieboska Komedia (str. 349—471).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny. Serya II, tom XXVIII (ogólnego zbioru tom 43), 8-o, str. 488. Cena 10 koron.

Treść: T. Sinko: Źródła przykładów Reja w »Żywocie człowieka poczciwego« (str. 1—68). — C. Studziński: Ze studyów nad literaturą polemiczną (str. 69—96). — St. Dobrzycki: Pieśni Kochanowskiego (str. 97—249). — Tadeusz Grabowski: Z dziejów literatury kalwińskiej w Polsce (1550—1650) (str. 250—488).

Materyały i prace Komisji językowej Akademii Umiejętności. Tom II, zeszyt 2, 8-o, str. 161—309. Cena 5 koron.

Treść: E. Klich: Teksty białoruskie z powiatu nowogródzkiego (dokończ.) (str. 161—282). — J. Witek: Gwara wielowiejska (str. 283—294). — J. Baudouin de Courtenay: Roty przysięg z archiwum Radomskiego (str. 295—309).

Materyały i prace Komisji językowej Akad. Umiej. Tom III, zeszyt 3 i ostatni, 8-o, str. 305—487 i 1 nl., z 2-ma mapami. Cena 5 koron.

Treść: Kazimierz Nitsch: Dyalekty polskie Prus zachodnich. Część II. Dyalekty po prawej stronie Wisły (1 mapa, str. 309—396). — Kazimierz Nitsch: Dyalekty polskie Prus wschodnich (1 mapa, str. 397—487). — Błędy drukarskie (str. nl.).

L. Lepszy: Indeks osób, miejscowości i rzeczy zawartych w tomie VII Sprawozdań Komisji do badania historyi sztuki w Polsce, folio, str. 120. Cena 2 kor.

Sprawa reformy pisowni polskiej, 8-o, str. 8. Cena 50 hal.

II. Wydział historyczno-filozoficzny.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny. Serya II, tom XXIII (ogólnego zbioru tom 48), 8-o, trzy tablice, str. 322. Cena 7 kor.

Treść: St. Grabski: Istota wartości jako zjawiska społeczno-

gospodarczego (str. 1—83). — St. Ciszewski: Kuwada. Studium etnologiczne (str. 84—142) — A. Prochaska: Przymierze Jagiełły z Danią (str. 143—178). — M. Gumowski: Wykopaliska monet polskich X i XI wieku (trzy tablice, str. 179—259). — J. Siemieński: Organizacja sejmiku Ziemi Dobrzyńskiej (str. 260—322).

O. Balzer: Księgi prawa polskiego. Dział pierwszy: przywileje, statuty, konstytucje, edykty, dekry, mandaty koronne. Księga trzecia. 1506—1522. Wydał i przypisami objaśnił. ... (Corpus iuris polonici. Sectionis primae privilegia, statuta, constitutiones, edicta, decreta, mandata Regnum Poloniae spectantia comprehendentis. Volumen tertium. Annos 1506—1522 continens). 4-o, str. 62 i 796. Cena 25 koron.

Scriptores rerum poionicarum, tom XIX, 8-o, str. LXXV i 437. Cena 10 kor.

Treść: Stanisława Oświęcima dyaryusz 1643—1651 wydał Dr. Wiktor Czermak.

Scriptores rerum poionicarum, tom XX, 8-o, str. XXVIII i 545. Cena 11 kor. 50 hal.

Treść: Dyaryusze sejmowe r. 1597. W dodatkach: Akta sejmkowe i inne odnoszące się do tego sejmu wydał Dr. Eugeniusz Barwiński.

L. Finkel: Bibliografia historii polskiej, wspólnie z dr. Henrykiem Sawczyńskim i członkami Kółka historycznego uczniów Uniw. lwowskiego zebrał i ułożył... Część III, zeszyt 3 i ostatni, 8-o, str. 1673—2150 przedmowa str. I—XLVIII. Cena 15 kor.

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno-przyrodniczy. Serya III. Tom 5. Dział A.

(Ogólnego zbioru tom 45. Dział A). Nauki matematyczno-fizyczne. 3-o, 3 tabl. i 22 ryc., str. 311. Cena 7 koron.

Treść: S. Kępiński: Całkowanie równania $\frac{\partial^2 j}{\partial \xi^2} - \frac{1}{\xi} \frac{\partial j}{\partial t} = 0$

(str. 1—10). — S. Niementowski i M. Seifert: Nowe dwuchinole (str. 11—18). — S. Zaremba: Ogólne rozwiązanie zagadnienia Fouriera (str. 19—118). — T. Godlewski: Aktywność jego produkty (4 ryc.) (str. 119—132). — S. Niementowski: Kondensacja kwasu antranilowego z benzoyloctanem etylowym (str. 133—144). — St. Opolski: Wpływ światła i ciepła na chlorowanie i bromowanie homologów tiofenu. Część II (str. 145—155). — A. Witkowski: O rozszerzalności wodoru (5 ryc. i 2 tabl.) (str. 156—193). — K. Olszewski: Dalsze próby skroplenia helu (str. 194—198). — K. Olszewski: Przyczynek do oznaczania punktu krytycznego wodoru (str. 199—205). — K. Zakrzewski i K. Kraft: O kierunkach głównych w cieczach, łamiących światło podwójnie wskutek ruchu (11 ryc.) (str. 206—220). — Tadeusz Godlewski: O niektórych promieniotwórczych własnościach uranu (str. 221—237). — W. Baczyński i St. Niementowski: Dwuoksyakrydon i jego pochodne (str. 238—252). — L. Marchlewski i Wł. Matejko: Studya nad biksyną. Część I (1 tabl.) (str. 253—264). — W. Dziewulski: Wiekowe perturbacje Marsa w ruchu Erosa (str. 265—296). — T. Koźniewski i L. Marchlewski: O barwikach Pechmana. Część I. (str. 297—310). — Sprostowanie do pracy S. Zarembki: Ogólne rozwiązanie zagadnienia Fouriera (str. 311).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno-przyrodniczy. Serya III. Tom 5. Dział B. (Ogólnego zbioru tom 45. Dział B). Nauki biologiczne. 8-o, 13 tablic i 29 rycin, str. 550. Cena 14 koron.

Treść: A. Drzewina i A. Pettit: O hyperplazji tkankowej wywołanej przez usunięcie śledziony u *Ichthyopsidae* (str. 1—3). — K. Panek: Mikroby oraz chemizm kiśnienia barszczu

(1 tabl.) (str. 4—45). — M. Krahelska: Zapłodnienie odłamków jaj jeżowców i pierwsze okresy ich rozwoju (3 tabl. i 2 ryc.) (str. 46—78). — T. Browicz: O funkcji wydzielniczej jądra komórki wątrobowej (1 tabl.) (str. 79—82). — H. Zapałowicz: Krytyczny przegląd roślinności Galicji. Część IV (str. 83—110). — A. Beck: O działaniu promieni radu na nerwy obwodowe (str. 111—122). — K. Wójcik: Dolny oligocen z Ryszkani pod Użukiem (str. 123—131). — T. Wiśniowski: O wieku karpaccich warstw inoceramowych (str. 132—152). — M. Raciborski: Próba określenia górnej granicy ciśnienia osmotycznego umożliwiającego życie (str. 153—165). — M. Raciborski: O rodzaju paproci *Allantodia* Wall (str. 166—172). — R. Nitsch: Doświadczenia z jadem laboratoryjnym (*virus fixe*) wściekliczny. Część III (str. 173—200). — E. Kiernik: Przyczynek do histologii kleszczy jeżowców, w szczególności mięśni (1 tabl.) (str. 201—221). — M. Kowalewski: Studya helmintologiczne. Część IX. O dwóch gatunkach tasiemców rodzaju *Hymenolepis* Weinl. (1 tabl. podwójna) (str. 222—238). — L. Sitowski: Spostrzeżenia biologiczne nad molowcami (str. 239—251). — H. Hoyer: Badania nad układem limfatycznym kijanek (1 tabl.) (str. 252—261). — A. Bochenek: Badania nad budową systemu nerwowego centralnego mięczaków, osłonice i szkarłupni (*Anodonta*, *Ciona* i *Synapta*) (2 ryc. i 1 tabl.) (str. 262—277). — Tad. Grabowski: O biegunowości jaja jeżowców (*Paracentrotus lividus*) (1 tabl.) (str. 278—318). — A. Beck: Zjawiska elektryczne kory mózgowej po częściowem jej zniszczeniu. Przyczynek do lokalizacji czucia bólu (6 ryc.) (str. 319—355). — Władysław Michalski: O działaniu niektórych alkaloidów na karaczana (str. 356—388). — F. Tondera: O wpływie prądu powietrza na pędy rosnące (1 ryc.) (str. 389—413). — M. Siedlecki i Fr. Krzysztalowiec: Spostrzeżenia nad budową i rozwojem *Spirochaete pallida* Schaud. (Doniesienie tymczasowe). (1 ryc. i 1 tabl.) (str. 414—428). — St. Bądryński, St. Dąbrowski i K. Panek: O grupie kwasów organicznych zawierających azot i siarkę, składnikach prawidłowego moczu ludzkiego (str. 429—468). — K. Lewkowicz: Czyste hodowle prątka wrzecionowatego (*Bacillus fusiformis*). (1 tabl.) (str. 469—477). — K. Stołyhwo: Czaszki peruwiańskie (str. 478—550).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno-przyrodniczy. Serya III. Tom 6. Dział A. (Ogólno zbioru tom 46. Dział A). Nauki matematyczno-fizyczne. 3-o, 5 tabl. i 29 ryc., str. 303. Cena 7 kor. 50 hal.

Treść: M. Sabat: Wpływ promieni radu na przewodnictwo elektryczne elektrolitów (str. 1—6). — G. Gittelmacher-Wilenko: O hippokoprosterynach (str. 7—10). — E. Romer: Epoka lodowa na Świdowcu (3 tabl. i 8 ryc.) (str. 11—82). — S. Niementowski: Oksychinakrydyna i florchinył (str. 83—98). — S. Niementowski: O azoacetanilidzie (str. 99—102). — W. Friedberg: Zagłębie miocieńskie Rzeszowa. Część II. (1 mapka orientacyjna) (str. 103—128). — M. Smoluchowski: O drodze średniej cząsteczek gazu i o związku jej z teorią dyfuzji (str. 129—140). — K. Ciesielski: O kilku pochodnych cyanku p-ksylylu (str. 141—146). — E. Blumenfeld: O orto-tolyloetylaminie (str. 147—152). — J. Latkowski: O wpływie białka surowicy krwi na jej punkt marznięcia (str. 153—164). — W. Arnold: O nowej reakcji nitroprusydkowej moczu (str. 165—170). — A. Ehrenpreis: O działaniu żelazacyanku potasowego na sole dwuazoniowe (str. 171—180). — W. Żłobicki: Pomiary napięcia powierzchniowego metodą małych baniek (21 ryc.) (str. 181—232). — J. Kozak: O niektórych pochodnych orto i parabutylotoluoli trzeciorzędnych (str. 233—242). — T. Nowosielski: O kondensacji piperylu z aldehydem benzoesowym i amoniakiem (str. 243—250). — Z. Weyberg; Kryształy klasy bisfenoidu tetragonalnego (1 tabl.) (str. 251—256). — M. Smoluchowski: Zarys teorii kinetycznej ruchów Browna i roztworów mętnych (str. 257—282). — L. Bruner: Przyczynek do teorii działania siarkowodoru na sole metali ciężkich (str. 283—290). — J. Merunowicz i J. Zalewski: Redukcja pochodnych barwika krwi zapomocą Zn i HCl (str. 291—294). — J. Morozewicz: O metodzie oddzielania potasu i sodu w postaci chloroplatynianów (str. 295—302). — Errata 303. —

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział matematyczno przyrodniczy. Serya III. Tom 6. Dział B. (Ogólnego zbioru tom 46. Dział B.). Nauki biologiczne. 8-c, 21 tabl. i 23 ryc., str. 701. Cena 21 kor.

Treść: A. Wrzosek: Znaczenie dróg oddechowych jako wrót zakażenia w warunkach prawidłowych (str. 1—54). — P. Łoziński: O budowie histologicznej serca małży (1 tabl.) (str. 55—64). — H. Zapałowicz: Krytyczny przegląd roślinności Galicyi. Część V. (str. 65—102). — J. Brzeziński: *Myxomonas betae*, pasorzyt buraka (str. 103—108). — B. Namysłowski: Wielopostaciowość u *Colletotrichum Janczewskii* Namysł. (1 tabl.) (str. 109—114). — M. Radwańska: Przednie serca limfatyczne żaby (7 ryc.) (str. 115—130). — E. Mięgowicz: Działanie śródżylnych wstrzykiwań adrenaliny na narządy wewnętrzne królika (2 tabl.) (str. 131—188). — H. Zapałowicz: Krytyczny przegląd roślinności Galicyi. Część VI. (str. 189—240). — H. Zapałowicz: Krytyczny przegląd roślinności Galicyi. Część VII. (str. 241—296). — N. Cybulski i W. Weissglas: Oznaczenie pojemności nerwów (str. 297—314). — T. Wiśniowski: O faunie łupków spaskich i wieku piaskowca bryłowego (1 tabl. i ryc.) (str. 315—344). — T. Browicz: Topografia dróg żółciowych śródzrazikowych w wątrobie ludzkiej (1 tabl.) (str. 345—356). — A. Drzewina i G. Bohn: Porównawcze działanie wody morskiej i roztworów soli na larwy płazów (3 ryc.) (str. 357—378). — K. Klecki: Badania nad sztuczną czasową odpornością jamy brzusznej na zakażenie mikrobami jelitowymi (str. 379—432). — Z. Wójcicki: Wpływ eteru i chloroformu na podział komórek macierzystych pyłku i ich pochodnych u *Larix Dahurica* (3 tabl.) (str. 433—458). — Jan Rostafiński: Rasa a owłosienie bydła (4 tabl.) (str. 459—482). — R. Nitsch: Doświadczenia z jadem laboratoryjnym (*virus fixe*) wściekliczny: Część IV. (str. 483—526). — B. Namysłowski: *Rhizopus nigricans* i warunki powstawania jego zygospor (1 tabl. i 12 ryc.) (str. 527—548). — G. Balicka-Iwanowska: Przyczynek do poznania fizyologicznej roli kwasu fosforowego w żywieniu się roślin (1 tabl.) (str. 549—574). — R. Nitsch: Doświadczenia

z jadem laboratoryjnym (*virus fixe*) wściekliczny. Część V. (str. 575—606). — J. Smoleński: Dolny senon w Bonarce (3 tabl.) (str. 607—638). — K. Reiswa: Materiały do morfologii i fizjologii pęcherza pławnego ryb kostnoszkieletowych (3 tabl.) (str. 639—701).

Sprawozdania Komisji fizyograficznej obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1904 oraz Materiały do fizjografii krajowej. Tom 39, 8-o, str. XXVI +73+196+27, 1 rycina i 7 tablic w osobnym zeszycie. Cena 9 kor.

Treść: Skład Komisji i Sprawozdania z posiedzeń (str. I—XXV). — Władysław Satke. Wspomnienie pośmiertne (str. XXVI). — Materiały do fizjografii krajowej. Część I. Materiały zebrane przez Sekcję meteorologiczną w roku 1904. — Wypadki spostrzeżeń meteorologicznych w Galicyi w 1904 roku zestawione w c. k. Obserwatorium krakowskiem (str. 1—50). — Grady w roku 1903 (str. 51—58). — Grady w roku 1904 (str. 59—61). — M. P. Rudzki: Deklinacja i inklinacja w Krakowie w 1904 r. — Meteor (str. 62—63). — J. Hawrysiwicz Spostrzeżenia pojawów w świecie roślinnym i zwierzęcym wykonane w roku 1904 w Ożydowie (str. 64—73). — Część II. — Materiały zebrane przez Sekcję zoologiczną, botaniczną i geologiczną. — A. M. Łomnicki: Fauna Lwowa i okolicy. Część IV (str. 2—22). — J. Dziędzielewicz: Przegląd podrodziny *Złotooków* (*Hemerobiinae*) odszukanych w Galicyi i Śląsku po koniec r. 1904 (str. 23—31). — H. Zapałowicz: Niektóre nowe, krytyczne i rzadkie gatunki (odmiany) flory pokucko-marmaroskiej (str. 32—38). — L. Sitowski: Motyle Pienin (str. 39—69). — B. Namysłowski: Zapiski mykologiczne (1 ryc., str. 70—86). — J. Siemiradzki: Monografia warstw paleozoicznych Podola (7 tablic in 4-o w osobnym zeszycie, str. 87—196). — Część III. — Materiały zebrane przez Sekcję rolniczą. — A. Nowicki: Wydatność drzewostanów w naszych lasach w chwili ich sprzętu. Część V (str. 1—27).

Atlas geologiczny Galicyi, zeszyt XVIII, tekst i mapy opracował Profesor Jarosław Łomnicki. 8-o

1 tabl. i 9 ryc. w tekście, str. 145. Cena map wraz z tekstem 7 kor., sam tekst 5 kor., pojedyncza mapa 2 kor.

Zawiera mapy: Stanisławów (sł. XII, p. 9), Kołomyja (sł. XIII, p. 10), Śniatyn (sł. XIV, p. 11).

Atlas geologiczny Galicyi, zeszyt XIX, tekst i mapy opracował Dr. Wilhelm Friedberg. 8-o, 5 ryc. w tekście, str. 37. Cena map wraz z tekstem 3 kor. 50 hal., sam tekst 3 kor., pojedyncza mapa 2 kor.

Zawiera mapę: Sambor (sł. IX, p. 6).

Atlas geologiczny Galicyi, zeszyt XX, tekst i mapy opracował Prof. Dr. Władysław Szajnocha i Dr. J. Grzybowski ze współudziałem Inż. gór. P. Miączynskiego. 8-o, 12 tablic w osobnym zeszycie i 2 ryc. w tekście, str. 98. Cena map wraz z tekstem i tablicami 8 kor., sam tekst i tablice 7 kor. 50 hal., pojedyncza mapa 2 kor.

Zawiera mapę: Drohobycz (sł. X, p. 7).

H. Zapałowicz: Conspectus florum Galicie criticus.
Vol. I. — Krytyczny przegląd roślinności Galicyi.
Tom I. — 8-o, str. 297. Cena 6 kor.

Katalog literatury naukowej polskiej wydawany przez Komisję bibliograficzną Wydziału mat-przyrodn. Akad. Umiej. Cena roczna 3 korony.

Tom V, rok 1905, zeszyt III i IV, str. 43—78.

Tom VI, rok 1906, zeszyt I i II, str. 1—35.

Materyały antropologiczno-archeologiczne i etnograficzne, wydawane staraniem Komisji antropologicznej Akad. Umiej. Tom VIII, 8-o, stron XII, (107) i 212, 18 tablic, 7 tabel pomiarów antropol. i 63 rycin w tekście. Cena 12 kor.

Treść: Skład Komisji i Sprawozdania z posiedzeń (str. I—

XII). — I. Dział antropologiczno-archeologiczny. — L. Rutkowski: Charakterystyka antropologiczna ludności okolic Płońska i sąsiednich powiatów gubernii płockiej [7 tabel pomiarów antropol., str. (1)—(68)]. — A. Bochenek: Materiały do charakterystyki antropologicznej ludności Królestwa Polskiego [1 ryc., str. (69)—(76)]. — S. Tymieniecki: Zabytki przedhistoryczne z nad Neru i Warty, a zwłaszcza cmentarzysko w Kwiatkowie [5 tablic i 2 ryc., str. (77)—(87)]. — M. Wawrzeniecki i Szcz. Jastrzebowski: Poszukiwania archeologiczne w Królestwie Polskiem [8 tablic, str. (88)—(107)]. — II. Dział etnograficzny. — I. S. S.: Przyczynki do etnografii Wielkopolski [5 tablic kolor. i 45 ryc., str. 1—139]. — O. Kolberg: Śląsk górny. Materiały etnograficzne zebrane... z papierów pośmiertnych wydał Seweryn Udziela [3 ryc., str. 140—212].

Materiały antropologiczno-archeologiczne i etnograficzne,
wydawane staraniem Komisji antropologicznej Akad.
Umiej. Tom IX, 8-o, stron XI + (142) + 239, 78 ta-
blic i 34 ryc. w tekście. Cena 26 kor.

Treść: Skład Komisji i Sprawozdania z posiedzeń w r. 1906 str. VII—XI). — I. Dział antropologiczno-archeologiczny. — Karol Hadaczek: Neolityczne cmentarzysko we wsi Złotej w Sandomierskiem [10 tablic, str. (3)—(10)]. — J. Talko-Hryniewicz: Muślimowie czyli tak zwani Tatarzy litewscy. Zarys antropologo-etnograficzny [str. (11)—(86)]. — J. Talko-Hryniewicz: Mieszkańcy Wilna z drugiej połowy XVI i początku XVII stulecia. Studium antropologiczne [2 tabl., str. (87)—(138)]. — Wandalin Szukiewicz: Wykopalisko urny z ornamentem swastikowym z Naczy powiatu Lidzkiego, gub. Wileńskiej [2 tabl. str. (139)—(142)]. — II. Dział etnograficzny. — Michał Brensztejn: Krzyże i kapliczki żmudzkie. Materiały do sztuki ludowej na Litwie [68 tabl., str. 3—16]. — Józef Kantor: Czarny Dunajec. Monografia etnograficzna [33 ryc. w tekście, str. 17—229]. — Maryan Wawrzeniecki: Wieś Mysłaków. Notaty ludoznawcze [str. 230—239].

Rocznik Akademii Umiejętności w Krakowie. Rok 1905/6, 8-o, str. 169 i 8 tablic. Cena 1 kor. 20 hal.

Treść: Skład Akademii (str. 3—52). — Posiedzenie publiczne dnia 12 maja 1906 (str. 53—137). — Ważniejsze akty urzędowe (str. 138—146). — Wykaz stosunków z instytucjami (str. 147—168). — Wykaz i stan funduszków (str. 169).

Sprawozdania z czynności i posiedzeń Akademii Umiejętności. Rok 1906, Nr. 5—10; rok 1907, Nr. 1—4. (Cena zeszytu 50 hal.).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. I. Classe de philologie. II. Classe d'histoire et de philosophie. Rok 1906. Nr. 1—10, 8-o, str. 136. (Cena zeszytu 80 hal.).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. III. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Rok 1906. Nr. 1—10, 8-o, str. 942, 30 tablic i liczne rysunki w tekście. (Cena zeszytu 80 hal.).

Nadto ukazały się następujące odbitki:

a) z Rozpraw Wydziału filologicznego:

St. Dobrzycki: Nieboska komedia, 8-o, str. 123. Cena 2 kor. 50 hal.

Tadeusz Grabowski: Z dziejów literatury kalwińskiej w Polsce (1550—1650). 8-o, str. 239. Cena 5 kor.

B. Kielski: O wpływie Moliera na rozwój komedii polskiej. Studium historyczno-literackie. 8-o, str. 182. Cena 4 kor.

W. Klinger: Ambrozja i Styks a woda żywa i martwa. Studium mitologiczno-porównawcze. 8-o, str. 68. Cena 1 kor. 40 hal.

Z. Matkowski: Rousseau-Mickiewicz („Dziady“ wileńskie a „Emil“). Studium porównawcze. 8-o, str. 40. Cena 80 hal.

T. Sinko: Studia Nazianzenica. Pars prima. De collationis apud Gregorium Nazianzenum usu et de Terrae et Maris contentione quadam Pseudo-Gregoriana. 8-o, str. 64. Cena 1 kor. 40 hal.

b) z Rozpraw Wydziału historyczno-filozoficznego:

- I. Baranowski: Komisye porządkowe (1765—1788). 8-o, str. 46
Cena 1 kor.
- L. Boratyński: Studya nad nuncyaturą polską Bolognettego (1581—
1585). 8-o, str. 54. Cena 1 kor.
- J. Siemieński: Organizacya sejmiku Ziemi Dobrzyńskiej, 8-o,
str. 63. Cena 1 kor. 20 hal.

c) Dzieła osobno wydane:

- Śl. Smółka: Polityka Lubeckiego przed powstaniem listopadowem.**
Tom I z portretem Lubeckiego. 8-o, str. XVI i 554. Cena 10 kor.
- Źródła do dziejów Polski porozbiorowych III.**
Treść: Mikołaja Malinowskiego księga wspomnień wydał Józef
Tretiak. 8-o, str. 131. Cena 3 kor.

IV.

Nagrody i Konkursa.

Akademia Umiejętności w Krakowie przyznała następujące nagrody na posiedzeniu dnia 6 maja 1907:

1) Nagroda z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego za dzieło historyczne w kwocie 2250 koron przyznano księdzu Ignacemu Warmińskiemu w Poznaniu za pracę: „*Andrzej Samuel i Jan Seklucyan*“.

2) Takąż samą nagrodę w kwocie 2250 koron za dzieło malarskie przyznano Józefowi Chelmońskiemu za całą działalność artystyczną, a przedewszystkiem za obraz „*Raławice*“.

3) Wreszcie nagrodę im. Lindego w kwocie 675 rubli przyznano Drowi Kazimierzowi Nitschowi za pracę p. t.: „*Dyalekty polskie Prus zachodnich*“.

Co podając do publicznej wiadomości przypomina się zarazem konkurs ogłoszone dawniej a mianowicie:

1) Konkurs z zapisu ś. p. generała Oktawiusza Augustynowicza:

Dzieje zniesienia zależności poddańczej i uwłaszczenia włościan w krajach, które niegdyś w skład byłej Rzeczypospolitej Polskiej wchodziły, poprzedzone historycznym poglądem na wytworzenie się klasy włościańskiej w dawnej Polsce, jej rozwój i stopniowy upadek, z uwzględnieniem wszelkich objawów tak w literaturze naszej jak i w samem społeczeństwie, mających na celu polepszenie losu tej klasy“.

Temat powyższy rozdziela się na następujących pięć części:

1) Dzieje ludności włościańskiej w dawnej Polsce Piastowskiej, mianowicie w Wielkopolsce, Małopolsce, na Mazowszu, Kujawach i na Śląsku;

2) Dzieje ludności włościańskiej na Rusi i Litwie;

3) Dzieje zniesienia zależności poddańczej w krajach byłej Rzeczypospolitej, przyłączonych do cesarstwa rosyjskiego, z uwzględnieniem także Inflant i Kurlandyi;

4) Dzieje zniesienia teje zależności w krajach przyłączonych do Królestwa pruskiego, mianowicie w Prusiech królewskich i w Ks. Poznańskim; wreszcie

5) Dzieje zniesienia teje zależności w krajach przyłączonych do Cesarstwa austriackiego.

W części czwartej i piątej należy uwzględnić także Śląsk jako integralną część Polski Piastowskiej.

W części pierwszej i drugiej, obejmującej historję ludności wieśniaczej w dawnej Polsce, winny być dokładnie wyjaśnione fakta, z których wywiązała się zależność poddańcza, oraz stosunek wieśniaka do gruntu przezeń posiadanego, jaki istniał pierwsiastkowo. Literaturę, odnoszącą się do kwestyi rozwiązania i uregulowania stosunków włościańskich, należy uwzględnić w trzech ostatnich częściach.

Temat powyższy może być opracowany bądź w całości, bądź też każda część osobno. Jednolite opracowania, bądź całego tematu, bądź też pierwszych dwóch lub trzech ostatnich części razem, przedewszystkiem zaś pierwszych dwóch razem, będą mieć pierwszeństwo do nagrody przed równie dobrymi opracowaniami osobnemi pojedynczych części.

Za najlepsze opracowania uznane będą tylko takie, które nie tylko celować będą między innymi pracami nadesłanymi, ale nadto będą odpowiadać dzisiejszym wymaganiom nauki.

Nagrody ustanawia się jak następuje:

- a) za część 1 i 2-gą po 2.000 koron;
- b) za część 3-cią 3.200 koron;
- c) za część 4-tą 2.400 koron;
- d) za część 5-tą 2.800 koron.

Nagrodzone opracowania winny być ogłoszone drukiem. Na ten cel przeznaczona jest fundusz 2.600 koron; gdyby ten fundusz nie wystarczał na pokrycie kosztów druku, autorowie winni pokryć nadwyżkę ze swego, w stosunku do objętości swoich prac.

Opracowania należy nadsyłać do Akademii Umiejętności najdalej do końca grudnia 1908.

2) Akademia Umiejętności ogłasza konkurs im. Lindego.

Do konkursu tego dopuszcza się prace z zakresu języka polskiego, a mianowicie: prace leksykograficzne z zakresu gramatyki, historii języka i dyalektologii polskiej, oraz rozprawy odnoszące się do związku języka polskiego z innymi słowiańskimi. Prace te mogą być według aktu fundacyi drukowane lub też w rękopisie nadesłane do Akademii; powinny odznaczać się metodą ściśle naukową i każda ma stanowić zaokrągloną i skończoną całość.

Nagroda 675 rubli.

Termin konkursu 31 grudnia 1909.

3) Akademia Umiejętności w Krakowie ogłasza ni-

niejszem konkurs im. Józefa Majera na następujący temat.

„Obyczaj średniowieczny w Polsce od XI do końca XV wieku“. Praca konkursowa ma się składać z dwóch części: 1) od XI do końca XIII, a 2) od XIV do końca XV wieku.

Program pracy: I. Mieszkanie, domy, zamki, wewnętrzne urządzenia i t. d.; stroje męskie i żeńskie, szlacheckie i mieszczańskie, świeckie i kościelne.

II. Broń i uzbrojenie wogóle, przedewszystkiem na podstawie pieczęci. Obyczaje rycerskie, pasowanie na rycerza, turnieje, igrzyska, fortyfikacye i armaty.

III. Kąpiele, łaźnie, gry towarzyskie, kości, warcaby, szachy, karty, widowiska świeckie i kościelne, wesółki; łowiectwo, sokolstwo, bartnictwo, kuchnia i napoje.

IV. Dwór, hierarchia, strój króla i królowej, urzędy dworskie, obrzęd koronacyjny, ceremoniał, pogrzeby królewskie.

Wskazówki znaleźć można w dawnych dziełach Gołembiewskiego, a wogóle za wzór takiej pracy służyć powinno, zwłaszcza do drugiej i najobszerniejszej części i do której źródła są obfitsze, dzieło Alwina Schultza: *„Deutsches Leben in XIV und XV Jahrh. 1892“*.

Każdy z tych działów może być przedmiotem oddzielnej na konkurs pracy, lub też każda z dwóch części obejmująca wszystkie działy.

Nagroda wynosi 2.000 koron. Termin konkursu 31 grudnia 1907. (Nr. Dz. pod. 104/06).

4) Akademia Umiejętności w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs im. Mikołaja Kopernika na dwa następujące tematy:

a) „Opracować stosunki klimatyczne jednej z większych dzielnic Ziemi polskich — albo porównać pod względem klimatycznym którąkolwiek z kolonii zamorskich, do których emigruje gromadnie ludność polska — z klimatem rodzinnym“.

Nagroda wynosi 1000 koron.

Termin konkursu 31 grudnia 1907. (Nr. Dz. p. 388/07).

b) temat drugi: „Zbadać metodą wskazaną przez M. Szustera (patrz czasop. „Terrestrial Magnetism“ 1898) lub podobną, o ile okresy zmian szerokości geograficznych, podane przez Chandlera, Kimurę i in. są istotne—czy nie“.

Nagroda wynosi 1.000 koron.

Termin konkursu 31 grudnia 1908.

Autor pracy uwieńczonej nagrodą zatrzymuje jej własność. Gdyby jednak w przeciągu roku od wypłacenia mu nagrody pracy uwieńczonej drukiem nie ogłosił, natenczas uczynić to może sama Akademia, ale autor traci prawo własności swej pracy na rzecz Akademii.

Zarówno autor, jak i Akademia, składają cztery egzemplarze wydrukowanej pracy Gminie miasta Krakowa. (Nr. Dz. p. 2788/904).

5) Akademia Umiejętności w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs im. Czerwińskiego na napisanie „*Historii sztuki w Polsce*“. Warunki konkursu są następujące:

1. *Historia sztuki w Polsce* ma uwzględnić wszystkie Ziemie dawnej Polski łącznie z Litwą i Rusią.

2. Powinna objąć czas od przyjęcia chrześcijaństwa przez Polskę aż po koniec stylu empire.

3. Ma być syntezą dotychczasowych badań na tem

polu; samodzielnych rezultatów się nie wymaga, są jednak pożądane.

4. Układ i rozmiary dzieła pozostawia się autorowi.

5. Fotografii ani rysunków autor nie jest obowiązany dołączyć do rękopisu.

6. Do konkursu dopuszczone mogą być prace zbiorowe, ewentualnie przez kilku autorów wykonane, jednakże jednolitej redakcyi.

7. Termin konkursu upływa z dn. 31 grudnia 1907 r
Nagroda wynosi 1.000 rubli (Nr. Dz. p. 2828/904).

6) Akademia Umiejętności przedłuża niniejszem konkurs im. Juliana Ursyna Niemcewicza na dwa następujące tematy:

1. „*Historya ustroju Królestwa Kongresowego*“ (1815—1830).

Nagroda 2.500 franków.

Termin: 31 grudnia 1907 roku.

2. „*Historya obyczajów społeczeństwa szlacheckiego w Polsce w końcu XVI i na początku XVII w. w obrębie obranego terytorjum (co najmniej województwa) Rzeszypospolitej*“.

Nagroda 2.500 franków.

Termin: 31 grudnia 1907 roku.

Nagroda może być podzieloną na dwie, niekoniecznie równe części. (Nr. Dz. p. 2944/904).

7) Akademia Umiejętności w Krakowie ogłasza niniejszem konkurs z fund. Ks. Adama Jakubowskiego na następujące dwa tematy:

1. „*Historya ustroju Księstwa Warszawskiego*“.

2. „*Monografia jednej z wybitnych osobistości polskich z epoki porzbirowej*“.

Nagroda wynosi 1400 koron i może być podzieloną na dwie, niekoniecznie równe części.

Termin konkursu 31 grudnia 1907.

8) Akademia Umiejętności ogłasza niniejszem konkurs im. Dra Władysława Kretkowskiego na rozwiązanie następującego zadania :

„Znaleźć zastrzeżenia konieczne, dostateczne, różne między sobą i w *najmniejszej liczbie*, aby m równań różniczkowych pomiędzy n zmiennymi były całkowalnymi przez p całek. Równania są kształtu :

$$\sum_{l=1}^m Z_k dz_l = 0, (k, = 1, 2, \dots, m).$$

gdzie z_l ($l = 1, 2, \dots, n$) są zmiennymi, zaś Z_k ($k = 1, 2, \dots, m; l = 1, 2, \dots, n$) są funkcjami zmiennych powyższych. Znalezienie liczby najmniejszej jest koniecznym warunkiem otrzymania nagrody“.

Nagroda wynosi 1500 koron.

Termin konkursu 31 grudnia 1907. (Nr. Dz. p. 130/07).

Prace konkursowe należy nadsyłać do Akademii Umiejętności w Krakowie bezimiennie, pod godłem, obranem przez autora, z dołączeniem koperty opieczetowanej, zawierającej wewnątrz nazwisko autora i jego adres a opatrzonej tem samem godłem.

Według § 18. Regulaminu Akademii wypłata wszelkich nagród konkursowych następuje dopiero po ogłoszeniu drukiem pracy uwiecznionej nagrodą.

Zarząd Akademii Umiejętności ogłosił nadto konkursy na stypendya w celu dopełnienia studyów za granicą. Stypendya przeznaczone wyłącznie dla mających stopień naukowy:

1) Stypendyum im. Śniadeckich z fundacyi ś. p. Seweryna Gałęzowskiego w kwocie 5000 franków.

2) Stypendyum z fundacyi ś. p. Zenona Pileckiego w kwocie 2400 koron.

Podają o powyższe stypendya wpłynęło 18. Komitet stypendyjny na posiedzeniu dnia 9 lipca 1907 przyznał stypendyum im. Śniadeckich p. Drowi Ludwikowi Brunerowi, a stypendyum z fund. ś. p. Zenona Pileckiego p. Drowi Maurycemu Mannowi.

Nadto Zarząd Akademii podaje do wiadomości, iż z fundacyi ś. p. Wiktora Osławskiego otrzymali w r. 1905/6 stypendya po 5000 koron celem dalszych studyów za granicą następujący petenci:

1) Dr. Jan Bogucki; 2) Dr. Władysław Heinrich; 3) Dr. Józef Markowski; 4) Dr. Tadeusz Sinko i 5) Dr. Adam Szelaḡowski;

w roku 1906/7:

1) Dr. Stanisław Opolski; 2) Dr. Tadeusz Sinko (przedłużono); 3) Dr. Stanisław Stroński; 4) Dr. Adam Szelaḡowski (przedłużono) i 5) Dr. Stefan Waszyński.

Przyznanie powyższych stypendyów na rok 1907/8 nastąpi w październiku b. r.

Z tejże samej fundacyi z funduszu zapomogowego otrzymali w roku 1905/6 jednorazowe remuneracye po 800 koron następujący docenci:

a) w Krakowie: 1) Dr. Ludwik Bruner, 2) Dr.

Włodzimierz Demetrykiewicz, 3) Dr. Michał Seńkowski,
4) Dr. Stanisław Zakrzewski;

b) we Lwowie: 5) Dr. Adam Bednarski, 6) Dr. Wilhelm Bruchnalski, 7) Dr. Marcin Ernst, 8) Dr. Karol Hadaczek, 9) Dr. Maksymilian Herman, 10) Dr. Witold Rubczyński, 11) Dr. Antoni Popiel (Politechnika);
w roku 1906/7:

12) Dr. Władysław Heinrich — 700 koron.

Z Funduszu obrotowego wspólnego z tej-
że fundacyi otrzymali:

a) subwencye na badania lub wyjazd za granicę:

1) Prof. Dr. Tadeusz Browicz — 1000 Kor., 2) Dr. Tadeusz Erstreicher — 1000 Kor., 3) Dr. Franciszek Fuchs — 1000 Kor., 4) Prof. Dr. Emil Godlewski (sen.) — 1000 Kor., 5) Prof. Dr. Leon Marchlewski — 1000 Kor., 6) Prof. Dr. Karol Olszewski — 1000 Kor., 7) Prof. Dr. Michał Siedlecki — 1300 Kor.;

b) subwencye za wykłady:

1) Dr. Włodzimierz Demetrykiewicz — 800 Kor.
2) Dr. Wacław Tokarz — 500 Kor.

Ważniejsze akty urzędowe.

Uchwała Pełnego Zgromadzenia Akademii Umiejętności z dnia 27 listopada 1906 r. w sprawie „Funduszu imienia Książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubomirskich“.

Ś. p. Książę Jerzy Roman Lubomirski zarządził, aby z dochodów mającej powstać Ordynacji Miżynieckiej wypłacaną była corocznie kwota 2000 koron na rzecz Akademii Umiejętności w Krakowie celem nagradzania najlepszych dzieł naukowych polskich. Do utworzenia ordynacji nie przyszło, wobec czego wyłoniła się kwestya prawna, czy i o ile prawnoprywatni spadkobiercy ś. p. ks. Jerzego Romana są obowiązani do spełnienia wspomnianego życzenia. Gdy rokowania nie doprowadziły do porozumienia, Ekspozytura c. k. Prokuratury Skarbu w Krakowie imieniem Akademii Umiejętności wytoczyła proces spadkobiercom, który to proces wyrokiem c. k. Najwyższego Sądu z dnia 18 listopada 1879 l. 10336 zakończył się niepomyślnie dla Akademii Umiejętności. Mimo to jednak jeden ze spadkobierców, ś. p. Adam Lubomirski z Miżyńca, przejęty życzeniem urzęcywistnienia szlachejnych intencji ś. p. Księcia

Jerzego Romana dał wyraz gotowości swej wspierania nauki polskiej przez to, iż od roku 1892 składał ciepłą ręką na rzecz wymienionej Akademii dobrowolnie kwotę 2000 koron rocznie. Jakkolwiek przedwczesny zgon Księcia Adama nie dozwolił Mu doczekać się wprowadzenia w życie tego funduszu i wydać co do niego ewentualnych bliższych rozporządzeń, to jednak pozostała po Nim wdowa, Marya z hr. Zamojskich Księżna Lubomirska, w dalszym ciągu składała corocznie dobrowolnie ze względu na pamięć Męża na rzecz Akademii kwotę 2000 koron, przez co kapitał powstały z tych darów doszedł dnia 31 grudnia 1905 r. do wysokości 28.957 koron 93 hal. Kapitał ten ulokowany jest częściowo (27.000) w listach zastawnych Banku krajowego, częściowo (1.957 kor. 93 hal.) przechowany jest w gotówce. Pragnąc, ażeby wymieniony fundusz został wprowadzony w życie, Księżna Marya z hr. Zamojskich Lubomirska udała się do Akademii z oświadczeniem: 1) że pragnie nadal zasilać dotychczas nagromadzony kapitał corocznymi dobrowolnymi darami po 2000 koron rocznie; 2) że nadto spodziewa się, iż Jej spadkobiercy takie same kwoty corocznie na powiększenie kapitału składać będą.

Pozatem Księżna Marya Lubomirska wyraziła wobec Akademii pewne życzenia co się tyczy używania odsetek od już nagromadzonego i dalej zwiększać się mającego funduszu. Pełne posiedzenie Akademii przyjęło do wiadomości życzenia Księżnej Maryi Lubomirskiej i stosownie do nich uchwaliło nadać wspomnianemu funduszowi następujące przeznaczenie:

I.

Nagromadzony z darów dobrowolnych Księżnej Maryi Lubomirskiej kapitał, względnie powiększyć się mający z dalszych darów Ofiarodawczyni i Jej spadkobierców, nosić będzie wieczyście nazwę „Fundusz imienia Książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubomirskich“ i jako taki w księgach i rachunkach Akademii będzie uwidoczniany.

II.

Odsetki z funduszu tego płynące a nagromadzone za przeciąg lat trzech w ten sposób mają być używane:

1) 5% pobierać będzie Akademia na koszta administracyjne,

2) 5% dodawane będą do kapitału zakładowego w celu ewentualnego skompensowania zniżki procentowej,

3) reszta będzie używana:

a) na udzielenie nagród pieniężnych autorom i autorkom narodowości polskiej za samodzielne prace o rzeczywistej wartości naukowej z zakresu nauk przyrodniczych i lekarskich (z wyjątkiem prac ze ścisłej matematyki), napisanych w języku polskim,

b) na opędzanie kosztów wydania takichże prac z tego samego zakresu, przedłożonych w rękopisie i uznanych za odpowiednie.

III.

Fundusz zakładowy stanowić będzie kwota, która urośnie po dzień 31 grudnia 1906 roku¹⁾.

---

¹⁾ Z dniem 31 grudnia 1906 r nagromadzony dotychczas kapitał wynosi kor. 34.000 w listach z Banku kraj. i kor. 220 hal. 90 w gotówce.

Kapitał zwiększać się będzie:

- 1) przez 5% od corocznych odsetek,
- 2) przez odsetki nieużyte albo w całości albo w części na cele wskazane w art. II.
- 3) przez dalsze dobrowolne dary Księżnej Maryi Lubomirskiej, względnie Jej spadkobierców.

IV.

Zarząd Akademii Umiejętności prowadzić będzie osobne rachunki tego funduszu i zamieszczać je jako osobną rubrykę w ogólnem zestawieniu rachunków Akademii. Egzemplarz takiego zestawienia będzie corocznie przesyłany Księżnej Maryi Lubomirskiej, a po Jej śmierci najstarszemu spadkobiercy najstarszej linii, a zatem Jej córce Księżniczce Jadwidze Lubomirskiej. Fundusz lokowany będzie w papierach wartościowych, przedstawiających bezpieczeństwo pupilarne, względnie w krakowskiej Kasie Oszczędności. Księżnej Maryi Lubomirskiej, a względnie wymienionemu powyżej spadkobiercy przysługiwać będzie prawo czuwania nad wykonaniem postanowień tego artykułu.

V.

Co trzy lata, począwszy od roku 1907, i to o ile możliwości dnia 7 lutego, zapadać będzie postanowienie co do nagromadzonych w ciągu trzechlecia odsetek.

VI.

W tym celu zostanie zawsze na trzy miesiące przed ostatnim rokiem każdego trzechlecia ustanowiony osobny Komitet, składający się z następujących osób: czterech członków wybierać będzie Wydział matematyczno-przy-

rodniczy Akademii Umiejętności, przyczem o ile wśród członków tego Wydziału brakłoby przyrodników praktycznych, będą dobrani z Wydziałów filozoficznych lub lekarskich polskich Uniwersytetów krajowych; jeden głos zostaje zastrzeżony Księżnej Maryi Lubomirskiej (a po Jej śmierci spadkobiercy, wymienionemu w art. IV), która ma prawo wydelegowania także zastępcy, którym jednak może być tylko członek Akademii Umiejętności lub profesor albo docent jednego z krajowych Uniwersytetów. Przewodnictwo sprawuje Dyrektor Wydziału matem.-przyr. Akademii Umiejętności; tak więc ogólna liczba członków Komitetu uprawnionych do głosowania wynosi sześciu.

VII.

Na pierwszym swem posiedzeniu Komitet rozpatrzy się w dziełach przyrodniczych polskich, ogłoszonych w ubiegłym trzechleciu oraz w pracach, nadesłanych w rękopisie, i przydzieli je fachowym referentom do opinii, którzy niekoniecznie należeć muszą do składu Komitetu. Na drugim posiedzeniu po wysłuchaniu zdania referentów, którym, o ile nie należą do Komitetu, przysługuje głos doradczy, Komitet prostą większością głosów poweźmie uchwały tak co się tyczy udzielenia nagród, jak podjęcia druku prac w rękopisie nadesłanych.

Uchwały Komitetu komunikowane będą interesowanym przez Zarząd Akademii.

VIII.

Wysokość nagród wynosić może od 1000 do 3000 koron.

IX.

Komitet tylko wtedy udzielić może nagrody, lub pracę nadesłaną w rękopisie drukiem ogłosić, jeżeli praca, mająca być nagrodzoną lub drukowaną, rzeczywistością przedstawia wartość naukową.

X.

W razie gdyby Akademia Umiejętności przestała istnieć lub też nie mogła albo nie chciała wypełniać postanowień niniejszej uchwały, która jako zgodna z wolą Ofiarodawczyni nie może być zmienioną bez Jej przyzwolenia, fundusz Książąt Lubomirskich będzie zwrócony w całości, t. j. w tej wysokości, do jakiej w danej chwili urośnie, Księżnej Maryi Lubomirskiej (a po Jej śmierci spadkobiercy, wymienionemu w art. IV) z zastrzeżeniem użycia go na analogiczne cele.

XI.

Gdyby zastępca przez Księżną Maryę Lubomirską, lub Jej spadkobiercę w art. IV wymienionego, do reprezentowania w obradach Komitetu ustanowiony, nie mieszkał w Krakowie — to na jego życzenie należy mu zwrócić koszta podróży za przybycie na posiedzenie Komitetu, a to z odsetek od funduszu im. Książąt Lubomirskich (Nr. dz. pod. 455/07).

**Uchwała Pełnego Zgromadzenia Akademii Umiejętności
z dnia 27 listopada 1906 r. w sprawie funduszu pana
Adama Szajkiewicza.**

Pan Adam Szajkiewicz dnia 5 grudnia 1901 r. złożył ciepłą ręką do Kasy Akademii Umiejętności kwotę Rubli 12000 (dwanaście tysięcy) w Listach zastawnych Miasta Warszawy i wyraził pewne życzenia, co się tyczy użytkowania podarowanego przezeń kapitału, a zarazem zastrzegł sobie pobieranie odsetek aż do odwołania. W roku 1906 Ofiarodawca zawiadomił Zarząd Akademii, że poczynawszy od dnia 1 stycznia 1907 zrzeka się pobierania nadal odsetek od kwoty 12000 Rubli — wskutek czego Pełne Zgromadzenie Członków Akademii uchwaliło w sprawie wprowadzenia w życie tego funduszu następujące postanowienia.

I.

Podarowany przez Ofiarodawcę kapitał ma wieczyście nosić nazwę Fundusz Adama Szajkiewicza.

II.

Odsetki od tego funduszu mają być używane na nagradzanie prac naukowych, pisanych w języku polskim, przez polskich autorów, z zakresu matematyki (czysta matematyka, fizyka matematyczna, astronomia matematyczna) i filozofii, — oraz historii, języka, literatury i prawa polskiego.

III.

Nagrody będą udzielane co trzy lata począwszy od 1 stycznia 1907 roku, a to najpierw za prace z historii, literatury, języka i prawa polskiego, a następnie za prace z matematyki i filozofii, i ten porządek ma być stale na przyszłość utrzymany.

IV.

Nagroda wynosić będzie 1200 Rubli. Gdyby Komitet, oceniający prace naukowe, z jednego trzechletniego okresu nie uważał za właściwe przyznać całej nagrody jednemu autorowi, to nagroda ta ma być podzieloną na dwie, po 600 Rubli każda, albo na dwie: jedna 800, a druga 400 Rubli. W razie gdyby w którym trzechleciu żadna praca nie mogła być nagrodzoną — to kwota 1200 Rubli będzie przez Zarząd Akademii Umiejętności przeznaczona albo na wydawnictwa Wydziału historyczno-filozoficznego albo matematyczno-przyrodniczego, według tego, z jakiego działu prace naukowe miały właśnie być uwzględnione przy rozdawania nagrody.

V.

Pozostała kwota z procentów trzechletnich po wypłaceniu nagrody ma być użytą na wydawnictwa dotyczące historii lub prawa polskiego.

VI.

Nagrodę, ewentualnie nagrody, przyznaje Zarząd Akademii Umiejętności na podstawie opinii fachowych referentów z grona członków Akademii lub profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Nagroda, ewentualnie nagrody, będą przyznane w roku następującym po upływie trzechlecia, a więc po raz pierwszy w roku 1910, przed Pełnym majowem Zgromadzeniem Akademii a ogłoszenie prac nagrodzonych nastąpi na uroczystem posiedzeniu Akademii.

VII.

Gdyby z jakichkolwiek powodów, n. p. stosunków politycznych, nie mogła Akademia wypełniać przepisów niniejszej uchwały — to powyższy fundusz Adama Szajkiewicza ma być wydany na własność Uniwersytetowi Jagiellońskiemu, który odsetki od tego funduszu ma przeznaczać na zapomogi, wypłacane corocznie słuchaczom Wydziału filozoficznego, narodowości polskiej, wyznań chrześcijańskich, bez różnicy płci, a to raz poświęcającym się matematyce, a następnie tym, którzy pracują nad historią, językiem lub literaturą polską.

VIII.

Zarząd Akademii Umiejętności ma prawo złożone przez Ofiarodawcę papiery wartościowe zmienić na inne. W takim razie i wysokość nagrody, o ile nastąpi konwersja na papiery wartościowe austriackie, obliczona będzie według kursu rubli w chwili dokonania konwersyi. W razie zmniejszenia się kapitału z powodu sprzedaży Listów zastawnych m. Warszawy Zarząd Akademii będzie mógł odpowiednio zredukować wysokość nagrody, ewentualnie nagród (Nr. dz. pod. 454/07).

SPRAWOZDANIE I WNIOSKI
co do nagród fundacyi ś. p. Barczewskiego.

---

1. Za pracę historyczną.

Wśród dorobku piśmienniczego za r. 1906 wyróżniały się już to obfitością treści, już to nakładem pracy albo wreszcie talentem przedstawienia, następujące książki:

Majera Bałabana: Żydzi lwowscy na przełomie XVI i XVII wieku.

Prof. Brücknera: Dzieje języka polskiego.

Ignacego Chrzanowskiego: Marcin Bielski.

Antoniego Potockiego: Grottger.

Ks. Ignacego Warmińskiego: Andrzej Samuel i Jan Seklucyan.

O. Stanisława Załęskiego: Jezuici w Polsce, tom V.

Książka Majera Bałabana, odznaczona pierwszą nagrodą na konkursie imienia Leopolda Wawelberga przez Wydział filozoficzny Uniwersytetu lwowskiego, jest wyborną monografią o Żydach lwowskich; praca oparta przeważnie na źródłach archiwalnych i rękopiśmiennych rzuca obfite światło na ten zbyt mało znany przedmiot. Gdybyśmy posiadali podobne monografie o Żydach innych miast polskich, to ich stanowisko w naszym społeczeństwie stałoby się dopiero zrozumiałem. Usterką pracy jest to, że autor nie poruszył we wstępie początków osiedlenia Żydów w Polsce i że nie dał swej książce dosyć szerokiego podkładu porównawczego.

Prof. Brückner, pisząc swe dzieje języka polskiego zamierzył przedstawić jego rozwój od najdawniejszej dostępnej fazy aż do dzisiejszego stanu, trzymając się pomników dochowanych, przedstawiając zmiany, jakie zaszły, nie pytając o czynniki, które te zmiany wywołały; ograniczył się też prawie wyłącznie do języka literackiego. W tym zakresie wykonał autor zadanie swoje świetnie, dał ogółowi polskiemu pierwszą temu przedmiotowi poświęconą pracę popularną, obejmującą dzieje najważniejszych objawów w dziedzinie fonetyki, fleksyi, słowotwórstwa i składni, a napisaną tak przystępnie, że nawet średnio wykształcony czytelnik, z wyjątkiem może kilku ustępów o zmianach dźwiękowych, wszystkie jego wywody z pewnością zrozumie i przyswoi sobie z wielką łatwością. To jest pracy zaletą i zasługą.

Książka p. Antoniego Potockiego jest pierwszą większą monografią o Grottgerze, a raczej próbą monografii, w której najważniejsze zagadnienia są wprawdzie w części poruszone, lecz nie rozwiązane dostatecznie. Język płynny jest wielką ozdobą dzieła; na podniesienie zaszczytne zasługują także ilustracye, wybornie wykonane, które nam przedstawiają bogaty szereg znanych lub zupełnie nieznanymi prac wielkiego mistrza.

Wielki tom piąty w 2 częściach O. Stanisława Załęskiego podaje historję Jezuitów od czasu ich zniesienia w r. 1773 i obraz ich dzisiejszego stanu i działalności, a kończy ogromne to dzieło, które jest owocem długoletnich, rozległych i gruntownych studyów autora, pomnikiem wielkiej jego pracowitości, pozostanie zaś

niewątpliwie na bardzo długo ostatniem słowem i niewyczerpanem źródłem wszechstronnych informacyi w tym przedmiocie.

Z wymienionych na czele dzieł wyszczególniają się sposobem opracowania, doniosłością poruszonych problemów i nowością rezultatów książki p. Chrzanowskiego i ks. Warmińskiego.

Książka p. Ignacego Chrzanowskiego o Marcynie Bielskim może być zaliczoną do najpoważniejszych i najsumienniejszych opracowanych monografii z zakresu historii literatury polskiej, jakie się pojawiły w ostatnich czasach. Uderza w niej szeroki podkład współczesnej literatury światowej, na której tle autor przedstawia działalność Bielskiego. Tło to było koniecznem dla zrozumienia i wyjaśnienia postaci i twórczości pisarza a w naszych pracach literackich brak tego porównawczego probierza i komentarza częstokroć wielkie niedostatki za sobą pociąga. Szczegółowe, umiejętne, z talentem i barwnością dokonane analizy dzieł Bielskiego są prawdziwą książką ozdobą; jego Kronikę świata oświecił autor wszechstronnie, wyznaczył jej słuszenie zaszczytne i wpływowe miejsce w dziejach naszej cywilizacyi. Autor wtajemniczył nas przy tem w sposób niezmiernie zajmujący w średniowieczny zakres wyobrażeń społeczeństwa polskiego, w tej chwili, kiedy już na szczytach ukazują się brzaski humanizmu; uwydatnił też bardzo trafnie znaczenie Marcina Bielskiego w literaturze polskiej i jego stosunek do Reja. Ujemnej strony możnaby dopatrzeć w pewnym braku proporcyi między tłem a główną postacią, w tem, że w porównaniu do światła które padło na dzieło, osobistość autora nie zarysowała

się dosyć wyraziście, wreszcie w pewnych, nielicznych zresztą niedokładnościach. Te braki jednak nikną wobec bardzo wybitnych, wyżej zaznaczonych zalet tej książki.

Do tej samej epoki odnosi się dzieło ks. dr. Warmińskiego; praca ta, zarówno jak dzieło Chrzanowskiego, jubileuszem Reja wywołaną została. Dzieje reformacyi w Polsce znalazły już wielu pracowników, nie doczekały się jednak dotąd wszechstronnego przedstawienia. Przyjdzie na to czas dopiero wtedy, skoro monografie dotyczące pojedynczych reformatorów i rozprawy wyjaśniające dzieje tej epoki w różnych częściach kraju przygotowują należycie grunt pod dzieło obejmujące wszystkie fazy i kierunki reformacyjnego ruchu. Obszerna praca ks. dra Warmińskiego o Janie Seklucyanie jest walnym krokiem naprzód w tym zakresie badania a zarazem objawem pożądanym i pocieszającym terytoryalnej historyografii. Przynosi ona całe snopy światła dla rozjaśnienia początków reformacyi w Wielkopolsce i w Prusach, rozświeca przytem znakomicie zaranie naszej literatury, zawiera wreszcie ważne przyczynki do historii drukarni, bibliografii i rozwoju pisowni polskiej. Monografia ta przedstawia nam dwie postacie, działające naprzód w Polsce, następnie na dworze księcia pruskiego: mnicha Samuela i zależnego od tamtego wpływów Seklucyana. Nie daje ona wprawdzie bogałego biograficznego zarysu wspomnianych osobistości, na co w części brak źródeł nie pozwalał, ani też szerokiego tła, na któremby ci ludzie występowali. Autor bowiem poświęca przeważną część swego dzieła rozbirowi ich prac i traktatów. Jeżeli tamto jest pewną

usterką książki, to z drugiej strony znakomita analiza równowagi w znacznej mierze te braki. Bo autor przeprowadza ją z wielkim zasobem wiadomości, z dziwnie jasnym sądem krytycznym, z wszelkiego uznania godną gruntownością a dochodzi do rezultatów tak prawdopodobnych, że zdobywają sobie czytelnika i zdobędą sobie zapewne obywatelstwo w dziejach naszej kultury i piśmiennictwa. Autor umie problemy stawiać, a wielką ich część rozwiązuje szczęśliwie; tłumaczenie najstarsze nowego testamentu, które dotąd za pracę Seklucyana uchodziło, nie będzie odtąd chyba występować pod jego nazwiskiem. Negatywny ten dowód przeprowadzonym został z wzorową ścisłością; pozytywny, przypisujący ów przekład Stanisławowi Murzynowskiemu, ma wszelkie cechy prawdopodobieństwa i podobnie jak tamten uderza zręcznością, spokojną i jasną rozważą. Nowe badania nad naszą literaturą odgrzebuja coraz nowe nazwiska z pyłów zapomnienia. Prof. Brückner, a po nim ks. Warmiński, oświecili zamarłą w pamięci postać Biernata z Lublina; ks. Warmiński postawił przed nami ciekawą osobistość Murzynowskiego. Badaniami swemi oświecił on dalej dzieje naszej kultury i duchowego życia w tych stronach, gdzie dziś to życie w wielkiej części lub doszczętnie zamarło, jak np. w Królewcu.

Rzecz cała pisana trzeźwo, ale żywo; zawiłe nawet wywody krytyczne czyta się z wielkim zajęciem. Jeżeli pewne prowincjonalizmy językowe tu i ówdzie czytelnika rażą, to na szczęście pojawiają się one dosyć rzadko.

Dwie te książki przynoszą znaczny zasób dorobku dla naszej literatury, a powiedzmy, że są także zaszczy-

tnym objawem umysłowej pracy i życia współczesnej Polski. Praca p. Chrzanowskiego, barwniejsza, opiera się zupełnie przeważnie na drukach, które autor skrzętnie wyszukał i przetrzebił; chodziło mu więcej o nowe punkty widzenia, o nowe i pełniejsze oświecenie objawów duchowego życia szesnastego wieku. Ks. Warmiński musiał się przedzierać i przerażać przez nieznanne lub mało rozświecone dziedziny, i stanowczo wiele rzeczy odkrył i wyjaśnił. Pracę swą oparł autor na obfitym materiale rękopiśmiennym i drukach, niekiedy bardzo rzadkich. Książka więc jego jest owocem dojrzałych i poważnych studyów, a zasób pracy w nią włożony jest chlubnym świadectwem zabiegliwości autora, który niezawodnie jeszcze w przyszłości niejednym walnym przyczynkiem wzbogaci naszą literaturę historyczną.

Komitet imienia Barczewskiego miał więc przed sobą w tym roku dwie znakomite prace, a rozporządził tylko jedną nagrodą. Po długiej rozprawie i wszechstronnych rozprawach postanowił on przyznać pierwszeństwo tej książce, której autor cięższe postawił sobie zadanie, nowym i nieznanym materiałem się posługiwał i z większemi trudnościami w przedstawieniu rzeczy zмагаć się musiał. Komitet więc stawia wniosek, aby nagrodę imienia Barczewskiego za rok 1906 przyznać ks. dr. Ignacemu Warmińskiemu, a dla dzieła Ignacego Chrzanowskiego zastrzedz prawo ubiegania się o nagrodę w r. 1908.

2. Za dzieło malarskie.

Na wstępie uważa Komitet za swój obowiązek stwierdzić, że artystyczny nasz dorobek, o ile go z krakow-

skich wystaw można było poznać, był w r. 1906 stosunkowo bardzo skromny, nie tyle ze względu na liczbę, ile na jakość dzieł. Przyczyniła się do tego zapewne okoliczność, że Towarzystwo Artystów Polskich „Sztuka“ nie urządziło w ubiegłym roku wystawy w Krakowie.

W dziale rzeźby, która wprawdzie, ku wielkiemu żalowi Komitetu, o nagrodę ubiegać się nie może, a mimo to ze względu na swój szlachetny rozwój nie tylko całe społeczeństwo ale i taką Instytucją jak Akademia Umiejętności żywo obchodzić musi, postanowiono podnieść chlubnie grupy zwierząt p. Jana Góralczyka, odznaczające się zwłaszcza życiem i ruchem, piękny spiżowy posążek p. Edwarda Wittiga p. t. „Sfinx“, portrety i maski p. Henryka Kuny, portret prezesa Koła polskiego w Berlinie X. Ferdynanda Radziwiłła, dłuta Antoniego Madeyskiego, utwór zdumiewający podobieństwem i szlachetnością obrobienia w marmurze, a przedewszystkiem dzieło tak niepospolite i monumentalne, jak grobowiec (Kenotaf) Władysława Warneńczyka tegoż artysty w katedrze na Wawelu. Tam więcej od części architektonicznej godną jest podziwu sama leżąca postać króla, niezmiernie podniosła i wykwintna w pojęciu, pełna smaku w lekko tylko zaznaczonej polichromii. W końcu podniesiono bardzo chlubnie gipsowe, nieco szkicowo traktowane, ale żywe, pełne indywidualności popiersia p. Jana Szczepkowskiego.

W zakresie dzieł malarskich uwzględniono cały szereg prac byłych uczniów ś. p. Jana Stanisławskiego, którego nazwisko łączy się tak ściśle z podniesieniem artystycznego poziomu w Akademii Sztuk Pięknych, w Towarzystwie „Sztuka“ i w ogóle w intelektualnych

sferach Krakowa. Wszyscy poniżej wymienieni artyści dawno przestali pracować pod jego kierunkiem, wszyscy jednak zakosztowali jego nauk i ulegali przez jakiś czas jego wpływowi. P. Stefan Filipkiewicz zwrócił się przede wszystkim do Tatr, p. Stanisław Kamocki ku zbożowym łąkom, łąkom, polom kwitnących ziemniaków, p. Henryk Uziębło ku wiejskim kościółkom, jesiennym i zimowym krajobrazom. Wszyscy ci młodzi malarze są to dziś coraz samodzielniejsi, naturę szczerze obserwujący artyści. Wszyscy traktują krajobraz prawie szkicowo, zadawalniając się nieraz zaznaczeniem nie tylko kształtów, ale i barw nawet. Komitet postanowił nadto jak najgoręcej podnieść prace p. Stanisława Kuczborskiego, zwłaszcza zaś jego wysoce kolorystyczne obrazki z morza i z wybrzeża.

Osobną grupę stanowią p. Władysław Jarocki i od dawna już ceniony p. Kazimierz Sichulski. Obydwaj malują przeważnie Huculów, obydwaj jaskrawo i żywo; pierwszy z nich jest jednak bardziej szczery, a chociaż nie mniej silny, posiada więcej prostego artystycznego poczucia i więcej miary a prawdy.

Wśród od niedawna występujących młodych artystów zwraca uwagę p. Mieczysław Jakimowicz rysunkami, robiącymi wrażenie akwatinty a bardzo subtelnie modelowanymi. Pani Rychter-Janowska rozmiłowała się zwłaszcza we wnętrzach mieszkań i umie im nadać jakąś swojskość, rzeczywisty wyraz *home'u*: czuje się, że nie ustawiała sztucznie mebli, aby z nich stworzyć „nieporządek miły“, znać owszem, że dom jest zamieszkały oddawna, że na tych krzesłach i kanapach siadywały i siadują całe generacje.

P. Stanisław Fabijański wystawił dobrą „Noc zimową“, p. Józef Rapacki doskonale „Wieżę Maryackiego kościoła“ w tęczowej, mieniającej się od księżycy nocy.

Wśród nielicznych prac, nie będących ani pejzażem ani portretem, postanowił Komitet wyróżnić „Czarny Sztandar“ p. Samuela Hirszenberga, pełną grozy scenę pogrzebu podczas pogromów żydowskich oraz podnieść wysoko drobne rysunkowe „Studia“ Piotra Stachewicza.

Twórczość p. Słewińskiego, pracującego jeszcze przed kilku laty wyłącznie w Paryżu, przedstawiała cały szereg obrazów, z pomiędzy których postanowiono podnieść chlubnie kwiaty, martwe natury, widoki z Kazimierza nad Wisłą i z Zakopanego, oraz studium kobiece. Leon Wyczółkowski dał tylko krajobrazy do swego „Tatrzańskiego Albumu“, Julian Fałat „Motyw z Arco“, zdumiewający mistrzostwem techniki akwarellowej. Teodor Axentowicz ukazał pastelowy portret dwóch dziewczynek, którego wielki wdzięk spotkały się z najwyższym uznaniem Komitetu. Zwracały również uwagę portrety, efekta śnieżne i widoki z Paryża i Krakowa p. Józefa Czajkowskiego.

Jacek Malczewski wystawił kilka dzieł nierównej wartości a zwłaszcza seryę obrazów p. t. „Zatruta studnia“. Komitet uznał w tym cyklu zupełnie wyjątkowe dzieło, odznaczające się wyrazistością poetycznych głów i plastyką postaci.

Bez względu na poważne zalety, niezwykłą nieraz piękność wymienionych dzieł, Komitet postanowił nie przedstawić żadnego z nich do nagrody i zastanawiał się głównie nad dwoma innemi. Uchwałą przeszło-

rocznego Komitetu za rok 1905 postanowiono pannie Oldze Boznańskiej zastrzedz prawo ubiegania się i na rok następny o nagrodę za „portret damy“. Wartość tego dzieła oraz innych portretowych prac artystki były już tak szeroko omawiane i podnoszone w Rocznikach z lat 1904 i 1905, że byłoby zbytecznem do nich dzisiaj powracać. Komitet uznaje, że pannie O. Boznańskiej prędzej czy później należy się najwyższe artystyczne odznaczenie, którem Akademia Umiejętności rozporządza. Z drugiej strony jednak ukazały się w roku ubiegłym „Racławice“ Józefa Chełmońskiego, obraz może nie tak pełen technicznych zalet, jak inne wcześniejsze dzieła genialnego malarza, wystawione po części obecnie w Warszawie, mające się i w Krakowie zjawić, ale mimo to oznaczający i zwrot i odnowienie się talentu. Ujrzeliśmy przed sobą płótno pełne uczucia, w niektórych częściach znakomicie malowane, przepelnione nie tylko świeżością nawpół mglistego poranka ale i głębokiem poczuciem narodowem i religijnem, niepowszednim krajobrazowym i duchowym nastrojem. Jak te krakusy stoją dziarsko i śmiało, ile jest namaszczenia w rozmodlonym kapucynie, ile szczęśliwego poetycznego zamglenia w konnych postaciach wodza i jego sztabu, którzy się nam z bliska nie okazują, ale z wysoka czuwają ponad wojskiem! Chełmoński zaczął od malowania mazurskich lub ukraińskich scen ludowych, potem zasłynął rozszalałymi końmi, które dla niemieckiej krytyki były nadto żywe, niepokojące swym ruchem. W Paryżu oceniono je lepiej, ale my prawie nie znamy ich, wywędrowały bowiem przeważnie do Ameryki. Po wielu latach pobytu nad Sekwaną, gdzie mu w 1889 r. naj-

wyższe odznaczenie przyznano, wraca Chełmoński do kraju, osiada w mazowieckiej wiosce i zaczyna przedstawiać, co widzi w koło siebie: żydów w trzęsących się brykach, ścigające się trójki, wieczorne zagaje o zmroku, śnieżne wodne lilie na błękitnym stawie, piaszczyste wybrzeża Wisły, dworki blaskiem księżyca oblane, przerażające smutkiem wieczory jesienne, gdzie wichura ugina stare suche topole—cały ten nasz mazurski świat w swojej jasności i tajemniczej trwodze. To wszystko stawil nam Chełmoński przed oczy: wielki poeta nikłych, zwykłych widoków, najznakomitszy może malarz polski po Matejce i Grottgerze. A jednak dano mu raz tylko nagrodę Barczewskiego. Obecnie i to w roku, który jest dla artysty do pewnego stopnia rokiem jubileuszowym, stawia go Komitet po raz drugi. Oceniając całą jego genialną działalność i twórczość tak szczerą a różnorodną, prosi o przyznanie mu odznaczenia, nawiązując tę propozycyę do wystawienia nawpół historycznego obrazu, do „Raławic“.

---

v.

**WYKAZ STOSUNKÓW AKADEMII
z innymi instytucjami naukowymi.**

WYKAZ SŁÓW KLUCZOWYCH

z zakresu psychologii

WYKAZ

dotychczasowych stosunków Akademii z zakładami naukowymi.

(W.) oznacza, że Akademia przesyła wszystkie swoje wydawnictwa; (1.) wydawnictwa Wydziału filologicznego; (2.) historyczno-filozoficznego; (3.) matematyczno-przyrodniczego; (Kl.) Komisji literackiej; (Kj.) Komisji językowej; (Khs.) Komisji historii sztuki; (Kh.) Komisji historycznej; (Kp.) Komisji prawniczej; (Kan.) Komisji antropologicznej; (Kf.) Komisji fizyograficznej; (Ag.) Atlas geologiczny; (B.) Bulletin international; (Kb.) Komisji bibliograficznej.

Aix. Bibliothèque de l' Université. B. Kp. Kh.

Amsterdam. Koninklijke Akademie van Wetenschappen. B. Kb.

Arcachon. Laboratoire zoologique maritime. B. Kb.

Ateny. Bibliothèque Nationale B. Kb.

— Ecole française d'Athènes. B.

— K. deutsches archäologisches institut. B. Kb.

Baltimore. Johns Hopkins University. 3. B. Kb.

— American Journal of Philology. B.

— Maryland Geological Survey. B. Ag. Kb.

Barcelona. Real Academia de buenas letras. B. Kb.

— Real Academia de ciencias y artes. B. Kb.

Batavia (Jawa). Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. 1. 3. Kj. B. Kb.

Bazylea. Universitätsbibliothek. B. Kb.

— Naturforschende Gesellschaft. Kf. B. Kb.

Belgrad. Кр. Српска Академија. W.

— Српско археолошко друштво. Кап. B. Kb.

Bergamo. „La Geographia per tutti“. B.

Berlin. Königl. Akademie der Wissenschaften. W.

— Königl. Bibliothek. W.

— Centralbureau der internationalen Erdmessung. B. Kb.

- Deutsche geologische Gesellschaft. B. Kb.
  - Deutsche botanische Gesellschaft. B. Kb.
  - Deutsche Literaturzeitung. B. Kb.
  - Deutsche chemische Gesellschaft. B. Kb.
  - Geologische Landesanstalt und Bergakademie. B. Kb.
  - Gesellschaft für Anthropologie. Kan. B. Kb.
  - Gesellschaft naturforschender Freunde. B. Kb.
  - Gesellschaft für Erdkunde. B. Kb.
  - K. Deutsches archäologisches Institut. B. Kb.
  - K. preuss. geologische Gesellschaft. B.
  - Naturwissenschaftliche Wochenschrift. B.
  - Physikalischer Verein. B. Kb.
  - Universitätsbibliothek. B. Kb.
  - Deutsche physikalische Gesellschaft. B.
  - Chemisches Centralblatt. B. Kb.
- Berno szwajcarskie.** Schweizerische Gesellschaft für Naturwissenschaft. 3. Kf. Ag. Kb.
- Naturhistorischer Verein. B. Kb.
  - Universitätsbibliothek. B. Kb.
- Berno.** Maticе Moravská. W.
- Knihovna Bohoslavcu brnenskych. Kp. Kl. Kh. Khs. B. Kb.
  - Museum Francisceum. B. Kb.
  - Moravská Knihovna zemská. 2. B.
  - Naturforschender Verein. 3. Kf. Ag. B. Kb.
  - Papezka knihtiskarna rajhradských Benediktinu. B. Kb.
- Bochnia.** C. K. Gimnazjum. W.
- Bolonia.** Academia Adamo Mickiewicz di storia litteraria polacca. B. Kb.
- R. Deputazione di storia patria per le provincie di Romagna. B.
- Bombay.** Educational Department. B.
- Bonn.** Universitätsbibliothek. B. Kb.
- Naturhistorischer Verein des preuss. Rheinlandes. B. Kb.
- Bordeaux.** Académie des sciences, belles lettres et arts. B. Kb.
- Société Linnéenne des sciences physiques et naturelles. 3. B. Kb.
- Boston.** American Academy of arts and sciences. B. Kb.
- Society of natural history. B. Kb.
- Braunsberg.** Historischer Verein für Ermeland. Kh. B.

- Braunschweig.** Verein für Naturwissenschaft. 3. Kf. Kb.
Brody. C. K. Gimnazyum. W.
Brooklyn. The Brooklyn Institute of Arts and Sciences. B.
Bruksella. Académie royale de Belgique. W.
— Musée royal d'histoire naturelle de Belgique. B. Kb.
— Société royale de botanique. B. Kb.
— Société belge de microscopie. B. Kb.
— Société belge de géologie. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— Société des Bollandistes. B.
— Institut Salvey. B. Kb.
— Société belge d'Astronomie. Kf. Kb. B.
Brzeżany. C. K. Gimnazyum. W.
Bucarest. Academia Romana. W.
— Laboratorul de Botanica. B. Kb.
Buczacz. C. K. Gimnazyum. W.
Budapeszt. Magyar Tudományos Akadémia. W.
— Magyar nemzeti Múzeum. B. Kb.
— Königl. ungar. geologische Anstalt. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— K. M. Természettudományos Társulat. 3.
— Magyar történelmi Társulat. 3.
— Ethnologische Mittheilungen aus Ungarn. Kan.
— Ungar. Landesbibliothek im National-Museum. Kan.
— Naturwissenschaftliche Abtheilung des National-Museums. B.
— Société des sciences naturelles. B.
— Magyar Ornithologiai Központ. Kf.
Budziszyn. Matica Serbska. 1. 2. Kp. Kh. Khs. Kl. Kj. B. Kb.
Buenos Aires. Universidad. B. Kb.
Buffalo. Society of natural sciences. B. Kb.
Buitenzorg (Jawa). Département de l'agriculture. B. Kb.
Bytom. Redakcja „Katolika“. W.
Cambridge (Anglia). University. B. Kb.
— (U. S. N. A. Massachusetts). Library of Harvard University.
B. Kb.
— Museum of Comparative Zoology. B.
Catania. Società degli spettroscopisti italiani. 3. B. Kb.
— Accademia Gioenia di Scienze naturali. B.
Charków. Uniwersytet. B. Kb.

- Cherbourg.** Société de Sciences naturelles. 3. Kf. B. Kb.
Chicago. Academy of Sciences. W.
— The Journal of geology. B.
Christiania. Académie des Sciences. W.
— Uniwersytet. B. Kb.
— Videnskabselskabet. B. Kb.
— Norsk Folkenmuseum. B. Kb.
Chyrów. Gimnazjum OO. Jezuitów. W.
Cieszyn. C. K. Gimnazjum polskie. W.
Cincinnati. The Lloyd Museum and Library. B. Kb.
Coimbra. Universidade. B. Kb.
Colima. Mex. Observatorio meteorológico y vulcanológico del Seminario. B.
Cordoba (Argentina). Academia nacional de ciencias. 3. Kf. B. Kb.
Cöthen. Chemiker-Zeitung. B. Kb.
Czasław (Czechy). Musejní archeologický Spolek „Věela Časlavska“. Kan. B.
Czernichów. Szkoła rolnicza. 3. Kf. Ag. Kan. Kb. B.
Czerniowce. Uniwersytet. W.
— Czytelnia polska. 2. Kan. B. Kb.
— Bukowiner Landes-Museum. Khs. B. Kb.
— Tow. akademików polskich „Ognisko“. Kb.
— C. K. Gimnazjum niższe. W.
Dębica. C. K. Gimnazjum. W.
Dobromil. Monastyr św. Onufrego. Kh.
Dorpat. Uniwersytet. 2. Kh. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft bei der Universität. 3. Kf. B. Kb.
— Gelehrte estnische Gesellschaft. 1. 2. Kj. B. Kb.
— Bulletin biologique. B.
Dublany. Akademia rolnicza. 3. Kf. Ag. B. Kb. Kan.
Dublin. Royal Irish Academy. B. Kb.
Edynburg. Royal Society. 1. 2. 3. Kf. Khs. Kl. Ag. Kj. B. Kb.
— Botanical Society. Kf. B. Kb.
Erlangen. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
Filadelfia. Academy of Natural Sciences. B. Kb.
— The American philosophical Society. 2. B. Kb.

- Florenca.** Accademia della Crusca. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Biblioteca Nazionale (Uffizj). B. Kb.
— Società italiana d'antropologia. Kan. B. Kb.
— Sovrintendenza degli Archivi di Stato. B.
— R. Istituto di studi superiori pratici e di perfezionamento. B. Kb.
— Archivio storico italiano. B.
- Frankfurt a/M.** Seckenbergische naturforschende Gesellschaft. B. Kb.
Frankfurt a/O. Naturwissenschaftlicher Verein. 3. B. Kb.
- Fryburg Bryzgowski.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
Fryburg Szwajcarski. Uniwersytet. W.
- Gandawa.** Uniwersytet. B. Kb.
- Gdańsk.** Naturforschende Gesellschaft. 3. B. Kb.
— Westpreussischer Geschichtsverein. Kh. B.
- Genewa.** Uniwersytet. B. Kb.
— Institut national genevois. 3. B. Kb.
— Société de physique et d'histoire naturelle. B. Kb.
- Genua.** Uniwersytet. B. Kb.
— Società ligustica di Scienze naturali e geografiche. 3. Ag.
— Archivio di stato. B.
— Società di lettere e conversazioni scientifiche. B. Kb.
— Società ligura di storia patria. B.
- Getynga.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— K. Gesellschaft der Wissenschaften. W.
- Giessen.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Oberhessischer Geschichtsverein. B.
— Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde. B. Kb.
- Glasgów.** Uniwersytet. B. Kb.
- Gothenburg.** Kongl. Vetenskaps-och Vitterhetssamhället B. Kb.
- Graz.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Historischer Verein für Steiermark. 1. 2. Kb. Khs. Kp. Kl. Kj. B.
— Naturwissenschaftlicher Verein für Steiermark. B. Kb.
- Grossbothen.** Zeitschrift für physikalische Chemie. Kb.
- Gryfia.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
- Haarlem.** Musée Teyler. 3. Kf. Kan. B. Kb.
— Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. 3. B. Kb.

- Halle.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. B. Kb.
— Kais. Leopoldino-Carolinische Akademie der Naturforscher.
3. B. Kb.
- Hamburg.** Museum für Völkerkunde. Kan.
- Harrisburg** (N. America). Geological Survey of Pennsylvania. B. Kb.
- Heidelberg.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Naturhistorisch-medicinischer Verein. B. Kb.
- Helsingfors.** Sällskapet pro fauna et flora fennica. 3. Kf. B. Kb.
— Finska Vetenskaps-Societeten. B. Kb.
— Geografiska Föreningen. B. Kb.
- Innsbruck.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Ferdinandeum. 1. 2. 3. Ag. Kj. B. Kb.
- Irkuck.** Восточно-сибирский Отдѣль имп. русск. географич.
Общества. B. Kb.
- Ithaca** (N. Y. U. S. N. A.). Cornell University. B.
— Journal of physical chemistry. B. Kb.
- Jarosław.** C. K. Gimnazjum. W.
— C. K. Szkoła realna. W.
- Jasło.** C. K. Gimnazjum. W.
- Jena.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Verein für thüringische Geschichte und Altertumskunde Kb. B.
— Jenaische Gesellschaft für Medicin u. Naturwissenschaft. B. Kb.
- Kassel.** Verein für Naturkunde. 3. B. Kb.
— Botanisches Centralblatt. B. Kb.
- Kazań.** Uniwersytet. B. Kb.
— Société physico-mathématique à l'Université Impériale. 3. 3. Kb.
— Redakcja „Ukraina“ na Uniwersytecie. 1. Kj.
- Kijów.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Киевское общество естество-испытателей. 3. B.
— Redakcja „Kijewskaja Starina“. 1. 2. Kj. Kan.
— Musée d'Antiquités et Beaux-Arts. Kan.
- Kilonia.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Naturwissenschaftlicher Verein von Schleswig-Holstein. 3. Kf.
Ag. B. Kb.
— Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte.
2. K. B.

- Klausenburg.** Siebenbürgischer Museum-Verein. 3.
Knin. (Dalmacya). Staro-Hrvatska-Prosvjeta. Khs. Kan.
Kołomyja. C. K. Gimnazjum polskie. W.
— C. K. Gimnazjum ruskie. W.
Kopenhaga. K. Danske Videnskabernes Selskab. W.
— Société royale des antiquaires du Nord. Khs. B.
— Société d'histoire naturelle. B. Kb.
Kórnik. Biblioteka Kórnicka. W.
Kraków. Archiwum krajowe. Kh. Kp.
— Archiwum aktów dawnych m. Krakowa. Kh. Kp. Khs. Kl.
— Biblioteka XX. Czartoryskich. W.
— Biblioteka Ks. Misyonarzy. 1. 2. Kh. Khs. Kl. Kj.
— Czytelnia alumnów ksiązęco-biskupiego seminaryum. 2.
— C. k. Urząd górniczy okręgowy. Kf.
— Gabinet geologiczny U. J. 3. Kf. Ag. Kb.
— Gabinet historii sztuki U. J. Khs.
— Redakcja „Przeglądu powszechnego“. 1. 2. Kh. Kl. Kj.
— Seminaryum filologiczne słowiańskie U. J. 1. Kl. Kj. B.
— Seminaryum historyczne U. J. 2. Kh. Khs. Kp.
— Stowarzyszenie nauczycielek. Kl.
— Towarzystwo lekarskie krakowskie. 3. Kf. Kan. Kb
— Towarzystwo numizmatyczne. Khs. Kan.
— Towarzystwo rolnicze. B. Kb.
— Towarzystwo tatrzańskie. Kf. Kb.
— Towarzystwo techniczno-przemysłowe. 3. Kf. B. Kb.
— Zakład kliniczny. 3. Kb.
— „Architekt“. Kb.
— „Kronika farmaceutyczna“. Kb.
— „Ogrodnictwo“. Kb.
— „Okólnik Tow. Rybackiego“. Kb.
— „Postęp okulistyczny“. Kb.
— Biblioteka uczniów prawa U. J. 2. Kh. Kp.
— „Krytyka“. W.
— „Czas“. Kl. Kb. B.
— „Głos Narodu“. Kl. Kb. B.
— Biblioteka medyków. 3.
— „Nowa Reforma“. Kl. Kb. B.

Kraków. Zakład anatomii porównawczej. B.

- Szkoła przemysłowa. W.
- Kółko przyrodników U. J. 3. Ag. Kf.
- Gabinet mineralogiczny U. J. Ag.
- C. k. Gimnazjum św. Anny. W.
- C. k. Gimnazjum św. Jacka. W.
- C. k. Gimnazjum III. W.
- C. k. Gimnazjum IV. W.
- C. k. Gimnazjum V. W.
- C. k. Szkoła realna I. W.
- C. k. Szkoła przemysłowa. W.
- C. k. Seminarium nauczycielskie męskie. W.
- C. k. Seminarium nauczycielskie żeńskie. W.

Krosno. C. K. Seminarium nauczycielskie. W.

Królewiec. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

- Staatsarchiv. Kp. Khs.
- Altertums-gesellschaft „Prussia“. B. Kb.
- Physikalisch-ökonomische Gesellschaft. 3. B. Kb.
- Altpreuussische Monatsschrift. B.

Lancaster. The physical Review. B. Kb.

Lausanne. Société Vaudoise des Sciences naturelles. Kf. B. Kb.

Lavrence (Kansas, U. S. A.). University of Kansas. B. Kb.

Leide. Rédaction des Archives d'éthnographie. Kan. Kb.

- Universiteit B. Kb.

Leoben. Czytelnia polskich akademików górniczych. Kf. Ag. B. Kb.

- Towarzystwo akademickie „Czarnohora“. Ag.

Liège. Uniwersytet. B. Kb.

- Société royale des sciences. B. Kb.

Lille. Société de Géographie. B.

Lima. Escuela especial de Ingenieros y de Minas. 3. B. Kb.

Linc. Verein der Techniker in Oberösterreich. B. Kb.

Lipsk. K. Sächsische Gesellschaft der Wissenschaften. W.

- Museum für Völkerkunde. Kan. B. Kb.
- Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Naturforschende Gesellschaft. 3. B. Kb.
- Akad. Verein „Unitas“. B. Kb.
- Literarisches Centralblatt. B. Kb.

- Lipsk.** Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
— Zoologischer Anzeiger. B.
- Lizbona.** Academia real das Sciencias. 1. 2. 3. Ag. Kj. B. Kb.
— Direcção dos trabalhos geologicos de Portugal. Kf. Ag. B. Kb.
— Real Observatorio astronomico. B. Kb.
- Londyn.** British Museum. W.
— British Museum of natural history. B. Kb.
— British Association for the Advancement of Science. B. Kb.
— Antropological Institute. Kan. B. Kb.
— Chemical Society. B. Kb.
— Geological Society of London. 3. B. Kb.
— Physical Society. B. Kb.
— Zoological Society. Kf. B. Kb.
— Royal astronomical Society. B. Kb.
— Royal botanic Society. B. Kb.
— Royal geographical Society. Kf.
— Royal Museum. B. Kb.
— Royal Society. 3. Kb.
— The Royal Institution of Great Britain. B. Kb.
— „Nature“. B.
— „The Atheneum“. B. Kb.
— „Science abstracts“. B. Kb.
- Louvain.** Université Catholique. 1. 2. 3. Kh. Ag. Kj. B. Kb.
— „La Cellule“. 3. B. Kb.
- Löcse.** Ungarischer Karpathen-Verein. Kf.
- Lötzen.** Literarische Gesellschaft „Masovia“. B. Kb.
- Lubeka.** Hansischer Geschichtsverein. 2. Kh. B.
- Lublana.** Rudolphinum. Kf. B. Kb.
- Lucca.** R. Accademia lucchese di scienze, lettere et arti. B. Kb.
- Lugdun.** Bulletin hisitorique du Diocèse de Lyon. B.
- Lund.** Uniwersytet. W.
— Société royale physiographique. B. Kb.
- Lwów.** Archiwum krajowe. W.
— Biblioteka c. k. Szkoły politechnicznej. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Biblioteka Ossolińskich. W.
— Czytelnia Akademicka. B. Kb.

Lwów. Kółko historyków. 2.

- Krajowa szkoła gospodarstwa leśnego. 3. Ag. Kf. B. Kb.
- Czasopismo techniczne. Kb.
- „Hodowca drobiu“. Kb.
- „Łowiec“. Kb.
- „Przegląd weterynarski“. Kb.
- „Rolnik“. Kb.
- „Sylwan“. Kb.
- Redakcja „Dziennika polskiego“. B. Kl. Kb.
- Redakcja „Gazety lwowskiej“. Kl. B. Kb.
- Redakcja „Gazety Narodowej“. B. Kh.
- Redakcja „Kwartalnika historycznego“. 1. 2. Kh. Khs. Kl. Kj. B.
- Redakcja „Muzeum“. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
- Redakcja „Przeglądu“. Kl.
- Redakcja „Przeglądu sądowego i administracyjnego“. 2.
- Szkoła weterynarska. 3. B. Kb.
- Biblioteka Poturzycka. 1. 2.
- Towarzystwo ludoznawcze. Kf. Kan. Kb.
- Towarzystwo Bratniej pomocy słuchaczy Politechniki. 2. 3. Kb.
- Towarzystwo naukowe im. Szewczenki. W.
- Towarzystwo prawnicze. Kb.
- Zakład fizyczny c. k. Uniwersytetu. 3. Kf. Kb.
- Галицко-русска Матиса. B. Kb.
- C. K. Gimnazjum akademickie. W.
- C. K. Gimnazjum Franc. Józefa. W.
- C. K. Gimnazjum II. W.
- C. K. Gimnazjum IV. W.
- C. K. Gimnazjum V. W.
- C. K. Gimnazjum VII. W.
- C. K. Szkoła realna. I. W.
- C. K. Szkoła realna II. W.
- C. K. Seminarium naucz. męskie. W.
- C. K. Seminarium naucz. żeńskie. W.

Łódź. „Biblioteka samokształcenia“. Kb.

- Madison.** (Wis. U. S. A.). Wisconsin Academy of Sciences, arts and letters. B. Kb.
- Madrid.** Real Academia de la historia. Kh. B.
— Commision del mapa geologico de España. B. Kb.
— Real Academia de ciencias morales y politicas. B.
— Sociedad Española de historia natural. B. Kb.
— Universidad. B. Kb.
- Marburg.** Biblioteka Uniwersytetu B. Kb.
- Marsylia.** Bibliothéque de la faculté des Sciences. B. Kb
- Medyolan.** R. Istituto lombardo di scienze e lettere. W.
— Archivio storico lombardo. B.
— Archivio di Stato. B.
— Biblioteca Ambrosiana. B. Kb.
— Società storica lombarda. B.
- Melbourne.** The public library of Victoria. B. Kb.
- Mexico.** Academia Mexicana de ciencias exactas fisicas y naturales. B. Kb.
— Museo Nacional. B. Kb.
— Observatorio meteorologico-magnetico central. B. Kb.
— Sociedad científica „Antonio Alzate“. 3. B.
— Sociedad Mexicana de Historia natural. B. Kb.
- Mielec.** C. K. Gimnazjum. W.
- Milwauke** (Wis. U. S. A.). Public Museum. B. Kb.
- Minneapolis** (U. S. A.). Minnesota Academy of Natural Sciences. 3.
- Missoula** (Mont. U. S. A.). The University of Montana. B.
- Mitawa.** Kurländische Gesellschaft für Literatur und Kunst. Khs. Kh. B.
- Modena.** R. Academia delle scienze, lettere ed arti. B. Kh.
— R. Deputazione di storia patria per le provincie dell'Emilia. B.
— Società dei naturalisti. B. Kb.
- Monachium.** Akademie der Wissenschaften. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Historische Kommission bei der Akademie der Wissenschaften. B.
— Sybel's historische Zeitschrift. B.
— Chemische Gesellschaft. B.
- Montevideo.** Museo Nacional. B. Kb.
- Montreal** (Kanada). Royal Society of Canada. B. Kb.

Montreal. Société de numismatique et d'archéologie. B.

Moskwa. Ces. moskiewskie Towarzystwo archeologiczne. 1. 2. Kb.
Kl. Kj.

— Redakcyя „Uczenyja Zapiski“. 1. 2. Kj. Kb. B.

— Muzeum Rumiancowa. B. Kb.

— Société Imp. des naturalistes. 3. B. Kb.

— Société d'antropologie. B.

— Observatoire magnétique et météorologique. Kf.

— Redakcyя „Russkij Archiv“. B.

— Етнографическій Отдѣль Импер. Общества любителей естествознанія, антропологии и этнографіи. Кан. Kb.

Московское психологическое Общество. B.

— Istoriceskij Muzej. Kj.

Mulhouse. Société industrielle de Mulhouse. B. Kb.

Münster i. W. Król. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

— Westfälischer Provinzial-Verein für Wissenschaft und Kunst.
3. Khs. Kan. B. Kb.

Nancy. Académie de Stanislas 1. 2. 3. Kj. B. Kb.

— Société des sciences. B. Kb.

Neapol. Academia di scienze morali e politiche. B.

— Academia delle scienze fisiche e matematiche. 3. Kf. B. Kb.

— Biblioteca Nazionale. B. Kb.

— Deputazione neapolitana di storia patria. B.

— R. Sovrintendenza degli Archivi di Stato. B.

— Società di storia patria. B.

— Stazione zoologica. 3. B. Kb.

— Istituto zoologico R. Università. 3. B.

Neuchâtel. Société de Géographie. B. Kb.

Nev Haven (U. S. A.). Yale psychological Laboratory. B. Kb.

Nev York. Academy of Sciences. B. Kb.

— Academy of Medicine. B. Kb.

— The American Museum of Natural history. 3. B. Kb.

— American Geographical Society. B.

— American Mathematical Society. B. Kb.

— New-York Botanical Garden. B. Kb.

Nieżin. Istoriko-flołogiceskij Institut Kniazia Bezbododko. 1. 2. B.

Nowy Sącz. Kollegium OO. Jezuitów. W.

- Nowy Sącz.** C. K. Gimnazyum. W.
- Nowy Targ.** C. K. Gimnazyum. W.
- Norynberga.** Germanisches Nationalmuseum. 2. Kh. B. Kb.
- Odessa.** Uniwersytet. B. Kb.
- Société des naturalistes de la nouvelle Russie. 3. Kan. B. Kb.
- Ó-Gyalla.** Bibliothèque du l'observatoire météorologique et magnétique de l'Institut royale météorologique. Kf. B.
- Ołomuniec.** Selský archiv. B.
- Omsk.** Société géographique. B. Kb.
- Opawa.** Czeskie gimnazyum. W.
- K. Franz Josefs-Museum für Kunst und Gewerbe. B. Kb.
- Zeitschrift f. Geschichte u. Kulturgeschichte oesterr. Schlesiens. Khs. B.
- Oxford.** University Museum. B. Kb.
- Bodleian Library. B. Kb.
- Padwa.** Academia di scienze, lettere et arti. B. Kb.
- Accademia scientifica Veneto-Trentino-Istriaana. 3. B. Kb.
- Palermo.** R. Accademia di Scienze, lettere e belle arti. 1. 2. 3. Kf. B. Kb.
- Circolo matematico. 3. B. Kb.
- Società siciliana per la storia patria. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
- Para** (Brazylia). Muzeu Paraense. B. Kb.
- Parma.** Deputazione di storia patria per le provincie di Parma e Piacenza. B.
- Paryż.** Institut de France: Académie des Sciences. 3. Kf. Kan. Ag. B.
- Institut de France: Académie des inscriptions et belles lettres. 1. Kl. Kf. B.
- Institut de France: Académie des Sciences morales et politiques. 2. Kh. Khs. Kb. B.
- Association française pour l'avancement des sciences. B. Kb.
- Biblioteka polska. W.
- Bibliothèque Nationale. B. Kb.
- École nationale des chartes. B.
- Gazette archéologique. B. Kb.
- Gazette des beaux-arts. B.
- Institut Pasteur. B. Kb.
- „La Nature“. B. Kb.

Paryż. Ministère de l'instruction publique. W.

- Museum d'histoire naturelle. 3. Kf. Kan. B. Kb.
- Société nationale des Antiquaires de France. Khs.
- Société d'anthropologie. Kan. B. Kb.
- Société astronomique. B. Kb.
- Société centrale d'horticulture. 3. Kf. B. Kb.
- Société entomologique de France. 3. Kf. B. Kb.
- Société géologique de France. 3. Kf. B. Kb.
- Société d'histoire diplomatique. B.
- Société mathématique de France. B. Kb.
- Société française de physique. 3. B. Kb.
- Société zoologique de France. Kf. B. Kb.
- La Revue. B. Kb.
- Revue de deux mondes. B. Kb.
- Revue de la Science Nouvelle. B.
- Revue critique d'histoire et de littérature. B.
- Revue française. B. Kb.
- Revue générale des sciences pures et appliquées. B. Kb.
- Association pour l'enseignement des sciences anthropologiques. B.
- „Le Radium“. B.

Petersburg. Akademia nauk. W.

- Ces. biblioteka publiczna. W.
- Redakcyja „Kraju“. W.
- Rédaction du Journal du Ministère de l'instruction publique. 2. Kp. Kh. Khs. Kl.
- Uniwersytet. 1. 2. 3. Kf. Kh. Kj. Kl. B. Kb.
- Instytut medycyny doświadczalnej. 3. B. Kb.
- Археографическая Коммисія. 2. Kp. Kl. Khs. B. Kb.
- Общество любителей древней письменности. 1. Kl. Kj
- Имп. Русск. Географ. Общество. Kf. Kan. B.
- Физическое Общество. B. Kb.
- Антропологическое Общество. B. Kb.
- Ogród botaniczny. 3. Kf. B. Kb.
- Comité géologique. 3. Kf. Ag. B. Kg.
- Археологическій Институтъ. Kan. B.
- Имп. минералогическое Общество. 3. B. Kb.

- Petersburg.** Société de l'ancienne littérature. B.
— Rédaction de „Swêt“. Kan.
— Книжный Вѣстникъ. B.
— Observatoire physique central Nicolas. B. Kf.
— Société entomologique de Russie. 3. Kf.
- Pisa.** R. Università. B. Kb.
— Società Toscana di scienze naturali. 3. Kf. B. Kb.
— Reg. Scuola normale superiore. B. Kb.
— Biblioteca della Scuola Normale. B.
— Il Nouvo Cimento. B. Kb.
- Podgórze.** Przewodnik ceramiczny. Kb.
— C. K. Gimnazyum. W.
- Pola.** K. u. k. Marine- Technisches Comité. B. Kb.
- Poznań.** Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W.
— „Dziennik Poznański“. Kl. B. Kb.
— Künigl. Staatsarchiv. A. Kh. Kp.
- Praga.** Akademia Umiejętności im. ces. Franciszka Józefa. W.
— Česka společnost nauk. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. 1. 2. 3. B.
— Czeskie Archiwum ziemskie. Kh. Kp. B.
— Společnost přátel starožitnosti českých. Kan. Kh.
— Jednota českých matematiku. 3. B. Kb.
— Redakcyja czasopisma „Krok“. 1. 2. Kp. Kl. Kj. B.
— Redakcyja „Listu filologicznych“. 1. Kl. Kj. B.
— „Česky Lid“. Kan.
— Český Časopis historycký. Kh.
— Historycký Seminář. Kh.
— Narodopisné Muzem česko-slovanské. Kan.
— „Slovanský Préhled“. B. Kb.
— Časopis Lekařů českých. B. Kb.
— Lese- und Redehalle der deutschen Studenten. B. Kb.
— Museum Kralostvi Českeho. 1. 2. 3. Khs. Kh. Kan. B.
— Česka Společnost entomologicka. 3. Kf.
- Preszburg.** Orvos természettudományi Egyesület. B. Kb.
- Princeton** (N. Jersey, U. S. A.). The American Journal of Archeology. B.
- Przemysł.** Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza. 1. 2. Kl.

- Przemyśl.** C. K. Gimnazjum polskie. W.
— C. K. Gimnazjum ruskie. W.
— C. K. Seminarium nauczycielskie. W.
- Przybram.** Czytelnia polska akademików górniczych. Kf. Kb.
— Tow. ruskich akademików górniczych „Watra“. Ag.
- Raigern** (pod Bernem mor.). Redakcja „Studien und Mittheilungen“. B. Kb.
- Rapperswil.** Muzeum Narodowe. W.
- Rio-Janeiro.** Observatoire. 3. B. Kb.
- Rjeka** (Fiume). Naturwissenschaftlicher Club. B.
- Rostock.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Rovereto.** J. R. Academia di scienze, lettere ed arti degli agiati B. Kb.
- Ryga.** Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde der Ostseeprovinzen. Kp. Kh. Khs. B.
— Arconia. 3. B. Kb.
- Rzeszów.** C. K. Gimnazjum I. W.
— C. K. Gimnazjum II. W.
— C. K. Seminarium nauczycielskie. W.
- Rzym.** Reale Accademia dei Lincei. W.
— Accademia di conferenze storico-giuridiche. Kp. Kh. B.
— Accademia pontificia dei nuovi Lincei. B. Kb.
— Archivio segreto della Santa Sede. Kh. B.
— Biblioteca Vaticana. 2. Kp. Kh. B.
— Biblioteca Casanatense. B. Kb.
— Biblioteca Vittorio Emanuele. B. Kb.
— École de Rome. B.
— Istituto di diritto Romano. B.
— Rassegna delle scienze geologiche. Ag. B. Kb.
— „La Cultura“. Rivista di scienze, lettere ed arti. B. Kb.
— R. Comitato geologico d'Italia. B. Kb.
— Specola Vaticana. 3.
— Società italiana d'antropologia. B. Kb.
— R. Società Romana di storia patria. Kl. Kp. Kh. Khs. B.
— Società geologica italiana. B. Kb.
— Società geografica italiana. B. Kb.
- Sambor.** C. K. Gimnazjum. W.
— C. K. Seminarium nauczycielskie. W.

- San Francisco.** Academy of Sciences. B. Kb.
Santiago. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
San José. Museo Nacional. B. Kb.
Saint Louis (M. O. U. S.). Academy of Sciences. 3. B. Kb.
Sanok. C. K. Gimnazjum. W.
Sassari. Studi Sassaesi. B. Kb.
Schwerin. Verein für Meklenburgische Geschichte. Kh. B. Kb.
Sarajewo. Zemaljski Muzej za Bosnu i Hercegowinu. W.
Siena. R. Accademia dei fisiocritici. 3.
Soalheira (Portugalia). „Broteria“. B.
Sokal. C. K. Gimnazjum. W.
— C. K. Seminaryum nauczycielskie. W.
Spalato. Museo Archeologico. Khs.
Sredec (Sofia). Bułgarsko kniżowno družestwo. 1. Kj. Kl. Khs. B. Kb.
Stanisławów. Filia „Proświty“. Kan.
— C. K. Gimnazjum. W.
— C. K. Szkoła realna. W.
— C. K. Seminaryum nauczycielskie. W.
Stokholm. Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademien. W.
— Geologiska Föreningen. Kf. Ag. B. Kb.
— Kongl. Vitterhets-Historie-och-Antikwitets-Akademien. B. Kb.
— Nordiska Museet. 1. 2. Kj. Kl. Kh. Khs. Kp. B. Kb.
— Société d'antropologie. B.
— Sv. Sällskapet för Antropologi och Geografi. B. Kb.
— Svenska Turistföreningen. B. Kb.
Strassburg. Biblioteka Uniwersytetu. B. K.
— Kommission für die geologische Landesuntersuchung von Elsass-Lothringen. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— Société des Sciences, agriculture et arts de la Basse Alsace.
— B. Kb.
Stryj. C. K. Gimnazjum. W.
Sucha. Biblioteka Hr. Branickich. 1. 2. Kan. Khs. Kh. Kp. Kl.
Sydney. Australian Museum. B. Kb.
— Geological Survey of New-South-Wales. Departement of mines. 3. Ag. B. Kb.
— Royal Society of New-South-Wales. B. Kb.
— Australian Association for the advancement of sciences. B. Kb.

- Tarnopol.** C. K. Gimnazyum. W.
— C. K. Szkoła realna. W.
— C. K. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Tarnów.** C. K. Gimnazyum I. W.
— C. K. Gimnazyum II. W.
— C. K. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Tyflis.** Commission archéologique. B.
— Société archéologique. B.
- Tylża.** Tevynes Sargas. B.
- Tôkyô.** The imperial University. B. Kb.
- Torino.** R. Accademia delle Scienze. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Deputazione sopra gli studi di storia patria. B.
— Società di archeologia e belle arti. B. Kb.
— Revue des mathematiques. B.
- Toronto (Kanada).** The Canadian Institute. 1. 2. 3. Kj. B. Kb
- Toruń.** Towarzystwo przyjaciół nauk. W.
— Copernicus-Verein für Kunst und Wissenschaften. Kh. Kl A. Kb.
- Toulouse.** Académie des Sciences, belles-lettres et inscriptions. 1.
2. Kj. B. Kb.
— Société des sciences physiques et naturelles. B. K.
- Troickosawsk (Syberia).** Société géographique. B. Kb.
- Tromsø (Norwegia).** Museum. 3. Kf. B. Kb.
- Trondjem.** Kgl. norske Videnskabers Selskabs. B. Kb.
- Tufst (U. S. A.).** College Mass. B. Kb.
- Turciansky Sv. Martin.** Museálna Slovenska Společnost. 1. 2. 3.
Kf. Kan. B. Kb.
— Redakcyja „Slovenskych Pohladov“. 1. Kj. Kan. B. Kb.
- Tybinga.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— „Der Naturforscher“. B. K.
- Upsala.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Svenska Landsmaelen. 1. Kj. Kl. Khs. B. Kb.
— Société royale des Sciences. B. Kb.
- Utrecht.** Rijsk-Uniwersiteit. B. Kb.
— Institut royal météorologique. B. Kb.
- Wadowice.** C. K. Gimnazyum. W.
- Warszawa.** Biblioteka Krasieńskich. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.

Warszawa. Biblioteka Ord. Zamoyskich. W.

- Czytelnia Naukowa. 1. 2. 3. Kj.
- Komitet Kasy imienia Mianowskiego. W.
- Pracownia fizyczna. 3. Kf.
- „Przegląd filozoficzny“. B.
- Redakcja „Biblioteki Warszawskiej“. W.
- Redakcja „Gazety polskiej“. Kl.
- Redakcja „Kurjera codziennego“. Kl.
- Redakcja „Kurjera warszawskiego“. Kl.
- Redakcja „Pamiętnika fizyograficznego“. 3. Kf.
- Redakcja „Prac filologicznych“. 1. Kj. Kl. Kan.
- Redakcja „Prac matematyczno-fizycznych“. 3.
- Redakcja „Słowa“. Kl.
- Redakcja „Słownika geograficznego“. Kf. Kan.
- Redakcja „Wisły“. Kl. Kan.
- Redakcja „Wszehświata“. 3. Kf.
- Towarzystwo lekarskie. 3.
- Towarzystwo ogrodnicze. B. Kb.
- Ежегодникъ по геологiи и минералогiи Россiи. B.
- „Chemik polski“. B. Kb.
- „Książka“. W.
- „Gazeta lekarska“. B.
- Centralna Stacja meteorologiczna przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. 3. Kb. B. Rocznik.
- Biblioteka Instytutu politechnicznego. 3. B. Kb. Kf.
- Redakcja „Ginekologii“. Kb.
- Redakcja „Farmacyi“. Kb.

Washington. Antropological Society. B. Kb.

- Smithsonian Institution. W.
- Surgeon general's Office. 3. B. Kb.
- National Academy of Sciences. B. Kb.
- United States Bureau of Education. B. Kb.
- United States Geological Survey. 3. Kf. Ag. B. Kb.

Wenecya. Archivio di Stato. Kh. B.

- Biblioteca S. Marco. B. Kb.
- R. Istituto Veneto di Scienze, lettere ed arti. W.
- R. Deputazione di Storia patria. B.

Wieden. K. Akademie der Wissenschaften. W.

- K. u. k. Kunsthistorisches Hofmuseum. Khs.
- Administrative Bibliothek des k. k. Ministeriums des Innern. W.
- K. k. Archiv der ehemaligen Hofkammer. W.
- Institut für österreichische Geschichtsforschung. 2. Kh. B.
- K. k. Haus- Hof- und Staatsarchiv. 2. Kh. B.
- Sernaryum filol. słowiańskiej. 1. 2. Kl. Kf. Kan. B.
- K. k. Naturhistorisches Hofmuseum. 3. Kf. Kan. B.
- K. k. statistische Central-Kommission. W.
- K. k. Technische Hochschule. 3. Khs. Kf. Ag. B.
- Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Geographisches Institut an der Universität. Kf. Ag. B. Kb.
- K. u. k. Militär-Geographisches Institut. Kf. Ag. B. Kb.
- K. k. österr. Grandmessung-Bureau. 3. Kf.
- K. k. Hofbibliothek. B.
- Ognisko. B. Kb.
- Österreichisch-ungarische Revue. B. Kb.
- Osterr. Museum für Kunst. und Industrie. B.
- Zoologisch-Botanische Gesellschaft. B. Kb.
- Verein zur Verbreitung naturwissenschaftlicher Kenntnisse. B. Kb.
- K. k. Centralkommission für Erforschung und Erhaltung der Kunst- und histor. Denkmale. B.
- Gesellschaft für Sammlung und Konservierung von Kunst- u. histor. Denkmälern zur Geschichte des Judenthums. B.
- K. k. Finanz-Ministerium. B. Kb.
- Zeitschrift für die landwirthschaftlichen Versuchswesen in Österreich. B. Kb.
- K. k. Hochschule für Bodenkultur. B. Kb.
- Abgeordnetenhaus. B. Kb.
- K. k. Ministerium für Kultus und Unterricht. B. Kb.
- K. k. Geologische Reichsanstalt. 3. Kf. Bg. Kb.
- K. k. Naturhistor. Hofmuseum (Antrop.-ethnograph. Abteilung). Kan. Kb. A.
- Museum für oesterr. Volkskunde. B. Kb.

Wiesbaden. Nassauischer Verein für Naturkunde. 3. B. Kb.

- Verein für nassauische Altertums- und Geschichtsforschung. 2. Kh. Kp. B. Kb.

Wilno. Wilenskaja Komisja dla razboru drewnich aktów. Kh. Kl.

Wolfenbüttel. Herzogliche Bibliothek. B. Kb.

Wrocław. Schlesisches Museum für Kunstgewerbe u. Altertümer W.

— Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

— Seminaryum filologii słowiańskiej. 1. Kj. Kl. Kan. B.

— Schlesische Gesellschaft für vaterländische Kultur. 3. Ag. B.

— Verein für die Geschichte und Altertum Schlesiens. 2. Kh.

Khs. Kp. B. Kb.

— Verein für vaterländische Kultur Schlesiens. Kl. B. Kb.

Würzburg. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

Zagrzeb. Jugoslavenska Akademia znanosti. W.

— Hrvatsko narowoslowno družtvo. Kan. B. Kb.

— Hrvatsko archeologicno družtvo. Kan. B. Kb.

Zakopane. Muzeum Tatrzańskie im. Chałubińskiego. Kf. Ag. Khs. B.

Zaleszczyki. C. K. Seminaryum nauczycielskie. 1. 2. 3. Kl. Kan. Kf.

Ag. B.

Zgorzelice. Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften. 1. 2.

Khs. Kl. Kj. B. Kb.

Złoczów. C. K. Gimnazyum. W.

Zürich. Naturforschende Gesellschaft. B. Kb.

— Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

— Allgemeine Schweizerische Gesellschaft für die gesammten Naturwissenschaften. B. Kb.

— Schweizerisches Landesmuseum. B. Kb.

VI.

SPRAWOZDANIE
ZE STANU I UŻYCIA FUNDUSZÓW
W ROKU 1906.

(10 tablic).

ZESTAWIENIE RACHUNKOW ZA ROK 1906.

FUNDUSZE WYDZIAŁÓW.

WYDZIAŁ I. i II.

TABLICA II.

WYDZIAŁ III.

Preliminowano				W y d a n o				Przekro- czenie		Oszczę- dzono	
Szcze- gółowo		Razem		K.		h.		K.	h.	K.	h.
		8800	—								
		1. Publikacje Wydziału I.									
				1166	84 ⁵						
				2026	—						
				400	—						
8800	—			4640	58	8233	42			566	58
400	— ³										
5241	68 ⁶	14441	68								
		2. Publikacje Wydziału II.									
				3890	—						
				400	—						
				2858	27	7148	27			7293	41
8018	—										
7598	74 ¹	15616	74								
		3. Komisya historii sztuki.									
				3815	36						
				600	—						
				3148	75						
				2956	—	10520	11			5096	63
3000	—										
3320	42 ¹	6320	42								
		4. Komisya literacka.									
				854	—						
				702	36	1556	36			4764	06
9000	—										
6660	82 ¹	15660	82								
		5. Komisya historyczna.									
				1177	94						
				3312	50						
				800	—						
				3111	96	8402	40			7258	42
4000	—										
4245	50	8245	50								
		6. Komisya prawnicza.									
				2778	85						
				183	—						
				2451	90	5413	75			2831	75
		7. Komisya językowa.									
				595	17						
				300	37						
				200	—						
				1196	—	229	54			408	46
		8. Sekretarz Wydziału I.									
						1200	—				
		9. Sekretarz Wydziału II.									
						1200	—				
		10. Korekta.									
						400	—				
		74585	16 ²			46365	85			28219	31

Preliminowano				W y d a n o				Przekro- czenie		Oszczę- dzono	
Szcze- gółowo		Razem		K.		h.		K.	h.	K.	h.
		29100	—								
		1. Publikacje Wydziału.									
				1115	62						
				5096	28						
				600	—						
				22591	27						
				1746	13	31149	30	2049	30		
		2. Komisya fizyograficzna.									
				3400	—						
				1305	—						
				800	—						
				4199	91						
		Muzeum:									
				351	56						
				2322	04						
				800	—						
				600	—	13778	51			1027	69
12500	—										
2306	20 ¹	14806	20								
		3. Komisya antropologiczna.									
				2750	—						
				4732	40						
				2910	68						
		Muzeum:									
				920	—						
				400	—						
				152	—	11865	08	1727	45		
4200	—										
5937	63 ³	10137	63								
		4. Sekretarz Wydziału III.									
						1200	—				
		5. Korekta wydawnictw									
						600	—				
		55843	83			58592	89	3776	75	1027	69

¹ Oszczędności z 1905 r.

² W tem prelininowano . . . . . K. 50518.—
Oszczędności 1905 r. . . . . » 28696.78
Z nadwyżki dochodów 1905 r. j. n. . . . . » 250.—

razem K. 79464.78

Mniej: Buletyn Wydz. II. . . . . K. 879.62
Dotacja komisji antropologicznej . . . . . » 3000.—
Użyto na pokrycie przekroczenia Publ. Wydz. I. . . . . » 1000.— K. 4879.62

pozostaje j. w. K. 74585.16

³ Przeniesiono z dotacji na korektę.

⁴ Resztę przeniesiono na dotację Publik. Wydz. II.

⁵ Wraz z buletynem za 1905 K. 879.62, mniej zaś K. 250.— z nadwyżki dochodów 1905 r. i K. 1000.— wziętych z oszczędności Komisji hist. sztuki.

⁶ Oszczędność 1905 r. K. 5871.30 wraz z wziętymi K. 250.— z nadwyżki dochodów 1905 r. mniej zaś K. 879.62 za buletyn 1905. r.

¹ Oszczędność z 1905 r.

² W tem prelininowane K. 47600.— oraz K. 3000.— jak niżej i oszczędność 1905 r. K. 5243.83.

³ W tem K. 3000.— prelin. z dotacji Wydziału I. i II. i oszczędność 1905 r. K. 2937.63.

Przekroczenia z końcem roku 1906		K.	h.
W wydatkach administracyjnych (wspólnych)		2857	66
» naukowych		4368	27
» Wydziału III.		3776	75
Razem		11002	68

Oszczędność z końcem roku 1906		K.	h.
W dochodach (nadwyżka nad prelininarz)		6272	80
W wydatkach naukowych (wspólnych)		4383	14
» Wydziału I. i II.		28219	31
» » III.		1027	69
Razem		39902	94

ROK 1906.

ZESTAWIENIE RACHUNKÓW.

FUNDUSZE OSOBNE.

TABLICA III.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K.	h.	K.	h.		K.	h.	K.	h.

I. Fundusze na wydawnictwa i badania naukowe.

1. Fundusz Atlasu geologicznego.

Pozostałość 1 stycznia	—	—	15247	05	Druk i broszurowanie	—	—	5448	84
Subwencya krajowa	—	—	4980	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	15432	11
Narosłe odsetki	—	—	653	90					
	—	—	20880	95		—	—	20880	95

2. Fundusz Bełzy.

Pozostałość 1 stycznia	12200	—	38	03	Honorarya i druki	—	—	532	88
Kupony	—	—	487	20	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	7	65	oraz 4% oblig. poz. kraj. galic.	4400	—	—	—
					» 4% list. zast. galic. Banku hip.	3800	—	—	—
					» 4% » » » Tow. kred. ziemsk.	4000	—	—	—
	12200	—	532	88		12200	—	532	88

3. Fundusz Brodczakowej.

Pozostałość 1 stycznia	9200	—	100	—	Wyplacono Komisyi historycznej	—	—	362	—
Kupony	—	—	366	40	Pozostałość 31 grudnia	—	—	104	40
					oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziemsk.	8000	—	—	—
					» 4% obligacye poz. kraj. gal.	1000	—	—	—
					» 4% listy zast. galic. Banku hipot.	200	—	—	—
	9200	—	466	40		9200	—	466	40

4. Fundusz Edwarda Czabana.

Pozostałość 1 stycznia	126400	—	15725	78	Wydano na druk i honorarya	—	—	2394	45
Kupony	—	—	5030	72	Pozostałość 31 grudnia	—	—	18923	42
Narosłe odsetki	—	—	561	37	oraz 4% listy zast. galic. Tow. kred. ziem.	126400	—	—	—
	126400	—	21317	87		126400	—	21317	87

5. Fundusz Curzydły.

Pozostałość 1 stycznia	81700	—	3324	65	Wydatki na wydawnictwa	—	—	3998	30
Kupony	—	—	3263	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2643	20
Narosłe odsetki	—	—	53	85	oraz 4% listy Banku kraj.	56700	—	—	—
					» 4% » » » Tow. kred. ziem.	25000	—	—	—
	81700	—	6641	50		81700	—	6641	50

6. Fundusz Andrzeja Deskura.

Pozostałość 1 stycznia . . . . . Rubli	10000	—	—	—	Wyplacona wartość kuponów	—	—	1078	44
Kupony	—	—	1078	44	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
					4 1/2% listy Tow. kred. ziem. Król. polsk. Rubli	10000	—	—	—
	10000	—	1078	44		10000	—	1078	44

7. Fundusz Ekspedycyi Rzymskiej.

Otrzymane zasiłki	—	—	5181	10	Awans z dniem 1 stycznia	—	—	13	17
Narosłe odsetki	—	—	38	88	Dyety i koszta podróży	—	—	6119	79
Awans z dniem 31 grudnia	—	—	912	98					
	—	—	6132	96		—	—	6132	96

8. Fundusz na Encyklopedyę polską.

Pozostałość 1 stycznia	19000	—	5612	14	Wydatki na prace przygotowawcze	—	—	1308	20
Subwencya Senatu Uniwersytetu Jagiell.	—	—	15000	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	20094	74
Kupony	—	—	760	—	oraz 4% listy Banku krajowego	19000	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	30	80					
	19000	—	21402	94		19000	—	21402	94

ROK 1906.

TABLICA IV.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód					
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka			
	K.	h.	K.	h.		K.	h.	K.	h.		
9. Fundusz na inwentaryzację zabytków.											
Pozostałość	—	—	537	70	Pozostałość 31 grudnia	—	—	556	52		
Narosłe odsetki	—	—	18	82		—	—	556	52		
	—	—	556	52		—	—	556	52		
10. Fundusz X. Jakubowskiego (II-gi).											
Pozostałość 1 stycznia	20800	—	1938	11	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2842	25		
Kupony	—	—	828	96	oraz 4% listy zast. galic. Tow. kred. ziem.	15200	—	—	—		
Narosłe odsetki	—	—	75	18	» 4% » Banku krajowego	5600	—	—	—		
	20800	—	2842	25		20800	—	2842	25		
11. Fundusz Konstantego Kmity.											
Pozostałość 1 stycznia	30000	—	2475	76	Wydano na badania	—	—	3791	74		
Kupony	—	—	1200	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—		
Narosłe odsetki	—	—	115	98	4% listy galic. Banku hipot.	30000	—	—	—		
	30000	—	3791	74		30000	—	3791	74		
12. Fundusz im. Kolberga.											
Pozostałość 1 stycznia	—	—	3002	65	Wydano na wydawnictwa	—	—	4007	39		
Za sprzedane dzieła	—	—	928	66		—	—	—	—		
Narosłe odsetki	—	—	21	43		—	—	—	—		
Awans z dniem 31 grudnia	—	—	54	65		—	—	4007	39		
	—	—	4007	39		—	—	4007	39		
13. Fundusz hr. Feliksa i Emilii Sobańskich.											
Pozostałość 1 stycznia	Marek	100000	—	2396	29	Wyplacono	—	—	4777	56	
Kupony	—	—	—	4654	26	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2431	57	
Narosłe odsetki	—	—	—	158	58	oraz 100 Akc. Bku ziem. w Poznaniu, Marek	100000	—	—	—	
	Marek	100000	—	7209	13		Marek	100000	—	7209	13
14. Fundusz Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego.											
Pozostałość 1 stycznia	—	—	3774	68	Wydano	—	—	1055	80		
Złożone	—	—	187	40	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3020	86		
Narosłe odsetki	—	—	114	58		—	—	4076	66		
	—	—	4076	66		—	—	4076	66		
15. Fundusz Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego na wydawnictwo podręczników przyrodniczych.											
Pozostałość 1 stycznia	—	—	2000	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	10153	42		
Złożone	—	—	8000	—		—	—	10153	42		
Narosłe odsetki	—	—	153	42		—	—	10153	42		
	—	—	10153	42		—	—	10153	42		
16. Fundusz hr. Konstantego Przeździeckiego.											
Pozostałość 1 stycznia	—	—	5309	70	Pozostałość 31 grudnia	—	—	5495	54		
Narosłe odsetki	—	—	185	84		—	—	5495	54		
	—	—	5495	54		—	—	5495	54		
17. Fundusz na wydawnictwo „Vaticana“.											
Pozostałość 1 stycznia	—	—	16974	73	Wydano	—	—	419	10		
Narosłe odsetki	—	—	542	62	Pozostałość 31 grudnia	—	—	17138	25		
	—	—	17557	35		—	—	17557	35		
18. Fundusz na wydawnictwo dzieł Kopernika.											
Pokryto z funduszu obrotowego	—	—	2563	69	Awans z dniem 1 stycznia	—	—	6820	69		
Awans z dniem 31 grudnia	—	—	4426	66	Narosłe odsetki	—	—	170	26		
	—	—	6990	35		—	—	6990	35		
19. Fundusz na wydawnictwo dzieł Ojców greckiego Kościoła.											
Pozostałość 1 stycznia	—	—	2657	33	Wyplacono	—	—	250	—		
Złożone	—	—	4992	50	Pozostałość 31 grudnia	—	—	7631	88		
Narosłe odsetki	—	—	232	05		—	—	7881	88		
	—	—	7881	88		—	—	7881	88		

ROK 1906.

TABLICA V.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K.	h.	K.	h.		K.	h.	K.	h.

20. Fundusz na wydawnictwo źródeł porozbiorowych.

Subwencja Senatu Akad. Uniw. Jag.	—	—	10000	—	Wydano na prace przygotowawcze	—	—	1985	07
Przeniesiono z fund. Kmity	—	—	4191	74	Pozostałość 31 grudnia	—	—	14690	67
„ „ „ hr. Sobańskich	—	—	2431	56					
Narosłe odsetki	—	—	52	44					
	—	—	16675	74				16675	74

21. Fundusz Waltera.

Pozostałość 1 stycznia	40000	—	852	—	Wyplacono koszta nabożeństwa żałobnego	—	—	20	—
Otrzymano za kupony	—	—	1592	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	1556	—
					Pozostałość 31 grudnia	—	—	868	—
					oraz 4 ⁰ / ₁₀₀ listy galic. Tow. kredyt. ziem.	40000	—	—	—
	40000	—	2444	—		40000	—	2444	—

22. Fundusz Bolesława Wołodkiewicza.

Pozostałość 1 stycznia	—	—	6871	42	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	12	85
Złożono	—	—	800	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	7915	65
Narosłe odsetki	—	—	257	08					
	—	—	7928	50				7928	50

23. Fundusz Michała Zieleniewskiego.

Pozostałość 1 stycznia	22757	90	4275	86	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	31	42
Otrzymano za kupony	—	—	840	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	5246	52
Narosłe odsetki	105	52	162	08	oraz 4 ¹ / ₂ % Listy Banku hipotecznego	8000	—	—	—
Różnica przy wymianie wylos. listów zast.	40	—	—	—	„ 4 ⁰ / ₁₀₀ „ „ „	12000	—	—	—
					i 2 książeczki kasy oszcz. m. Krakowa	2903	42	—	—
	22903	42	5277	94		22903	42	5277	94

II. Fundusze na nagrody.

24. Fundusz Augustynowicza.

Pozostałość 1 stycznia	—	—	23020	11	Druk wydawnictw	—	—	4236	74
Narosłe odsetki	—	—	759	38	Pozostałość 31 grudnia	—	—	19542	75
	—	—	23779	49				23779	49

25. Fundusz Barczewskiego.

Pozostałość 1 stycznia	100891	04	4474	40	Zwrot odsetek p. Stachiewiczowi	—	—	359	37
Kupony	—	—	4335	—	Zakupno książek	—	—	19	53
Narosłe odsetki	14	48	—	—	Wyplacono nagrody	—	—	4500	—
					Pozostałość 31 grudnia	—	—	3930	50
					oraz 4 ¹ / ₂ % Listy Banku krajowego	60600	—	—	—
					„ 4 ⁰ / ₁₀₀ „ „ „	40200	—	—	—
					i książeczka Galic. Kasy Oszczęd.	105	52	—	—
	100905	52	8809	40		100905	52	8809	40

26. Fundusz Bieleckiego.

Pozostałość 1 stycznia	3600	—	109	43	Wyplacono nagrody	—	—	300	—
Kupony	—	—	143	80	Pozostałość 31 grudnia	—	—	376	23
Wniesione przez Arcybractwo Miłosierdzia	—	—	423	—	oraz 4 ⁰ / ₁₀₀ oblig. poż. kraj. galic.	2200	—	—	—
					„ 4 ⁰ / ₁₀₀ listy galic. Banku hip.	400	—	—	—
					„ 4 ⁰ / ₁₀₀ „ „ Tow. kred. ziem.	1000	—	—	—
	3600	—	676	23		3600	—	676	23

27. Fundusz konkursowy im. Ant. Czerwińskiego.

Otrzymano	—	—	2674	74	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	9	36
Narosłe odsetki	—	—	93	61	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2758	99
	—	—	2768	35				2768	35

28. Fundusz X. Jakubowskiego (I-szy).

Pozostałość 1 stycznia	17600	—	1895	73	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	35	73
Kupony	—	—	714	52	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2574	52
					oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	2200	—	—	—
					„ 4 ⁰ / ₁₀₀ „ galic. Tow. kred. ziem.	2400	—	—	—
					„ 4 ⁰ / ₁₀₀ „ „ Banku krajowego	13000	—	—	—
	17600	—	2610	25		17600	—	2610	25

ROK 1906.

TABLICA VI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód							
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka					
	K.	h.	K.	h.		K.	h.	K.	h.				
29 Fundusz X. Biskupa Krasińskiego.													
Pozostałość 1 stycznia	20200	—	5687	96	Pozostałość 31 grudnia	—	—	6491	96				
Kupony	—	—	804	—	oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	20000	—	—	—				
	—	—	—	—	„ 4% oblig. poż. kraj. galic.	200	—	—	—				
	20200	—	6491	96		20200	—	6491	96				
30. Fundusz Kretkowskiego (I-szy).													
Pozostałość 1 stycznia	—	—	634	72	Pozostałość 31 grudnia	—	—	656	93				
Narosłe odsetki	—	—	22	21		—	—	656	93				
	—	—	656	93		—	—	656	93				
31. Fundusz Kretkowskiego (II-gi).													
Pozostałość 1 stycznia	1503	49	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—				
Narosłe odsetki	56	88	—	—	Książeczka Kasy Oszczędności m. Krakowa	1560	37	—	—				
	1560	37	—	—		1560	37	—	—				
32. Fundusz im. Kopernika.													
Pozostałość 1 stycznia	—	—	1600	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1800	—				
Wniesione przez gminę m. Krakowa	—	—	200	—		—	—	1800	—				
	—	—	1800	—		—	—	1800	—				
33. Fundusz im. Lindego.													
Pozostałość 1 stycznia . . . . . rubli	5400	—	804	51	1611	95	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2322	20		
Kupony	—	—	—	—	644	44	oraz 5% listy m. Warszawy rubli	5400	—	—	—		
Narosłe odsetki	—	—	30	42	65	81	„ książeczka Kasy Oszczęd. m. Krakowa	—	—	834	93		
	5400	—	834	93	2322	20		5400	—	834	93		
	5400	—	834	93	2322	20		5400	—	834	93		
34. Fundusz imienia książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubomirskich.													
Pozostałość 1 stycznia	27000	—	1957	93	Wydano na kupno walorów	—	—	6895	—				
Wniesione	—	—	4000	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	220	90				
Kupony	—	—	1080	—	oraz 4% Listy Banku krajowego	34000	—	—	—				
Narosłe odsetki	—	—	77	97		—	—	—	—				
Kupione 4% Listy Banku krajowego	7000	—	—	—		—	—	—	—				
	34000	—	7115	90		34000	—	7115	90				
35. Fundusz im. JExc. Majera.													
Uposażenie z funduszu Akademii	—	—	1000	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1000	—				
	—	—	1000	—		—	—	1000	—				
36. Fundusz Radwańskiego.													
Pozostałość 1 stycznia	—	—	712	40	Pozostałość 31 grudnia	—	—	738	60				
Rata z funduszu obrotowego	—	—	26	20		—	—	738	60				
	—	—	738	60		—	—	738	60				
37. Fundusz im. Mikołaja Reya.													
Pozostałość 1 stycznia	40000	—	605	30	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	159	58				
Kupony	—	—	1595	80	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2076	65				
Narosłe odsetki	—	—	35	13	oraz 4% Listy gal. Tow. kred. ziem.	21000	—	—	—				
	40000	—	2236	23	i 4% Listy Banku krajowego	19000	—	—	—				
	40000	—	2236	23		40000	—	2236	23				
38. Fundusz Adama Szajkiewicza.													
Pozostałość 1 stycznia . . . . . rubli	11000	—	2500	—	58	06	Wydano wylos. 4 1/2% List m. Warszawy . . . . . rubli	1000	—	—	—		
Kupony	—	—	—	—	66	67	Wydano na kupno walorów	—	—	—	2450	—	
Otrzymano za wyl. List m. Warsz. „ 4% List Banku krajow.	—	—	—	—	2507	—	Wydane kupony	—	—	—	100	—	
	—	—	2500	—	40	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	82	13	
	11000	—	5000	—	2632	13	oraz 4 1/2% Listy m. Warszawy „ 4% „ Banku kraj.	10000	—	—	—	—	
	11000	—	5000	—	2632	13		—	—	5000	—	—	
	11000	—	5000	—	2632	13		11000	—	5000	—	2632	13

ROK 1906.

TABLICA VII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K.	h.	K.	h.		K.	h.	K.	h.
39. Fundusz Warschauera.									
Pozostałość 1 stycznia	12000	—	2101	28	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	27	31
Kupony	—	—	478	72	Wyplacono nagrodę	—	—	2020	—
Narosłe odsetki	—	—	67	61	Pozostałość 31 grudnia	—	—	620	30
					oraz 4 ^o / _o oblig. poż. kraj. galic.	400	—	—	—
					» 4 ^o / _o listy galic. Banku hipot.	1200	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » Tow. kred. ziem	6400	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » Banku krajowego	4000	—	—	—
	12000	—	2647	61		12000	—	2647	61
III. Fundusze stypendyjne.									
40. Fundusz Drybuszewskiego.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	3025	08	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3130	95
Narosłe odsetki	—	—	105	87		—	—	3130	95
	—	—	3130	95		—	—	3130	95
41. Fundusz Maryi Jankowskiej.									
Pozostałość 1 stycznia	50000	—	6086	82	Przeniesione do funduszu obrotowego	—	—	110	19
Kupony	—	—	2000	—	Wyplacono stypendya	—	—	2220	—
Narosłe odsetki	—	—	203	86	Pozostałość 31 grudnia	—	—	5960	49
					oraz 4 ^o / _o listy galic. Banku krajowego	50000	—	—	—
	50000	—	8290	68		50000	—	8290	68
42. Fundusz Katarzyńskiego.									
Pozostałość 1 stycznia	42800	—	1617	64	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	52	66
Kupony	—	—	1755	56	Wyplacono stypendya	—	—	1692	—
					Pozostałość 31 grudnia	—	—	1628	54
					oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	10000	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » galic. Tow. kred. ziem.	32200	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » Banku hipot.	400	—	—	—
					» 4 ^o / _o oblig. poż. kraj. galic.	200	—	—	—
	42800	—	3373	20		42800	—	3373	20
43. Fundusz Konarskiego.									
Pozostałość 1 stycznia	16800	—	915	36	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	20	36
Kupony	—	—	669	92	Wyplacono stypendya	—	—	648	—
Różnica przy wymianie wylos. listów	—	—	8	86	Pozostałość 31 grudnia	—	—	925	78
					oraz 4 ^o / _o listy galic. Tow. kred. ziem.	10400	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » Banku hipotecznego	3400	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » » krajowego	3000	—	—	—
	16800	—	1594	14		16800	—	1594	14
44. Fundusz im. Mickiewicza.									
Pozostałość 1 stycznia	41600	—	1926	54	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	85	72
Kupony	—	—	1655	68	Wyplacono stypendya	—	—	1295	—
Narosłe odsetki	—	—	58	92	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2259	42
					oraz 4 ^o / _o listy galic. Tow. kred. ziem.	41600	—	—	—
	41600	—	3641	14		41600	—	3641	14
45. Fundusz Dra Pileckiego.									
Pozostałość 1 stycznia	60000	—	3806	56	Wyplacone stypendya	—	—	2400	—
Kupony	—	—	2393	20	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3799	76
					oraz 4 ^o / _o oblig. poż. kraj. galic.	4000	—	—	—
					» 4 ^o / _o listy galic. Tow. kred. ziem.	34000	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » Banku hipotecznego	2000	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » » krajowego	20000	—	—	—
	60000	—	6199	76		60000	—	6199	76
46. Fundusz Sawickiego.									
Pozostałość 1 stycznia	15500	—	490	80	Wydano wylos. 4 ¹ / ₂ ^o / _o list Banku krajowego	2000	—	—	—
Kupony	—	—	650	—	Wyplacone stypendya	—	—	672	—
Różnica przy wymianie wylosowanych listów	—	—	35	88	Pozostałość 31 grudnia	—	—	504	68
Otrzymało 4 ^o / _o list Banku krajowego	2000	—	—	—	oraz 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku krajowego	4000	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » » »	11500	—	—	—
	17500	—	1176	68		17500	—	1176	68

ROK 1906.

TABLICA VIII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K.	h.	K.	h.		K.	h.	K.	h.
47. Fundusz Antoniego Stachowskiego.									
Pozostałość 1 stycznia	31000	—	2051	72	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	61	75
Kupony	—	—	1235	20	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3305	—
Narosłe odsetki	—	—	79	83	oraz 4% listy galic. Tow. kred. ziem.	24000	—	—	—
					» 4% » Banku krajowego	7000	—	—	—
	31000	—	3366	75		31000	—	3366	75

48. Fundusz im. Wereszczyńskiego.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	4338	—	Wyplacono	—	—	1197	90
Odsetki od skapitalizowanego funduszu	—	—	837	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3977	10
	—	—	5175	—		—	—	5175	—

IV. Fundusze na cele humanitarno-naukowe.

49. Fundusz Liwskiego.

Pozostałość 1 stycznia	65800	—	2157	87	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	81	35
Kupony	—	—	2622	48	Wyplacono p. Dubieckiemu	—	—	377	—
Narosłe odsetki	—	—	89	05	Pozostałość 31 grudnia	—	—	4428	99
Nadwyżka przy wymianie wylos. listu zast.	—	—	17	94	oraz 4% listy galic. Banku hipotecznego	3400	—	—	—
					» 4% » » Tow. kred. ziem.	47600	—	—	—
	65800	—	4887	34	» 4% oblig. poź. kraj. galic.	800	—	—	—
					» 4% listy Banku krajowego	14000	—	—	—
	65800	—	4887	34		65800	—	4887	34

50. Fundusz im. Maryi Sienkiewiczowej.

Pozostałość 1 stycznia	40000	—	378	86	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	16	—
Kupony	—	—	1592	—	Wyplacono zapomogi	—	—	2388	—
Awans z dniem 31 grudnia	—	—	433	14	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
	40000	—	2404	—	4% listy galic. Tow. kred. ziem.	40000	—	—	—
						40000	—	2404	—

V. Kwoty depozytowe.

51. Fundusz budowy szpitala w Krynicy.

Pozostałość 1 stycznia	20557	02	96	32	Pozostałość 31 grudnia	—	—	99	68
Narosłe odsetki	778	02	3	36	oraz 3 książeczki Kasy Oszczęd. m. Krakowa	21335	04	—	—
	21335	04	99	68		22335	04	99	68

52. Depozyt hr. Branickiego i Osuchowskiego.

Złożono 4% listy Banku krajowego	50000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
» na książeczkę oszczędności	20512	87	—	—	4% listy Banku krajowego	50000	—	—	—
» » »	2000	—	—	—	i książeczka oszczędności	23327	26	—	—
Narosłe odsetki	814	39	—	—		73327	26	—	—
	73327	26	—	—					

53. Fundusz Józefa Grabia.

Pozostałość 1 stycznia	183500	—	3343	01	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	350	54
Kupony	—	—	7373	99	Pozostałość 31 grudnia	—	—	10559	95
Narosłe odsetki	—	—	193	49	oraz 4% listy Banku hipotecznego	65000	—	—	—
					» 8 akcji Banku ziem. w Poznaniu, Marek	80.00	—	—	—
	183500	—	10910	49	» 4% listy galic. Banku krajowego	65500	—	—	—
					» 4% » » Tow. kred. ziem.	45000	—	—	—
	183500	—	10910	49		183500	—	10910	49

54. Fundusz grobów królewskich.

Pozostałość 1 stycznia	14537	62	214	26	Przeniesiono do funduszu obrotowego	27	66	—	—
Narosłe odsetki	550	16	—	—	Wyplacono Kapitulie krakowskiej	522	50	—	—
	15087	78	214	26	Pozostałość 31 grudnia	—	—	214	26
					oraz 3 książeczki Kasy oszczęd. m. Krakowa	14537	62	—	—
	15087	78	214	26		15087	78	214	26

55. Fundusz L. G.

Pozostałość 1 stycznia	72000	—	—	—	Wyplacone kupony	—	—	2050	—
Kupony	—	—	2050	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	—	—
					4% listy galic. Tow. kred. ziem.	50000	—	—	—
	72000	—	2050	—	25 akcji kolei Lwowsko-Czerniowieckiej	10000	—	—	—
					10 » » południowej	4000	—	—	—
					20 » Länderbanku	8000	—	—	—
	72000	—	2050	—		72000	—	2050	—

ROK 1906.

TABLICA IX.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K.	h.	K.	h.		K.	h.	K.	h.
56. Fundusz kaplicy w Szczawnicy.									
Pozostałość 1 stycznia	1096	63	—	—	Pozostałość 31 grudnia:	1138	12	—	—
Narosłe odsetki	41	49	—	—	i książeczki Kasy Oszczędn. m. Krakowa . . .	1138	12	—	—
	1138	12	—	—		1138	12	—	—
57. Fundusz Mickiewiczowski w Szczawnicy.									
Pozostałość 1 stycznia	296	25	—	—	Pozostałość 31 grudnia:	307	44	—	—
Narosłe odsetki	11	19	—	—	i książeczka Kasy Oszczędn. m. Krakowa . . .	307	44	—	—
	307	44	—	—		307	44	—	—
58. Fundusz Niewiadomego.									
Pozostałość 1 stycznia	—	—	4725	26	Wydano	—	—	5635	—
Złożono	—	—	4000	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	3272	94
Narosłe odsetki	—	—	182	68		—	—	8907	94
	—	—	8907	94		—	—	8907	94
59. Fundusz Bolesława Rusieckiego.									
Pozostałość 1 stycznia	40000	—	—	—	Pozostałość 31 grudnia:	40000	—	—	—
	40000	—	—	—	4% renta złota węgierska	40000	—	—	—
60. Rezerwa Szczawnicka.									
Pozostałość 1 stycznia	24000	—	40642	73	Sprzedano 4% listy Banku krajowego	20000	—	—	—
Przeniesiono z funduszu Szczawnickiego j. n.	—	—	3633	76	Wydano	—	—	58128	11
Narosłe odsetki	—	—	692	66	Pozostałość 31 grudnia	—	—	6970	24
Kupony	—	—	239	20	oraz 4% listy Banku krajowego	4000	—	—	—
Otrzymano za 4% listy Banku krajowego	—	—	19890	—		24000	—	65098	35
	24000	—	65098	35		24000	—	65098	35
61. Fundusz Szczawnicki									
Czynsz dzierżawy ze Szczawnicy	—	—	17000	—	Raty pożyczki z funduszu żelaznego	—	—	7700	—
Narosłe odsetki	—	—	246	98	Inne procenta	—	—	876	80
Dochód ze sprzedaży wody	—	—	1767	30	Wydatki bieżące w roku	—	—	7208	79
« z domu «Alma»	—	—	405	07	Pozostałość przeniesiona do rezerwy Szczawn.	—	—	3633	76
	—	—	19419	35		—	—	—	—
62. Fundusz szpitala w Szczawnicy									
Pozostałość 1 stycznia	11562	59	—	—	Awans 1 stycznia	—	—	513	31
Narosłe odsetki	—	—	31	27	Wydano do spieniężenia książeczkę Kasy Oszcz.	6562	59	—	—
Otrzymano za książeczkę	—	—	6583	15	Wydano na zapomogi	—	—	200	—
Kupony	—	—	382	22	Wydatki na dom «Anioł Stróż»	—	—	135	31
Otrzymano 4% list Banku krajowego	5000	—	—	—	Wydano na kupno walorów	—	—	4977	50
	16562	59	6996	64	Pozostałość 31 grudnia	—	—	1170	52
					oraz 4% listy Banku krajowego	10000	—	—	—
	16562	59	6996	64		16562	59	6996	64
63 Fundusz Tow. popierania wydawnictw Akademii									
Złożone	—	—	2000	—	Pozostałość 31 grudnia	—	—	2000	—

FUNDUSZ ŻELAZNY.

Pozostałość 1 stycznia	73300	—	28151	87	Pozostałość 31 grudnia	—	—	29539	91
W pożyczce Szczawnickiej	—	—	142890	44	» w pożyczce Szczawnickiej	—	—	141575	28
Otrzymano różnicę przy wymianie wylos. list.	—	—	8	88	oraz 4 1/2% listy Banku krajowego	10200	—	—	—
					« 4 1/2% « « hipot. galic.	10000	—	—	—
					« 4% oblig. poż. kraj. galic.	3000	—	—	—
					« 4% listy zast. galic. Banku hipot.	10600	—	—	—
					« 4% « « « kraj.	5300	—	—	—
					« 4% « « « Tow. kred. ziem.	25200	—	—	—
					« 4% renta węgierska koronowa	5000	—	—	—
					« 4 akcy Banku ziem. w Poznaniu	4000	—	—	—
	73300	—	171115	19		73300	—	171115	19

W Krakowie, dnia 13 lutego 1907.

Bolesław Ulanowski w. r.
Sekretarz Generalny.

B. W. Antoniewicz w. r.
Rachmistrz.

Komisja rewizyjna:

Jan Franke w. r.

Leon Marchlewski w. r.

Leon Sternbach w. r.

BIBLIOTEKA

I
H
K
M

~~PT. 38~~
P-156